Plan upravljanja destinacijom Grad Mali Lošinj 2026. – 2029. i izračun prihvatnog kapaciteta

Zagreb, srpanj 2026.

Projekt:	Plan upravljanja destinacijom Grad Mali Lošinj 2026. – 2029. i izračun prihvatnog kapaciteta
Naručitelj:	Turistička zajednica Grada Malog Lošinja
Izvršitelj:	Institut za turizam, Zagreb
Voditelj projekta:	dr. sc. Neven Ivandić
Autori:	dr. sc. Ivo Beroš dr. sc. Neven Ivandić dr. sc. Lidija Nujić Pečenec mr. sc. Neda Telišman Košuta Sanja Turk, dipl. ing. arh. dr. sc. Luka Valožić
Dokument:	Plan upravljanja destinacijom Grad Mali Lošinj i izračun prihvatnog kapaciteta
Lektura:	Integra d.o.o.
Mjesto i datum:	Zagreb, srpanj 2026.

Sadržaj

1. Polazište 5
Profil destinacije Mali Lošinj 8
2. Analiza stanja 11
2.1. Turistička ponuda i potražnja 12
2.1.1. Komercijalni smještaj 12
2.1.2. Nekomercijalni smještaj 18
2.1.3. Jednodnevni posjetitelji 20
2.1.4. Ugostiteljstvo 21
2.1.5. Turistički lanac vrijednosti 22
2.1.6. Obilježja turista 23
2.2. Resursna i atrakcijska osnova 25
2.2.1. Zaštićena kulturna dobra 25
2.2.2. Zaštićena prirodna dobra 25
2.2.3. Prirodni ljekoviti činitelji 27
2.2.4. Ostale gradske atrakcije 28
2.2.5. Prirodni i kulturni resursi koji trenutačno nisu u funkciji turizma 28
2.2.6. Stanje prirodnih i kulturnih resursa 30
2.3. Javna turistička infrastruktura 31
2.4. Komunalna infrastruktura 32
2.4.1. Električna energija 32
2.4.2. Telekomunikacije 33
2.4.3. Gospodarenje otpadom 34
2.4.4. Vodna infrastruktura 35
2.5. Prometna infrastruktura 38
2.5.1. Cestovna prometna infrastruktura 38
2.5.2. Pomorska prometna infrastruktura 39
2.5.2. Zrakoplovna prometna infrastruktura 39
2.6. Ublažavanje klimatskih promjena i mjere koje se provode 40
2.7. Buka 41
2.8. Analiza stanja digitalizacije 41
2.9. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom 43
2.10. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji 44
2.10.1. Javne službe 44
2.10.2. Nositelji turističke politike 45
2.11. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala 47
2.11.1. Kretanje zaposlenosti na području Malog Lošinja 47
2.11.2. Zaposlenost u sustavu TZ-a Malog Lošinja 49
2.11.3. Mogući smjerovi djelovanja radi ublažavanja problema manjka radne snage 49
2.12. Analiza komunikacijskih aktivnosti 50
2.12.1. Pregled postojećih komunikacijskih kanala 51
2.12.2. Analiza digitalnog prisustva 51
2.12.3. Analiza *offline* aktivnosti 53
2.12.4. Analiza suradnje s trećim stranama 54
2.13. Korištenje prostora 54
2.13.1. Izračun izgrađenoga i ukupnoga građevinskog područja naselja 55
2.13.2. Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja 56
2.13.3. Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene 58
2.13.4. Raspoloživa površina plaža 61
2.13.5. Područja ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja 63
2.14. Trendovi i analiza konkurencije 64

2.14.1. Trendovi 64
2.14.2. Analiza konkurencije 66
2.15. Izvješće o analizi stanja 71
3. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda 72
4. Pokazatelji održivosti 75
4.1. Obvezni pokazatelji 75
4.2. Specifični pokazatelji 80
5. Prihvatni kapacitet 84
5.2. Razina dostignutoga prihvatnog kapaciteta 84
5.1. Pristup 86
5.2. Analiza scenarija 87
5.2.1. Utvrđivanje relevantnih činitelja 87
5.2.2. Definiranje ključnih pokretačkih sila 89
5.2.3. Razrada scenarija 90
5.2.4. Procjena implikacija postavljenih scenarija 93
5.3. Zaključci i preporuke 96
6. Razvojni smjer 98
6.1. Strateški okvir 98
6.2. SWOT analiza 101
6.3. Opća načela i ciljevi turizma 104
6.4. Strateški smjer i prioriteti 107
6.5. Ciljevi 109
7. Mjere i aktivnosti – akcijski plan 111
7.1. Mjere 111
7.2. Aktivnosti 113
8. Projekti 139
8.1. Projekti važni za ostvarivanje postavljenih općih i specifičnih ciljeva Plana upravljanja destinacijom Mali Lošinj 139
8.2. Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije 145
8.2.1. Projekt Utvrda Kaštel (ArtKaštel) 145
8.2.2. Projekt Interpretacijski centar pomorske baštine: Pomorska zbirka Lošinj 148
8.2.3. Projekt staza za pješake i bicikliste Kovačanje Poljana (Plavo-zeleni put Kovčanje – Poljana) 152
8.2.4. Projekt uređenja vidikovaca (Vidici Lošinja) 155
9. Smjernice i preporuke 159
Prilog 1. Izračun pokazatelja prihvatnog kapaciteta 161
P1.1. Obvezni pokazatelji 161
P2.2. Dodatni pokazatelji 174

1. Polazište

Turistička zajednica Grada Malog Lošinja i Institut za turizam sklopili su 24. veljače 2025. *Ugovor za izradu Plana upravljanja destinacijom Mali Lošinj*, koji uključuje:

- izračun prihvatnog kapaciteta
- izradu plana upravljanja.

Metodološki okvir dokumenta (https://mint.gov.hr/alati-za-upravljanje-razvojem-turizma-u-destinaciji/23970) polazi od odredbi Zakona o turizmu (NN 156/2023) te:

- Pravilnika o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom, uključujući Smjernice i upute za izradu Plana upravljanja destinacijom Ministarstva turizma i sporta
- Pravilnika o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta uključujući Smjernice za izračun obaveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije Ministarstva turizma i sporta
- Pravilnika o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma, uključujući Smjernice za provođenje istraživanja stavova lokalnog stanovništva o turizmu, zadovoljstva boravkom u destinaciji, gospodarskih subjekata Ministarstva turizma i sporta.

U skladu s člankom 7. stavkom 4. Pravilnika o metodologiji izrade plana (NN 112/2024) upravljanja u ovom je dokumentu izračun prihvatnog kapaciteta integriran u plan upravljanja destinacijom Grad Mali Lošinj. Pritom dokument, u skladu s člankom 8. Pravilnika o metodologiji izrade plana upravljanja sadržava:

- analizu stanja
- popis resursne osnove
- obvezne pokazatelje održivosti na razini destinacije
- razvojni smjer s mjerama i aktivnostima potrebnima za njegovo ostvarenje
- prijedlog smjernica i preporuka za razvoj ili unapređenje destinacije definiranih mjerama i aktivnostima.

Pojedini dijelovi dokumenta razrađeni su u skladu sa Smjernicama za uputu i izradu plana upravljanja destinacijom (https://mint.gov.hr/UserDocsImages/1A_UPISNICI/ Smjernice%20i%20 upute%20za %20izradu%20plana%20upravljanja%20destinacijom%20.pdf).

Izračun prihvatnog kapaciteta proveden je u skladu s odredbama članka 2. stavka 2. Pravilnika o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN 112/2024) prema sljedećim fazama:

- definiranje i zoniranje područja obuhvata
- odabir metodologije procjene prihvatnog kapaciteta
- analiza razine nosivosti destinacije
- procjena dostignute razine prihvatnog kapaciteta
- analiza scenarija
- donošenje zaključaka i preporuka.

Izrada dokumenta podrazumijevala je intenzivan angažman brojnih dionika čiji su predstavnici dostavili potrebne podatke za izradu dokumenta te sudjelovali na dubinskim intervjuima.

U dubinski intervjuima sudjelovali su:

- Ana Kučić, gradonačelnica
- Tanja Jović, voditeljica Odsjeka za urbanizam, komunalno gospodarstvo i gospodarenje gradskom imovinom u Gradu Mali Lošinj
- Petar Božičević, viši savjetnik za gospodarenje prostorom, prostorno planiranje i urbanizam

- Neven Kruljac, član Uprave Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o. i VIOCL
- Antonio Viskić, tehnički direktor Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o.
- Renato Picinić, voditelj R. J. Vodovoda
- Nikola Perenčević, predsjednik Uprave Jadranka turizma d.o.o.
- Zoran Pejović, član Uprave Jadranka turizma d.o.o.
- Saša Krajinović, član uprave Jadranka turizma d.o.o.
- Dejan Jakovljević, izvršni direktor kampova, Jadranka turizam d.o.o.
- Marina Brajković, predsjednica Uprave Lošinjske plovidbe – Holding d.d.
- Sanja Trajkov Komadina, zamjenica predsjednice Uprave društva Lošinjska plovidba – Turizam d.o.o.
- Ivan Milanović, predsjednik Udruženja obrtnika Cres-Lošinj
- Višnja Biga Hajrić, predstavnica Udruženja obrtnika Cres-Lošinj
- Čazim Mehmeti, predstavnik Udruženja obrtnika Cres-Lošinj
- Sida Deže, predstavnica Udruženja obrtnika Cres-Lošinj
- Stjepan Nedoklan, predstavnik Udruženja obrtnika Cres-Lošinj
- Kristina Stefanovski, predstavnica Udruženja obrtnika Cres-Lošinj
- Jelena Basta, prof., predsjednica udruge – Institut *Plavi svijet*
- Andrea Borić, tajnica udruge – Institut *Plavi svijet.*

Svim navedenim dionicima zahvaljujemo na važnom doprinosu u izradi ovog dokumenta.

Posebno želimo zahvaliti članovima Partnerskog vijeća Turističke zajednice grada Malog Lošinja u sastavu:

1. Dalibor Cvitković, direktor TZGML-a
2. Grad Mali Lošinj, predstavnica/predstavnik
3. Grad Mali Lošinj, predstavnica/predstavnik
4. Snježana Kučić Krstaš, direktorica nekretnina i pripreme investicijskih projekata Jadranka turizma d.o.o.
5. Dejan Jakovljević, izvršni direktor kampova Jadranka turizam d.o.o.
6. Jelena Basta, prof., predsjednica Instituta *Plavi svijet*
7. Siniša Dakić Barichievich, član Turističkog vijeća TZGML-a
8. Marina Brajković, predsjednica Uprave Lošinjske plovidbe – Holding d.d.
9. Irena Dlaka, Tinel – proizvodni uslužni obrt
10. Jerko Kušeta, predsjednik MO Veli Lošinj
11. Marina Đukanović, vlasnica tvrtke MONE SALE
12. Ferdinando Zorović, član Turističkog vijeća TZGML-a
13. Neven Kruljac, član Uprave Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o. i VIOCL
14. Danijel Kljaić – direktor Lošinj usluge d.o.o.

15. Ivan Milanović, predsjednik Udruženja obrtnika Cres Lošinj

koji su pratili izradu i sudjelovali u raspravama o ključnim dijelovima dokumenta.

Zahvaljujemo i gradonačelnici Ani Kučić i njezinu timu na aktivnom sudjelovanju u svim fazama izrade Plana upravljanja destinacijom Grad Mali Lošinj s izračunom prihvatnog kapaciteta.

Naposljetku, želimo zahvaliti gospođi Biserki Regvat djelatnici TZ- Grada Malog Lošinja na aktivnoj ulozi u osiguranju potrebnih podataka te direktoru TZ- Grada Malog Lošinja Daliboru Cvitkoviću na koordinaciji svih aktivnosti te uobličavanju projekta.

Profil destinacije Mali Lošinj[1]

	2024.	2025.
Prometna povezanost (zračni prijevoz, cestovne veze, brodske veze i dr.)	Cestovni individualni putnički prijevoz: • trajektne linije: Porozina – Brestova, Merag – Valbiska • državna cesta D100, dva pokretna mosta Cestovni organizirani redoviti putnički prijevoz: • autobusne linije: Rijeka – Mali Lošinj, Zagreb – Mali Lošinj Katamaran: • dnevna povratna linija Mali Lošinj – Rijeka • sezonske povratne linije Pula – Mali Lošinj – Zadar, Mali Lošinj – Pesaro – Cesenatico, Mali Lošinj – Trieste Trajekt: • zima: Zadar – Mali Lošinj (dva puta tjedno), Ljeto: Zadar – Mali Lošinj, svakodnevno Avion: • Zračno pristanište Mali Lošinj (900 m asfaltirane piste) osposobljen je za međunarodni promet (policija i carina) • Zračna luka Rijeka (otok Krk), Zračna luka Pula	
Udaljenost od glavnog grada i glavnih emitivnih tržišta	• Mali Lošinj – Zagreb 254 km • Mali Lošinj – Ljubljana 222 km • Mali Lošinj – Trst 177 km • Mali Lošinj – Beč 606 km • Mali Lošinj – München 627 km	
Geografska obilježja	Grad Mali Lošinj obuhvaća otok Lošinj, dio otoka Cresa (južno od zaljeva Koromačna i Ustrine), otoke Unije, Ilovik, Susak, Vele i Male Srakane, kao i niz otočića, koji zajedno čine površinu od oko 224 km^2. Otok Lošinj izduljena je oblika i razvedene obale, proteže se u duljini od oko 32 km u smjeru sjeverozapad-jugoistok. Na otocima, koji čine područje Grada Malog Lošinja, prevladava krški reljef. Unikatni krajolik može se pronaći na otoku Susku, Velim i Malim Srakanama te Unijama na kojima je stijenska podloga više ili manje prekrivena naslagama pijeska.	
Klimatska obilježja (prosječni broj sunčanih dana, količina padalina, prosječne sezonske temperature)	Prostor Malog Lošinja svrstava se u sredozemnu klimu sa suhim vrućim ljetom. Srednje mjesečne temperature (DHMZ) za razdoblje od 1961. do 2024. za meteorološku postaju Mali Lošinj kreću se u rasponu od 7,9 °C u siječnju do 24,7 °C u srpnju. Topli dani mogu se očekivati od svibnja do listopada dok su vrući dani uglavnom koncentrirani u srpnju i kolovozu. Na postaji Mali Lošinj razdoblje klimatološke jeseni je razdoblje s najviše oborina, a klimatološkog ljeta s najmanje. Kao izrazito suhi mjesec ističe se srpanj. Zbroj srednjih mjesečnih vrijednosti trajanja osunčavanja iznosi 2624,4 sata, s maksimumom u srpnju (365,4) i minimumom u prosincu (99,4). Područje obilježavaju uglavnom vjetrovi umjerene vrijednosti.	
Broj stalnih stanovnika (procjena na 31. prosinca): izvor: Državni zavod za statistiku	2023.: 7.552	2024.: 7.661

[1] Obuhvat u skladu sa Smjernicama i uputama za izradu plana upravljanja destinacijom, https://mint.gov.hr/UserDocsImages/1A_UPISNICI/Smjernice%20i%20upute%20za%20izradu%20plana%20upravljanja%20destinacijom%20.pdf.

<table>
<tr><th></th><th>2024.</th><th>2025.</th></tr>
<tr><td>Broj turista (po zemlji podrijetla, demografska obilježja i dr.) koji su boravili u komercijalnim smještajnim kapacitetima, izvor: eVisitor</td><td>
Broj turista koji su boravili u komercijalnim kapacitetima u 2024.
<table>
<tr><td>Slovenija</td><td>68.788</td></tr>
<tr><td>Hrvatska</td><td>56.321</td></tr>
<tr><td>Njemačka</td><td>56.051</td></tr>
<tr><td>Austrija</td><td>35.352</td></tr>
<tr><td>Italija</td><td>22.809</td></tr>
<tr><td>Ostali</td><td>56.714</td></tr>
<tr><td>Ukupno</td><td>296.035</td></tr>
</table>
Dobna struktura turista koji su boravili u komercijalnim kapacitetima u 2024., u %:
<table>
<tr><td>12 – 17.</td><td>9</td></tr>
<tr><td>18 – 24</td><td>4</td></tr>
<tr><td>25 – 34</td><td>10</td></tr>
<tr><td>35 – 44</td><td>17</td></tr>
<tr><td>45 – 54</td><td>18</td></tr>
<tr><td>55 – 64</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Ostale dobne skupine</td><td>26</td></tr>
</table>
Spolna struktura turista koji su boravili u komercijalnim kapacitetima u 2024., u %:
<table>
<tr><td>Muškarci</td><td>50,4</td></tr>
<tr><td>Žene</td><td>49,6</td></tr>
</table>
</td><td>
Broj turista koji su boravili u komercijalnim kapacitetima u 2025.
<table>
<tr><td>Slovenija</td><td>70.920</td></tr>
<tr><td>Hrvatska</td><td>59.637</td></tr>
<tr><td>Njemačka</td><td>55.159</td></tr>
<tr><td>Austrija</td><td>33.310</td></tr>
<tr><td>Italija</td><td>23.870</td></tr>
<tr><td>Ostali</td><td>58.441</td></tr>
<tr><td>Ukupno</td><td>301.337</td></tr>
</table>
Dobna struktura turista koji su boravili u komercijalnim kapacitetima u 2025., u %:
<table>
<tr><td>12 – 17</td><td>9</td></tr>
<tr><td>18 – 24</td><td>4</td></tr>
<tr><td>25 – 34</td><td>10</td></tr>
<tr><td>35 – 44</td><td>16</td></tr>
<tr><td>45 – 54</td><td>18</td></tr>
<tr><td>55 – 64</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Ostale dobne skupine</td><td>26</td></tr>
</table>
Spolna struktura turista koji su boravili u komercijalnim kapacitetima u 2025., u %:
<table>
<tr><td>Muškarci</td><td>49,8</td></tr>
<tr><td>Žene</td><td>50,2</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Prosječna duljina boravka turista koji su boravili u komercijalnim smj. kapacitetima
izvor: eVisitor</td><td>6,6</td><td>6,5</td></tr>
<tr><td>Komercijalni turistički kapaciteti (po vrstama, po kvaliteti),
izvor: eVisitor</td><td>
Broj osnovnih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u 2024. godini
<table>
<tr><td>Hoteli</td><td>3.187</td></tr>
<tr><td>Kampovi</td><td>9.735</td></tr>
<tr><td>Objekti u domaćinstvu</td><td>6.115</td></tr>
<tr><td>Ostalo</td><td>3.384</td></tr>
<tr><td>Ukupno</td><td>22.421</td></tr>
</table>
Kategorija:
5 zvjezdica: 620 kreveta
4 zvjezdice: 10.199 kreveta
3 zvjezdice: 8.095
</td><td>
Broj osnovnih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u 2025. godini
<table>
<tr><td>Hoteli</td><td>3.183</td></tr>
<tr><td>Kampovi</td><td>9.735</td></tr>
<tr><td>Objekti u domaćinstvu</td><td>6.156</td></tr>
<tr><td>Ostalo</td><td>3.294</td></tr>
<tr><td>Ukupno</td><td>22.368</td></tr>
</table>
Kategorija:
5 zvjezdica: 620 kreveta
4 zvjezdice: 10.276 kreveta
3 zvjezdice: 8.098
</td></tr>
<tr><td>Ugostiteljski sadržaji, izvor: TZ Grada Malog Lošinja</td><td colspan="2">U 2024. na području grada poslovalo je 69 restorana i barova, od čega na području:
Malog Lošinja, 41 objekt, 36 objekta u središtu naselja
Velog Lošinja, 14 objekata
Ilovika, 2 objekta
Nerezina, 5 objekata
Osora, 3 objekta ukupna površina korištenih terasa
Svetog Jakova, 1 objekt
Punta Križa, 1 objekt
Suska, 2 objekta.</td></tr>
</table>

	2024.	2025.
Najpopularnije turističke atrakcije, izvor: TZ Grada Malog Lošinja	Addio skulptura, loger „Nerezinac“ i VR Priče s virtualne palube, Miomirisni otočki vrt, Muzej Apoksiomena, Tematski vidikovac Providenca, Institut *Plavi svijet*	
Glavni turistički proizvodi, izvor: Institut za turizam, *TOMAS Hrvatska 2025. – 2026. – Separat Mali Lošinj* (Preliminarni rezultati), 2025.	Proizvodni portfelj Grada Malog Lošinja: • Sunce i more, glavni motiv za 73 % turista • Priroda, glavni motiv za 24 % turista • Kultura/*Sightseeing* glavni motiv za oko 1 % turista • Aktivni odmor/sport, glavni motiv za oko 1 % turista • *Wellness/Wellbeing*, glavni motiv za nešto više od 0 % turista • Gastronomija, glavni motiv za oko 1 % turista • Zdravstveni turizam, glavni motiv za oko 1 % • Posao/MICE, glavni motiv za oko 0,5 % turista	
Prostor – turističke zone i površine, izvor PPUG Malog Lošinja	Zone ugostiteljsko-turističke namjene, izvan GP naselja imaju prema PPUG ukupnu površinu 190,50 ha, ukupnog kapaciteta maksimalno 22.570 kreveta, a izgrađena je površina od 120,33 ha (podatak iz Izvješća o stanju u prostoru)	
Turistička infrastruktura, izvor: TZ Grada Malog Lošinja	74 lokacije/objekta/sadržaja javne turističke infrastrukture od čega: • Centar za posjetitelje i interpretacijski centar: dva objekta (Lošinjski muzej, Muzej Apoksiomena, Mali Lošinj; Lošinjski loger „Nerezinac“, Mali Lošinj) • Vidikovac: 4 lokacije • Plaže: 16 lokacija • Biciklistička ruta: 18 ruta • Tematske šetnice: 2 staze • Pješačke staze i šetnice: 17 staza • Infoploče/turistička signalizacija: 10 lokacija • Utvrde: 1 utvrda (Kaštel) • Arheološka nalazišta: 1 lokacija (Osor) • Sanitarije: 1 objekt (Mali Lošinj) • Ostalo: 4 objekta/lokacije.	

2. Analiza stanja

Grad Mali Lošinj jedinica je lokalne samouprave unutar Primorsko-goranske županije koja obuhvaća otok Lošinj, dio otoka Cresa (južno od zaljeva Koromačna i Ustrine), otoke Unije, Ilovik, Susak, Vele i Male Srakane, kao i niz otočića, koji zajedno čine površinu od oko 224 km^2. Unutar administrativnoga grada nalazi se 14 naselja: Belej, Ćunski, Ilovik, Male Srakane, Mali Lošinj, Nerezine, Osor, Punta Križa, Susak, Sveti Jakov, Unije, Ustrine, Vele Srakane i Veli Lošinj. Prema procjeni Državnog zavoda za statistiku, u njima je 2024. (31. 12.) živjelo 7661 stanovnik. Položaj i smještaj, otočni karakter, razvedena obala, reljef, klima, vegetacija i podmorje čine grad Mali Lošinj iznimnim i atraktivnim geografskim prostorom. Otoci Lošinj i Cres smješteni su u sjevernom dijelu Jadranskog mora te pripadaju skupini kvarnerskih otoka. Nalaze se na čvorištu starih plovidbenih pravaca prema Veneciji, Raveni, Zadru, Senju i Rijeci. Sam otok Lošinj proteže se u duljini od oko 32 km u smjeru sjeverozapad-jugoistok. Riječ je o otoku izduljena oblika i razvedene obale, na najširim dijelovima oko 5 km i površine 74 km^2. Od susjednog otoka Cresa na sjeveru još od antike odvojen je umjetnim kanalom Kavuada u Osoru. Zapadno od Lošinja nalaze se otoci Unije, Susak, Vele i Male Srakane te Koludarc. Na jugu se nalaze otoci Ilovik, Sveti Petar i Kozjak. Istočno od Lošinja nastavlja se dio otoka Cresa te otoci Trstenik, Oruda te Vele i Male Orjule.

Na otocima koji čine područje Grada Malog Lošinja prevladava krški reljef. Geološka građa ovog prostora uvelike se sastoji od karbonatnih stijena (vapnenac i dolomit) te karbonatnih breča i klastičnih sedimentnih stijena pa su reljef i obala usporedivi s većim dijelom jadranske Hrvatske[2]. Unikatni krajolik može se pronaći na otoku Susku, Velim i Malim Srakanama te Unijama. Na tim je otocima karbonatna stijenska podloga više-manje prekrivena naslagama pijeska, odnosno lesa, koji se ondje nataložio tijekom ledenih doba u kvartaru. Ipak, gotovo cjelokupna prirodna obala Malog Lošinja može se okarakterizirati kao stjenovita, a samo u manjem dijelu čine je krupnozrnasta žala s krupnim šljunkom i oblucima.[3] Razvedena obala s brojim uvalama i uzvisine izazov su za prometno povezivanje administrativnog područja, ali su ujedno izniman prirodni resurs za turizam. Najviši vrh Osorčice na sjevernom dijelu otoka Lošinja (Televrina, 589 m) kao i niži vrhovi diljem cijelog otočja: Grgoščak (242 m), Sv. Ivan (201 m), Ustrine (179 m), Umpiljak ili Providenca (171 m) i Vela straža (91 m), pružaju posjetiteljima mogućnost dodatnog istraživanja prostora u aktivnostima šetnje i uspona na kote s kojih se pruža pogled na širi akvatorij.

Otočje Malog Lošinja nalazi se unutar unutarnjih morskih voda Republike Hrvatske i omeđeno je Kvarnerom na zapadu, Kvarnerićem na istoku te Kvarneričkim vratima na jugu. Sjeverni Jadran općenito karakteriziraju manje dubine od srednjeg i južnog pa se izobate od 100 m u ovom području mogu pronaći samo istočno od uvale Koromačna te u Kvarneričkim vratima. Veći dio podmorja nalazi se na dubinama manjim od 50 m, što u kombinaciji s njegovom prozirnošću omogućuje istraživanje profesionalcima i rekreativcima. Brojni zaljevi, uvale i kanali čine ovaj akvatorij vrlo zanimljivim za plovidbu. Već spomenuti stjenoviti tip i litološki sastav čine veći dio obale Malog Lošinja manje ranjivom na marinsku eroziju i očekivano daljnje podizanje morske razine. Srednje mjesečne temperature mora kreću se od najnižih 11,8 °C u veljači do 24 °C u kolovozu. Pet mjeseci u godini (lipanj – listopad) bilježe se srednje mjesečne temperature ≥20 °C pogodne za kupališni turizam.[4] Najviša temperatura mora od 28 °C zabilježena je 21. srpnja 2007. u Čikatu.[5] Opskrba pitkom vodom odvija se iz Vranskog jezera na otoku Cresu i bogatstvo takvim resursom rijetkost je na jadranskim otocima.

[2] Hrvatski geološki institut (2009): Geološka karta Republike Hrvatske M 1:300.000. – Hrvatski geološki institut, Zavod za geologiju, Zagreb.
[3] Benac, Č., Ružić, I., Žic, E. (2006). Ranjivost obala u području Kvarnera. *Pomorski zbornik*, *44*(1), 201–214].
[4] Ivanišević G., Cappelli G., Margan Šulc A. (2013). Ljekoviti otok Lošinj: zdravstveni turizam i prirodni ljekoviti činitelji lošinjskog otočja. Mali Lošinj: TZ Grada Malog Lošinja.
[5] https://meteo.hr/klima.php?section=klima_podaci&param=met_ext&el=najvise_temperature_mora

Prema Köppenovoj klimatskoj klasifikaciji i regionalizaciji, prostor Malog Lošinja svrstava se u sredozemnu klimu sa suhim vrućim ljetom (*Csa* – klima masline). Posebnost ovog prostora očituje se u graničnim vrijednostima (40 mm) najsušeg mjeseca srpnja, koje se (ovisno o promatranom klimatskom razdoblju) približavaju umjereno toploj vlažnoj klimi (*Cfa*). Zbog toga se Mali Lošinj može protumačiti kao prijelazno područje navedenih tipova klime. Srednje mjesečne temperature (DHMZ) za razdoblje od 1961. do 2024. za meteorološku postaju Mali Lošinj kreću se u rasponu od 7,9 °C u siječnju do 24,7 °C u srpnju. Apsolutno najviša temperatura od 39 °C zabilježena je 6. kolovoza 2017. (Mali Lošinj), a najniža –8,6 °C 4. ožujka 1987. (Mali Lošinj – Čikat). Podaci srednjih mjesečnih vrijednosti (DHMZ) također upućuju na izostanak ledenih (tmin ≤ –10 °C) i studenih (tmax < 0 °C) dana, dok srednji broj hladnih dana (tmin < 0 °C) za siječanj i veljaču iznosi 1. Jednako tako, topli dani (tmax ≥ 25 °C) mogu se očekivati od svibnja (6) do listopada (1) te najviše tijekom srpnja i kolovoza (28). Vrući dani (tmax ≥ 30 °C) također su uglavnom koncentrirani u srpnju (13) i kolovozu (12) iako se navode za lipanj (5) i rujan (1).[6]

Bez obzira na niz koji se promatra (DHMZ – 1961. – 1990., 1971. – 2000., 1961. – 2024.), na postaji Mali Lošinj razdoblje klimatološke jeseni (R-L-S) jest razdoblje s najviše oborina, a klimatološkog ljeta (L-S-K) s najmanje. Kao veoma suhi mjesec (< 40 mm oborina) ističe se srpanj.[7] Zbroj srednjih mjesečnih vrijednosti trajanja osunčavanja iznosi 2624,4 sata, s maksimumom u srpnju (365,4) i minimumom u prosincu (99,4). Za razliku od otoka koji su bliže obali i, primjerice, Velebitu, koji su izloženi čestim i jakim udarima bure, kao i srednjeg ili južnog Jadrana koji su izloženiji jačem jugu, na prostoru Malog Lošinja bilježe se ponešto umjerenije vrijednosti brzine i učestalost jakog vjetra.[8] Ipak, vjetrovi na Lošinju omogućuju strujanje zraka koje pruža njegovu čistoću i kvalitetu te rekreativne aktivnosti na moru. Podaci DHMZ-a o osnovnoj brzini vjetra (maksimalna desetominutna brzina vjetra na 10 m iznad ravnog tla kategorije hrapavosti II za koju se može očekivati da bude premašena jednom u 50 godina) pokazuju da su za ovo područje predviđene uglavnom umjerene vrijednosti (< 35 m/s).[9]

U prostoru koji definiraju opisano more, reljef i klima prisutno je bogatstvo živog svijeta – flore i faune. Važnost bioraznolikosti očituje se u 21 području Natura 2000 (Direktive o staništima i Direktive o pticama) te dva zaštićena područja (nacionalne kategorije) – park-šume Čikat i Pod Javori. Uz kopnena staništa, kao posebne fenomene muljevitih i pješčanih pličina i sprudova, laguna, grebena i staništa posidonije valja spomenuti Natura područja podmorja Suska (HR3000017), Unija (HR3000018) i Trstenika (HR3000027) te morsko područje Cres-Lošinj (HR3000161) – važno stanište dobrog dupina (*Tursiops truncatus*). Uz optimalnu kombinaciju mora i klime (prirodni aerosol), ljekovitost otoka dopunjuje se brojnim mediteranskim biljem poput kadulje, ružmarina, lavande, lovora, mirte, timijana, majčine dušice, origana i smilja te borovim šumama.

2.1. Turistička ponuda i potražnja

2.1.1. Komercijalni smještaj

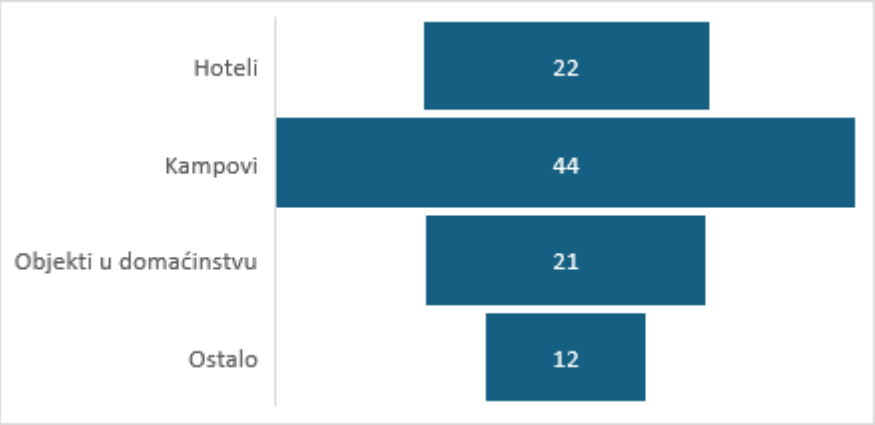
Struktura prema turističkim zonama i naseljima

Grad Mali Lošinj ostvario je 2024. 1,95 milijuna noćenja, od čega u kampovima 44 %, 22 % u hotelima, 21 % u objektima u domaćinstvu te 12 % u ostalim vrstama kapaciteta. Najveća destinacija

[6] https://meteo.hr/klima.php?section=klima_podaci&param=k1&Grad=mali_losinj
[7] Zaninović, K., Gajić-Čapka, M., Perčec Tadić, M., Vučetić, M., Milković, J., Bajić, A., i Vučetić, V. (2008). *Klimatski atlas Hrvatske: 1961. – 1990.; 1971. – 2000.*
[8] Pandžić, K., Weigel, K., i Likso, T. (2005). Wind Roses for Several Onshore-Offshore Profiles at the Eastern Adriatic Coast. *Hrvatski meteorološki časopis*, *40*(40), 620–622.
[9] Bajić, A. (2011). *Prostorna raspodjela očekivanih maksimalnih brzina vjetra na složenom terenu Hrvatske kao podloga za ocjenu opterećenja vjetrom* (doktorska disertacija, PMF, Zagreb).

je upravo grad Mali Lošinj u kojem se ostvaruje 55 % noćenja, a slijede Nerezine s 18 % noćenja te Veli Lošinj s 13 % noćenja. Na otocima lošinjskog arhipelaga ostvaruje se ukupno 1 % noćenja.

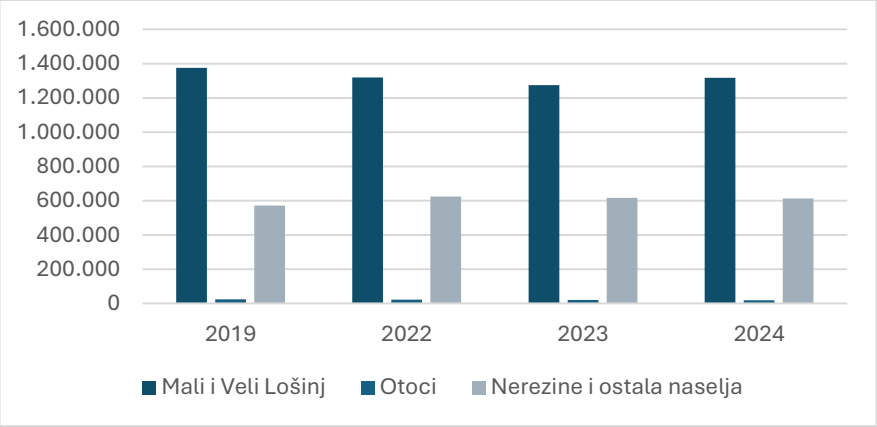
Slika 2.1.1. Struktura ostvarenih noćenja na području Grada Malog Lošinja prema vrsti kapaciteta u 2024. godini, u %

Izvor: podaci iz sustava eVisitor, Hrvatske turističke zajednice, obrada Institut za turizam

U razdoblju od 2019. do 2024. razina turističke aktivnosti je stabilna, uz veće oscilacije na razini pojedinih naselja. Primjerice, Nerezine su u tom razdoblju ostvarile rast noćenja od 13 %, Veli Lošinj od 4 %, dok Mali Lošinj bilježi smanjenje za 6 %, a otoci arhipelaga za 19 %.

Slika 2.1.2. Noćenja ostvarena u turističkim zonama Grada Malog Lošinja od 2019. do 2024.

Izvor: podaci iz sustava eVisitor, Hrvatske turističke zajednice, obrada Institut za turizam

Od siječnja do studenoga 2025. ukupan broj noćenja u komercijalnim kapacitetima povećan je u usporedbi s istim razdobljem prošle godine za 0,6 %, a povećanje je generirano ponajprije povećanjem noćenja u kampovima za 2,3%, istodobno su hoteli ostvarili rast od 0,17 %, dok su noćenja u objektima u domaćinstvu smanjena 3,3 %.

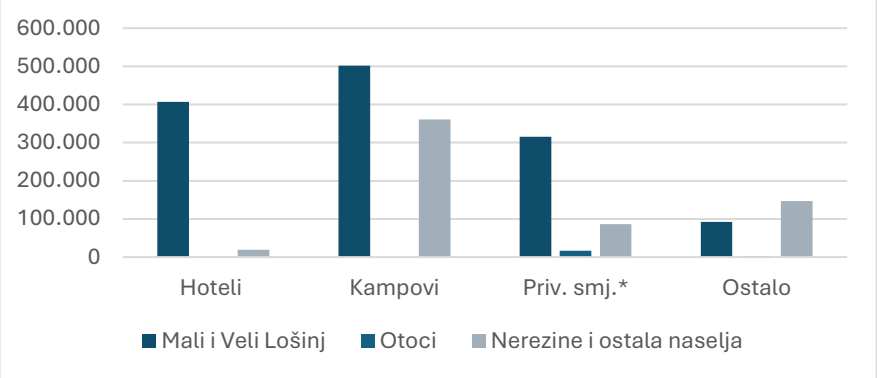
Struktura prema vrstama kapaciteta i turističkim zonama/naseljima

Struktura noćenja prema vrsti kapaciteta bitno se razlikuje po naseljima, odnosno zonama. U Velom Lošinju s udjelom od 56 % noćenja u 2024. dominirala je hotelska ponuda, dok je Mali Lošinj naselje s relativno najvećim udjelom noćenja u kampovima (47 % svih noćenja). Smještaj u objektima u domaćinstvu (u nastavku se koristi i alternativni pojam privatni smještaj) relativno je najvažniji na području otoka arhipelaga (87 % svih noćenja), a ostale vrste smještajnih kapaciteta na području Nerezina i ostalih naselja (41 %).

Istodobno se na području naselja Mali Lošinj ostvaruje 62 % svih hotelskih noćenja, 58 % svih noćenja u kampovima te 64 % svih noćenja u objektima u domaćinstvu.

Na području Nerezina ostvaruje se 17 % svih noćenja u kampovima grada (dodatno 25 % na području naselja Osor i Punta Križ) te 60 % svih noćenja u ostalim kapacitetima (odmarališta za djecu, apartmani, prenoćišta).

Slika 2.1.3. Noćenja na području turističkih zona Grada Malog Lošinja u 2024. prema vrsti objekata

Izvor: podaci iz sustava eVisitor, Hrvatske turističke zajednice, obrada Institut za turizam

Uz ukupan pad noćenja u razdoblju od 2022. do 2024. od 0,8 %, najveći rast noćenja od 13,9 % ostvarili su hoteli, dok su kampovi zabilježili pad noćenja za 5 %, a objekti u domaćinstvu za 5,4 %.

Rast hotelskih noćenja bio je najizraženiji u Velom Lošinju (rast 21 %), a potom u Malom Lošinju (rast 12 %). Istodobno su u postkovid razdoblju noćenja u kampovima u Malom Lošinju smanjena za 6 %, u Osoru i Punta Križi za 5%, dok su noćenja u kampovima u Nerezinama smanjena za 0,4%.

U objektima u domaćinstvu najizraženiji pad noćenja zabilježen je u Velom (pad 10,4%) i Malom Lošinju (pad 4,6 %). U skupini ostalih kapaciteta zabilježeni su i kapaciteti Lječilišta Veli Lošinj u kojem je 2024. u skupini sobe za iznajmljivanje ostvareno 19,3 tisuće noćenja (16 % više nego 2019.) uz kapacitet 76 kreveta smještajnih jedinica.[10]

Dvije najveće tvrtke u djelatnosti smještaja na području grada su Jadranka turizam d.o.o. i Lošinjska plovidba – Turizam d.o.o., koje zajedno čine 59,5 % ostvarenih komercijalnih noćenja Grada, a 2024. povećala su fizički promet za 4,5 % u usporedbi s 2023. godinom.

Jadranka turizam d.o.o.[11] upravlja s tri hotela s 4 zvjezdice (1.161 smještajnom jedinicom), tri hotela s pet zvjezdica (265 smještajnih jedinica) i tri kampa na području grada u rasponu od 2 do 4 zvjezdice (1.970 kamp-parcela). Tvrtka još raspolaže s 97 smještajnih jedinica u ostalim ugostiteljskim objektima za smještaj (apartman, kuća za odmor, soba za iznajmljivanje). Kao temelj proizvodnog

[10] Kapacitet Lječilišta je 38 soba s tri zvjezdice (Villa Elisabeth, Villa Pinia) i 11 apartmana s 22 kreveta (Park IV).

[11] Tvrtka Jadranka turizam d.o.o. upravlja s dva brenda; Lošinj Hotels & Villas i Camping Cres&Lošinj. Brend Lošinj Hotels & Villas obuhvaća Luxury Collection, Ultra-Luxury Collection, Classic Collection i 11 *à la carte* restorana. U sklopu Luxury Collection nalaze se Boutique Hotel Alhambra, Hotel Bellevue te ekskluzivne vile: Villa Mirasol, Villa Hortensia, Captain's Villa Rouge, Villa Sea Princess Nika i Villa Hygeia. Classic Collection čine hoteli s četiri zvjezdice. Hotel Aurora i Family Hotel Vespera te Vitality Hotel Punta.
Brend Camping Cres & Lošinj upravlja s 4 kampa na otocima Cresu i Lošinju: kamp Slatina, kamp Bijar, naturistički kamp Baldarin te kamp Čikat.
Gastronomska ponuda Lošinj Hotels & Villas obuhvaća 11 *à la carte* restorana: Restoran Alfred Keller, dobitnik jedne Michelinove zvjezdice i 17 bodova Gault&Millau vodiča i Restoran Matsunoki, nositelj Michelinove preporuke i 16 Gault&Millau bodova, te objekti Bava Innovation (*a la carte* restoran Hotela Bellevue), Silver Bay, Borik Beach Restaurant, Retoran Veli žal, Lanterna Gril, Restoran Diana Steakhouse te konoba Cigale.

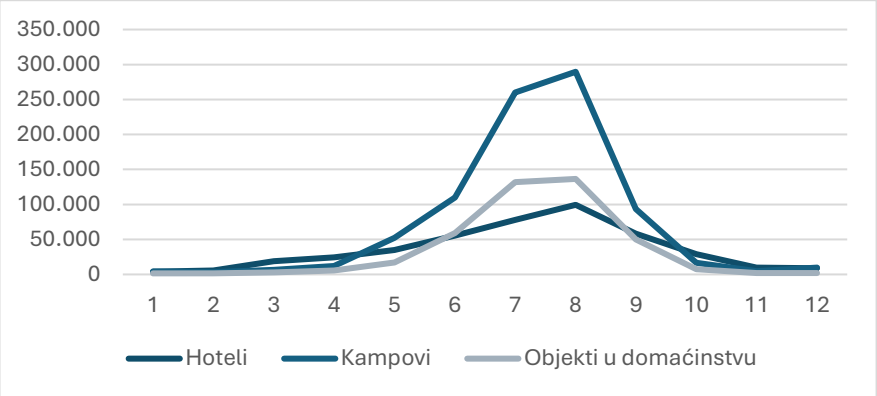
diferenciranja, hoteli u sustavu Jadranka turizma d.o.o. raspolažu s ukupno tisuću sjedećih mjesta u 15 kongresnih i banketnih dvorana različite veličine, razvijenom *spa* i *wellness* ponudom (primjerice, Bellevue Spa Clinic nosi titulu „World's Best Hotel Spa 2021“) kao i bogatom infrastrukturom za sport i rekreaciju. Hotel Alhambra član je lanca Small Luxury Hotels of the World i Virtuoso, dok je Hotel Bellevue proglašen trećim najboljim *spa* hotelom u Europi na The Luxury Spa Edit Awards 2024. godine. Kvaliteta ponude na Trip Advisoru[12] hotela ocijenjena je vrlo dobrom (Aurora i Vespera prosječne ocjene 4,0, Punta, prosječna ocjena 4,3, Bellevue, prosječna ocjena 4,7) i izvrsnom (Alhambra, prosječna ocjena 4,8). Kvaliteta kampova u sustavu Jadranka turizma d.d. na Trip Advisoru ocijenjena je vrlo dobrom. Kamp Čikat ostvaruje prosječnu ocjenu 3,8 (Aquapark 4,0), kamp Baldarin 4,1, Preko mosta 4,2, kamp Slatina 4,2, kamp Bijar 4,3. Kampovi nude i smještaj u mobilnim kućicama te glamping šatorima.

Lošinjska plovidba – Turizam d.o.o na području Grada upravlja s kampovima Lopari Camping Resort i Rapoća Camping Village u Nerezinama (jedan kamp 3 zvjezdice i jedan kamp 4 zvjezdice) ukupnoga kapaciteta 674 parcele te osam objekata za smještaj (apartmani i studio apartmani s dvije odnosno tri zvjezdice) ukupnoga kapaciteta od 78 smještajnih jedinica. Tvrtka pruža i ugostiteljske usluge u restoranima i *beach*-barovima te usluge trgovačke djelatnosti u trgovinama smještenima u kampovima. Oba kampa nude smještaj na kamp-parcelama te u mobilnim kućicama i apartmanima. Ocjena kvalitete na Tripadvisoru je dobra i vrlo dobra (Raspoća, 3,4, Lopari 3,8).

Sezonalnost prema vrstama kapaciteta

Unutargodišnja dinamika ukupnih noćenja, i kao odraz strukture kapaciteta, izrazito je sezonalna.

Slika 2.1.4. Noćenja na području Grada Malog Lošinja 2024. prema vrsti objekata i mjesecima

Izvor: podaci iz sustava eVisitor, Hrvatske turističke zajednice, obrada Institut za turizam

Tijekom dva ljetna mjeseca (srpanj i kolovoz) 2024. godine ostvarivalo se 58 % svih noćenja, pri čemu 42 % noćenja u hotelima te 64 % noćenja i u kampovima i u objektima u domaćinstvu. U kampovima se u razdoblju od lipnja do rujna 2024. ostvarivalo 87 % noćenja, u objektima u domaćinstvu 90 %, a 68 % u hotelima. Tijekom osmomjesečnog razdoblja, od ožujka do listopada, hoteli ostvaruju 93 % ukupnoga godišnjeg broja noćenja.

Emitivna područja

Gosti iz Hrvatske najvažniji su segment potražnje hotelskih kapaciteta. U 2024. godini ostvarili su 26 % svih noćenja, a slijede gosti iz Austrije s udjelom od 18 % te gosti iz Slovenije (udio 14 %). U usporedbi s 2022., gosti iz Hrvatske povećali su noćenja za 24%, gosti iz Austrije za 17 %, a iz Slovenije za 32 %.

[12] Razina ocjena od 25. srpnja 2025. i za hotele i za kampove.

Najvažnije emitivno područje kampinga je Njemačka odakle se ostvaruje 38 % svih noćenja u kampovima, a prema veličini udjela slijede gosti iz Slovenije (26 %) te Austrije (10 %). Pritom su gosti iz Njemačke, u usporedbi s 2022., smanjili broj noćenja za 12 %, a blago smanjenje bilježe i turisti iz Austrije, dok je Slovenija generirala povećanje za 3%.

Njemačka je najvažnije emitivno područje i za privatni smještaj (20 % svih noćenja), a po važnosti slijedi Slovenija (16 %) te Italija (15 %). Potražnja iz Njemačke je u privatnom smještaju smanjena u usporedbi s 2022. (smanjenje 19 %), a smanjenje ostvaruju i gosti iz Italije (15%), dok su gosti iz Slovenije noćenja povećali za 4 %.

Kapaciteti

Grad Mali Lošinj 2024. raspolagao je s 3,2 tisuće kreveta u hotelima (17 objekata[13]), 6,3 tisuće kreveta u privatnom smještaju[14] (1,2 tisuće objekata u domaćinstvu), dok su kampovi mogli primiti 9,7 tisuća osoba (7 kampova)[15] Na području naselja Mali i Veli Lošinj smješteno je 96 % kreveta u hotelima, 72 % kreveta u objektima u domaćinstvu te 55 % osoba kampovima. Na području otoka lošinjskog arhipelaga posluje tek jedan hotel kapaciteta 13 kreveta, nema kampova, a u privatnom smještaju registrirano je 79 objekata s 401 krevetom.

Na području Nerezina i ostalih područja grada organizirano je 45 % svih kapaciteta kampova te 22 % kapaciteta u objektima u domaćinstvu.

Prema kategoriji, fizički najvažniji segment hotelske ponude su hoteli s 4* koji bilježe iznadprosječan udio u noćenjima u usporedbi s udjelom u kapacitetima (76 % kreveta i 86 % noćenja), a slijede hoteli s 5* (19 % kapaciteta i 12 % noćenja).

Tablica 2.1.1. Broj objekata i kreveta prema vrsti objekata u kolovozu 2024.

	Hoteli		Kampovi		Priv. smj.	
	Objekti	Kreveti	Objekti	Kreveti	Objekti	Kreveti
Mali i Veli Lošinj	13	3.050	2	5.310	897	4.578
Otoci	1	13	0	0	79	401
Nerezine i ostala naselja	3	120	5	4.425	277	1.367
Ukupno	17	3.183	7	9.735	1.253	6.346

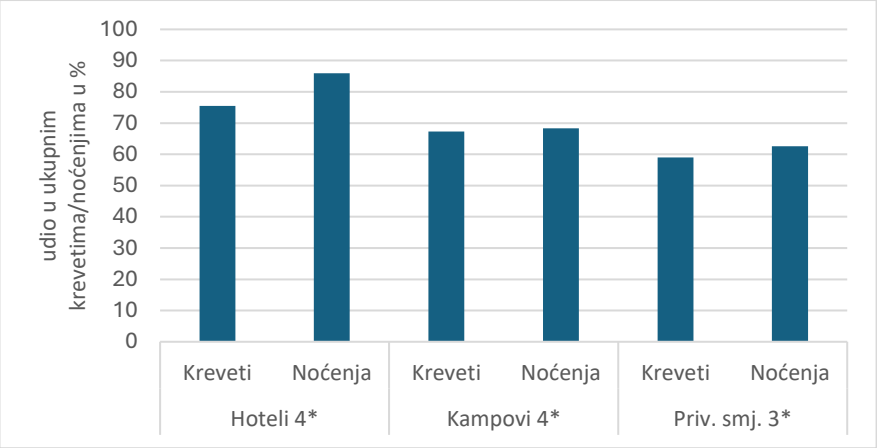
Izvor: podaci iz sustava eVisitor, Hrvatske turističke zajednice, obrada Institut za turizam

U kamping ponudi najvažniji segment su kampovi s 4 zvjezdice koji približno ostvaruju jednak udio i u krevetima i u noćenjima (67 % kreveta i 68 % noćenja) te kampovi s 3 zvjezdice (22 % kreveta i 21 % noćenja).

Dominantan segment ponude privatnog smještaja povezan je s ponudom objekata s 3 zvjezdice koji ostvaruju veći udio u noćenjima nego u kapacitetima (59 % kreveta i 63 % noćenja), a prema važnosti slijedi objekti s četiri zvjezdice koji također ostvaruju veći udio u noćenjima nego u kapacitetima (23 % kreveta i 27 % noćenja).

[13] U 2019. bilo je registrirano 3.111 kreveta, a 2022. 3.077 kreveta.
[14] U objektima u domaćinstvu 2019. bilo je registrirano 6.606 kreveta, a 2022. 6.270 kreveta.
[15] U 2019. bio je registriran prihvatni kapacitet kampova za 14.039 osoba, a 2022. za 9485 osoba. No smanjenje nije stvarno, već je rezultat dvostrukih obračuna kapaciteta kampova u sastavu Jadranka turizam d.o.o. zbog promjene pravnog statusa tvrtke Jadranka kampovi d.o.o. koja nije provedena u sustavu eVisitor.

Slika 2.1.5. Kreveti i noćenja po vrsti objekata i kategoriji najvažnijeg segmenta kapaciteta na području Grada Malog Lošinja u 2024. godini

Izvor: podaci iz sustava eVisitor, Hrvatske turističke zajednice, obrada Institut za turizam

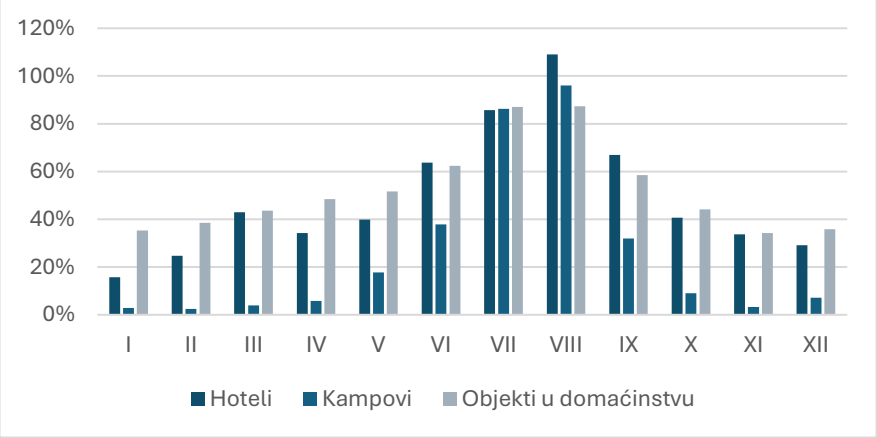
Tijekom 2025., podaci za razdoblje od siječnja do studenoga, privatni smještaj povećan je za 0,6 % u usporedbi s istim razdobljem 2024., a generirano je povećanjem kapaciteta u objektima u domaćinstvu za 0,7%, apartmanima za 3 % i sobama za iznajmljivanje za 5,6 %.

Neto iskorištenost kapaciteta

Postotni iskaz neto iskorištenosti kapaciteta dobiva se dijeljenjem ukupnog broja ostvarenih noćenja u promatranom razdoblju i umnoška broja postelja i brojem dana u kojem su postelje bile raspoložive (registrirane) tijekom promatranog razdoblja te množenjem količnika sa sto.

Neto iskorištenost hotelskih kapaciteta 2024. u razdoblju od siječnja do svibnja kretala se u rasponu od 16 % (siječanj) do 43 % u ožujku. U razdoblju od lipnja do rujna u rasponu od 64 % (lipanj) do 109 % (kolovoz), dok se iskorištenost kretala u rasponu od 29 % do 41 % u razdoblju od listopada do prosinca. Najveću neto iskorištenost kampovi bilježe u srpnju (86 %) i kolovozu (96 %), a najnižu u siječnju i veljači (od 2 % do 3 %). Neto iskorištenost objekata u domaćinstvu, kao odraz fleksibilnosti u registriranju kapaciteta, viša je u razdobljima predsezone i posezone, a u razdoblju od lipnja do rujna kreće se u rasponu od 59 % do 87 %.

Slika 2.1.6. Neto iskorištenost smještajnih kapaciteta prema vrsti objekta području Grada Malog Lošinja u 2024. godini u %

Izvor: podaci iz sustava eVisitor, Hrvatske turističke zajednice, obrada Institut za turizam

Cijene

Istraživanje TOMAS 2025./2026. (Institut za turizam) pokazalo je da 51 % ispitanih turista, koji su na području Grada boravili u komercijalnim smještajnim kapacitetima 2025., smatra da su cijene u restoranima i barovima visoke, a 8 % ispitanika i da su jako visoke. Četrdesetak posto ispitanih smatralo je da su cijene standardne.

Jednako tako, više od polovice ispitanika (56 %) smatra da su cijene smještajnih objekata standardne, a 40 % visoke i 3 % jako visoke.

Prosječni dnevni izdaci turista na području Grada 2025. iznosili su 113 eura, 13 % više nego 2022. godini.

2.1.2. Nekomercijalni smještaj

Na području Grada 2024. u sustavu eVisitor zabilježeno je 298.000 nekomercijalnih noćenja, tj. noćenja u vlastitim kućama i stanovima za odmor ili u objektima (kuće i stanovi stanovnika grada), 24 % manje nego 2019. Smanjenje broja noćenja nastavljeno je i 2025. U razdoblju od siječnja do studenoga 2025. u nekomercijalnim kapacitetima registrirano je 9 % manje noćenja nego u istom razdoblju 2024. godine.

Na području Malog i Velog Lošinja ostvaruje se 38 % svih noćenja, na području otoka arhipelaga 19 %, a na području Nerezina i ostalih područja grada 42 %.

Tablica 2.1.2. Broj ostvarenih nekomercijalnih noćenja od 2019. do 2024. na području grada Malog Lošinja

	2019.	2022.	2023.	2024.
Mali i Veli Lošinj	149.060	130.570	121.612	114.750
Otoci	80.464	59.777	63.547	58.099
Nerezine i ostala naselja	162.365	141.315	131.197	125.603
Ukupno	391.889	331.662	316.356	298.452

Izvor: podaci iz sustava eVisitor, Hrvatske turističke zajednice, obrada Institut za turizam

Godine 2024. bilo je registrirano ukupno 33.583 kreveta (8,9 kreveta po objektu) u nekomercijalnim kapacitetima, iz čega slijedi da je, prema podacima eVisitora, ostvareno tek 8,9 noćenja po registriranom krevetu. Tijekom prvih jedanaest mjeseci 2025. godine registrirani kapaciteti u nekomercijalnom smještaju povećani su 1,5 %, uz dodatno smanjenje registriranih noćenja po krevetu u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine.

Tablica 2.1.3. Broj registriranih nekomercijalnih objekata i kreveta u kolovozu 2024. na području turističkih zona Grada Malog Lošinja (uključujući kuće i stanove za odmor te objekte stanovnika grada)

	Mali i Veli Lošinj	Otoci	Nerezine i ostala naselja	Ukupno
		Registrirani nekomercijalni objekti		
Objekti	1.910	675	605	3.795
Kreveti	16.754	6.233	5.245	33.583
		Kuće i stanovi za odmor		
Objekti	1.132	550	1.035	2.717
Kreveti	10.072	5.076	9.075	24.223

Izvor: podaci iz sustava eVisitor, Hrvatske turističke zajednice, obrada Institut za turizam

Gotovo polovica svih kreveta registrirana je na području Malog i Velog Lošinja (38 % svih noćenja), 19 % na području otoka arhipelaga (19 % svih noćenja) te 16 % na području Nerezina i ostalih naselja otoka (42 % svih noćenja). U kućama i stanovima za odmor 2024. bilo je registrirano 2.717 objekata s 24.223 kreveta.

Prema sustavu eVisitor, 2019. u nekomercijalnim smještajnim kapacitetima bilo je 28,9 tisuća kreveta (14 % manje nego 2024.), a 2022. 32,4 kreveta (3,5 % manje nego 2024.).

Vrlo niska iskorištenost kreveta, dijelom odraz paušalno određene prevelike veličine objekata, ali i smanjenja broja registriranih noćenja od 2019. do 2024. te rasta kapaciteta, upućuje na ograničenu analitičku relevantnost podataka iz sustava eVisitor u segmentu nekomercijalnog smještaja, što nameće potrebu za alternativnom procjenom fizičkog volumena turističkog prometa u kućama i stanovima za odmor, polazeći od raspoloživih podataka o broju objekata te njihova korištenja.

Prema podacima Grada Malog Lošinja (podaci nisu raspoloživi po naseljima) o broju i veličini objekata čiji su vlasnici obveznici plaćanja poreza na kuće za odmor (u nastavku se alternativno koristi i pojam vikendice)[16]:

- godine 2019. bilo je ukupno 3.748 kuća i stanova za odmor, površine: 247.657,90 m^2 odnosno 66,1 m^2 po objektu
- godine 2022. bilo je ukupno 4.215 kuća i stanova za odmor, površine: 286.640,22 m^2, odnosno 68,0 m^2 po objektu
- godine 2023. bilo je ukupno 4.248 kuća i stanova za odmor, površine: 289.363,40 m^2, odnosno 68,1 m^2 po objektu
- godine 2024. bilo je ukupno 4.268 kuća i stanova za odmor, površine: 291.364,66. m^2, odnosno 68,3 m^2 po objektu.

Tablica 2.1.4. Broj registriranih kuća i stanova za odmor u 2024. godini na području zona Grada Malog Lošinja (procjena)

	2024.
Mali i Veli Lošinj	1.778
Otoci	864
Nerezine i ostala naselja	1.626
Ukupno	4.268

Izvor: podaci Grada Malog Lošinja, obrada Institut za turizam

Slijedi da sustav eVisitor 2024. obuhvaća maksimalno 63,7 % stvarnog broja kuća i stanova za odmor.

Budući da podaci Grada o broju objekata nisu raspoloživi na razini naselja, moguće je – uz pretpostavku da je sklonost vlasnika da prijavljuju objekte u sustav eVisitor ravnomjeran u svim naseljima/zonama – broj kuća i stanova za odmor po zonama procijeniti na temelju distribucije ovih objekata po zonama iz sustava eVisitor (Tablica 2.1.4.).

Uz pretpostavku da se kuće i stanovi za odmor prosječno godišnje koriste 66,3 dana te da u tom razdoblju objekt koriste prosječno 3,45 osoba[17], slijedi da je 2024. na području Grada u kućama i stanovima za odmor ostvareno 976.000 noćenja od čega na području:

- Malog i Velog Lošinja 407.000 noćenja, odnosno 42 % ukupnog broja noćenja u kućama i stanovima za odmor
- otoka arhipelaga 198.000 noćenja, odnosno 20 % ukupnog broja noćenja u kućama i stanovima za odmor

[16] Državni zavod za statistiku u Popisu stanovništva za 2021. utvrdio je da na području Grada postoji 3.201 stan, što je za 14,6 % manje od broja kuća i stanova za odmor prema evidenciji Grada 2019. i 24,1 % manje od broja kuća i stanova za odmor 2022.

[17] Procjene o broju dana korištenja kuća i stanova za odmor dobivene su na temelju podataka prikupljenih posebnim istraživanjem CATI za potrebe izrade Satelitskog računa održivosti turizma financiranih sredstvima EU (interni podaci Instituta za turizam). Procjena prosječnog broja osoba koje se koriste objektima na temelju podataka o broju osoba po popunjenoj smještajnoj jedinici u smještaju u domaćinstvu na temelju podataka iz sustava eVisitor.

- Nerezina i ostalih naselja 372.000 noćenja, odnosno 38 % ukupnog broja noćenja u kućama i stanovima za odmor.

Tablica 2.1.5. Procijenjeni broj noćenja u komercijalnim kapacitetima i kućama i stanovima za odmor 2024. na području zona Grada Malog Lošinja

	Komercijalni kapaciteti	Kuće i stanovi za odmor	Ukupno
Mali i Veli Lošinj	1.316.328	406.691	1.723.019
Otoci	19.133	197.627	216.760
Nerezine i ostala naselja	612.666	371.923	984.589
Ukupno	1.948.127	976.241	2.924.368

Izvor: procjena Institut za turizam, na temelju podataka iz tablice 2.1.4., slike 2.1.2.

Drugim riječima, ukupan broj noćenja koji se ostvario na području Grada 2024. moguće je procijeniti na 2,9 milijuna noćenja, od čega 67 % u komercijalnim kapacitetima i 33 % u nekomercijalnim kapacitetima. Pritom se važnost nekomercijalnog smještaja bitno razlikuje po zonama. Primjerice, procjenjuje se da na području zone otoka cresko-lošinjskog arhipelaga nekomercijalna noćenja čine 91 % svih turističkih noćenja, na području Malog i Velog Lošinja 23,6 %, a na području Nerezina i ostalih dijelova Grada 37,8 %.

Valja dodati da nekomercijalnu potražnju potencijalno čine i turisti na plovilima koji ostvaruju noćenje na području Grada, ali boravak ostvaruju na sidru izvan luka nautičkog turizma i luka otvorenih za javni promet. Polazeći od podataka Županijske lučke uprave Mali Lošinj o broju plovila na vezovima na području Grada (23.473 vez/dana), procjene broja osoba na plovilima (6 osoba prosječno uključujući skipera) te udjela plovila koja ostvaruju prekonoćni boravak na sidru u ukupnom broju plovila (9,5 %) iz istraživanja *Tomas Nautika 2022. Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj u 2022. godini* (Institut za turizam, 2023.), slijedi da je moguće procijeniti da je 2024. na području Grada noćenje ostvarilo 155,6 tisuće nautičara na jahtama, od čega je 14,8 tisuća noćenja realizirano na sidru.[18]

2.1.3. Jednodnevni posjetitelji

Podaci o broju jednodnevnih posjetitelja nisu raspoloživi. Očekuje se da, s obzirom na lokaciju i dostupnost Grada i njegovih glavnih odredišta, jednodnevne posjetitelje čine:

- izletnici koji dolaze izletničkim brodovima na područje Grada, uglavnom s otoka Raba
- izletnici koji na organiziranim putovanjima iz okolnih kopnenih destinacija dolaze turističkim autobusima na jednodnevne izlete
- nautičari koji ne ostvaruju noćenje na području otoka
- turisti na domaćem kruzingu, pri čemu plovilo ne ostvaruje noćenje na području Grada; prema podacima Županijske lučke uprave Mali Lošinj, riječ je o turistima koji borave na području Grada Cresa, a dolaze u vlastitom aranžmanu u Mali Lošinj.

Prema procjenama Turističke zajednice grada Malog Lošinja, u vršnim danima turističke sezone 2025. (procjena uključuje nautičare na vezu u lukama, nautičare u privezištima, jednodnevne posjetitelje koji stižu kružnim putovanjima i turističkim autobusima) na području naselja Mali Lošinj boravilo je 1.200 jednodnevnih posjetitelja, a na području cijelog Grada 3.500 posjetitelja.

Slijedi da jednodnevni turistički promet na području Grada čini tek manji dio prometa, komercijalnog i nekomercijalnog, koji generira stacionarni turizam.

[18] Podaci o broju uplovljavanja plovila na kružnim putovanjima /hrvatski kruzing/ te broju putnika nisu raspoloživi.

Anketa jednodnevnih posjetitelja, provedena na uzorku od 200 ispitanika 2025., pokazala je da su gosti (57 % ispitanika na Lošinj je došlo brodom ili trajektom, 27,5 % osobnim automobilom, 9 % jedrilicom ili jahtom):

- zadovoljni boravkom na otoku Lošinju; bilo je 93 % jednodnevnih posjetitelja (na ljestvici od 1 – jako loše do 7 – odlično, 93 % ispitanika zadovoljstvo je iskazalo ocjenama 5,6,7, pri čemu je posjet ispunio očekivanja za 84 % anketiranih, a Lošinj je spremno preporučiti 96 % ispitanika, s uređenošću otoka zadovoljno je 71 % ispitanika, a ljepotom 81,5 % posjetitelja.
- Izvor smetnji koji se odnose na gužvu na ulicama, trgovima i atrakcijama problem su za 15 % anketiranih posjetitelja, a buka za 12 % ispitanika, gužva na plažama problem je za 12 %, a promet u mirovanju kao problem vidi 18,5 %, a promet u kretanju 16 % ispitanika.

2.1.4. Ugostiteljstvo

Prema raspoloživim podacima TZ-a Grada Malog Lošinja, 36 objekata iz skupine restorani (Tablica 2.1.6.), od čega 28 restorana (5 restorana posluje cijele godine, 23 restorana posluje svibanj-listopad), 4 konobe, 2 *grill*-bara te dvije pizzerije ima ukupan kapacitet 5.006 stolaca, od čega 30 % unutar objekata, a 70 % na otvorenome.

Tablica 2.1.6. Broj ugostiteljskih objekata iz skupine restorani na području Grada Malog Lošinja te broj stolaca unutra i vani

Broj objekta	Vrsta usluge	Razdoblje poslovanja	Kapacitet – unutra	Kapacitet – vani
5	Restorani	cjelogodišnje	293	570
23	Restorani	sezonsko	998	2.403
4	Konobe	sezonsko	134	198
2	*Grill*-bar	sezonsko	45	190
2	Pizzeria	sezonsko	45	130
36			1.515	3.491

Izvor: TZ Grada Malog Lošinja

Podaci Grada o ugostiteljskim objektima, kojima su iznajmljene terase, govore pak o 69 restorana i barova na području Grada, od čega na području:

- Malog Lošinja, 41 objekt (ukupna površina korištenih terasa 2,4 tisuće kvadrata), od čega 36 objekata na području središta naselja
- Velog Lošinja, 14 objekata (ukupna površina korištenih terasa 700 kvadrata)
- Ilovika, 2 objekta (ukupna površina korištenih terasa 180 kvadrata)
- Nerezina, 5 objekata (ukupna površina korištenih terasa 358 kvadrata)
- Osora, 3 objekta ukupna površina korištenih terasa (211 kvadrata)
- Svetog Jakova, 1 objekt (ukupna površina korištenih terasa 62 kvadrata)
- Punta Križa, 1 objekt (ukupna površina korištenih terasa 23 kvadrata)
- Suska, 2 objekta objekata (ukupna površina korištenih terasa 96 kvadrata).

Jedan lošinjski restoran nosi jednu Michelinovu zvjezdicu, a jedan ima Michelin preporuku (prema vodiču za 2024.). Gault&Millauov vodič za 2025. ocijenio je jedan restoran s četiri toke, jedan s tri toke, dok je ocjenu dvije toke dobilo šest restorana.

U skladu s rezultatima istraživanja TOMAS HRVATSKA 2022./2023.[19] (Institut za turizam) turisti gastronomsku ponudu Malog Lošinja ocjenjuju lošijom u usporedbi s prosjekom županije.

Tripadvisor (prvi kvartal 2026. godine) prepoznaje 131 ugostiteljska objekta[20] od kojih četiri objekta ulaze u skupinu *fine dining* restorana, a 87 objekata u skupinu restorana srednje cjenovne kategorije te 14 objekata u skupini restorana i sličnih objekata niže (jeftinije) cjenovne kategorije dok je 26 objekata u cjenovno neklasificiranoj kategoriji.

Ugostiteljski objekti tijekom vršnog razdoblja sezone 2024. fiskalizirali su prosječno dnevno 20.859 računa, od čega 45 % u restoranima i sličnim objektima prehrane te 55 % u objektima za pripremu i posluživanje pića.

Tablica 2.1.7. Broj fiskaliziranih računa u djelatnosti hrane i pića po turističkim zonama tijekom pet vršnih dana sezone 2024. godine

	Restorani i sl. objekata		Priprema i usluživanja pića	
	Br. računa	ϕ dnevno	Br. računa	ϕ dnevno
Mali i Veli Lošinj	43.550	8.710	45.615	9.123
Otoci	0	0	0	0
Nerezine i ostala naselja	3.581	716	11.551	2.310

Izvor: Porezna uprava

Na području zone Mali i Veli Lošinj fiskalizirano je 86 % računa, ni jedan račun nije fiskaliziran [21] na području otoka, dok je 14 % računa fiskalizirano na ostalim područjima Grada.

2.1.5. Turistički lanac vrijednosti

Aktivnosti turista tijekom boravka u destinaciji i struktura njihove potrošnje upućuju na dubinu i širinu destinacijskog lanca vrijednosti. Kao odraz obilježja ponude destinacije, gosti Malog Lošinja[22], osim plivanja i kupanja, iznadprosječno se, u usporedbi s gostima Primorsko-goranske županije, bave sportskim aktivnostima (tenis, *jogging*, vožnja biciklom, pješačenje, *mountain biking*, planinarenje, golf, dvoranski sportovi).

Mnogo manje od prosjeka županije gosti Malog Lošinja odlaze u restorane (27 % gostiju u usporedbi s 39 % u županiji), a jednako tako u Malom Lošinju se ispodprosječno odlazi u klubove, na ples ili u noćni život te na tematske ceste.

Na relativno jednostavnu strukturu destinacijskog lanca vrijednosti, kojoj nedostaje diferenciranija i razvijenija gastronomska ponuda, ponuda događanja i manifestacija, ponuda zabave (odlasci u klubove, na ples ili u noćni život) te tematskih cesta, upućuje struktura (ispodprosječnih) destinacijskih izdataka turista, u kojoj se 61 % izdataka odnosi na uslugu smještaja, 15 % na uslugu hrane i pića u ugostiteljskim objektima, 13 % na uslugu trgovine, a tek 11 % na sve ostale destinacijske usluge.

[19] TOMAS HRVATSKA 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u gradu Malom Lošinju – Glavni nalazi (Institut za turizam).
[20] Na području Malog Lošinja 70 objekata, Velog Lošinja 20 objekata, Nerezina 15 objekata, Osora 4 objekta, Ustrine 1 objekt, Punta Križa 2 objekta, Beleja 2 objekta, Suska 9 objekata, Ilovika 6 objekata te Unija 2 objekta. Uz pretpostavku prosječne veličine objekata na području Grada od 139 stolca na otvorenom i zatvorenom (vidi tablica 2.1.6.) slijedi da je ukupnih prihvatni kapacitet restorana 17.103 stolaca (otvoreni i zatvoreni prostor).
[21] Fiskalizacija može ovisiti o središtu gospodarskog subjekta, ne nužno i o mjestu pružanja usluge.
[22] TOMAS HRVATSKA 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u gradu Malom Lošinju – Glavni nalazi (Institut za turizam).

2.1.6. Obilježja turista

U nastavku se prikazuju glavna obilježja turista u gradu Malom Lošinju u razdoblju 2022. – 2026. temeljena na istraživanjima (zbog različitosti u strukturi uzorka rezultati ova dva vala istraživanja nisu usporedivi):

- TOMAS HRVATSKA 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u gradu Malom Lošinju – Glavni nalazi (Institut za turizam) te
- TOMAS HRVATSKA 2025./2026. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u gradu Malom Lošinju – Glavni nalazi (Institut za turizam).

Demografski profil

TOMAS 2022./2023.	• 69 % gostiju je u dobi od 30 do 49 godina; 24 % starije je od 50 godina • 63 % gostiju dolazi s članovima obitelji, 29 % samo s partnerom
TOMAS 2025./2026.	• 62 % gostiju je u dobi od 30 do 49 godina; 25 % starije je od 50 godina • 67 % gostiju dolazi s članovima obitelji, 26 % samo s partnerom

Motivi

TOMAS 2022./2023.	• odmor je glavni razlog putovanja (97 % za goste u sezoni 2022. i 86 % za goste u ostalom razdoblju) • 90 % gostiju kao jedan od motiva dolaska u destinaciju navodi more, a 83 % prirodu • ispodprosječno su, u usporedbi sa županijom, zastupljeni motivi kulture i umjetnosti (3 % prema 6 % na razini županije), zabave i festivala (2 % prema 5 % na razini županije), manifestacija (3 % prema 8 % na razini županije), gastronomije (8 % prema 16 % na razini županije)
TOMAS 2025./2026.	• odmor je glavni razlog putovanja za 97 % gostiju • 94 % gostiju kao jedan od motiva dolaska u destinaciju navodi more, a 85 % prirodu • ostali motivi dolaska bitno su manje zastupljeni, pri čemu se najviše ističu zabava, što je jedan od motiva dolaska za 7 % gostiju, gastronomija za 6 %, dok 4 % gostiju dolazi, među ostalim, i zbog planinarenja i hodanja, sporta i rekreacije, odnosno zbog *touringa* i *sightseeinga*

Obilježja putovanja i izvori informiranja

TOMAS 2022./2023.	• 94 % hotelskih gostiju i 91 % gostiju u obiteljskom smještaju dolazi osobnim automobilom • 41 % gostiju kampova dolazi automobilom, 36 % kamperom i 23 % automobilom s kamp-kućicom • 53 % gostiju rezerviralo je smještaj posredstvom turističke agencije (46 % *online* i 7 % osobnim kontaktom), 46 % izravno sa smještajnim objektom (29 % osobnim kontaktom, 17 % *online*) • najvažniji izvori informacija u planiranju putovanja su internet (52 %), preporuke rodbine i prijatelja (27 %) te prijašnji boravak (16 %) • na internetu su se najviše posjećivale stranice *online* turističkih agencija (23 %), mrežne stranice hrvatskih turističkih zajednica (13 %) te društvene mreže (11 %) i blogovi, forumi i portali o putovanjima (11 %); stranice *online* turističkih agencija i mrežne stranice hrvatskih turističkih zajednica koristile su se češće, a društvene mreže rjeđe; vrijedi za goste koji su boravili izvan ljetne sezone 2022. • tijekom putovanja i boravka u gradu informacije su se najčešće tražile na mrežnim tražilicama (Google i sl., 42 %), aplikacijama za navigaciju (Google Maps i sl., 32 %) i društvenim mrežama (Facebook, Instagram, Twitter..., 21

	%); preporuke lokalnih stanovnika tražilo je 23 % turista, češće izvan ljetne sezone (32 % prema 20 % u sezoni 2022.)
TOMAS 2025./2026	• 90 % hotelskih gostiju i 92 % gostiju u obiteljskom smještaju dolazi osobnim automobilom • 36 % gostiju kampova dolazi automobilom, 37 % kamperom i 22 % automobilom s kamp-kućicom • 31 % gostiju rezerviralo je smještaj posredstvom turističke agencije (28 % *online* i 4 % osobnim kontaktom), 64 % izravno sa smještajnim objektom (49 % osobnim kontaktom, 15 % *online*) • najvažniji izvori informacija u planiranju putovanja su internet (96 %), preporuke rodbine i prijatelja (28 %) te prijašnji boravak (28 %) • na internetu su se najviše pretraživale društvene mreže (21 %), blogovi, forumi i portali o putovanjima (19 %), *online* turističke agencije (16 %) • tijekom putovanja informacije su se najčešće tražile u vidu preporuka lokalnog stanovništva (32 %) i/ili domaćina u smještajnom objektu (21 %), u brošurama (27 %), lokalnim novinama i časopisima (20%), na društvenim mrežama (19 %) te blogovima i forumima (16 %)

Zadovoljstvo ponudom i spremnost na preporuku

TOMAS 2022./2023.	• vrlo visok stupanj zadovoljstva: ukupan boravak, ljepota mjesta, atmosfera/ugođaj, čistoća plaža, ekološka očuvanost prostora, prilagođenost destinacije djeci, pješačke staze, opremljenost/uređenost plaža, informacije • visok stupanj zadovoljstva: biciklističke rute i staze, sportski sadržaji, ponuda organiziranih izleta • između 1 % i 4 % gostiju žalilo se na neke smetnje tijekom boravka, i to: 4 % na buku koja remeti udobnost smještaja (iznadprosječno gosti kampova – 7 %), 3 % na gužvu na kupališnom prostoru, 2 % na gužvu na ulicama, trgovima, šetnicama; na probleme povezane s otpadom požalilo se mnogo manje gostiju u usporedbi sa županijskim prosjekom • 80 % će gostiju vjerojatno preporučiti Mali Lošinj drugima, a 18 % sigurno
TOMAS 2025./2026.	• vrlo visok stupanj zadovoljstva: ukupan boravak, ljepota mjesta, atmosfera i ugođaj, ljepota prirode i krajolika, osobna sigurnost, ekološka očuvanost prostora, uređenost mjesta • visok stupanj zadovoljstva: vrijednost za novac ukupnog boravka, gostoljubivost stanovništva, čistoća, uređenost i opremljenost plaža, prilagođenost destinacije djeci, pješačke staze • između 1 % i 6 % gostiju žalilo se na neke smetnje tijekom boravka, i to: 6 % na gužvu na ulicama, trgovima, šetnicama, 5 % na probleme povezane s otpadom (neprimjerno odlaganje, mirisi, nemogućnost razdvajanja), 5 % na buku koja remeti udobnost smještaja, 5 % na nedostatnost/neodržavanje javnih WC-a i 4 % na gužvu na kupališnom prostoru • 83% gostiju će vrlo vjerojatno ili vjerojatno preporučiti destinaciju drugima, a 17% vjerojatno neće preporučiti

Potrošnja

TOMAS 2022./2023.	• prosječna dnevna potrošnja gosta u Malom Lošinju iznosi 100 eura (105 eura u sezoni 2022. i 84 eura u ostalom razdoblju), 9,4 % manje u usporedbi s prosjekom Primorsko-goranske županije • prosječna dnevna potrošnja gostiju u hotelima iznosi 169 eura, u kampovima 74 eura i u obiteljskom smještaju (kućanstvima) 95 eura
TOMAS 2025./2026.	• prosječna dnevna potrošnja gosta u Malom Lošinju iznosi 113 eura • prosječna dnevna potrošnja gostiju u hotelima iznosi 197 eura, u obiteljskom smještaju 107 eura te u kampovima 82 eura

- 56 % gostiju smatra cijene u smještajnim objektima standardnima, 40 % visokima i 3 % jako visokima
- 51 % smatra cijene u restoranima i barovima visokima, 39 % standardnima i 8 % jako visokima

2.2. Resursna i atrakcijska osnova

2.2.1. Zaštićena kulturna dobra

Na popisu zaštićenih kulturnih dobara s područja Grada Malog Lošinja upisano je 39 zaštićenih dobara[23], i to:

- 5 kopnenih arheoloških zona/nalazišta
- 8 podvodnih arheoloških zona/nalazišta
- 2 ruralne cjeline i 3 urbane cjeline
- 3 gospodarske i 2 javne građevine, 1 memorijalno mjesto, 2 stambene/gospodarske građevine
- 5 sakralnih kompleksa
- 4 vojne i obrambene građevine
- 2 dobra nematerijalne baštine.

Također se na području grada nalazi 15 zaštićenih pokretnih kulturnih dobara, uključujući kip Apoksiomen te lošinjski loger „Nerezinac".

2.2.2. Zaštićena prirodna dobra

Na području Grada uspostavljena su dva, u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, zaštićena područja u kategoriji park-šume:

- park-šuma Čikat i
- park-šuma Pod Javori.

Na prostoru Grada Malog Lošinja nalazi se i 18 područja ekološke mreže Natura 2000, od kojih je područje kvarnerskih otoka važno za očuvanje ptica, a obuhvaća i dijelove otoka Krk, Cres i Rab te okolne otočiće, dok je 17 područja važno za očuvanje vrsta i staništa, od kojih 13 pokrivaju isključivo more, a četiri isključivo kopno.

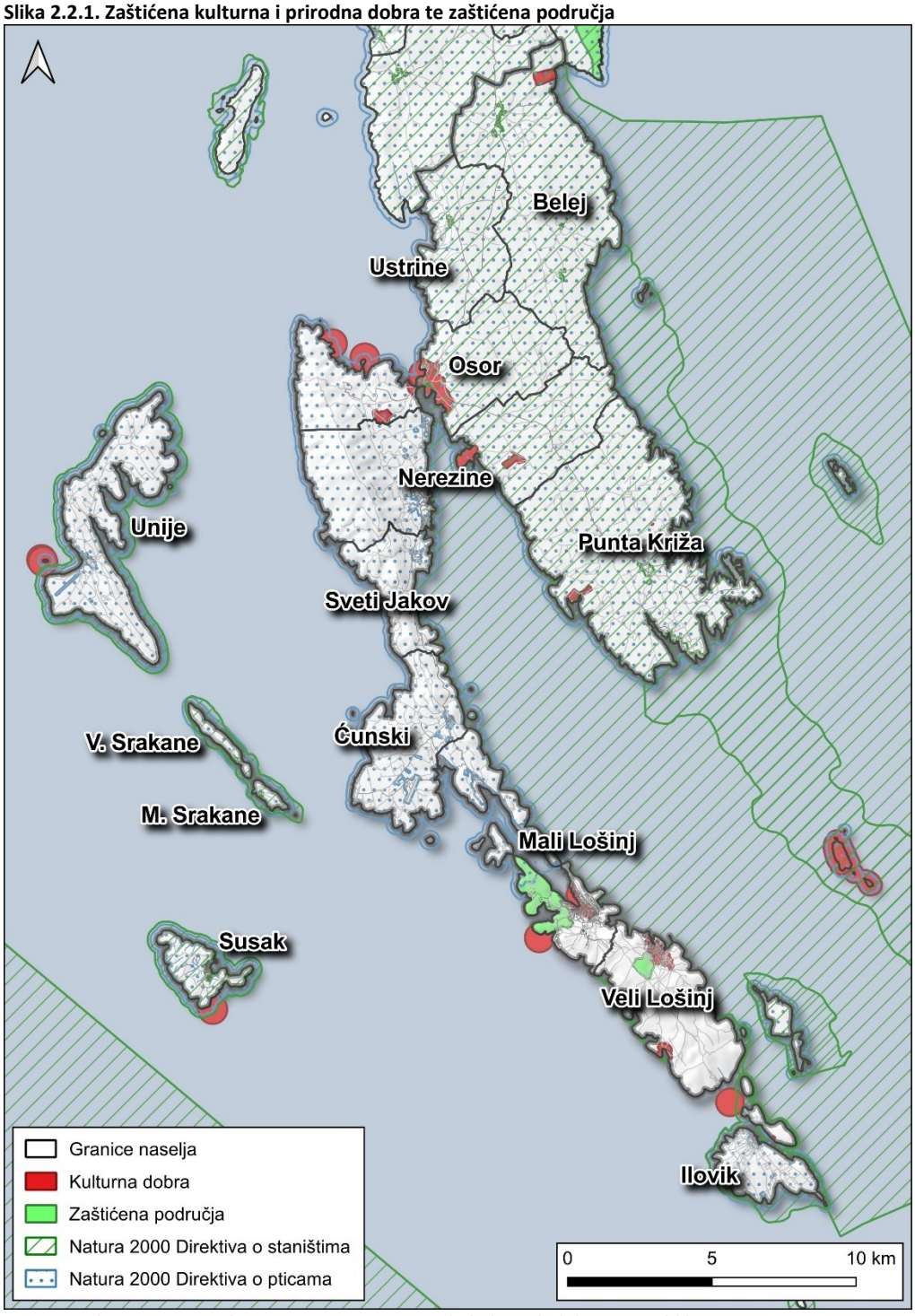
Područja očuvanja važna za vrste i stanišne tipove – POVS ekološke mreže Natura 2000 na području Grada, koja imaju površinu isključivo na moru su:

- HR3000007 Cres – rt Suha – rt Meli (7.501,87 ha)
- HR3000008 Lošinj – Vela i Mala draga (9,04 ha)
- HR3000009 Lošinj – uvala Sunfarni (10,73 ha)
- HR3000010 Lošinj- uvala Krivica (11,56 ha)
- HR3000011 Lošinj – uvala Balvanida (10,91 ha)
- HR3000012 Lošinj – uvala Pijeska (8,08 ha)
- HR3000014 Ilovik i Sv. Petar (417,46 ha)
- HR3000015 V. i M. Srakane (265,07 ha)
- HR3000017 Podmorje otoka Suska (353,75 ha)

[23] Vidjeti Poglavlje 4.1.

- HR3000018 Podmorje otoka Unije (983,13 ha)
- HR3000027 Podmorje Trstenika (487,11 ha)
- HR3000028 I. strana V. i M. Orjula (489,58 ha)
- HR3000161 Cres – Lošinj (52.574,64 ha).

Slika 2.2.1. Zaštićena kulturna i prirodna dobra te zaštićena područja

Izvor: izrađeno prema podacima DGU-a i Geoportala kulturnih dobara Republike Hrvatske, Ministarstvo kulture i medija, 2025., vidi poglavlja 2.2.1. i 2.2.2.

Područja očuvanja važna za vrste i stanišne tipove – POVS ekološke mreže Natura 2000 na području grada, koja imaju površinu isključivo na kopnu su:

- HR2000888 Otok Susak (363,55 ha)
- HR2001035 Otočić Zabodarski (5,17 ha)
- HR2001036 Otočić V. Osir (7,38 ha)
- HR2001380 Vele i Male Srakane – kopno (176,63 ha).

Prostornim planom Grada Malog Lošinja dodatno su planirane 43 lokacije zaštite, od kojih 5 lokacija regionalnog parka (podmorje), 10 posebnih rezervata, 8 zaštićenog krajobraza te 20 spomenika prirode.

2.2.3. Prirodni ljekoviti činitelji

Prve znanstveno-stručne potvrde ljekovitosti blage mikroklime otoka Lošinja rezultat su mjerenja Ambroza Haračića i istraživanja austrijskih stručnjaka Conrada Clara i Leopolda Schrötera te su 1892. dovele do proglašenja Velog i Malog Lošinja državnim klimatskim lječilištima. Institucionalna potvrda kvalitete prirodnih činitelja Lošinja potom je potaknula ubrzanu izgradnju lječilišta, oporavilišta i sanatorija, kao i hotela, pansiona i vila.[24]

Ljekoviti činitelji Lošinja u 20. stoljeću bili su okvir za rad Dječje bolnice za alergijske bolesti u Velom Lošinju koja je u pojedinim razdobljima rada imala i do 400 pacijenata dnevno te zapošljavala 190 djelatnika.[25]

Prema klimatološkim obilježjima Lošinj je najpovoljnije klimatološko mjesto na Jadranu s blagotvornim utjecajem na osobe s poremećajem disanja[26]. Povoljni vjetrovi i visinske zračne struje čiste zrak, dok je temperatura zraka optimalna, s malim zimskim i ljetnim kolebanjima, relativno visoke vlažnosti. Zrak uz more bogat je raspršenim kapljicama morskog aerosola (jod, natrijev klorid, kalcij) te kapljicama eteričnih ulja ljekovitog bilja.

Prirodni ljekoviti činitelji Lošinja su blaga klima, sunčevo zračenje, morska voda, morski aerosol, alge u lošinjskom akvatoriju, biljni pokrov, čistoća zraka bogatog morskim aerosolom, ali i pelud masline, bora te raznih aromatičnih biljaka kao i morski peloid.

[24] Prema Povijesni pregled početaka lošinjskoga lječilišnog turizma, Irena Dlaka (Zdravstveni turizam i prirodni ljekoviti činitelji lošinjskog otočja, Kvarner – Hrvatska, Grad Mali Lošinj, Jadranka d.d., Turistička zajednica Grada Malog Lošinja, 2013.).

[25] Prema Dječja bolnica za alergijske bolesti u Velome Lošinju kao vrhunac novije lječilišne djelatnosti, doc. dr. sc. Ljiljana Bulat-Kardum (Zdravstveni turizam i prirodni ljekoviti činitelji lošinjskog otočja, Kvarner – Hrvatska, Grad Mali Lošinj, Jadranka d.d., Turistička zajednica Grada Malog Lošinja, 2013.).

[26] Prema mr. sc. Anamarija Margan-Šulc: Utjecaj klime i prirodnog aerosola otoka Lošinja na plućnu funkciju 2010. – 2012., objavljeno u publikaciji Zdravstveni turizam i prirodni ljekoviti činitelji lošinjskog otočja, Kvarner – Hrvatska, Grad Mali Lošinj, Jadranka d.d., Turistička zajednica Grada Malog Lošinja, 2013.

2.2.4. Ostale gradske atrakcije

Osim navedenih zaštićenih kulturnih i prirodnih dobara te mora i prirodnih činitelja kao ključnih prirodnih resursa, resursno-atrakcijsku osnovu grada čine i:

	Područje	Važnost*
Kultura života i rada:		
Gastronomija	Područje Grada	N
Tradicija ribarenja i pomorstva (tradicijska plovila)	Područje Grada	N
Pokladni običaji (maškare)	Područje Grada	R
Institucije:		
Muzejska građa Lošinjskog muzeja (Palača Frizi, Muzejsko galerijski prostor Kula)	Mali Lošinj, Veli Lošinj, Osor	N
Etnografska zbirka	Nerezine	R
Muzej Apoksiomena	Mali Lošinj	M
Lošinjski edukacijski centar o moru	Mali Lošinj, Veli Lošinj	R
Atrakcije:		
„ADDIO“ skulptura – posveta ženama lošinjskih pomoraca	Mali Lošinj	R
Institut *Plavi svijet*	Mali Lošinj, Veli Lošinj	R
Interpretacijski plovidbeni centar – Lošinjski loger „Nerezinac“	Mali Lošinj	R
Miomirisni otočki vrt	Mali Lošinj	R
Osorski vremeplov – nova dimenzija prošlosti	Osor	R
VR Priče s virtualne palube		R
Vidikovci (Providenca, Sv. Ivan, Mrtvaška, Osorčica, Monte Baston, Punta Leva)	Područje Grada	R
Podvodni arheološki park	Mali Lošinj	R
Šetnice – Via Apsyrtides, Stazama lošinjskih kapetana, Šetnica vitalnosti	Mali Lošinj, Veli Lošinj	R
Manifestacije:		
Osorske glazbene večeri	Osor	N
4 Islands MTB stage race	Otok Lošinj	M
XCO Cross Country Čikat	Mali Lošinj	M
XTERRA	Mali Lošinj	M
Losinava – Lošinjskim jedrima oko svijeta	Otok Lošinj	M
MedIsola – festival zdravlja i vitalnosti	Mali Lošinj	N
Advent na Lošinju	Otok Lošinj	N
Jazz festival Lošinj	Mali Lošinj	N
Festival Mijeha	Nerezine	M
More zna, otok pamti – ekoakcija	Lošinjski arhipelag	N
Dani Josipa Kašmana	Mali Lošinj	R

* Objektivna ocjena važnosti atrakcija nije moguća, ali subjektivnost procjene umanjuje se korištenjem raznolike literature i izvora. Atrakcije su prema važnosti rangirane u tri skupine: (i) međunarodne (M), (ii) nacionalne (N) i (iii) regionalne (R). Pod atrakcijama međunarodne važnosti podrazumijevaju se jedinstvene atrakcije zbog kojih vrijedi poduzeti posebno putovanje, pod nacionalnim atrakcijama one koje treba obavezno posjetiti za duljeg boravka u nekoj turističkoj destinaciji, a pod regionalnim one koje se preporučuje posjetiti na užem prostoru i ako se ima dodatnog vremena. Rang pojedinih atrakcija može se s vremenom mijenjati, jer im važnost može porasti zbog ulaganja u obnovu i uređenje, ali i pasti zbog nebrige i nedostatka sredstava za održavanje.

2.2.5. Prirodni i kulturni resursi koji trenutačno nisu u funkciji turizma

Resursi koji nisu u funkciji turizma ili nisu primjereno valorizirani, a u budućnosti bi mogli biti čimbenik daljnjeg razvoja destinacijske ponude su:

1.	**Vojne utvrde Malog Lošinja (utvrda Kaštel, utvrda na brdu Tovar, vojni objekti na Velopinu, Martello toranj):** mapiranje, razrada koncepta najbolje uporabe i procjena izvedivosti, revitalizacija, novi sadržaji, interpretacija.
2.	**Osor – Osorske zidine:** obnova i podizanje razine turističke valorizacije i uspostavljanje suvremenih oblika interpretacije iznimne povijesno-kulturne baštine Osora (prapovijesne, rimske i srednjovjekovne zidine koje su se obnavljale u nekoliko navrata, posljednji put 2022.)**.**
3.	**Valorizacija mora i podmorja lošinjskog arhipelaga:** uspostava edukacijskih (ili *edutainmen*t) orijentiranih programa za posjetitelje na pet predloženih lokacija regionalnog parka (podmorje otoka Susak, podmorje otoka Ilovik i Sv. Petar, podmorje otoka Vele i Male Srakane i podmorje otoka Unije i Cres – Lošinj rezervat) kao i na održivi razvoj drugih oblika turističke namjene uz zaštitu bioraznolikosti, georaznolikosti i krajobrazne raznolikosti.[27]
4.	**Susak:** podizanje razine uređenosti i turističke valorizacije otoka, uključujući i uspostavljanje suvremenih oblika interpretacije geomorfoloških obilježja te kulture života i rada na otoku (povezano i s aktivnostima valorizacije podmorja otoka, uključujući i njegovu povijest **.**
5.	**Botanika i prirodni ljekoviti činitelji u funkciji zdravlja:** turistička valorizacija i interpretacija autohtonog/mediteranskog samoniklog i ljekovitog bilja, uključujući povezivanje s gastronomskom ponudom. Dodatna (uz aktivnosti Lječilišta Veli Lošinj te postojećih *wellness* hotelskih programa) valorizacija obilježja klime, mora, morskog aerosola, peloida, bilja u funkciji razvoja zdravstveno-turističkih proizvoda u različitim segmentima destinacijskog lanca vrijednosti. Razrada okvira za (poticanje) integriranje ekološke poljoprivrede/ribarstva utemeljene na načelima tradicionalne i održive proizvodnje s potražnjom koju generira turizam/ugostiteljstvo.[28]
6.	**Park-šume Čikat i Pod Javori:** programi usmjeravanja posjetitelja, uspostava staza na ograničenim dijelovima parka te interpretacijskih sadržaja i edukacijskih (ili *edutainment)* orijentiranih programa za posjetitelje bez ugrožavanja vrijednosti zbog koji su šume dobile status zaštićenih područja
7.	**Osoršćica**: turistička valorizacija područja Osoršćice, uključujući i turističku interpretaciju, staze i označavanje kao uređenje infrastrukture za prihvat turista uz osiguranje mjera zaštite (procjena opravdanosti/izvedivosti/održivosti izgradnje i poslovanja žičare planirane PPUG-om).
8.	**Via Apsyrtides i Put jantara**: dodatna turistifikacija (ugostiteljstvo, vidikovci, uređenje staza, sanitarni čvorovi, interpretacija, smještaj), ali i podizanje razine organizirane prometne podrške (prijevoz hodača) sustavu staza koje povezuju Cres i Mali Lošinj i odabrani (stacionarni) smještaj. Turistička valorizacija i interpretacija gradina, špiljskih nastambi, naselja, humaka iz brončanog doba. Povezivanje uz interpretaciju i turističku valorizaciju nasljeđa povezanog s Putom jantara (Osor), uključujući znanje o Liburnima.
9.	**Biciklističke staze**: dodatna izgradnja biciklističkih staza te uspostavljanje sadržaja uz staze (vidikovci, odmorišta, sanitarni čvorovi, interpretacija, ugostiteljstvo) kao i osiguranje servisne podrške.[29] Povezivanje s Via Apsytides u pristupu pojedinim atrakcijama (valorizacija i interpretacija gradina, špiljskih nastambi, naselja, humaka iz brončanog doba; vidikovci i sl.).

[27] U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19, 155/23)

[28] U skladu s prioritetima, posebnim ciljevima i mjerama definiranima Planom razvoja cresko-lošinjskog otočja do 2027., poticanje razvoja plavo-zelenoga gospodarstva, razvijanje poljoprivredno-turističkih gospodarstava.

[29] U skladu s potencijalom razvoja biciklizma prepoznatom u dokumentu „MasterPlan Bike“, Mali Lošinj, *Bicycle & Mountainbike specific planning and destination development*.

10.	**Infrastruktura za kulturne sadržaje/manifestacije:** procjena mogućnosti uspostave novih sadržaja za organizaciju kulturnih događanja (npr. kazališne predstave, koncerti, izložbe i sl.) na lokacijama kao što je primjerice Kaštel, uključujući i procjenu mogućnosti integriranja novih sadržaja u zanimljiva područja (zaštićene) prirode (s osiguranim tehničkim pretpostavkama za održavanje kulturnih događanja)

2.2.6. Stanje prirodnih i kulturnih resursa

Društvo za pošumljavanje i poljepšavanje Malog Lošinja osnovano je 1886. godine s namjerom da se grad okruži šumom. Već u prvoj godini rada zasadilo je više od 80.000 sadnica borova (većinom alepskoga i bijelog bora) i oko 500 sadnica alejnog drveća (tamarisa, čempresa i sl.), a do 1891. posađeno je ukupno 500.000 sadnica na neplodnim gradskim i privatnim parcelama. Borova šuma postala je zaštitni znak uvale Čikat sve do danas,[30] emitirajući velike količine kisika, aromatizirajući aerosol te sprečavajući eroziju i zadržavajući vlažnost tla.[31] U park-šumi Čikat rastu neke od najrjeđih i najzanimljivijih zaštićenih biljaka kvarnerskih otoka, primjerice endemična paprat, ali i više zaštićenih vrsta.[32]

Stanje posađenih park-šuma Čikat (pretežito neautohtoni alepski bor) i Pod Javori je zrelo, ali i ima mlađih dijelova. Borovi se sami obnavljaju, no šume je potrebno prorijediti, uz provedbu, posebice u uvjetima klimatskih promjena, pravodobnih aktivnosti zaštite od požara. Dio borova zahvaćen je zarazom koja zahtijeva rušenje stabala (uz novu sadnju).

U vodama Lošinja i Cresa zabilježeno je 95 vrsta riba, gotovo četvrtina vrsta nađenih u Jadranskom moru. Područje nastanjuju dobri dupini kao i morski psi, tune i glavate želve, a održale su se i velike livade posidonije. Podmorje oko Ćutina Velog i Ćutina Malog ima visokorazvijene koraligene zajednice u kojima dominiraju alge, koralji i spužve, a nađene su i mnoge rijetke/zaštićene (npr. morska lepeza i crveni koralj, školjkaši). Izlovljavanje i brojne aktivnosti ronilaca narušavaju ravnotežu podmorskog ekosustava[33]. Na negativne utjecaje na morski sustav te uništavanje stjenovitih obala mora utječu i antropogeni utjecaji kao što su nasipavanje obale, intenzivna gradnja u priobalju, sidrenje brodova i pomorski, komercijalni i nekomercijalni promet povezan s korištenjem štetnih protuobraštajnih premaza za brodove.

Na poremećaj morskog sustava utječu i promjene u cirkulaciji mora zbog zagrijavanja atmosfere, a time i zagrijavanja vodenih masa. Budući da se Mediteran zagrijava brže od ostalih mora, ove promjene važne su za obalno područje Republike Hrvatske, a posebice za sjeverni Jadran. Prekomjerno razmnožavanje fitoplanktona zbog obogaćivanja vode hranjivim tvarima, osobito spojevima dušika i/ili fosfora, te promjene temperature i cirkuliranja vodenih masa dovode do pojave invazivnih stranih te potiskivanjem autohtonih vrsta.

[30] Prema Povijesni pregled početaka lošinjskog lječilišnog turizma, Irena Dlaka (Zdravstveni turizam i prirodni ljekoviti činitelji lošinjskog otočja, Kvarner – Hrvatska, Grad Mali Lošinj, Jadranka d.d., Turistička zajednica Grada Malog Lošinja, 2013.)

[31] Prema Prilog razvoju zdravstvenog turizma, mr. sc. Anamarija Margan-Šulc (Zdravstveni turizam i prirodni ljekoviti činitelji lošinjskog otočja, Kvarner – Hrvatska, Grad Mali Lošinj, Jadranka d.d., Turistička zajednica Grada Malog Lošinja, 2013.).

[32] Prema Park-šuma Čikat, JU Priroda (https://ju-priroda.hr/wp-content/uploads/2018/02/%C4%8Cikat.pdf), Pod Javori, JU Priroda (https://ju-priroda.hr/zasticena-podrucja-pgz/pod-javori/), zaključci rasprave Park-šuma Čikat – prirodno blago Lošinja: Izazovi upravljanja i vizije za budućnost (https://www.otoci.net/index.php/turizam/19190-na-turistickoj-proslavi-teme-odrzivost-i-buducnost-cikata).

[33] Prema https://www.plavi-svijet.org/cime-se-bavimo/podrucja-istrazivanja/losinj/.

Slika 2.2.2. Rebraš na području cresko-lošinjskog arhipelaga (2025.)

Primjerice, sve je učestalije pojavljivanje rebraša (koji dolaze s područja Istre) koji se hrani zooplanktonom te jajašcima i ličinkama riba. Iako je utjecaj rebraša na riblji fond i dalje ograničen, njegov utjecaj na planktonsku zajednicu mnogo je veći.

Unatoč promjenama morskog sustava kakvoća mora za kupanje na području grada i dalje je izvrsna. Godišnje izvješće „Kakvoća mora u 2024." Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije pokazuje da je na 20 točaka mjerenja kvalitete mora na području Malog Lošinja u 10 vremenskih točaka sezone izmjerena izvrsna kvaliteta mora za kupanje. Na području Velog Lošinja na pet točaka mjerenja jednom je utvrđena dobra kvaliteta mora, dok je na području Nerezina na sedam točaka mjerenja dva puta utvrđena dobra kvaliteta mora. U Osoru te na području Suska, Unija i Ilovika tijekom cijele sezone mjerenja utvrđena je izvrsna kvaliteta mora za kupanja.

Godišnje ocjene kvalitete mora za sve točke mjerenja na području Grada pokazuju izvrsnu kvalitetu mora za kupanje.

2.3. Javna turistička infrastruktura

U skladu s definicijom i kategorizacijom javne turističke infrastrukture (Pravilnik o javnoj turističkoj infrastrukturi NN 136/2021), prema podacima Turističke zajednica grada Malog Lošinja uspostavljene su 74 lokacije/objekta/sadržaja javne turističke infrastrukture od čega:

- Centar za posjetitelje i interpretacijski centar: dva objekta (Lošinjski muzej, Muzej Apoksiomena, Mali Lošinj; Lošinjski loger „Nerezinac", Mali Lošinj)
- vidikovac: 4 lokacije[34]
- plaže: 16 lokacija[35]
- biciklistička ruta: 18 ruta[36]
- tematske šetnice: 2 staze[37]
- pješačke staze i šetnice: 17 staza[38]
- infoploče/turistička signalizacija: 10 lokacija
- utvrde: 1 utvrda (Kaštel)
- arheološka nalazišta: 1 lokacija (Osor)

[34] Vidikovac Vela Straža / Monte Baston; Vidikovac Pogled / vrh brda na krajnjem jugoistoku otoka Lošinja; Vidikovac Sveti Ivan / Kalvarija, vrh brda (231 m) jugozapadno od Velog Lošinja; Veli Lošinj – Punta Leva

[35] Sv. Katarina – Osor; Za Osiri – Ćunsk; Rovenska – Veli Lošinj; Poljana – Mali Lošinj; Žalić – Mali Lošinj; Sunčana uvala – Mali Lošinj; Ostrugova – Čikat – Mali Lošinj; Srebrna uvala – Čikat – Mali Lošinj; Zabojci – Čikat – Mali Lošinj; Baldarin1 – Punta Križa; Baldarin 2 – Punta Križa; Rapoća – Nerezine; Lopari – Nerezine; Bučanje – Nerezine; Kaciol – Veli Lošinj; Punta – Veli Lošinj.

[36] Nerezine trail 13 km; Blue line 25 km; Lošinjska transverzala 22 km; Čikat family 10 km; XCO Čikat 4,3 km; Osoršćica uphill 20 km; Osor Punta Križa 30 km; Osor via loza 18 km; Belej+ Srem, Plat& Verin 30 km; Punta Križa Baldarin 14 km; Punta Križa Murtovnik 18 km; Ilovik 12 km; Susak 13 km, Unije 22 km; Belej Murtovnik 34 km; Downhill Lošinj 1,8 km; 4 Islands Epic series – stage Lošinj 40 km; Ćunski – Artatore 20,9 km.

[37] Staza belejskih pastira. Via Apsyrtides, transverzalna pješačka ruta cresko-lošinjskog otočja

[38] Staz Belejskih pastira; Ustrine; Staza Sv. Gaudencije/Osor; Staza crnike/Osor Jamina Sredi- Loze;Staza tri uvale /Punta Križa; Staza pastirskih stanova/ Punta KrižaU carstvu jelena lopatara/ Punta Križa; Stazama lošinjskih kapetana; Staza vitalnosti; Staza dupina; Staza Svetog Ivana; Lošinjska šumska terapija; Unije - Maračol; Staza Unijskim poljem; Pječanim stazama otoka Suska; Ilovik; Planinarska transverzala Osoršćica

- sanitarije: 1 objekt (Mali Lošinj)
- ostalo: 4 objekta/lokacije (park Haračić, Mali Lošinj; park-šuma Čikat, Mali Lošinj, podvodni arheološki park – uvala Čikat, Mali Lošinj, Plavi svijet; Centar znanosti o moru, Mali Lošinj, Veli Lošinj).

Slijedi da infrastruktura za rekreativne aktivnosti turista na ostvarenom (biciklističke rute, pješačke i tematske staze te šetnice) čini 58 % svih objekata/lokacija/sadržaja javne turističke infrastrukture, a kada se tomu pridruži i 16 plaža te četiri vidikovca, slijedi da je 89 % javne turističke infrastrukture usmjereno na aktivnosti na otvorenom.

Kvaliteta infrastrukture očituje se, sa stajališta gostiju, u utvrđenom visokom ili vrlo visokom stupnju zadovoljstva povezanom s pješačkim stazama, opremljenošću/uređenošću plaža i biciklističkim rutama i stazama.

2.4. Komunalna infrastruktura[39]

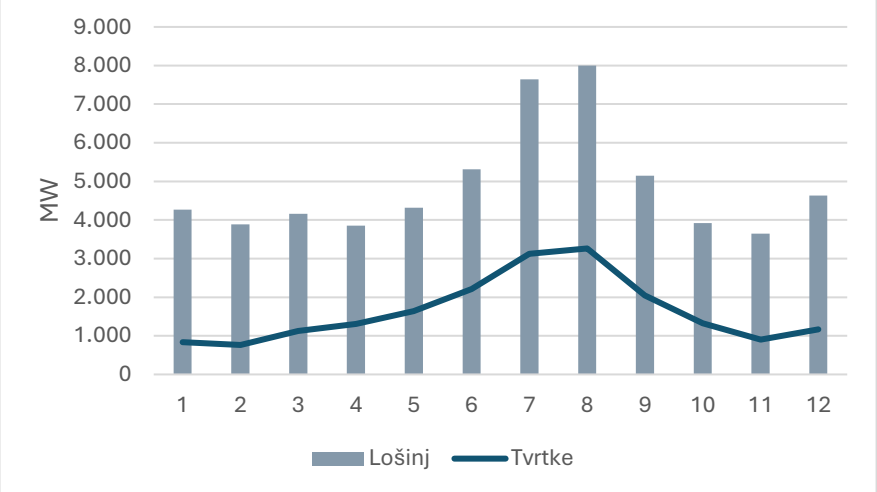
2.4.1. Električna energija

Na području Grada izgrađen je visokonaponski dalekovod (110 kV) koji spaja Mali Lošinj s Krkom, uzdužni dalekovod (30 kV) koji spaja naselja te pet transformatorskih stanica, jedna prijenosnog omjera transformacije 110/35 kV, tri stanice prijenosnog omjera transformacije 35/20 kV te jedna prijenosnog omjera transformacije 35/10 kV.

Prema raspoloživim podacima za 2022. (Desetogodišnji (2024. – 2033.) plan razvoja distribucijske mreže HEP ODS-a), transformatorske stanice na području grada ostvarile su relativno vršno opterećenje između 2,5 % (transformatorska stanica Lošinj 35/10 kV) i 71 % (transformatorska stanica Osor, 35/20 kV). Glavna višenaponska stanica (Lošinj, 110/35 kV) zabilježila je vršno opterećenje od 47,7 %.

Prema podacima iz Popisa stanovništva za 2021., 99,90 % nastanjenih stanova (2.999) te 99,96 osoba koje žive u tim stanovima (7.448) ima električne instalacije.

Slika 2.4.1. Mjesečne oscilacije potrošnje električne energije u 2024. godini Grada Malog Lošinja te odabranih tvrtki (u MW)

Tvrtke: Jadranka Turizam d.o.o., Jadranka trgovina d.o.o., Lošinjska plovidba – Turizam d.o.o.
Izvor: Elektroprimorje Rijeka – HEP ODS

[39] Korištene informacije iz Strategije Cres-Lošinj i stanja u prostoru.

Ukupna potrošnja električne energije na području Grada u 2024. bila je 58.782.343 kWh, 2,5 % više nego 2023., ali i 1,1 % manje nego 2022. godine.

U srpnju i kolovozu 2024. ostvareno je oko 26,6 % godišnje potrošnje. Područje naselja Mali Lošinj ostvaruje 67 % ukupne potrošnje grada, Veli Lošinj 14,4 %, a Nerezine 7,4 %, dok svi otoci arhipelaga ostvaruju 4,2 % ukupne potrošnje.

Godine 2024. najniža razina potrošnje električne energije zabilježena je u studenom i travnju, a najviša u kolovozu i srpnju. Potrošnja u kolovozu 2024. bila je za 63 % veća od prosječne mjesečne potrošnje, a u studenom za 26 % manja (potrošnja u kolovozu veća je za 2,2 puta od potrošnje u studenom).

Tri najveće turističke tvrtke Grada Malog Lošinja[40] ostvarile su 33 % ukupne potrošnje električne energije 2024., s udjelom koji oscilira između dvadesetak posto u siječnju i veljači i četrdesetak posto od lipnja do rujna.

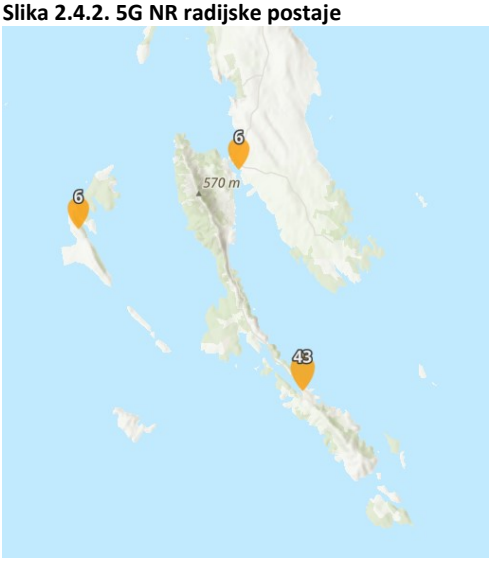
Na području Grada Malog Lošinja instalirano je pet fotonaponskih elektrana (FNE) – četiri u Malom Lošinju i jedna na Iloviku. U tijeku su radovi na pripremi gradnje sunčanih elektrana Ustrine (razvija HEP u suradnji s Primorsko-goranskom županijom i Gradom Malim Lošinjem, izrađeno idejno rješenje) i Unije (partnerstvo HEP-a i Razvojne energetske agencije Kvarner, ishođena je lokacijska dozvola). Na području Grada nije predviđena gradnja vjetroelektrana.

Punionice za automobile s utičnim mjestima snage od 22 kW do 50 kW instalirane su na pet lokacija.

Na području Unija provodi se projekt Unije – samoodrživ otok usmjeren na sagledavanje mogućnosti da otok postaje energetski neovisan uz nultu emisiju CO_2.

2.4.2. Telekomunikacije

Slika 2.4.2. 5G NR radijske postaje

Izvor: izvadak, https://ekarta.hakom.hr/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=fc56707415e0432f931fc6f1a01ec7c9&page=Page&views=5G-NR

Na području Grada Malog Lošinja vlastitom nepokretnom pristupnom telekomunikacijskom infrastrukturom raspolaže jedan operator. Pokretna telekomunikacijska mreža je dobro razvijena, ali je Grad pokriven samo 3G mrežom (Nacrt plana razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa u projektnom području Cres – Mali Lošinj, v 1.9., Corelia 2022.).

Na području Grada Malog Lošinja nalazi se 13 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova (nove potrebe u budućnosti će biti moguće zadovoljiti unapređenjem tehnologije postojećih postaja i izgradnjom novih).

Pokrivenost Grada 5G NR radijskim postajama raste te je u srpnju 2025. na području grada bilo uspostavljeno 55 5G NR postaja (Slika 2.4.2.).

Mali Lošinj povezan je podmorskim svjetlovodnim kabelom s Novaljom.

Prema podacima HAKOM-a, u četvrtom kvartalu 2024. godine 85,47 % kućanstava na području grada koristilo je širokopojasni pristup, no 61,72 % kućanstava imalo je ugovoreni pristup između 4

[40] Jadranka turizam d.o.o., Jadranka trgovina d.o.o., Lošinjska plovidba – Turizam d.o.o.

do 50 mbit/s, što je tek dostatno za mala kućanstva s niskim do umjerenim intenzitetom korištenja interneta.

Na području Grada jedinice poštanske mreže nalaze se u naseljima Mali Lošinj (2 ureda) i Veli Lošinj (1 ured) te u većini ostalih naselja (Ilovik, Osor, Nerezine, Susak, Unije, Ćunski). U budućnosti je moguće očekivati ukidanje manjih poštanskih ureda zbog racionalizacije poslovanja.

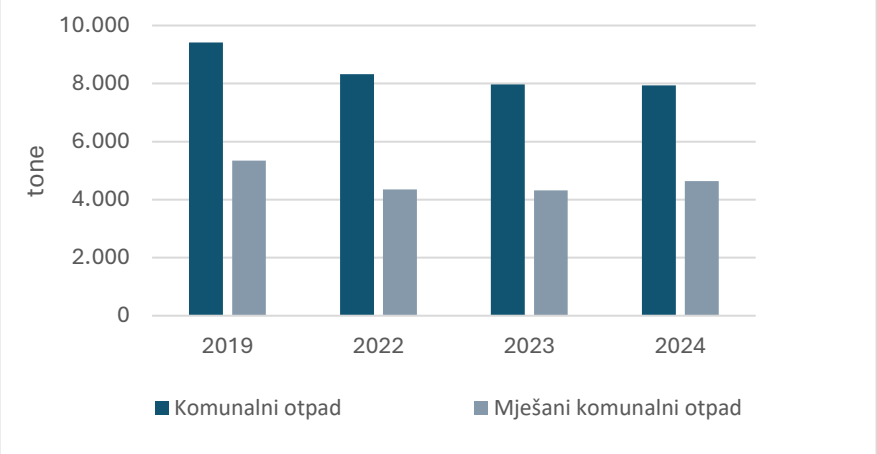
2.4.3. Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom na prostoru Grada Malog Lošinja provodi i organizira društvo Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o. Tvrtka raspolaže odgovarajućim sustavom transportnih jedinica za skupljanje i prijevoz otpada do odlagališta te omogućuje da se skupljeni otpad sigurno prevozi do lokacije za oporabu, odnosno trajno odlaganje.

Ekološki zasnovan sustav gospodarenja otpadom uspostavljen je na cijelom prostoru Grada Malog Lošinja, a 2024. godine 7.552 stanovnika bilo je obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada.

Uspostavljena je pretovarna postaja Kalvarija namijenjena prihvatu, privremenom skladištenju, pripremi i pretovaru otpada u *press*-kontejnere s pomoću kojih se otpad prevozi do pretovarne stanice Pržić u Cresu, odakle poluprikolicama (Tvrtke Eko-Plus d.o.o.) u Županijski centar za gospodarenje otpadom Marišćina. Na području Kalvarije uređeno je i reciklažno dvorište koje omogućuje pripremu otpada za ponovnu uporabu, odnosno recikliranje ili predaju specijaliziranim tvrtkama za obradu specifičnih vrsta otpada. Na lokaciji Kalvarija planirana je izgradnja kompostane za koju je za sada dobivena građevinska dozvola.

Slika 2.4.3. Količina prikupljanoga komunalnog i miješanoga komunalnog otpada u tonama

Izvor: Izvješće o komunalnom otpadu za 2019., 2022., 2023, 2024., Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije

Količina komunalnoga i miješanoga komunalnog otpada smanjuje se. Prema podacima iz Izvješća o komunalnom otpadu[41] za 2024., u Gradu je ukupno skupljeno 7.937 tona otpada (4.636 tona mješovitoga komunalnog otpada), 2019. godine 9.413 tona komunalnog otpada (5.438 tona mješovitoga komunalnog otpada), a 2022. godine 8.328 tona komunalnog otpada (4.352 tone mješovitoga komunalnog otpada). No stopa odvajanja otpada smanjuje se od 2022. kada je razdvojeno 48 % otpada, a 2024. 42 %.

Prikupljanje otpada sezonski je uvjetovano (Tablica 2.4.1.). U kolovozu 2024. prikupljeno je tri puta više otpada nego u siječnju, pri čemu količina prikupljenog otpada u vršnom mjesecu sezone

[41] Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

približno stagnira od 2019. do 2024. godine. Dnevna proizvodnja mješovitoga komunalnog otpada u vršnim danima turističke sezone u kućanstvima 2024. bila je 27,7 tona.

Tablica 2.4.1. Ukupna količina prikupljenoga komunalnog otpada [t]

MJ/GOD	2019.	2022.	2023.	2024.
Siječanj	416,87	393,85	474,83	411,06
Kolovoz	1.268,88	1.170,11	1.325,79	1.228,68

Izvor: Komunalne usluge Cres¸ Lošinj d.o.o.

2.4.4. Vodna infrastruktura[42]

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2021. za Grad Mali Lošinj, 99,97 % nastanjenih stanova (2.999) te 99,99 osoba koje žive u tim stanovima (7.448) ima instalacije vodovoda, dok 99,90 % stanova te 99,96 % osoba ima instalacije kanalizacije.

Na sustav vodoopskrbe priključeno je 2024. godine 99 % stanovnika grada, a na kanalizaciju 92 %.

Za otoke Cres i Mali Lošinj uspostavljen je jedinstveni vodoopskrbni sustav. Sustav za opskrbu vodom koja je namijenjena za ljudsku potrošnju koristi sljedeće izvore:

- *jezero Vrana (slatkovodno jezero)*[43], za opskrbu otoka Cresa, Lošinja i Ilovika (do Ilovika uspostavljen je podmorski cjevovod iz Malog Lošinja), na crpilištu se na nadmorskoj visini od 220 metara nalaze dvije vodospreme uz pomoć kojih se voda gravitacijski dovodi u sva naselja koja su spojena na vodovodnu mrežu. Kapacitet crpljenja Vranskog jezera prema vodopravnoj dozvoli je 3.150.000 m^3 (prosječno godišnje crpljenje do 100 l/s)
- *more* (proces desalinizacije), za otok Susak.

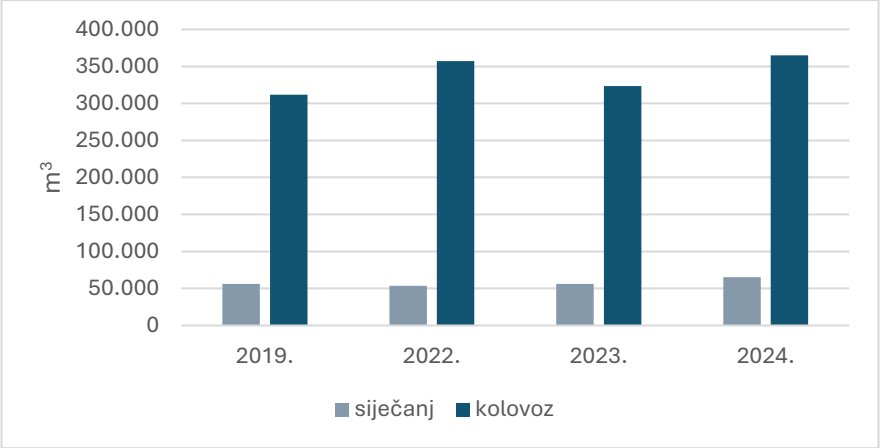
Otok Susak se do 2023. godine uz vodu dobivenu desalinizacijom opskrbljivao i vodonoscem (izgrađena vodosprema, crpna stanica i hidrantska mreža), a vodonoscem se opskrbljuju i otoci Unije i Srakane. Godine 2024. vodonoscem je na otok Unije isporučeno ukupno 2143 m^3 vode uz subvencije te 155 m^3 bez subvencija, sve u razdoblju od lipnja do rujna. Na otoke Male i Vele Srakane, također tijekom ljetnih mjeseci 2024., isporučeno je ukupno 589 m^3.

Ukupna duljina mreže vodoopskrbnog sustava Cres – Lošinj iznosi više od 200 km, pri čemu se južni ogranak dužine oko 45 kilometara proteže do Velog Lošinja (izravna opskrba naselja Vrana, Hrasta, Belej, Ustrine, Osor, Nerezine, Sveti Jakov, Ćunski, Artatore i Mali Lošinj, uz ogranak za Punta Križu). Na području Malog Lošinja izgrađeno je 174,9 km cjevovoda, od čega cijevi od nodularnog lijeva čine 33 %, PEHD (polietilen) 22 %, čelika 21 %.

[42] Vodoopskrbnim sustavom otoka Cresa i Lošinja upravlja društvo Vodoopskrba i odvodnja Cres Mali Lošinj d.o.o., u vlasništvu gradova Cresa i Malog Lošinja, u procesu je rasprava o pripajanju trgovačkom društvu Ponikve s otoka Krka (u skladu sa Zakonom o vodnim uslugama).

[43] Vransko jezero je kriptodepresija sa srednjim vodostajem oko 13 metara iznad razine mora, dok je najdublji dio oko 61,5 metara ispod razine mora (površina jezera 5,75 km^2, a volumen 220 milijuna m^3). Hidrološka istraživanja pokazala su da se jezero „hrani" vodom iz vlastitog slijeva, a hidrogeološki odnosi onemogućuju brzo i neposredno otjecanje padalina u more.

Slika 2.4.4. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim (siječanj) i najvećim brojem noćenja (kolovoz) u m³: podaci za Grad Mali Lošinj i Grad Cres

Izvor: Vodoopskrba i odvodnja Cres Mali Lošinj d.o.o.

Gubici vode u odnosu na zahvaćenu vodu u vodoopskrbnom sustavu 2024. bili su 44,5 %, a 2022. 37,7 % (2021. 45,3 %, 2019. 35,4 %) te se može ustvrditi da su gubici vode ključan problem vodnog sustava otoka Cres i Lošinja. Posebno u odnosu prema činjenici da je 2024. zahvaćeno ukupno 3.044.240 m³, dok je kapacitet crpljenja Vranskog jezera prema vodopravnoj dozvoli – 3.150.000 m3. Drugim riječima, 2024. tvrtka Vodoopskrba i odvodnja Cres Mali Lošinj d.o.o. crpila je 96,6 % vode koju je imala pravo crpiti. Očekuje se da će „Projekt poboljšanja vodnokomunalne infrastrukture Aglomeracija Cres, Martinšćica, Nerezine, Mali i Veli Lošinj“ smanjiti gubitke vode, no jednako je tako potrebno da se nastavi s investicijama u održavanje mreže i nakon završetka projekta.

U danima vršne turističke sezone za potrebe gradova Mali Lošinj i Cres crpi se 185 litara vode po sekundi, što je 70 % raspoloživoga tehničkog kapaciteta (262 litre po sekundi) crpljenja vode.

Voda izvorišta Vrana je po svojim fizikalno-kemijskim svojstvima iznimne kvalitete i ne nalaže nikakvu preradu, osim dezinfekcije. Dezinfekcija se provodi klor-dioksidom (kao primarna dezinfekcija nakon crpljenja vode iz jezera) te natrijevim hipokloritom (kao dekloriranje u vodospremama naselja).

U rezultatima monitoringa vode za ljudsku potrošnju za Primorsko-goransku županiju 2024. nisu navedeni nesukladni uzorci za lokacije na području Grada (https://zzjzpgz.hr/wp-content/uploads/2024/12/Mjesecni-rezultati-monitoringa-vode-za-ljudsku-potrosnju-u-Primorsko goranskoj-zupaniji.pdf).

Potrošnja vode iznimno je sezonski uvjetovana te se povećava posebice u kolovozu (u kolovozu 2024. bila je za 17 % veća nego 2019. godine).

Tablica 2.4.2. Unutargodišnja distribucija isporučene vode (u 1000 m³) u Malom Lošinju prema vrstama isporučitelja (vodovod i vodonosac) i turističkim zonama

	I-III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X-XII	Ukupno
Vodovod	144	71	86	119	186	249	163	189	1.207
Vodonosac	0	0	0	1	0	1	1	0	3
Ukupno	144	71	86	120	186	250	164	189	1.210
Mali i Veli Lošinj	117	56	64	83	115	159	114	148	857
Otoci	2	1	1	4	5	9	4	3	29
Nerezine i ostali	25	14	20	33	66	82	46	38	324

Izvor: Vodoopskrba i odvodnja Cres Mali Lošinj d.o.o.

U četiri ljetna mjeseca 2024. isporučeno je ukupno 59 % cjelogodišnjih isporuka. Na području zone Mali i Veli Lošinj tijekom tog razdoblja isporučeno je ukupno 55 % godišnjih isporuka, 74 % na otocima te 70 % u zoni Nerezine i ostalim područjima Grada.

Isporuke vodonoscem na otoke Unije te Vele i Male Srakane ostvaruju se samo tijekom ljetnih mjeseci, a iznose godišnje 2.890 m^3.

Ocjenjuje se da je sektor vodoopskrbe suočen sa srednjim rizikom od suše (Akcijski plan energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama za Grad Mali Lošinj, 2022.).

Na području otoka Cresa i Lošinja odvodnja otpadnih voda provodi se odvojenim sustavima za oborinske te sanitarne otpadne vode. Prikupljene otpadne vode ispuštaju se nakon tretmana u more. Na području Grada u funkciji su četiri stanice za pročišćavanje komunalnih voda (1. stupanj pročišćavanja)[44]. Sustave javne odvodnje na području Grada koriste: Nerezine s turističkim naseljem Bučanje, Mali Lošinj, Veli Lošinj i otok Susak.

Opterećenje uređaja za odvodnju po ekvivalentu stanovnika kreće se u rasponu od razdoblja sezone i razdoblja izvan sezone u omjeru 2,6 : 1 (Veli Lošinj) i 3,3 : 1 (Mali Lošinj) do 10 : 1 u turističkim zonama.

Tablica 2.4.2. Godišnja potrošnja vode i godišnja ispuštena pročišćena voda (1. stupnja): podaci za Grad Mali Lošinj i Grad Cres

	Potrošnja vode na godišnjoj razini	Ukupno ispuštena pročišćena voda 1. stupnja
2019.	1.516.026 m^3	521.000 m^3
2022.	1.673.589 m^3	507.000 m^3
2023	1.621.257 m^3	689.000 m^3
2024.	1.672.952 m^3	746.000 m^3

Izvor: Vodoopskrba i odvodnja Cres Mali Lošinj d.o.o.

Cijeli kanalizacijski sustav otoka Cres i Lošinj sastoji se od više od 60 km što primarnih, što sekundarnih ogranaka cjevovoda, većeg broja crpnih stanica te pet uređaja za pročišćivanje.

Otpadne vode se prije ispuštanja u more redovito kontroliraju, a kontrolira se i kvaliteta mora u blizini podmorskih ispusta. Na području otoka Lošinja more se ispituje na četiri lokaliteta: na potezu od Osora do uvale Bučanje u Nerezinama, u uvali Čikat, Sunčanoj uvali i na potezu od Zagazina do plaže Barakuda u Velom Lošinju, na ukupno 31 točki, od čega su sve bile ocijenjene kao izvrsne (ocjena 10/10).

U tijeku je realizacija projekta „Projekt poboljšanja vodnokomunalne infrastrukture Aglomeracija Cres, Martinšćica, Nerezine, Mali i Veli Lošinj“ kojim se uspostavlja funkcionalni sustav odvodnje, učinkovito pročišćavanje otpadnih voda, smanjenje gubitaka na vodoopskrbnom sustavu te povećanje broja stanovnika priključenih na sustav vodoopskrbe i sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda[45].

[44] Trenutačno su u funkciji četiri uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, od toga: Kijac, Mali Lošinj (uređaj za pročišćavanje otpadnih voda 1. stupnja); Veli Lošinj (grube rešetke i fina sita) – ispust u more; Sunčana uvala (priključena dva hotela i dva restorana), Čikat (priključena dva hotela, kamp, vile, 20 stanovnika).

[45] Projektom je planirana gradnja 43,3 km sustava odvodnje, saniranje 8,4 km sustava odvodnje, gradnja 23 nove pumpne stanice, rekonstrukcija jedne pumpne stanice, gradnja jedne vodospreme, nadogradnja dva uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, gradnja 1,45 km podmorskog ispusta, gradnja 1,3 km sustava vodoopskrbe, rekonstrukcija 31,3 km sustava vodoopskrbe (Izvješće vodoopskrbe i odvodnje Cres Lošinj d.o.o. o provedbi projekta aglomeracije, 2025).

Očekuje se da će početkom 2026. godine započeti korištenje novog uređaja za pročišćavanje vode 2. stupnja na Kijcu.

2.5. Prometna infrastruktura

2.5.1. Cestovna prometna infrastruktura

Cestovna prometna mreža izgrađena je na otocima Lošinju i Cresu, dok na otocima Ilovik, Susak, Unije te Vele i Male Srakane nema cestovnog prometa (putovi se koriste za kretanje manjih poljoprivrednih vozila).

Državna cesta (NN 18/202) na području Grada je:

- DC 100 od Beleja do Velog Lošinja (cijela cesta Porozina (trajektna luka) – Cres – Osor – Veli Lošinj), glavna prometnica otoka koja osigurava povezanost Grada s dvije trajektne luke/veze s istočnom obalom Istre (Brestova – Porozina) i otokom Krkom (Merag – Valbiska); cesta prelazi preko dva pokretna mosta na Osoru i Privlaci.

Državna cesta DC 100 nakon rekonstrukcije zadovoljava tehničke, prometne i sigurnosno kriterije, dok se procjenjuje da sustav županijskih i lokalnih cesta ne zadovoljava u potpunosti, ni u pogledu razvijenosti mreže ni u pogledu prometno-tehničkih elemenata, sigurnosti i građevinskog stanja kolnika (Izvještaj o stanju u prostoru Grada Malog Lošinja za razdoblje od 2019. do 2022.). Procjenjuje se da tijekom turističke sezone na području grada nema točaka prometnog zagušenja (Policijska postaja Mali Lošinj), osim u vrijeme kad se zatvaraju pokretni mostovi na predjelu Privlaka i Osor. Uska grla cestovnog prometa u dolasku i odlasku s otoka povezana su s kapacitetom luka/trajekata Valbiska – Merag te Brestova – Porozina, kao i volumenom prometa te propusnom moći glavne prometnice na otoku Krku (Državna cesta D102, uključujući i Krčki most).

Na brojačkom mjestu u Ćunskom[46] (neprekidno automatsko brojenje prometa, Hrvatske ceste d.o.o.) 2023. na DC 100 ostvaren je prosječan godišnji dnevni promet od 2.615 vozila (2.568 u 2022.), a prosječan ljetni dnevni promet od 4.776 vozila (4.774 u 2022.).

Županijske ceste na području grada su:

- ŽC Mali Lošinj – luka Mrtvaška
- ŽC 5157 Ćunski (zračna luka Mali Lošinj – DC100)
- ŽC 5158 Mali Lošinj (DC100 – trajektna luka)
- ŽC 5159 Mali Lošinj (turističko naselje Čikat – DC100)
- ŽC 5160 Mali Lošinj (ŽC5159 – turističko naselje Sunčana uvala).

Lokalne ceste na području grada su:

- LC 58099 Ustrine (nerazvrstana cesta – DC100)
- LC 58101 Osor (DC100) – Punta Križa (kamp Baldarin)
- LC 58103 Mali Lošinj (turističko naselje Artatore – DC100)
- LC 58115 Nerezine (DC100) – Sveti Jakov (DC100).

Procjenjuje se da tijekom turističke sezone na području Grada nema točaka prometnog zagušenja (Policijska postaja Mali Lošinj), osim u vrijeme kad se zatvaraju pokretni mostovi na predjelu Privlaka i Osor.

[46] Na istoj cesti u Cresu 2023. izmjeren je prosječan godišnji promet od 2.337 vozila, a prosječan ljetni promet od 4.588 vozila.

Javni gradski cestovni prijevoz odvija se preko više postojećih međugradskih autobusnih linija (Zagreb – Veli Lošinj, Rijeka – Veli Lošinj), a tijekom sezone uvode se i sezonska unutargradska linija koja povezuje lokacije na području Grada.

Grad Mali Lošinj već ima sustav postojećih biciklističkih ruta (staze su izgrađene između Poljana i Malog Lošinja te između Osora i Nerezina u ukupnoj duljini 3,6 km), no sustav je moguće/poželjno unaprijediti i zbog atraktivne konfiguracije terena i zbog potencijala rasta potražnje.

Na području Grada organizirano je 1.188 parkirališnim mjesta pod naplatom (1.144 na području zone Mali i Veli Lošinj te 44 na području zone Ostali). Iskorištenost ovih parkirališnih mjesta u vršnim satima dostiže više od 90%.

Osim parkirališnih mjesta pod naplatom organizirano je i 615 parkirališnih mjesta bez naplate (na području zone Mali i Veli Lošinj 295 mjesta, na području zone Nerezine i ostala područja 320 mjesta, od čega 140 u Osoru) te još 300 uličnih parking mjesta.

2.5.2. Pomorska prometna infrastruktura

Mali Lošinj cijele je godine povezan s kopnom trajektnim linijama Merag – Valbiska i Brestova – Porozina te linijom Zadar – Mali Lošinj. S Rijekom i Pulom povezan je katamaranskom linijom Mali Lošinj – Rijeka te Pula – Mali Lošinj – Zadar.

Godine 2024. u Malom Lošinju (Državni zavod za statistiku) ostvaren je ukupan promet od 83,7 tisuća putnika u odlasku (od čega 5,6 tisuća u međunarodnom prometu) i 71,3 tisuća putnika u dolasku (od čega 6,2 tisuće putnika u međunarodnom prometu). U usporedbi s 2022., broj putnika u odlasku povećan je za 22 %, a putnika u dolasku za 21 %.

Županijskim i lokalnim lukama otvorenima za javni promet upravlja Županijska lučka uprava Mali Lošinj, i to s:

- tri luke županijske važnosti:
  - Luka Mali Lošinj – putnička luka + Velopin
  - Luka Mali Lošinj s bazenom Poljana-Runjica
  - Luka Mrtvaška
- devetnaest luka lokalne važnosti:
  - Luka Baldarke, Luka Veli Lošinj, Luka Rovenska, Luka Sv. Martin, Luka Ilovik, Luka Susak, Luka Srakane Vele, Luka Unije, Luka Maračol (Unije), Luka Ćunski Artatore (Mali Lošinj), Luka Sv. Jakov – Studenac (Mali Lošinj), Luka Rapoća – Ufratar (Mali Lošinj), Luka Nerezine, Luka Nerezine – bazen Biskupija, Luka Osor, Luka Osor-Bijar (Mali Lošinj), Luka Punta Križa – Ul (Mali Lošinj), Luka Jadrišćica i Luka Zela – Koromačna (Belej).

Na području Grada izgrađeno je ukupno 384 nautička vezova, od čega 120 u lukama županijske važnosti (Mali Lošinj) te 275 vezova u lukama lokalne važnosti (najveći broj vezova smješten je u lukama Osor 50 vezova, Nerezine 45 vezova, Osor-Bijar 30 vezova, Sveti Martin 25 vezova).

U lukama otvorenima za javni promet nema vezova za nautičare, a izgrađeno je 1149 komunalnih vezova (u Malom Lošinju 556 vezova uključujući vezove u Poljani).

2.5.2. Zrakoplovna prometna infrastruktura

Zračno pristanište Mali Lošinj (ZPML), kodne oznake 1C prema ICAO-u s uzletno-sletnom stazom dužine 900 m, širine 30 m, aerodrom je registriran za domaći i međunarodni javni promet.

Staza je instrumentalna, za neprecizni prilaz, a dužinom zadovoljava za slijetanje i uzlijetanje STOL (*Short take off and landing* – kratko uzlijetanje i slijetanje) aviona. Zračno pristanište je osposobljeno za dnevno letenje, a većina prometa povezana je s letovima opće avijacije (nema redovnih linija).

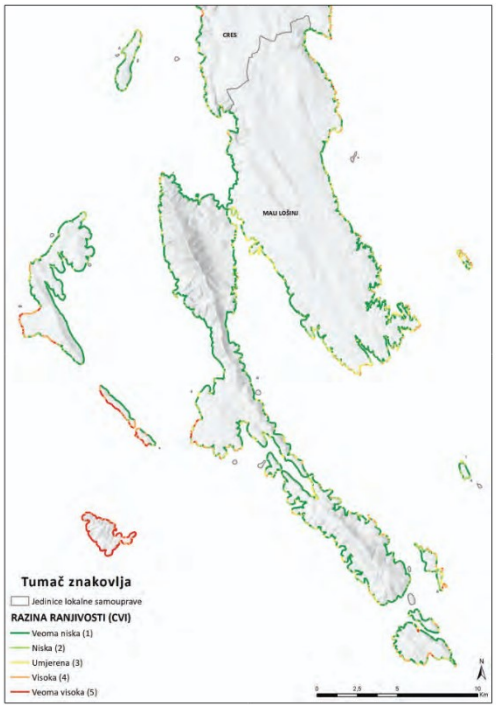
Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, zračno pristanište je 2024. ostvarilo promet od 1.512 putnika, 12 % manje nego 2023. te 5 % manje nego 2022.

Zračna povezanost grada ostvaruje se i preko obližnjih aerodroma u Krku i Puli, ali i aerodroma u Zagrebu, Trstu i Veneciji.

Valja upozoriti da se promet putnika na Aerodromu Rijeka smanjuje. Godine 2024. ukupan promet putnika smanjen je za 7,7 % u usporedbi s 2023., a u 2023. bio je za 6,1% manji nego 2022. godine. Ograničenje koje se odnosi na korištenje Aerodroma Krk proizlazi iz nedostatka adekvatnoga organiziranog prijevoza iz zračne luke prema otocima Cres i Lošinj.

2.6. Ublažavanje klimatskih promjena i mjere koje se provode[47]

Slika 2.6.1. Grad Mali Lošinj: rezultati ocjene indeksa obalne ranjivosti

Izvor: Analiza ranjivosti obalnog područja Primorsko-goranske županije zbog podizanja razine mora, Sveučilište u Rijeci, Građevinski fakultet, Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, 2022.

Ranjivost izgrađenog okoliša zbog utjecaja klimatskih promjena uključuje:

- poplave u naseljima zbog rasta i ekstremne razine mora kao rezultat ekstremnih vremenskih prilika i općeg rasta srednje razine mora (visoka ranjivost)
- pojavu toplinskih otoka u naseljima zbog utjecaja ekstremnih temperatura, posebno rasta broja vrućih dana i dana s temperaturom iznad 35 °C (srednja ranjivost)
- poplave u naseljima kao posljedice veće učestalosti i intenziteta ekstremnih vremenskih prilika koje obilježavaju velike količine oborina u kratkom razdoblju (srednja ranjivost).

Porast razine mora potencijalno je jedan od najskupljih učinaka klimatskih promjena na hrvatsku obalu (UNDP, 2009.). Uz porast razine mora, obalna područja mogu biti ranjiva i na zaslanjenje priobalnih izvora i povećanje učestalosti i intenziteta poplava na ugroženim područjima. Očekivani porast razine mora, ali i djelovanje budućih morskih mijena, valova i olujnih uspora utjecat će i na obalnu infrastrukturu. Najviše će biti ugrožene urbane sredine s niskom obalom (naselja na otocima npr. Cres, Mali Lošinj, Veli Lošinj).

Grad Mali Lošinj je umjerene ranjivosti, što odgovara evidentiranim pojavama izloženosti riziku od obalnog plavljenja, dok su drugi čimbenici umjereniji.

Slabo naseljeno južno područje otoka Cresa (Punta Križa) umjerene je do visoke ranjivosti zbog niskih obala i izloženosti djelovanju valova.

[47] *Prema: Analiza ranjivosti obalnog područja Primorsko-goranske županije zbog podizanja razine mora, Sveučilište u Rijeci, Građevinski fakultet, Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije, 2022.; Akcijski plan energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama za Grad Mali Lošinj, Energetski institut Hrvoje Požar, 2022.*

Grad Mali Lošinj ima i visoku ugroženost obale, gdje je 12,5 % obale vrlo visoko i visoko ranjivo. Prema namjeni, najugroženiji prostor čini područje izvan građevinskog područja (11,5 %).

Najugroženiji je otok Susak, čija je cijela obalna linija visoke i veoma visoke ranjivosti.

Analiza osjetljivosti turizma na opasne događaje toplinskog vala te ekstremnih oborina upozorava na visok rizik (ipak nešto manji u slučaju ekstremnih oborina). S druge strane, za ribarstvo i šumarstvo rizik utjecaja klimatskih promjena predstavlja srednji rizik. Visok rizik odnosi se na utjecaj klimatskih promjena na prirodni ekosustav i bioraznolikost.

Prema kriteriju vegetacijskog pokrova te stupnju ranjivosti[48], najugroženija područja od šumskog požara su područje predjela Čikat (stoljetna borova šuma –- II. stupanj ugroženosti od požara), područje oko naselja Osor i autokampovi Preko mosta i Bijar (borova šuma u kojoj je smješten autokamp Bijar – I. stupanj ugroženosti od požara) te područje od Velog Lošinja do krajnje točke otoka Lošinja (brdovit predio prekriven šumom).

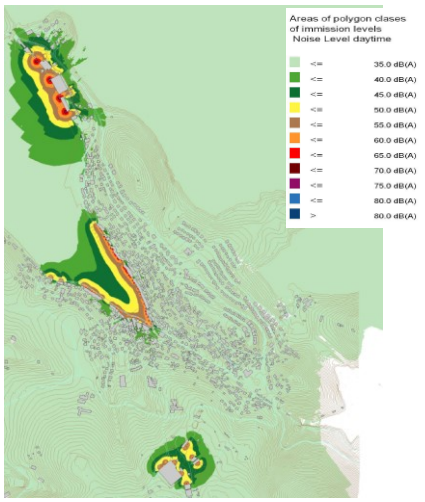
2.7. Buka

Karte buke Grada Malog Lošinja, koje se odnose na promet, industrijski izvor (brodogradilište) i ugostiteljske objekte, raspoložive su samo za 2007. godinu.

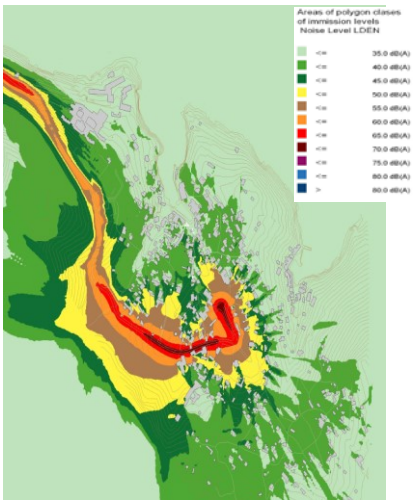
Prometna buka iznad 65 decibela zabilježena je na državnoj cesti Mali/Veli Lošinj (Slika 2.7.2.).

I prije 20-ak godina rezultati analize buke upućivali su na očekivane probleme emisija buke. Naime, i na području uz brodogradilište i na rivi (Riva lošinjskih kapetana i Priko) zabilježene su dnevne razine buke iznad 65 decibela (Slika 2.7.1.).

Slika 2.7.1. Karte buke Grada Malog Lošinja, Lday (indikator dnevne buke) buke rada industrijskih izvora i ugostiteljskih izvora

Slika 2.7.2. Karte buke Grada Malog Lošinja, Lden (indikator buke za dan/večer/noć) buke prometa

Izvor TIM doo, 2007.

2.8. Analiza stanja digitalizacije

Grad Mali Lošinj raspolaže osnovnom suvremenom digitalnom infrastrukturom. Specifično, 4G internetska mreža dostupna je u većini naselja, 5G mreža u naseljima Mali i Veli Lošinj[49], besplatne

[48] Prema Izvještaju o stanju u području Grada Malog Lošinja od 2019. do 2022.
[49] https://www.nperf.com

Wi-Fi točke pokrivaju javne površine u naseljima i javnim objektima, a besplatni Wi-Fi široko je dostupan u smještajnim i ugostiteljskim objektima na području cijeloga grada[50].

Stanje digitalizacije nadalje se ogleda u sljedećem:

Primjena *smart city* sustava	• **Pametno gospodarenje otpadom –** uvedene su elektroničke kartice za otvaranje kontejnera za mješoviti komunalni otpad, bilježi se količina MK otpada koja se naplaćuje, time se potiče selektiranje otpada te veća ekološka odgovornost građana. • **Pametna javna rasvjeta –** modernizacija javne rasvjete uvođenjem LED svjetiljki, što je smanjilo potrošnju električne energije i svjetlosnog onečišćenja. • **Aplikacija „SOM natječaji“ –** omogućuje elektroničku prijavu na javne pozive i natječaje Grada. • **Aplikacija „Moj Mali Lošinj“ (u pripremi) –** omogućit će građanima prijavu komunalnih i drugih problema izravno nadležnim gradskim službama kao i primanje važnih obavijesti. • **Platforma „Otvoreni grad“ (u pripremi) –** omogućit će građanima uvid u vlastite financijske kartice i evidencije računa prema Gradu (preko sustava e-Građani). • **Uvođenje sustava digitalnih obrazaca –** omogućuje građanima podnošenje zahtjeva gradskim službama elektroničkim putem. • **Aplikacija Transparentnost –** omogućuje građanima pregled svih dnevnih isplata iz gradskog proračuna.
Uspostava *online* rezervacijskih sustava i upravljanje odnosima s turistima	• **Turistička zajednica grada Malog Lošinja – upravlja mrežnom stranicom (**www.visitlosinj.hr) kao glavnom digitalnom platformom u komunikaciji destinacije s turističkim tržištem. Stranica sadržava kombinaciju turističkih informacija i inspirativnih tekstova, brojne poveznice na mrežne stranice ponuđača sadržaja i usluga te je opremljena fotomaterijalima i videomaterijalima kako bi na što bolji način pratila potrebe gostiju i poslovnih partnera • **Smještajni objekti –** *online* kupnja smještaja moguća je u svim vrstama smještajnih objekata, bilo na njihovim ili posredničkim mrežnim stranicama (uključujući globalne agencije, npr. Booking.com, Expedia, Agoda, Airbnb). Veće hotelske kuće imaju CRM sustave **upravljanja odnosima s gostima**. • **Drugi ponuđači usluga turistima –** turistička ponuda, koja obuhvaća turističke agencije, veće ugostiteljske objekte, sportske sadržaje, kulturne institucije, zabavne sadržaje i dr., u pravilu je informatizirana, odnosno subjekti raspolažu mrežnim stranicama koje su ujedno kanal informiranja i *online* prodaje.
Provođenje programa unapređenja digitalnih vještina	• **Programi edukacije za građane –** besplatne edukacije upotrebe pametnog telefona i aplikacije e-Građani (organizacija Udruge umirovljenika i Zajednica Talijana) • **Programi edukacije za zaposlenike gradske uprave –** edukacija povezana s digitalizacijom gradske uprave i uredskog poslovanja.

Osobni podaci gostiju i zaposlenika široko se štite u skladu s odredbama GDPR-a. Politika o zaštiti privatnosti primjenjuje se na sve usluge koje nudi Grad Mali Lošinj[51]. Jadranka d.o.o., kao najveće

[50] https://wifi4eu.ec.europa.eu; https://www.wifimap.io/map/4397-mali-losinj-free-wifi
[51] https://mali-losinj.hr/politika-privatnosti/

turističko poduzeće u destinaciji, provodi sve propise koji uređuju područje zaštite osobnih podataka u RH te je imenovala službenika za zaštitu podataka[52].

2.9. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom

Prema podacima TZ-a, koji su dostavljeni Ministarstvu turizma i sporta za primarnu i sekundarnu javnu turističku infrastrukturu, tek je manji dio turističke infrastrukture pristupačan osobama s invaliditetom. To proizlazi iz strukture javne turističke infrastrukture u kojoj dominiraju šetnice, pješačke, tematske i biciklističke staze i rute te vidikovci, interpretacijski centar na lošinjskom logeru Nerezina i sanitarni čvorovi koji za sada nisu dizajnirani ni uređeni tako da omogućuju pristup osobama s invaliditetom ili je njihova razina izgrađenosti takva da im je pristup ograničen. Ni dio infrastrukture nije uređen (Kaštel). S druge strane, u Centru za posjetitelje (Muzej Apoksiomena) osiguran je pristup osobama s invaliditetom kao i na dijelu plaža (plaže uz hotele i kampove, plaža Čikat).

Pregled dostupnosti odabranih atrakcija (Tablica 2.8.1.) pokazuje da je od 28 analiziranih atrakcija 15 atrakcija dostupno za pristup invalidima s oštećenjima lokomotornog sustava, pristup 5 atrakcija je otežan, dok je 8 teže dostupno.

Tablica 2.9.1. Ocjena dostupnosti odabranih atrakcija

Atrakcije	Ocjena dostupnosti
1. Aquapark (kamp Čikat)	Dostupan
2. Miomirisni otočni vrt	Teže dostupan (nagiba terena, makadam i kamene stube)
3. Plavi svijet – Institut za istraživanje i zaštitu mora	Lakše dostupan (objekt se nalazi u prizemlju, na ulazu manja stuba)
4. Kula Veli Lošinj – muzejsko-galerijski prostor	Teža dostupna (pred ulazom u crkvu (pjacal) nalazi se 10-ak stuba, ulaz parterni)
5. Luka Rovenska	Dostupna (manji nagib, bez stuba, betonirana staza)
6. Crkvica Navještenja Bl. Djevice Marije – Annunziata	Dostupna (šetnica lungomare, parter: betonirana i makadamska staza)
7. Oporavilište za kornjače	Teže dostupno (veći broj stuba pri ulazu u objekt, u samom objektu također se nalaze 3 – 4 stube)
8. Palača Fritzy – Lošinjski muzej	Teža dostupna (veći broj stuba na ulazu u zgradu muzeja, unutar zgrade su tri kata bez lifta i pomagala za invalidne osobe)
9. Župna crkva rođenja Blažene Djevice Marije	Dostupna (lako dostupno do crkve, na ulazu postavljena rampa)
10. Stari mlin za masline – Torać	Dostupan
11. Crkva sv. Marija Magdalene	Dostupna
12. Župna crkva Majke Božje od zdravlja	Teža dostupna (do ulaza vodi nekoliko stuba)
13. Arheološka zbirka Osor	Prizemlje: dostupno Kat: teža dostupnost (stube)
14. Osorska (ex) katedrala – Osorske glazbene večeri	Teže dostupna (na ulazu nekoliko stuba)
15. Osor-Osorske zidine	Dostupne
16. Susak – Gornje selo	Otežan pristup do otoka (potrebno koristiti katamaran prilagođen invalidnim osobama) Otežan pristup do Gornjeg sela (uspon, bez zapreka)

[52] https://jadranka.hr/zastita-privatnosti

17. Dva mlina za masline – Unije	Otežani pristup do otoka (potrebno koristiti katamaran prilagođen invalidnim osobama) Dostupan pristup mlinovima
18. Šetnica – Stazama lošinjskih kapetana	Dostupna (betonsko-makadamsko podloga, bez zapreka i stuba)
19. Šetnica vitalnosti	Ograničena dostupnost sa strane Malog Lošinja (nekoliko stuba), šetnica bez zapreka
20. Plaža – Veli žal	Dostupna (prilagođena je invalidnim osobama)
21. Ljetna terasa i kino Vladimira Nazora	Dostupna (dizalo)
22. Riva lošinjskih kapetana i Trg RH	Dostupna
23. Plaža kamp Čikat	Dostupna (dizalo, spust u more i rukohvati)
24. Sportska dvorana na Bočacu	Dostupna (prilagođen ulaz)
25. Sportsko igralište na Bočacu	Dostupno (prilagođen ulaz)
26. Tematski vidikovac Providenca	Teže dostupan
27. Muzej Apoksiomena	Dostupan (prilagođen ulaz)
28. Lošinjski loger „Nerezinac“	Teže dostupan

Osim kolektivnih smještajnih objekata (hotel, kampovi i slično), koji moraju ispunjavati propisane uvjete za pristup osoba s invaliditetom[53], uvidom u *online* rezervacijsku platformu za kategoriju smještaja Cijele kuće i apartmani slijedi da su od 624 objekta na području otoka, 204 smještena u prizemlju i stoga su pogodna za smještaj osoba s invaliditetom, tri objekta imaju pristup dizalom, a 16 objekata potpuno je prilagođeno osobama s invaliditetom[54].

2.10. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji

2.10.1. Javne službe

Vrlo visok stupanj zadovoljstva turista boravkom na području Grada odraz je brojnih obilježja ponude, od kvalitete prirodnih i kulturnih resursa i atrakcija, preko uređenosti i duha mjesta do razvijenosti destinacijskog lanca vrijednosti turističkih proizvoda i usluga javnih službi.

Udio turista koji su zasmetani pojedinim izvorima smetnji relativno je nizak. Godine 2022. (Tomas Mali Lošinj 2022./2023.) između 1 % i 4 % gostiju žalilo se na neke smetnje tijekom boravka. Na buku koja remeti udobnost smještaja žalilo se 4 % gostiju (iznadprosječno gosti kampova – 7%), na gužvu na kupališnom prostoru 3 %, na gužvu na ulicama, trgovima, šetnicama 2 %; a na neprimjereno odloženo smeće, nemogućnost razdvajanja otpada i neugodne mirise iz kontejnera ili kanti za smeće požalilo se mnogo manje gostiju u usporedbi sa županijskim prosjekom.

Važan element ukupnog zadovoljstva boravkom je percepcija sigurnosti koja je odraz funkcioniranja javnih službi u segmentu zdravstvene zaštite, ali i sprečavanja te otklanjanja opasnosti u nadležnosti policije, vatrogastva te HGSS-a.

Unatoč izazovima s pomanjkanjem zdravstvenog kadra (liječnici i medicinske sestre/tehničari), kao i primjerenog/poticajnog sustava nagrađivanja, osigurano je stabilno pružanje zdravstvene zaštite. Godine 2024. ustrojen je tim turističke ambulante[55] (2047 pacijenata 2024. i 1.517 2023. godine). No zdravstvenu zaštitu turistima pružali su i timovi primarne zdravstvene zaštite (obiteljska

[53] Primjerice, kamp Čikat osvojio je nagradu V4A za predanost pružanju usluga osobama s posebnim potrebama koja predstavlja najprestižniju certifikaciju te vrste u Europi.
[54] Analiza je provedena 6. srpnja 2025. za razdoblje drugog tjedna rujna 2025.
[55] Godine 2025. otvorena je i turistička ambulanta u Nerezinama.

medicina, ginekologija i stomatologija) kao i sustav Zavoda za hitnu medicinu. U sklopu Doma zdravlja PGŽ-a, ispostava Mali Lošinj, osigurane su i usluge specijalističke zdravstvene zaštite (radiologija, ultrazvučna dijagnostika, kirurgija, interna medicina – kardiologija). Ostali pružatelji zdravstvenih usluga su koncesionari u sustavu PZZ-a, ordinacije privatne prakse te Lječilište Veli Lošinj, koje je usmjereno na liječenje bolesti gornjih i donjih dišnih putova, bolesti kože i bolesti sustava za kretanje (usluge se pružaju na temelju ugovora s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, ali i privatnim plaćanjem). Pritisci na javnu zdravstvenu službu proizlaze ne samo iz usluga pruženim turistima već i djelatnicima u turističkom sektoru koji nemaju obiteljskog liječnika.

Za obavljanje policijskih poslova nadležna je Policijska postaja Mali Lošinj s ispostavom Cres. [56]

Godine 2024. zabilježeno je 207 kaznenih dijela za postajno područje PP Mali Lošinj s ispostavom Cres, od čega 46 % u razdoblju lipanj-rujan. Broj kaznenih dijela u usporedbi s prethodnom godinom je smanjen. Godine 2023. zabilježeno je 237 kaznenih dijela, od čega 42 % tijekom razdoblja od lipnja do rujna. U 2024. zabilježeno je 72 prekršaja protiv javnog reda i mira, dvadeset prekršaja manje nego 2022., ali i 12 prekršaja više nego 2023.

Na području Grada u 2024. nisu zabilježene prometne nesreće sa smrtnih ishodima, no evidentirano je 317 prometnih prekršaja (5,4 % više nego 2023.), od kojih se gotovo polovica odnosi na prekršaje nepropisne upotrebe mobitela, pojasa, brzu vožnju i konzumaciju alkohola/droga. Na području naselja Mali Lošinj ostvaruje se 84 % svih prometnih prekršaja.

U Gradu Malom Lošinju djeluje Javna vatrogasna postrojba Lošinj i Dobrovoljno vatrogasno društvo Lošinj i Susak. Ocjenjuje se da javna postrojba uspješno odrađuje intervencije na godišnjoj razini (Program rada za 2024. godinu, Javna vatrogasna postrojba Grada Malog Lošinja). Protupožarna zaštita provodi se uspostavljanjem protupožarnih (vatrogasnih) putova te izgradnjom hidrantske protupožarne mreže.

Na području Lošinja uspostavljena je obavještajna točka Stanice Rijeka Hrvatske gorske službe spašavanja.

2.10.2. Nositelji turističke politike

Ključni nositelji turističke politike grada su Jedinstveni upravni odjel te Turistička zajednica grada Malog Lošinja.

Turistička zajednica Grada Malog Lošinja, u skladu sa Statutom iz 2020. te izmjenama i dopunama Statuta iz 2025., obavlja zadaće razvoja proizvoda, informacija i istraživanja, distribucije, praćenja razvoja i održivosti turizma, upravljanja destinacijom, upravljanja turističkim tokovima, suradnje s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijelom državne uprave za turizam te drugim tijelima državne uprave u poslovima povezanima s razvojem destinacije.

Budući da je Turistička zajednica preuzela odgovornost za integralno upravljanje destinacijom, nejasna je raspodjela odgovornosti i nadležnosti s Jedinstvenim upravnim odjelom. Radi optimizacije organizacije vođenja turističke politike važna je i uspostava praćenja, vrednovanja i izvještavanja o provedbi strateških dokumenata, kao što su Plan razvoja cresko-lošinjskog otočja do 2027. godine i Strategija razvoja turizma Mali Lošinj i Cres. Međutim, u ovom trenutku nisu raspoloživi podaci o rezultatima prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja relevantni za sustavno praćenje uspješnosti provedbe planiranih ciljeva, mjera i aktivnosti provedbe navedenih strateških dokumenata.

[56] Teritorijalna nadležnost policijske postaje: Grad Mali Lošinj s naseljima Veli Lošinj, Ćunski, Sveti Jakov, Nerezine, Osor, Punta Križa, Belej, otoci Unije, Susak i Ilovik; Grad Cres s naseljima Hrasta, Vrana, Ustrine, Martinšćica, Vidovići, Valun, Podol, Pernat, Zbičina, Lubenice, Loznati, Vodice, Predošćica, Dragozetići, Filožići i Porozina.

Politike, mjere i aktivnosti očuvanja, zaštite i promicanja prirodne i kulturne baštine

Na temelju informacija Turističke zajednice Grada Malog Lošinja posljednjih nekoliko godina provode se brojne aktivnosti očuvanja, zaštite i promicanja prirodne i kulturne baštine, uključujući:

Područje prirodne baštine, infrastrukture i okoliša

1. Održivo gospodarenje otpadom i zaštita krajolika (zatvaranje odlagališta Kalvarija i izgradnja modernog sustava za reciklažu, sortiranje otpada (sufinancirano iz fondova EU-a) te ozelenjivanje, otplinjavanje, zaštita voda; uspostava 30-godišnjeg sustava monitoringa okoliša/praćenje tla, vode i zraka).
2. Vodoopskrba i zaštita mora – aglomeracija (projekt „Poboljšanje vodnokomunalne infrastrukture“ čime će 96 % stanovništva otoka biti priključeno na sustav odvodnje, unapređenje pročišćivača i izgradnja novih podmorskih ispusta).
3. Modernizacija javne rasvjete i smanjenje svjetlosnog onečišćenja (zamjena svjetiljki LED rasvjetom).
4. Biciklističke i pješačke staze kao prirodni i rekreativni resurs (uređene pješačko-biciklističke staze koje služe i kao protupožarni putovi na otocima Unije, Ilovik, Male i Vele Srakane; uređena Šetnica kroz prirodni krajolik Susak – uvala Bok).
5. Izgradnja novoga Vatrogasnog doma.
6. Šume otoka Lošinja i park-šuma Čikat (zaštita od požara, pošumljavanje i obnova šumskih površina, održivo gospodarenje šumama).

Područje kulturne baštine

1. Obnova i valorizacija povijesnih lokaliteta (Osorski bedemi – višegodišnja obnova; mlin za masline Karvoski torać (Unije); Križni put na Kalvariji: konzervatorski elaborat, povijesna istraživanja i priprema obnove, utvrda Kaštel – pripremne aktivnosti prenamjene).
2. Inovativna interpretacija kulturne baštine (Aleja kapetana; Pomorska zbirka u staroj Pomorskoj školi (razvoj projekta); obnova i digitalizacija kinodvorane u Velom Lošinju / prostor MO Veli Lošinj, projekt „Osorski vremeplov“).
3. Očuvanje lokalne tradicije i zajednice (Društveni dom Belej – prenamjena u prostor za očuvanje nošnji, običaja i lokalnih manifestacija; suradnja s udrugama).

Integracija baštine u prostor i turizam

1. Rasvjeta i infrastruktura u kulturno-zaštićenim zonama (nova rasvjeta Osor i Riva; uređenje javnih površina: Riva lošinjskih kapetana, Ulica G. Garibaldi, šetnice na otocima).

Uključivanje u projekt ETIS

1. Praćenje održivosti destinacije u skladu s Europskim sustavom pokazatelja za turizam za održiva odredišta ETIS-a.

Dostupne potpore Grada u turizmu

1. Mjera poticanja privatnih iznajmljivača (2025. – 2027.) radi unapređenja kvalitete smještajnih kapaciteta (200.000 eura u 2025.).
2. Program poticanja poduzetništva (malo gospodarstvo) radi povećanja konkurentnosti i dodatnog zapošljavanja (novoosnovani gospodarski subjekti, zapošljavanje, očuvanje tradicijskih i deficitarnih obrta, nabava opreme, otočne zajednice, prijava projekata, stručno osposobljavanje).
3. Program poticanja poljoprivrednika radi unapređenja poljoprivredne proizvodnje, koji je namijenjen poljoprivrednim gospodarstvima, obrtima, trgovačkim društvima, zadrugama registriranima za obavljanje poljoprivredne djelatnosti (potpore za ekološku proizvodnju, edukaciju, navodnjavanje, razvoj ovčarstva, voćarstva, maslinarstva, vinogradarstva, pčelarstva, zaštitu od divljači, nabavu opreme, početak djelatnosti).

4. Sufinanciranje turističkih projekata i manifestacija radi povećanja razine uključenosti lokalne zajednice te povećanja kulturnih događanja.

2.11. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Sektor turizma i ugostiteljstva danas generira 11 milijuna radnih mjesta u zemljama Europske unije. Tijekom 2022. procjenjivalo se da nedostaje između 10 % i 20 % radne snage u usporedbi s razinom zaposlenosti iz 2019.[57], no prema posljednjim podacima HOTREC-a 2024. nedostatak djelatnika smanjen je ispod 10 %.

Prema procjeni UPUHH-a[58], tijekom glavne turističke sezone Hrvatskoj je u turističkom sektoru potrebno, uz stalno zaposlene djelatnike, dodatno zaposliti još oko 70.000 djelatnika, od čega oko 55.000 iz inozemstva. Prema procjenama 2024., na tržištu nije bilo moguće pronaći između 3000 djelatnika.

Nedostatak radne snage u domeni turizma i ugostiteljstva u zemljama EU-a, koje uvelike karakteriziraju i situaciju u RH, odraz je procesa kontinuiranog starenja i smanjivanja broja stanovnika, utjecaja bolesti COVID-19 na međusektorski transfer zaposlenosti, ali i nedovoljno visokih naknada i pogodnosti (posebice u uvjetima sve zahtjevnijih radnih uvjeta i složenijih zahtjeva kupaca).

Kao odgovor na rastuće potrebe sektora za radnom snagom, posebice sa stajališta potrebe privlačenja i zadržavanja talenata, prepoznata je potreba[59] za poticanjem i promoviranjem zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstvu[60] te za usklađivanjem kompetencija ljudskih potencijala sa zahtjevima radnih mjesta i tržišta rada u turizmu[61]. Uz navedene mjere, a u želji da se ubrza cijeli proces jačanja konkurentnosti ljudskih potencijala u turizmu i ugostiteljstvu, prepoznata je i potreba za osnivanjem centra za razvoj strukovnih kompetentnosti kao mjesta izvrsnosti u osposobljavanju kadrova za turizam i ugostiteljstvo.[62] U kontekstu razvoja turizma i unapređenja ljudskih potencijala, na području Primorsko-goranske županije valja naglasiti važnost novoootvorenog Regionalnog centra kompetentnosti – RCK RECEPT pri Ugostiteljskoj školi Opatija. U realizaciji projekta uspostave RCK RECEPT kao projektni partneri sudjelovali su: Primorsko-goranska županija, Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica, Srednja škola „Hrvatski kralj Zvonimir“ (Krk), Srednja škola Ambroza Haračića (Mali Lošinj), Trgovačko-ugostiteljska škola (Karlovac).

2.11.1. Kretanje zaposlenosti na području Malog Lošinja

Polazeći od podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, broj zaposlenih na području Malog Lošinja 2024. kretao se između 3.513 djelatnika u veljači i 5.055 zaposlenih u kolovozu (Tablica 2.10.1.).

[57] HOTREC: *Labour shortages in the hospitality sector: forward-thinking and practices sharing*, September, 2022.
[58] Prema podacima UPUHH-a.
[59] Provedbeni program Ministarstva turizma i sporta od 2021. do 2024., Zagreb, prosinac 2023.
[60] Mjera je usmjerena na promociju zanimanja u turizmu uključujući i stipendiranje kako bi se motivirali mladi i poslodavci za zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva te osigurala kvaliteta umrežavanja obrazovnih ustanova i poslodavaca.
[61] Mjera je usmjerena na unapređenje kvalitete usluga, povećanje produktivnosti i zapošljivosti, motiviranje mladih za obrazovanje u turizmu, socijalno uključivanje osoba s invaliditetom te jačanje kapaciteta za održivi razvoj turizma.
[62] Uspostavljanje centara strukovne kompetentnosti u skladu je sa Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije RH (Mjere 7.1.11 do 7.1.13).

NKD 2007 djelatnost I (Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane) u kolovozu 2024. generirala je 38,8 % ukupne zaposlenosti, odnosno 28,4 % u veljači (najmanja zaposlenost). U djelatnosti je u kolovozu 2024. bilo zaposleno 1962 djelatnika, od čega 642 državljana trećih zemalja.

Prema podacima HZZ-a, Područne službe Rijeka, u kolovozu 2024. u evidenciji je bilo 62 nezaposlenih, 126 nezaposlenih manje nego u siječnju 2024. Koncem 2024. nezaposlenih je bilo 148, od čega je 96 osoba bilo nezaposleno manje od tri mjeseca, a 17 od tri do šest mjeseci. Više do šest mjeseci bilo je nezaposleno 19 osoba.

Tablica 2.11.1. Ukupna zaposlenost i zaposlenost u djelatnosti I* 2024. po mjesecima u Malom Lošinju

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Ukupno zaposl.	3.624	3.513	3.547	3.727	4.075	4.510	4.883	5.055	4.957	4.491	3.901	3.606
Zaposl. – djel. I	969	996	1.161	1.406	1.683	1.928	2.025	1.962	1.964	1.653	1.080	974
Udio djel. I u %	26,7	28,4	32,7	37,7	41,3	42,7	41,5	38,8	39,6	36,8	27,7	27,0

Izvor: Podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, obrada Institut za turizam

Kad je riječ o kretanju zaposlenosti u djelatnosti ugostiteljstva i turizma na godišnjoj razini, na području Malog Lošinja tijekom 2024. bilo je, prema kriteriju ekvivalenta punoga radnog vremena (radni sati), prosječno 1.441 zaposleni (godišnji prosjek prema satima rada; tablica 2.10.2.), od čega su 51 % činile žene, a 49 % muškarci.

Dekompozicija broja zaposlenih u djelatnosti turizma i ugostiteljstva na području Malog Lošinja prema vrsti poslodavca upućuje na to da je zaposlenost u promatranoj djelatnosti ravnomjerno raspoređena na zapošljavanje u pravnim osobama (poduzeća) u odnosu na ostale poslodavce (obiteljski smještaj, OPG, ugostiteljski objekti u privatnom vlasništvu i sl.).

Analiza kretanja mjesečnih razina zaposlenosti u turizmu i ugostiteljstvu na području Malog Lošinja (Tablica 2.10.2.) upućuje, očekivano, na prilično velike sezonske oscilacije.

Tablica 2.11.2. Broj zaposlenih u djelatnosti I prema kriteriju ekvivalenta punog radnog vremena (radni sati) 2024. po mjesecima, i prosjek godine u Malom Lošinju

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ϕ
Zaposleni - ukupno	952	974	1.137	1.373	1.642	1.875	1.952	1.891	1.893	1.603	1.052	951	1.441
Zaposleni – prav. osobe	584	594	686	767	816	870	901	878	882	783	626	548	745
Udio prav. osobe u %	61	61	60	56	50	46	46	46	47	49	60	58	52
Zaposleni – ostali	367	380	451	606	825	1.005	1.051	1.013	1.011	820	426	403	696
% ostali	39	39	40	44	50	54	54	54	53	51	40	42	48

Izvor: Podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, obrada Institut za turizam

Tako je, primjerice, broj zaposlenih osoba prema satima rada, u pravilu, najveći u srpnju, a najmanji u razdoblju prosinac-siječanj. Kad je riječ o 2024. godini, broj zaposlenih u srpnju bio je 1.952, više nego dvostruko u usporedbi s prosincem kada je bila zaposlena 951 osoba. Pritom su razlike u broju zaposlenih u srpnju i prosinac/siječanj kod pravnih osoba mnogo manje izražene nego je to slučaj kod ostalih poslodavaca.

Unutargodišnje kretanje broja zaposlenih u turizmu i ugostiteljstvu Malog Lošinja upućuje na godišnje potrebe za sezonskim radnicima. Tijekom 2024. potreba za sezonskim radnicima kao razlika zaposlenosti tijekom srpnja u usporedbi s početkom godine kretala se na razini od oko tisuću osoba

(u srpnju je bilo zaposleno 642, a u kolovozu 669 državljana iz trećih zemalja), što ni raspoloživi radni kontingent Grada, a ni broj nezaposlenih ne može osigurati.

S obzirom na kvalifikacijsku strukturu zaposlenih u turizmu i ugostiteljstvu RH, može se očekivati da će srednjoškolski strukovni programi za turizam i ugostiteljstvo (kuhari, slastičari, konobari i sobarice) i dalje generirati najveći broj zanimanja u ovoj djelatnosti. Međutim, valja upozoriti da potražnja za zanimanjima poput hotelsko-turističkog tehničara i/ili hotelsko-turističkog komercijalista opada.

2.11.2. Zaposlenost u sustavu TZ-a Malog Lošinja

U Turističkom uredu Malog Lošinja zaposleno je sedam djelatnika na radnim mjestima: direktor, voditelj poslova, stručni suradnik I. – marketinški menadžer, stručni suradnik II. – administrator, stručni suradnik I. – *event manager*, stručni suradnik I – *experience manager* – *sustainability coordinator*, stručni suradnik I. – PR menadžer.

Kako je razina turističke aktivnosti na cijelom području Malog Lošinja u stalnom porastu, a isto vrijedi i za kvalitetu turističkog proizvoda, očekuje se da će se broj djelatnika u uredu TZ-a Malog Lošinja s vremenom povećavati, pri čemu taj rast ne bi trebao biti prevelikog intenziteta. Valja imati na umu da će na povećanje zaposlenosti potencijalno utjecati i povećanje zadataka koje Zakon o turizmu (NN 156/2023) stavlja pred turističke zajednice.

2.11.3. Mogući smjerovi djelovanja radi ublažavanja problema manjka radne snage

U uvjetima sve veće potražnje za turističko-ugostiteljskim uslugama na razini države, regije i/ili tvrtke moraju prilagoditi svoje poslovne modele trenutačnoj stvarnosti, i na razini EU-a kao cjeline i na razini pojedinih zemalja Unije; sve se više razmišlja o potrebi promicanja različitih oblika rada, o razvoju programa doobrazovanja i ponovnog osposobljavanja, ali i o potrebi zapošljavanja prethodno integriranih izbjeglica iz Ukrajine te sklapanja bilateralnih ugovora s trećim zemljama (izvan EU-a) radi pojačanog zapošljavanja osoba iz tih zemalja.

Iako svaka zemlja ima drukčije zakonodavstvo i drukčiju ulogu socijalnog dijaloga, primjeri dobre prakse u potencijalnom rješavanju/ublažavanju problema nedostatka radne snage u turizmu i ugostiteljstvu brojni su te se mogu svrstati u nekoliko područja:

- jačanje spoznaje o (privlačnosti) djelatnosti turizma i ugostiteljstva

  Primjeri dobre prakse: Federlberghi + FIPE/Italija (reguliranje obavljanja stručne prakse), Grčka/HCH (program za potencijalne buduće zaposlenike namijenjen djeci i maloljetnicima *Learning Hospitality*); Rumunjska/FIHR (program za studente koji osigurava posjete smještajnim objektima i razgovor/sastanke sa zaposlenicima „Akcija otvorenih vrata"); orijentacijski dani za studente (Federalberghi/Italija), vrednovanje i potvrda vještina studenata (FIPE/Italija), promicanje obrazovanja prema turizmu i ugostiteljstvu preko *online* medija (*„Världens jobb!: Visita/Sveden*")
- aktivnosti u području edukacije i osposobljavanja (subvencioniranje, sektorske inicijative za dodatno osposobljavanje, komunikacija s javnim i privatnim institucijama radi koordinacije obrazovnih i strukovnih tečajeva)

  Primjeri dobre prakse: Irska/IHF (Program radnog iskustva „Najbolji u klasi" s fokusom na studente 2. razine, Nedostatak vještina: razvijanje prilagođenih programa obrazovanja i osposobljavanja prije i tijekom zapošljavanja i poboljšanje suradnje i angažmana u obrazovanju), Hrvatska/UPUHH (Godišnji obrazovni programi za ugostiteljska zanimanja), VISITA/Švedska *(Hospitality Code*: internetski tečaj za podršku malim i srednjim poduzećima koja nemaju funkciju/odjel ljudskih resursa).

- *Public relations* aktivnosti: promocija zanimanja, važna i visoka sigurnost, ljetni poslovi prikladni za mlađe i mlade osobe (namijenjeni roditeljima); poticanje karijera u ugostiteljstvu na društvenim medijima

  Primjeri dobre prakse: Grčka/HCH (program „Besplatan smještaj u hotelima" usmjeren na ranjive segmente stanovništva).
- podizanje kvalitete ljudskih potencijala/podizanje svijesti o mogućnostima razvoja

  Primjeri dobre prakse: UMIH/Francuska (pregovaranje poslodavaca i sindikata, komparativne studije u *human resource* praksama), Irska/IHF (promicanje prakse „najboljeg poslodavca u klasi"; strategija *Pathways to Work* – uvođenje modula za novozaposlene, podizanje svijesti kod poslodavaca i oblikovanje programa za radnu praksu).
- inicijative u području socijalnog partnerstva:

  Primjeri dobre prakse: Danska/HORESTA (zajedničke kampanje „Od talenta do kvalificiranih"– Danska/HORESTA), Italija (osiguranje sredstava za financiranje cjeloživotnog obrazovanja djelatnika u turizmu i tercijarnim djelatnostima, pravo na dopunsko zdravstveno osiguranje, „FIPE Talent Day" usmjerena na olakšavanje usklađivanja ponude i potražnje u restoranima i kafićima), Estonija/EHRA (inicijative usmjerene na poslodavce koje uključuju intervjuiranje i prezentaciju mladih, sudjelovanje profesionalaca u obrazovnim programima).

Cjeloživotno učenje važan je alat za ublažavanje nedostatka kvalificirane radne snage u turizmu. U skladu s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine poticanje cjeloživotnog obrazovanja jedan je od prioriteta provedbe javne politike koji će pridonijeti razvoju poduzetništva i obrta. Pučko otvoreno učilište Mali Lošinj provodilo je programe osposobljavanja i stjecanja srednje stručne spreme prekvalifikacija odraslih za zanimanja konobar, kuhar, slastičar (http://site.pou-malilosinj.hr/page.asp?id=894&tip_clanka=1) koji su financirani iz sredstava polaznika. Pristupačnost programa obrazovanja odraslih znatno je povećana uvođenjem vaučera u sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. te iz sredstava programa ESF+.

Obrazovni programi za kuhara/kuharicu te konobara/konobaricu programi su u koje bi, u segmentu djelatnosti smještaja te pripreme i posluživanja hrane i pića, trebalo povećati broj upisanih i stipendiranih učenika na području Primorsko-goranske županije (Hrvatski zavod za zapošljavanje, Preporuke za obrazovnu upisnu politiku i politiku stipendiranja, prosinac 2024., https://www.hzz.hr/app/uploads/ 2024/12/preporuke_24-1.pdf).

Održivi razvoj radne snage za potrebe turizma i ugostiteljstva podrazumijeva i veću suradnju obrazovnih institucija, poslodavaca, socijalnih partnera i različitih udruga civilnog sektora. Prema Registru udruga Republike Hrvatske, na području Malog Lošinja aktivno djeluje 12 organizacija civilnog društva kojima je glavna djelatnost odgoj i obrazovanje.

Važan aspekt mjera ublažavanja problema manjka radne snage povezan je i s osiguranjem smještaja za zaposlene te je nužno osigurati odgovarajuće mjere prihvata i smještaja novozaposlenih, posebice iz trećih zemalja, koje uključuju usklađivanje prostorno-planske dokumentacije, ali i podizanje razine integracijskog kapaciteta malih naselja za prihvat stranih radnika.

Smještaj zaposlenika u sklopu zona izvan naselja poseban je izazov – u zonama koje nisu po svojoj namjeni predviđene za stanovanje sada se *de facto* planira stanovanje. Ako je riječ samo o sezonskim radnicima, to može biti i prihvatljivo, ali stalni smještaj radnika u zonama nameće potrebu za uspostavljanjem drugih sadržaja koji su potrebni za stanovanje.

2.12. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Glavni nositelj komunikacijskih aktivnosti destinacije na turističkom tržištu je Turistička zajednica Grada Malog Lošinja (TZGML).

2.12.1. Pregled postojećih komunikacijskih kanala

Godine 2024. za aktivnosti komunikacije i oglašavanja izdvojeno je 461.855 eura, što čini oko četvrtinu (27,5 %) ukupnog budžeta TZGML-a.[63]

Koriste se svi danas relevantni komunikacijski *offline* i *online* kanali:

- **mrežna stranica** (www.visitlosinj.hr) – glavni destinacijski portal, objavljen na pet jezika (hrvatski, engleski, njemački, talijanski i slovenski)
- **društvene mreže** – Facebook, Instagram, YouTube, Tik Tok i Linkedin profile TZGML-a
- **oglašivačke kampanje** – provode se u *offline* i *online* medijima, bilo samostalno ili udruženo sa sustavom TZ-a i sa strateškim partnerima
- **odnosi s javnošću (PR)** – obuhvaća objavljivanje *offline* i *online* PR članaka u domaćim i stranim medijima, suradnju s novinarima i turističkim agencijama organizacijom studijskih putovanja
- **sudjelovanje na sajmovima, poslovnim radionicama i posebnim prezentacijama** – B2B, B2C, MICE gdje TZGML nastupa samostalno ili u suradnji s partnerima
- **promotivni materijali** – uključuju tiskane i *online* verzije imidž kataloga, brošura, karata te suvenirski program
- **turističko-informativne aktivnosti** – uključuju upravljanje TIC-evima i Interpretacijskim centrom loger „Nerezinac“ te postavljanje infopunktova i turističke signalizacije.

Struktura ulaganja prema komunikacijskim kanalima i dalje je usmjerena na tradicionalne formate, iako je u 2025. najavljen snažniji pomak prema digitalizaciji te se planira smanjenje tiskanih materijala i prelazak na QR kodove i digitalne formate.[64]

2.12.2. Analiza digitalnog prisustva

Rezultati *Google Analyticsa* za razdoblje 20. 11. 2023. – 20. 11. 2024. upućuju na sljedeće performanse destinacijske mrežne stranice www.visitlosinj.hr:

- zabilježeno je 379K aktivnih i 371K novih korisnika, što upućuje na visok doseg i veliku zastupljenost prvih posjeta
- stopa angažmana od 53,7 % te prosječno trajanje boravka od 53 sekunde upućuju na površnu interakciju i kratko zadržavanje na stranici
- većina prometa dolazi izravno (332K), dok su SEO (33K) i društvene mreže (2.5K) mnogo manje zastupljene, što sugerira potrebu za boljom optimizacijom i distribucijom sadržaja; najviše sesija dolazi s Googlea (293K)
- čak 76,7 % prometa dolazi s mobilnih uređaja, što naglašava potrebu za mobilnom optimizacijom
- pokazatelji lojalnosti (DAU/MAU 4,8%) upućuju na nizak udio ponovnih posjeta, što sugerira nedostatak dinamičnoga i aktualnog sadržaja
- najposjećeniji sadržaji su *Live cam* i početna stranica, dok su informativne stranice slabije posjećene, što sugerira nedovoljnu atraktivnost i/ili informativnost sadržaja

Evaluacijom mrežne stranice www.visitlosinj.hr ustanovljeno je sljedeće:[65]

Identitet i povjerenje **Poželjno:** Korisnik ima povjerenje i sigurnost u korištenje stranice	• stranica koristi prepoznatljivu „Visit“ oznaku u URL-u te ima Favicon ikonu • u zaglavlju je vidljiv samo logotip destinacije, dok se vlasnik stranice (TZGML) identificira tek u podnožju

[63] https://www.visitlosinj.hr/EasyEdit/UserFiles/O%20nama%20i%20press/izvjesca/2025/2024-financijsko-izvjesce.pdf

[64] https://www.visitlosinj.hr/EasyEdit/UserFiles/O%20nama%20i%20press/Plan%20i%20program%20rada/2025/godisnji-plan-tzg-malog-losinja-za-2025.pdf

[65] Evaluacija mrežne stranice temelji se na prilagođenoj metodologiji UNWTO-a *Destination Web Watch.*

	• nedostaje jasno istaknut podizbornik „O nama“
Dostupnost i čitljivost **Poželjno:** Stranica je dostupna što širem krugu osoba s invaliditetom	• postavke pristupačnosti samo su djelomično osigurane, npr. pojedinim fotografijama nedostaje alt opis, inicijalni kontrast je nezadovoljavajući, padajući izbornik na prelazak miša otežava čitljivost, neprimjereno označavanje H1, H2 itd. naslova, pojedine poveznice nisu funkcionalne • potrebno je objaviti Izjavu o pristupačnosti u skladu sa Zakonom o pristupačnosti mrežnih stranica (NN 17/19)
Organizacija i navigacija **Poželjno:** Logična organizacija sadržaja i intuitivno kretanje stranicom	• glavni izbornik je pregledan, strukturiran u (samo) tri podizbornika: „Istraži Lošinj“, „Doživi Lošinj“ i „Planer putovanja“, pri čemu distinkcija između njih, a posebno između „Istraži“ i „Doživi“ može biti zbunjujuća u kontekstu „intuitivnog puta“ prema traženoj informaciji • na naslovnoj stranici dodatno su izdvojene cjeline „Događanja“ i „Respect Lošinj“ • filtri se često koriste, što unapređuje dostupnost informacija
Sadržaj **Poželjno:** Prenošenje „biti“ destinacije i razloge za dolazak; informativni i zanimljivi tekstovi i vizuali primjereni čitanju s ekrana i u hodu	• naslovnica sadržava atraktivan, dinamičan video • sadržaj je raznolik, fotografije su atraktivne i vizualno podupiru tekst • tekstovi su jasni i informativni, često s naglašenim ključnim informacijama • kategorija „Novosti“ nije istaknuta, već je smještena u podnožju u kutku za medije • sadržaj nije posve usklađen među jezičnim verzijama
Interaktivnost i personalizacija **Poželjno:** Mogućnost interakcije radi poticanja pretraživanja i lojalnosti	• stranica sadržava interaktivne elemente: 360 šetnju, interaktivne karte biciklističkih i planinarskih staza te Planer putovanja • postoje poveznice na društvene mreže, nema obrasca za kontakt (navedeni su podaci za kontakt) • omogućeno je pretraživanje restorana, smještaja, događaja, atrakcija prema kriteriju (filtriranje)
Optimizacija za pretraživače **Poželjno:** Visoka pozicija mrežne stranice na pretraživačima	• metaopis (meta description) unutar je preporučene duljine, naslovna oznaka (title tag) prekratka • postoji sitemap.xml i robots.txt datoteka • nedostaje H1 oznaka na početnoj stranici, a H2 oznake su korištene • fotografije nemaju alt atribute • nije uočena kanonska oznaka niti hreflang oznaka za verzije stranice na različitim jezicima • ključne riječi nisu dovoljno integrirane u naslovima, opisima i tekstu
Tehničke performanse **Poželjno:** Gradnja vjerodostojnosti stranice i zadržavanje posjetitelja	• stranica koristi HTTPS sigurnosni protokol i responzivna je • ukupna veličina stranice za preuzimanje je 3,4 MB, što usporava učitavanje • brzina učitavanja je 87/100 za desktop i 58/100 za mobilne uređaje što nije zadovoljavajuće (Google PageSpeed test) • HTML dokument je prevelik (1375,26 Kb) i ne koristi se HTML kompresija • fotografije nisu uvijek optimizirane u modernim formatima • JavaScript i CSS su minificirani

Mrežna stranica www.visitlosinj.hr pruža snažnu osnovu za digitalnu prezentaciju destinacije i ima prepoznatljiv vizualni identitet. Međutim, postoji znatan prostor za unapređenje u gotovo svim

ključnim područjima digitalne prisutnosti, od tehničkih performansi do pristupačnosti i SEO optimizacije.

Analiza profila TZGML-a na društvenim mrežama, u razdoblju od prosinca 2024. do svibnja 2025., upućuje na sljedeće:

Facebook LOSINJ – ISLAND OF VITALITY 45K pratitelja, 42K oznake „sviđa mi se“	• objave su redovite (prosječno gotovo jedna dnevno), raznolike i vizualno privlačne • sadržaj je većinom na engleskom jeziku, uz konzistentno korištenje *hashtagova* i lokacijskih oznaka te osvježavanje naslovne fotografije • CTA elementi su povremeni, a komentari uglavnom ostaju bez odgovora i reakcije
Instagram @visitlosinj 14,7K pratitelja	• kombiniraju se vlastite i suradničke objave, no time vizualni identitet i ton objava nisu ujednačeni; profil se uvelike oslanja na sadržaj suradnika s tek prosječno pet vlastitih objava mjesečno • objave uključuju *reels*, fotografije i *carousele*. Priče i istaknuti sadržaji koriste se redovito • reakcije na komentare su rijetke, lokacije nisu dosljedno označene, a CTA elementi gotovo izostaju
Tik Tok @visitlosinj' 1194 pratitelja	• objavljena su 22 videa u godinu dana • *hashtagovi* se ne koriste dosljedno, sadržaj ima slab doseg te nema komunikacije s publikom
YouTube Losinj – Island of Vitality 711 pretplatnika	• kanal je slabo aktivan, s malim brojem pregleda i nedovoljno optimiziranim opisima videozapisa (uz nekorištenje *hashtagova* i ključnih riječi); dominiraju kratki videozapisi
Linkedin 28 pratitelja	• objave su rijetke (15 u šest mjeseci) i slabog dosega te nedostaje prisutnost i dinamičnost primjerena poslovnoj publici • na mrežnoj stranici nema ikone za Linkedin

Angažman na društvenim mrežama je u cjelini slab, uz međusobnu nepovezanost i nedosljednost, što narušava prepoznatljivost i korisničko povjerenje. Zbog neiskorištenosti YouTubea i Linkedina propuštaju se prilike za kvalitetnu informativnu i B2B komunikaciju.

2.12.3. Analiza *offline* aktivnosti

TZGML koristi više *offline* komunikacijskih kanala prikazanih u nastavku:[66]

Tiskani promotivni materijali	• imidž katalog – bogato fotografski opremljen • „Coolture“ brošura – atraktivno prezentirani prijedlozi posjeta atrakcijama • planovi i karte – plan Grada, karta otoka, karta staza i šetnica • letci – ukratko razrađuju teme plaže, *hike* i *bike* • naglasak je na „praktičnim“ materijalima • materijali su dostupni na hrvatskome i engleskome jeziku
Sajmovi	• pružanje podrške nastupima članica na turističkim sajmovima u Utrechtu, Welsu, Bolzanu, Nünbergu (osiguranje promotivnih materijala i poklona)

[66]https://www.visitlosinj.hr/EasyEdit/UserFiles/O%20nama%20i%20press/izvjesca/2025/izvjesce-o-ostvarenju-programa-rada-tzg-malog-losinja-za-2024.pdf.

Oglašavanje	• samostalno oglašavanje obuhvaća *outdoor* oglase, nacionalni stručni i popularni tisak, nacionalne TV postaje, regionalne i lokalne radijske postaje. Također uključuje oglašavanje/*advertoriale* posebno na hrvatskim, austrijskim i talijanskim portalima • TZGML se oglašava u većem broju nacionalnih medija i platformi (npr. HRT, RTL, Nova TV, HR radio) kao i na mreži Midas koja pokriva više od 230 portala • učestale teme su zdravlje i vitalnost, ljetni odmor, kamping i lokalni proizvodi otoka Lošinja

Tradicionalni komunikacijski alati uglavnom su uvijek dostupni u kombinaciji s njihovim *online* verzijama.

2.12.4. Analiza suradnje s trećim stranama

TZGML se u svojim komunikacijskim naporima znatno oslanja na suradnju s različitim partnerima koja se 2024. pretežito odvijala uz pomoć sljedećih uvriježenih modela: [67]

Udruženo oglašavanje	• suradnja sustava TZ-a i TZ-a Kvarnera na provođenju zajedničkog *media* plana • udruživanje sredstava za provedbu promotivnih kampanja s partnerima iz lokalnoga gospodarstva
Suradnja s turističkim agencijama i novinarima (u suradnji s TZ-om Kvarnera)	• prihvat 10-ak studijskih grupa turističkih novinara i/ili agenata • emitivna tržišta: Slovenija, Italija, Slovačka, Nizozemska, UK i SAD • teme tekstova: *Island hopping, outdoor, wellness*, gastronomija, luksuzna putovanja, lokalni proizvodi
Podrška lokalnoj turističkoj industriji	• pružanje potpora iznajmljivačima za marketinške aktivnosti, uključujući sufinanciranje, besplatno oglašavanje na mrežnim stranicama TZGML-a, vođenje programa vjernosti za dugogodišnje goste • organizacija edukacija za iznajmljivače na temu oglašavanja, prikupljanja pozitivnih recenzija i sl.
Podrška lokalnim proizvođačima	• sufinanciranje ulaganja proizvođača u marketinške i promocijske aktivnosti

Suradnja s partnerima može uključivati i specifične aktivnosti izvan prikazanih okvira, poput prezentacije destinacije na određenom tržištu (npr. predstavljanje Lošinja u Veneciji, Pordenone i Trentu 2024.), publikacija (npr. ekstenzivna monografija *Ljekoviti otok Lošinj*) i dr. te uobičajeno uključuje uz TZGML, Grad Mali Lošinj i vodeća turistička poduzeća u destinaciji.

2.13. Korištenje prostora

Važeći Prostorni plan uređenja Grada Malog Lošinja (Službene novine Primorsko-goranske županije, broj 13/08, 13/12, 26/13, 05/14, 42/14, 25/15 proč. tekst, 32/15 teh. ispr. i 32/16) bio je donesen 2008. te je od tada izmijenjen ukupno šest puta. U vrijeme izrade ovog dokumenta u tijeku je izrada VII. Izmjena i dopuna PPUG-a Mali Lošinj (Odluka o izradi – Službene novine Primorsko-goranske županije, broj 35/19, 11/22).

[67] https://www.visitlosinj.hr/EasyEdit/UserFiles/O%20nama%20i%20press/izvjesca/2025/izvjesce-o-ostvarenju-programa-rada-tzg-malog-losinja-za-2024.pdf.

2.13.1. Izračun izgrađenoga i ukupnoga građevinskog područja naselja

Prema podacima važećega Prostornog plana uređenja Grada Malog Lošinja, na cijelom administrativnom području planirano je ukupno 479,8 ha građevinskog područja naselja, od čega je 352,2 ha izgrađeno (73,4 %), neizgrađeno 80,96 ha (16,9 %) te neizgrađeno-neuređeno 46,64 ha (9,7 %).

Prema podacima prostornog plana, ukupno je u ZONI 1 planirano ukupno 259,46 ha građevinskog područja naselja, od čega je 201,06 ha (77,6 %) izgrađeno, a u ZONI 2 planirano je ukupno 48,65 ha građevinskog područja naselja, od čega je 40,66 (83,6 %) izgrađeno. U ZONI 3 planirano je ukupno 171,69 ha GP naselja, od čega je 110,40 (64,3 %) ha izgrađeno.

Prostornim planom u pojedinim su naseljima preko PPUG-a definirane sljedeće namjene: 29,3 ha gospodarske namjene (hotel, poslovno-uslužne namjene, turističko naselje itd.), 0,11 ha za groblja, 1,57 ha za infrastrukturne sustave te 14,51 ha za sportsko-rekreativnu namjenu.

Preostali dijelovi ukupne površine 434,30 ha su mješovite namjene, u njima se mogu smještati svi sadržaji prikladni za naselja, prema uvjetima prostornog i urbanističkih planova uređenja.

Analizom u odnosu na DOF snimak iz 2024. utvrđeno je da je dio površina koje su Planom određene kao neizgrađene u međuvremenu privedene namjeni te su na njima izgrađene građevine.

Tablica 2.13.1. Građevinska područja naselja prema zonama (prema PPUG-u Mali Lošinj), u ha

ZONA / Naselje	Izgrađeno	Neizgrađeno	Neizgrađeno-neuređeno	UKUPNO
ZONA 1	201,06	35,74	22,66	259,46
Mali Lošinj	141,70	30,27	14,88	186,85
Veli Lošinj	59,36	5,47	7,79	72,62
ZONA 2	40,66	5,14	2,84	48,65
Ilovik	11,20	4,28	1,47	16,95
Male Srakane	0,82			0,82
Susak	12,66	0,15		12,80
Unije	14,12	0,72	1,36	16,20
Vele Srakane	1,87			1,87
ZONA 3)	110,48	40,07	21,14	171,69
Belej	10,57	3,87		14,44
Ćunski	23,98	1,99	6,52	32,49
Nerezine	44,44	29,26	8,56	82,26
Osor	5,59	0,42		6,01
Punta Križa	12,68	2,55	4,97	20,20
Sveti Jakov	9,22	1,45	1,09	11,76
Ustrine	4,00	0,53		4,53
GRAD MALI LOŠINJ	352,20	80,96	46,64	479,80

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Malog Lošinja

Za potrebe utvrđivanja ukupne površine na kojima je moguća gradnja stambenih i stambeno-poslovnih građevina analizirana su građevinska područja naselja (samo dijelovi kojima nije definirana isključiva namjena PPUG-om) u odnosu na izgrađenost prema DOF snimci iz 2024.

Analizom utvrđena izgrađena površina je pridodana izgrađenom dijelu GP naselja, a oduzeta od neizgrađenog dijela. U nastavku je prikaz ukupnih površina i izgrađenosti građevinskih područja naselja (samo dijelovi koji nemaju definiranu isključivu namjenu PPUG-om).

Razlike u površini GP naselja u tablicama 2.13.1. i 2.13.2. rezultat su isključivih namjena građevinskih područja (građevinsko područje naselja). Na područjima na kojima je Prostornim planom određena isključiva namjena (npr. sport i rekreacija, hotel ili infrastrukturna) nije moguća stambena izgradnja, stoga te površine nisu uzete u obzir pri izračunu moguće stambene izgradnje.

Tablica 2.13.2. Analiza izgrađenosti građevinskih područja, u ha

	PPUG Mali Lošinj			Analiza izgrađenosti			
ZONA /Naselje	Izgrađeno	Neizgrađeno	Neizgra-đeno/neuređeno	Izgrađeno u neizgra-đenom	Stvarno izgrađeno	Stvarno neizgra-đeno	Ukupno
	A	B	C	D	A+D	B+C-D	A+B+C
ZONA 1	188,55	15,05	22,66	1,70	190,25	36,01	226,26
Mali Lošinj	139,86	11,02	14,88	0,40	140,26	25,49	165,75
Veli Lošinj	48,69	4,03	7,79	1,30	49,99	10,52	60,50
ZONA 2	40,42	4,86	2,84	1,00	41,42	6,70	48,11
Ilovik	11,20	4,28	1,47	1,00	12,20	4,76	16,95
Male Srakane	0,82	-	-	-	0,82	0,00	0,82
Susak	12,66	0,15	-	-	12,66	0,15	12,80
Unije	13,87	0,43	1,36	-	13,87	1,79	15,66
Vele Srakane	1,87	-	-	-	1,87	0,00	1,87
ZONA 3	108,31	30,48	21,14	2,00	110,31	49,62	159,93
Belej	10,57	2,77	-	-	10,57	2,77	13,34
Ćunski	23,98	1,99	6,52	0,10	24,08	8,41	32,49
Nerezine	43,76	21,30	8,56	1,90	45,66	27,96	73,62
Osor	5,59	0,42	-	-	5,59	0,42	6,01
Punta Križa	11,19	2,01	4,97	-	11,19	6,98	18,18
Sveti Jakov	9,22	1,45	1,09	-	9,22	2,54	11,76
Ustrine	4,00	0,53	-	-	4,00	0,53	4,53
UKUPNO GRAD MALI LOŠINJ	337,27	50,38	46,64	4,7	337,27	97,02	434,30

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Malog Lošinja, analiza autora

Tako tablica 2.13.1. sadržava ukupnu površinu građevinskih područja naselja s uključenim dijelovima koji imaju isključivu namjenu, dok tablica 2.13.2. sadržava samo površinu dijela naselja koji nema isključivu namjenu (mješovita namjena) i na kojima se može graditi sve što se u naseljima smije graditi (ako se UPU-om ne odredi druga namjena).

2.13.2. Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja

Ukupni utvrđeni neizgrađeni dio (uređeni i neuređeni) građevinskog područja naselja na cijelom administrativnom području Grada Malog Lošinja (koji je mješovite namjene, odnosno nema isključivu namjenu definiranu PPUG-om) iznosi 97,02 ha. Na tim površinama moguća je gradnja u skladu s uvjetima prostornog plana uređenja Grada Malog Lošinja te važećih urbanističkih planova uređenja.

Za izračun mogućnosti izgradnje, u skladu s uvjetima PPUG-a Malog Lošinja te uvjetima urbanističkih planova uređenja, za svako je naselje pretpostavljen tipski objekt koji je moguće graditi na temelju prostornih i urbanističkih planova. Za utvrđivanje ukupne površine na kojoj će biti moguća gradnja građevina stambene i stambeno-poslovne namjene sagledane su površine i namjene u naseljima za koja su izrađeni urbanistički planovi uređenja. U ostalim je naseljima, pod pretpostavkom da se u naseljima ne grade samo stambene građevine, dio neizgrađenih površina umanjen za određeni postotak koji bi bio namijenjen za smještaj prometnica i ostalih pratećih sadržaja u naseljima.

Tablica 2.13.3. Mogućnosti nove stambene gradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja

Zona /naselje	Raspoloživo za izgradnju (ha)[68]	Pretpostavljena tipologija nove gradnje	Potencijalni maks. broj objekata/stambenih jedinica
Zona 1	17,64		407 objekata 1.276 smještajnih jedinica
Mali Lošinj	11,0	80 % obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m²); 20 % manja višestambena građevina (4 sj, min. g. č. 400 m²)	275 objekata 880 smještajnih jedinica
Veli Lošinj	6,64	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 500 m²,)	132 objekta 396 smještajnih jedinica
Zona 2	4,5		98 objekata 294 smještajnih jedinica
Ilovik	2,57	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 500 m²)	51 objekt 153 smještajne jedinice
Male Srakane	-	-	-
Susak	0,14	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m²)	3 objekta 9 smještajnih jedinica
Unije	1,79	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m²)	44 objekata 132 smještajne jedinice
Vele Srakane	-	-	-
Zona 3	42,95		1037 objekata 3.111 smještajnih jedinica
Belej	1,41	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m²)	35 objekata 105 smještajnih jedinica
Ćunski	4,53	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m²)	113 objekata 339 smještajnih jedinica
Nerezine	27,63	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m²)	690 objekt 2.070 smještajnih jedinica
Osor	0,37	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m²)	9 objekata 27 smještajnih jedinica
Punta Križa	5,99	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 500 m²)	119 objekata 357 smještajnih jedinica
Sveti Jakov	2,54	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m²)	63 objekta 189 smještajnih jedinica
Ustrine	0,48	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 600 m²)	8 objekata 24 smještajne jedinice
Grad Mali Lošinj	65,09		1.542 objekata 4.681 smještajna jedinica

Izvor: analiza autora

Prema provedenoj analizi, utvrđeno je da je na ukupnoj raspoloživoj neizgrađenoj površini Grada Malog Lošinja, u skladu s uvjetima urbanističkih planova, moguće izgraditi ukupno 1.542 objekta, odnosno 4.681 nova stambena jedinica. Od toga je najviše moguće izgraditi u ZONI 3 (ukupno 1.037 objekata, odnosno 3.111 smještajnih jedinica), dok je u ZONI 1 moguće izgraditi 407 objekata s 1.276 smještajnih jedinica, a ZONI 2 ukupno 98 objekata s 294 smještajne jedinice.

Iako podaci o 83 završena stana na području Malog Lošinja od 2019. do 2023. (Državni zavod za statistiku, Gradovi i općine u statistici) upućuju na nisku razinu iskorištenosti potencijala nove stambene izgradnje u posljednjih pet godina, ponajprije zbog različitih čimbenika poput vlasničke strukture, veličine parcela i atraktivnost planiranih lokacija, nužno je, u kontekstu budućih kretanja, imati na umu učinke promjena tržišnih trendova. Posebno se to odnosi na porast potražnje za nekretninama povezan s turizmom koji može dovesti do ubrzanja potražnje, a time i izgradnje. Na to upućuju i podaci o istodobno višestruko većem povećanju broja kuća i stanova za odmor na

[68] Polazeći od stvarno neizgrađene površine (Tablica 2.13.2.), procjena površina naselja na kojoj se mogu graditi građevine stambene i stambeno-poslovne namjene utvrđena je prema uvjetima i namjenama određenima urbanističkim planovima uređenja.

području Grada. Naime, broj kuća i stanova za odmor povećan je od 2019. do 2024. za 520 objekata (poglavlje 2.1.2.) uključujući novu izgradnju, ali i prenamjenu (kupoprodaja) stambenih objekata u objekte za odmor.

Nužno je upozoriti da, neovisno o izračunu potencijalnog broja novih stambenih objekata, na području Grada Malog Lošinja (prije svega područje Ćunskog) postoje naznake bujanja divlje gradnje. Procjenjuje da se da je riječ o oko tisuću objekata koji većinom imaju priključak vode.

2.13.3. Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene

U skladu s metodologijom za izračun, prema Smjernicama za izračun obaveznih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije (https://mint.gov.hr/UserDocsImages/1A_UPISNICI/Smjernice%20prihvatni%20kapacitet _obvezni_pokazatelji_V1..pdf), potrebno je u prvom koraku utvrditi najveći mogući broj stambenih jedinica koje se mogu izgraditi u sklopu izgrađenog dijela građevinskog područja naselja. Potencijalni maksimum izgrađenosti izgrađenog dijela GP naselja moguće je procijeniti primjenom sličnog postupka izračuna kao i u procjeni broja moguće izgradnje na neizgrađenim dijelovima naselja. Treba naglasiti da je riječ o okvirnoj procjeni jer na rekonstrukciju utječu brojni čimbenici koji nisu obuhvaćeni analizom (primjerice, postojeće udaljenosti od cesta, ruba građevnih čestica, postojeće visine, cijena zahvata rekonstrukcije i sl.).

Analizom postojeće izgradnje utvrđena je prosječna veličina građevne čestice po naseljima te je pretpostavljena tipologija gradnje u skladu s uvjetima urbanističkih planova uređenja. Izračunom u skladu s postavljenim metodološkim okvirom procijenjeno je da je maksimalni potencijal izgrađenih dijelova građevinskih područja ukupno 19.692 stambene jedinice (Tablica 2.13.4).

U usporedbi s postojećim brojem stambenih jedinica, utvrđenim Popisom stanovništva 2021. godine, metodologija pokazuje da je moguće znatno povećanje njihova broja. Međutim, detaljnijom analizom postojeće izgradnje pokazalo se da je potrebno provjeriti točnost podataka o ukupnom broju stambenih jedinica iz Popisa.

Naime, u naseljima u kojima prema tipologiji izgradnje prevladavaju građevine s više od dvije stambene jedinice dolazi do nelogičnosti kada se usporede podaci iz Popisa s brojem zgrada evidentiranih u digitalnoj katastarskoj podlozi.

Za provjeru je provedena analiza u dva koraka:

- U digitalnom katastarskom planu prebrojene su sve zgrade filtrirane prema namjeni (kuća, kuća u izgradnji, kuća za odmor, stambena zgrada, zgrada opće namjene, zgrada mješovite uporabe, zgrada za iznajmljivanje, zgrada za povremeni boravak).
- Dobiveni broj zgrada uspoređen je s brojem stambenih jedinica iz Popisa stanovništva (prvi rezultati; dostupni rezultati po naseljima).

U naseljima s pretežno višestambenom izgradnjom (tri i više jedinica po zgradi) pojavile su se znatne razlike. Primjerice, u naselju Mali Lošinj evidentirane su ukupno 2.553 zgrade prema postavljenom filtru, dok Popis bilježi samo 4.029 stambenih jedinica. U naselju Veli Lošinj evidentirano je ukupno 939 zgrada prema postavljenom filtru, a u Popisu je zabilježeno ukupno 888 stambenih jedinica.

Uvid u stvarnu izgradnju pokazuje da prosjek od 1,6 stambenih jedinica po građevini, koliko proizlazi iz Popisa za naselje Mali Lošinj, nije realan. Stoga podatke o postojećem broju stambenih jedinica iz Popisa treba promatrati s rezervom, a isto vrijedi i za procjenu mogućeg povećanja broja stambenih jedinica dobivenog prema korištenoj metodologiji. Dodatno, prema izračunu proizlazi da je broj zgrada, odnosno građevinskih čestica koje je moguće formirati u izgrađenom dijelu, otprilike jednak onome što je već evidentirano u katastru. Međutim, kada se primijeni kriterij maksimalnog broja

stambenih jedinica, dobiva se mnogo veći broj stambenih jedinica. To upućuje na mogućnost da nisu sve stambene jedinice evidentirane kao zasebne cjeline.

Tablica 2.13.4. Maksimalni potencijal izgradnje na izgrađenom dijelu GP naselja

ZONA /Naselje	Izgrađena[69] površina[70] (ha)	Pretpostavljena tipologija gradnje	Potencijalni maks. broj objekata/stambenih jedinica
ZONA 1	98,2		3.682 objekta / 12.273 smještajne jedinice
Mali Lošinj	70,2	50 % Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 200 m^2) 50 % manja višestambena građevina (4 sj, min. g. č. 400 m^2)	2.632 objekta / 8.773 smještajne jedinice
Veli Lošinj	28,0	50 % Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 200 m^2) 50 % manja višestambena građevina (4 sj, min. g. č. 400 m^2)	1.050 objekata / 3.500 smještajnih jedinica
ZONA 2	25		580 objekata / 1.740 smještajnih jedinica
Ilovik	7,11	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 500 m^2)	142 objekta / 426 smještajnih jedinica
M. Srakane	0,8	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 500 m^2)	16 objekata / 48 smještajnih jedinica
Susak	7,43	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	185 objekata / 555 smještajnih jedinica
Unije	8,11	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	202 objekta/ 606 smještajnih jedinica
V. Srakane	1,41	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	35 objekata/ 105 smještajnih jedinica
ZONA 3	75,86		1.893 objekta / 5.679 smještajnih jedinica
Belej	4,34	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	108 objekata / 324 smještajne jedinice
Ćunski	4,08	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	102 objekta/ 306 smještajnih jedinica
Nerezine	50,5	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	1.262 objekta/ 3.786 smještajnih jedinica
Osor	4,19	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	104 objekta/ 312 smještajnih jedinica
Punta Križa	4,67	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	116 objekata/ 348 smještajnih jedinica
Sveti Jakov	5,9	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	147 objekta/ 441 smještajna jedinica
Ustrine	2,18	Obiteljska kuća (3 sj, min. g. č. 400 m^2)	54 objekta / 162 smještajne jedinice
Grad	198,9		6.155 objekata / 19.692 smještajne jedinice

Izvor: autori

Osim navedenoga, uvidom u obilježja postojeće gradnje vidljivo je da postojeće građevine u najvećem dijelu imaju već ostvarenu najveću dopuštenu katnost određenu u UPU-ima (pretežno maks. dvije etaže). Najveći broj stambenih jedinica većinom je u UPU-ima ograničen na tri, a postojeće građevinske čestice u velikom dijelu su manje od minimalno određenih za novu gradnju.

[69] Građevine stambene i stambeno-poslovne namjene.

[70] Polazeći od utvrđenih stvarnih površina izgrađenog dijela GP naselja mješovite namjene (ha) (Tablica 13.1.), dijelovi naselja na kojem su izgrađene građevine stambene i stambeno-poslovne namjene procijenjene su sljedećim postupkom:

- Utvrđena je ukupna površina mješovite (stambene, stambeno-poslovne i poslovno-stambene) namjene planirana u urbanističkim planovima uređenja, od te površine oduzet je neizgrađeni dio i još 15 % za smještaj prometnica.
- Za naselja koja nemaju izrađen UPU oduzeto je ukupno 25 % za prometnice i druge namjene.

Također je znatan dio područja ograničen posebnim uvjetima zaštite kulturne baštine (76 % ukupne površine svih izgrađenih dijelova je u nekoj od zona zaštite kulturne baštine). Uzimajući u obzir sva ograničenja te analize, može se zaključiti da nije izgledno veće povećanje broja objekata, odnosno stambenih jedinica na izgrađenim dijelovima građevinskih područja naselja te da povećanje broja stambenih jedinica prema izrađenoj procjeni može biti ostvareno prije svega unutarnjom prenamjenom postojećih građevina, odnosno podjelom prostora na veći broj manjih stambenih jedinica, a ne izgradnjom novih.

Tablica 2.13.5. Maksimalni potencijal izgradnje na izgrađenim i neizgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene – stambene jedinice

ZONA / Naselje	Maks. izgradnja stambenih jedinica na neizgrađenom dijelu	Maks. izgradnja stambenih jedinica na izgrađenom dijelu	Ukupni maksimalni potencijal izgradnje
	A	B	A+B
ZONA 1	1.276	12.273	13.549
Mali Lošinj	880	8.773	9.653
Veli Lošinj	396	3.500	3.896
ZONA 2	294	1.740	2.034
Ilovik	153	426	579
Male Srakane	0	48	48
Susak	9	555	564
Unije	132	606	738
Vele Srakane	0	105	105
ZONA 3	3.111	5.679	8.790
Belej	105	324	429
Ćunski	339	306	645
Nerezine	2.070	3.786	5.856
Osor	27	312	339
Punta Križa	357	348	705
Sveti Jakov	189	441	630
Ustrine	24	162	186
Grad	4.681	19.692	24.373

Izvor: autori

U skladu s metodologijom ukupni potencijal izgradnje dobiva se zbrojem maksimalnog broja stambenih jedinica na izgrađenom i neizgrađenom dijelu. Prema metodologiji, maksimalni potencijal izgradnje na izgrađenim i neizgrađenim dijelovima građevinskih područja naselja je 24.373 stambene jedinice. Pri tome moguće je ustvrditi da broj stanova dobiven iz Popisa stanovništva za 2021. godinu (Državni zavod za statistiku) prema kojem je na području Grada Malog Lošinja bilo 8.194 stana nije realan[71] budući da je za očekivati da sve zgrade s dvije ili više stambene jedinice na području Grada nisu i etažirane te da stoga izračun povećanje stambenih jedinica u izgrađenom dijelu ne proizlazi primarno iz nove izgradnje već iz evidentiranja novih zasebnih stambenih jedinica u postojećim objektima.

[71] U naseljima s pretežno višestambenom izgradnjom (3 i više jedinica po zgradi) pojavile su se značajne razlike. Primjerice, u naselju Mali Lošinj evidentirano je ukupno 2.553 zgrada prema postavljenom filteru, dok Popis bilježi samo 4.029 stambenih jedinica. U naselju Veli Lošinj evidentirano je ukupno 939 zgrada prema postavljenom filteru, a u Popisu je zabilježeno ukupno 888 stambenih jedinica.

Tablica 2.13.5.a. Maksimalni potencijal izgradnje na izgrađenim i neizgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene – objekti

ZONA / Naselje	Maks. izgradnja objekata na neizgrađenom dijelu	Maks. izgradnja objekata izgrađenom dijelu	Ukupni maksimalni potencijal izgradnje
	A	B	A+B
ZONA 1	407	3.682	4.089
Mali Lošinj	275	2.632	2.907
Veli Lošinj	132	1.050	1.182
ZONA 2	98	580	678
Ilovik	51	142	193
Male Srakane	0	16	16
Susak	3	185	188
Unije	44	202	246
Vele Srakane	0	35	35
ZONA 3	1.037	1.893	2.930
Belej	35	108	143
Ćunski	113	102	215
Nerezine	690	1.262	1.952
Osor	9	104	113
Punta Križa	119	116	235
Sveti Jakov	63	147	210
Ustrine	8	54	62
Grad Mali Lošinj	1.542	6.155	7.697

Izvor: autori

Ipak, realno je očekivati znatnije povećanje broja objekata, odnosno stambenih jedinica, prije svega na neizgrađenim dijelovima GP naselja (vidjeti točku 2.13.2.). Stoga je nužno voditi računa o dinamici izgradnje stambenih jedinica kao nezaobilaznom segmentu vođenja destinacijske politike Malog Lošinja, posebice u kontekstu novog izračuna prihvatnog kapaciteta za četiri godine.

2.13.4. Raspoloživa površina plaža

Za potrebe ovog istraživanja površina „plaža“ (Tablica 2.13.6.) utvrđena je kao ukupni kopneni kupališni prostor, tj. prostor za koji je utvrđeno da se koristi za kupanje, čak i ako nije službeno utvrđen kao plaža. Iz tog prostora isključene su površine u lučkim područjima i drugim namjenama koje su nespojive s kupanjem.

Površina kupališnog prostora određena je kombiniranjem više izvora: digitalne ortofoto snimke (DOF) iz 2024. godine, važećih prostornih i urbanističkih planova te podataka s Google Maps platforme. Na DOF snimci ucrtane su površine plaža, tj. kopnenoga kupališnog prostora prema vidljivim obilježjima, sve do službene obalne linije koju definira Hrvatski hidrografski institut. Treba imati na umu da su ovako dobivene površine procjene na temelju dostupnih podataka te da su, s obzirom na razlučivost dostupne DOF snimke, moguća odstupanja od stvarnog stanja na terenu.

Na temelju analize plaže su, osim prema površini, razvrstane i prema položaju, odnosno dostupnosti, kako slijedi:

- **gradske/naseljske plaže** – vrlo lako dostupne, smještene unutar naselja, često uz šetnice
- **plaže u funkciji turističkih kompleksa** – lako dostupne, pretežno koriste gosti susjednih turističkih naselja, hotela ili kampova

- **teže dostupne plaže** – plaže izvan neposredne blizine naselja ili turističkih kompleksa, do plaže je potreban pristup automobilom, moguće 100 – 300 m pješice po makadamu ili stazi
- **izolirane plaže** – pristup isključivo brodom ili pješice na udaljenosti većoj od približno 300 m, često po strmom i zahtjevnom terenu.

Tablica 2.13.6. Površina plaža – kupališnog prostora prema tipu pristupa, utvrđena provedenom analizom

ZONA / vrsta plaže prema tipu pristupa	Površina (m^2)
UKUPNO GRAD MALI LOŠINJ	187.399
ZONA 1	90.643
gradske/naseljske plaže	30.907
plaže u funkciji turističkih kompleksa	56.862
teže dostupne plaže	840
izolirane plaže	2.033
ZONA 2	27.126
gradske/naseljske plaže	20.569
teže dostupne plaže	5.114
izolirane plaže	1.443
ZONA 3	69.630
gradske/naseljske plaže	7.450
plaže u funkciji turističkih kompleksa	31.048
teže dostupne plaže	24.199
izolirane plaže	6.932

Izvor: autori

Postavljena kategorizacija daje realniji prikaz dostupnosti kupališnog prostora. Prema provedenoj analizi, ukupno je na području Grada Malog Lošinja utvrđeno 187.399 m^2 površine kupališnog prostora. Većina plažnih površina je lako dostupna (naseljska ili u sklopu turističkih kompleksa – ukupno 78 %). Izolirane i manje pristupačne plaže zauzimaju oko petinu ukupne površine.

Tablica 2.13.7. Površina plaža – kupališnog prostora prema tipu pristupa i vrsti podloge, utvrđena provedenom analizom

ZONA/vrsta plaže	Površina plaže prema vrsti podloge (m^2)				UKUPNO m^2
	Pješčana	Stjenovita	Stjenovita, djelomično betonirana	Šljunčana	
MALI LOŠINJ	9.748	90.011	1.332	86.307	187.399
ZONA 1		65.643	300	24.700	90.643
gradska/naseljska plaža		23.129		7.778	30.907
plaža u funkciji turističkih kompleksa		42.514	300	14.049	56.862
teže dostupna plaža				840	840
izolirana plaža				2.033	2.033
ZONA 2	9.748			17.378	27.126
gradska/naseljska plaža	9.748			10.821	20.569
teže dostupna plaža				5.114	5.114
izolirana plaža				1.443	1.443
ZONA 3		24.368	1.032	44.229	69.630
gradska/naseljska plaža		2.271	1.032	4.147	7.450
plaža u funkciji turističkih kompleksa		19.600		11.448	31.048
teže dostupna plaža		2.497		21.702	24.199
izolirana plaža				6.932	6.932

Izvor: autori

Prema tipu podloge utvrđena je sljedeća struktura plaža na području Grada:

- šljunčane plaže – 86.307 m² (46 %)
- stjenovite plaže – 90.011 m² (48 %)
- pješčane plaže – 9.748 m² (5 %)
- stjenovite betonirane – 1.332 m² (<1 %).

2.13.5. Područja ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja

Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja (Izvješće o stanju u prostoru Grada Malog Lošinja za razdoblje od 2019. do 2022.) određeno je 14 područja ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja ukupne površine 189,90 ha i ukupnog kapaciteta 20.070 ležaja. U zone se smještaju različite vrste ugostiteljsko-turističkih građevina iz skupine hoteli (T1), turistička naselja (T2) i kampovi, odnosno autokampovi (T3):

- Lopari (Nerezine): maks. površina 30 ha, T2 i/ili T3; maksimalni kapacitet (ležajeva/osoba) 3.100 (izgrađeni kapacitet prema eVisitoru 2024.: 1.239 osoba)
- Baldarin (Punta Križa): maks. površina 22 ha, T3; maksimalni kapacitet (ležajeva/osoba) 2.300 (izgrađeni kapacitet prema eVisitoru 2024.: 1.350 osoba)
- Poljana (Mali Lošinj): maks. površina 18 ha, T2 i/ili T3; maksimalni kapacitet (ležajeva/osoba) 2.160 (izgrađeni kapacitet prema eVisitoru 2024.: 1.500 osoba i 78 kreveta u turističkim apartmanima)
- Bučanje (Nerezine): maks. površina 16 ha, T2; maksimalni kapacitet (ležajeva) 1.650 (izgrađeni kapacitet prema eVisitoru 2024.: 859 kreveta)
- Punta Križa (Ul. Punta Križa): maks. površina 4 ha, T2; maksimalni kapacitet (ležajeva) 440 (neizgrađena zona)
- Čikat (Mali Lošinj): maks. površina 62 ha, T1 i/ili T3; maksimalni kapacitet (ležajeva/osoba) 6.000 (izgrađeni kapacitet prema eVisitoru 2024.: 550 kreveta hoteli, apartmani, depadanse, kamp 3.810 osoba)
- Sunčana uvala (Mali Lošinj): maks. površina 21 ha, T1; maksimalni kapacitet (ležajeva) 2.400 (izgrađeni kapacitet prema eVisitoru 2024.: 1.300 kreveta)
- Sunčana uvala (Mali Lošinj): maks. površina 1 ha, T1; maksimalni kapacitet (ležajeva) 100 (neizgrađena zona)
- Preko Mosta (Osor): maks. površina 2 ha, T3; maksimalni kapacitet (ležajeva/osoba) 240 (izgrađeni kapacitet prema eVisitoru 2024.: 303 kreveta)
- Bijar (Osor): maks. površina 5 ha, T3; maksimalni kapacitet (ležajeva/osoba) 600 (izgrađeni kapacitet prema eVisitoru 2024.: 750 osoba)
- Preslop (Punta Križa): maks. površina 3 ha, T1; maksimalni kapacitet (ležajeva) 360 (neizgrađena zona)
- Matalda (Punta Križa): maks. površina 3 ha, T1; maksimalni kapacitet (ležajeva) 360 (neizgrađena zona)
- Slatina (Ćunski): maks. površina 3 ha, T3; maksimalni kapacitet (osoba) 360 (neizgrađena zona)
- Turističko-informacijski centar Belej: maks. površina 0,5 ha (neizgrađena zona).

Slijedi da je u izgrađenim zonama moguća gradnja kapaciteta 18.450 ležajeva/osoba u kampovima, a da je izgrađeni smještajni kapacitet 11.739 kreveta/osoba te da je u tim zonama moguća dodatna izgradnja kapaciteta 6711 kreveta/osoba u kampovima. Riječ je o kapacitetu koji obuhvaća 51,95 % postojećih smještajnih kapaciteta u hotelima i kampovima.

U neizgrađenim zonama moguća je dodatna izgradnja smještajnoga kapaciteta 1.620 kreveta/osoba u kampovima. Dodatno je Županijskim prostornim planom na lokaciji golf-igrališta Matalda utvrđena mogućnost izgradnje ugostiteljsko-turističkih sadržaja na maksimalno 10 ha s 800 kreveta. Slijedi da je u neizgrađenim zonama moguće izgraditi kapacitet za 2.420 kreveta/osoba.

2.14. Trendovi i analiza konkurencije

2.14.1. Trendovi

Međunarodni turizam u ovom trenutku obilježava snažan oporavak nakon krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 te društvenih, okolišnih i tehnoloških izazova koji mijenjaju dosadašnju paradigmu turističkog razvoja.

Međunarodni turistički tokovi u 2024. godini upućuju na: [72]

- **Potpuni oporavak Europe** – s registriranih 747 milijuna međunarodnih dolazaka u 2024. Europa je ostvarila rast od 1 % u usporedbi s pretpandemijskom 2019.
- **Lidersku poziciju Mediterana** – najviši rast međunarodnih dolazaka u Europi (7,9 %) registriran je na Mediteranu koji nastavlja biti najjača svjetska turistička regija.
- **Rekordne izdatke za putovanja** – očekuje se da će turisti u Europi potrošiti 743 milijarde eura što je 14 % više u usporedbi s 2023. i najviša je razina izdataka za turizam otkad se prate. Očekuje se porast izdataka za hranu i piće (30 %), kulturu, rekreaciju i sport (27 %), maloprodaju (23 %), prijevoz (23 %) i smještaj (19 %). Takav rast dijelom je rezultat inflacije, ali i odraz promjena preferencija potrošača.

Kratkoročne prognoze kretanja turističke potražnje predviđaju:[73]

- **Stabilizaciju rasta** – stručnjaci prognoziraju stabilizaciju godišnjih stopa rasta međunarodnih dolazaka u 2025. na razini 3 % do 5 %.
- **Djelovanje prijetnji na rast** – glavnim prijetnjama rasta potražnje smatraju se opća inflatorna kretanja, odnosno na dugi rok ekstremne klimatske prilike, geopolitička neizvjesnost, trgovinske napetosti i nedostatak radne snage.

Degradacija okoliša i klimatska kriza, promjene društvenih vrijednosti, osobito u generacijama Y i Z, tehnološki „skokovi“, i to posebice u domeni komunikacija, a mjestimično i rastuća iritacija receptivnih zajednica prekomjernim turizmom, pokretači su dugoročnih promjena u turizmu.

Posebno važne promjene na turističkom tržištu kojima danas svjedočimo, a koje upućuju na dugoročne trendove uključuju:

- **Pomicanje k održivom turizmu** – istraživanja tržišta upućuju na stalan rast interesa turista za održivost, npr. prema najnovijem izdanju *Sustainable Travel Report*a, 83 % turista potvrđuje da im je održiv turizam važan, 75 % iskazuje preferencije za održivim putovanjima, 54 % namjerava koristiti javni prijevoz, bicikle ili pješačiti na putovanju, 45 % smatra smještajne objekte s certifikatima održivog poslovanja privlačnijima i 43 % smatra turistički sektor odgovornim za smanjivanje negativnih utjecaja turizma na okoliš.[74]

  Odgovarajući na stavove potražnje, primjena održivih standarda u stalno rastućoj mjeri postaje uobičajena u hotelijerstvu i kamping ponudi. Međunarodni *benchmark* izvještaji upućuju na široku primjenu mjera štednje vode i energije te upravljanja otpadom, uključujući mjere protiv

[72] UN Tourism, *World Tourism Barometer*, Volume 23, Issue 1, January 2025, Madrid; European Travel Commission (2024), *European Tourism: Trends & Prospects* (Q1/2024).
[73] UN Tourism, *World Tourism Barometer*, Volume 23, Issue 1, January 2025, Madrid (UN Tourism indeks povjerenja temelji se na istraživanjima stavova panela turističkih stručnjaka).
[74] Booking.com (2024), *Sustainable Travel Report 2024.*

bacanja hrane i reduciranja plastike, zatim mjerenje emisija ugljika kao i orijentaciju na lokalne proizvođače.[75]

Pomaci u promicanju održive prakse na razini turističkih destinacija također su vidljivi, prije svega u rastućem broju destinacija uključenih u međunarodne sheme certificiranja održivosti destinacije (npr. *Green Destinations*, *Biosphere Tourism*). U sklopu njih tipično se provode mjere upravljanja posjetiteljima, ublažavanja utjecaja turizma na bioraznolikost i klimu, očuvanja kulturne autentičnosti i društvene dobrobiti i dr.

- **Regenerativni turizam** – sve se više govori o turističkoj praksi koja ide „korak dalje" od održivosti, u kojoj turizam postaje instrument povećanja kvalitete ekosustava i života zajednice, kako bi mjesta bila bolja nego prije.[76]

- **Transformacijska/iskustvena i *wellness*-putovanja** – smatra se da rastuća potražnja za ovim vrstama putovanja odražava globalno iskustvo preispitivanja životnih prioriteta tijekom pandemije COVID-19.

  Fokus putovanja je osobni rast, odnosno fizička i psihička dobrobit. Ne želi se samo „gledati", već i „uroniti" u mjesto, sudjelovati u nečemu „što čini razliku" za goste i domaćine. Rastući interes za *wellnessom* odnosi se posebno na njegove kompleksnije oblike poput *retreata* (meditacije, joge i dr.), programa kognitivne bihevioralne terapije (upravljanje stresom, nutricionizam i dr.), talasoterapije.

  Kombinacija „iskustvenog", *wellnessa* i visoke razine usluge predstavljaju suvremeni luksuz. Nadalje, istraživanja navode da generacije Y i Z smatraju iskustva važnijima od cijene, želeći pobjeći od masovnog turizma radi njegove komercijalnosti, eksploatacije lokalnih resursa te nedostatka personalizacije. [77]

- **Utjecaj digitalne tehnologije na cijeli ciklus putovanja** – digitalna tehnologija danas prožima ukupno iskustvo putovanja, od maštanja, planiranja i *bookinga* preko boravka u destinaciji do faze sjećanja.

  Tržišna istraživanja upućuju na to da na odabir destinacije najviše utječu objave i/ili preporuke na društvenim mrežama (75 %), zatim filmovi i TV emisije (64 %), a tek potom preporuke rodbine i prijatelja (47 %).[78] Udio prihoda od *online* prodaje turističkih usluga globalno čini 71 % prihoda agencija (najviše prodaja smještaja i avionskog prijevoza).[79] Između 40 % i 50 % *online* kupnje događa se preko mobilnih uređaja.[80]

  Nove tehnologije, poput virtualne realnosti i umjetne inteligencije, nalaze sve širu primjenu u destinacijskim sadržajima. Roboti postaju informatori, zamjenjuju recepcionare i domaćice, umjetna inteligencija se koristi pri generiranju sadržaja u odnosima s gostima i planiranju boravka, teško je zamisliti centre za posjetitelje bez virtualne realnosti koja dočarava neki dio destinacijske „priče".

  Naposljetku, društvene mreže ključni su kanal za objavu i dijeljenje slika i videa o putovanjima, a 57 % turista fotografira ili snima s namjerom objavljivanja na društvenim mrežama.[81]

[75] Greenview, *Green Lodgings Trend Report* 2022. i 2024.
[76] https://www.gstcouncil.org/regenerative-tourism/
[77] https://www.cbi.eu/market-information/tourism/trends.
[78] https://www.statista.com/chart/30135/media-influences-on-travel-destination/.
[79] https://ecommercedb.com/insights/online-revenue-in-travel-tourism-will-grow-substantially-by-2027/4558.
[80] https://www.statista.com/statistics/1421721/mobile-planning-booking-travel-worldwide-by-activity.
[81] https://www.statista.com/chart/31921/social-media-and-travel-opinions/.

Specifično, recentna kretanja od interesa na glavnim emitivnim tržištima Grada Malog Lošinja uključuju:[82]

 Njemačka	• **Socioekonomska kretanja** – očekuje se da će geopolitički čimbenici utjecati na nizak gospodarski rast uz inflaciju u 2025. • **Ponašanje potrošača** – moguće je očekivati skraćivanje odmora i izbor bližih destinacija. U fokus dolazi kvaliteta (npr. raste interes za „intenzivnim iskustvima" i „sporim putovanjima"), a postupno i održive, klimatski prihvatljive opcije (npr. ekološki prihvatljiv smještaj, procvat putovanja vlakom). • **Motivi i potrošnja** – glavni motivi putovanja su opuštajući odmor, uživanje, regeneracija uz sunce i more, u prirodi. Prosječna potrošnja osoba/dan iznosi 116 eura (2023.).
 Slovenija	• **Socioekonomska kretanja** – inflacija je stabilizirana, očekuje se umjeren gospodarski rast u 2025. • **Ponašanje potrošača** – putovanja ostaju u vrhu ljestvice prioriteta, posebno raste interes za dalekim destinacijama. Cijene se kvaliteta i autentičnost te sve više preferiraju održiva iskustva. • **Motivi i potrošnja** – glavni motivi putovanja su sunce i more, aktivnosti u prirodi, gastronomija, gradski odmor. Prosječna potrošnja osoba/dan iznosi 84 eura (2023.).
 Austrija	• **Socioekonomska kretanja** – u 2025. očekuje se umjeren gospodarski rast, ali inflacija i dalje umanjuje kupovnu moć. • **Ponašanje potrošača** – odmor je visoko na popisu prioriteta te se očekuje rast putovanja, iako se biraju bliže destinacije, kraća putovanja i prilike za štednju. Raste važnost ekološki održivog smještaja, prijevoza i infrastrukture. • **Motivi i potrošnja** – odmor je glavni motiv putovanja, bitna mogućnost kombiniranja s dubljim iskustvima destinacije. Raste interes za kulturnim i *wellness*-turizmom.

2.14.2. Analiza konkurencije

Polazeći od geografskih karakteristika prostora, potencijala resursno-atrakcijske osnove kao i postojećih te potencijalno interesantnih turističkih proizvoda, za analizu konkurentnosti odabrane su sljedeće destinacije:

- izravne i neizravne konkurentske destinacije/regija:
  - Santorini (Grčka)
  - Rab (Hrvatska)
  - Rovinj (Hrvatska)
- *benchmark* destinacija/regija:
  - Capri (Italija).

[82] https://www.htz.hr/hr-HR/informacije-o-trzistima/profili-trzista/izdanje-2025.

Konkurentska destinacija: Santorini, Grčka

Opći podaci	73 km^2
	15.457 stanovnika (2021.)
	Dostupnost: zrakoplov, brod, kruzer. Tijekom sezone uspostavljeni izravni letovi iz mnogih europskih gradova, dok su letovi iz Atene dostupni cijele godine.
Prostor	Santorini (Thira) grčki je otok vulkanskog podrijetla smješten u južnom Egejskom moru koji administrativno pripada regiji Južni Egej (Notiao Aiagio – NUTS 2). Otok je dio arhipelaga Ciklada.
Glavna turistička odredišta	Jedno od najpoznatijih grčkih odredišta, ističe se po zalascima Sunca, bijelim kućama s plavim kupolama, arheološkim nalazištima (Akrotiri i Messa Vouno) i vinskoj tradiciji. Glavni grad Fira smješten je na rubu kaldere.
Smještaj: Ponuda i potražnja	Ključni pokazatelji:

2019. (u 000)	Ukupno	Međunarodni	Domaći
Dolasci	636	573	64
Noćenja	1.853	1,701	152
Zauzetost kreveta	51,6%		
Dužina boravka		3,0 dana	2,8 dana

Izvor: https://www.hvs.com/article/9333-in-focus-santorini-greece

Prema dostupnim podacima HVS-a, za sam otok Santorini je 2019. ostvario ukupno 636.000 dolazaka turista i 1,8 milijuna noćenja, s udjelom stranih gostiju većim od 85 %.

Godine 2023. Santorini je primio 800 kruzera, što je prema podacima Grčke turističke konfederacije (SETE) dovelo na Santorini gotovo 1,3 milijuna putnika. Prema izvještajima CNN-a, u visokoj sezoni s kruzera u grad dođe oko 17.000 putnika u jednom danu te je gradonačelnik Santorinija najavio ograničavanje broj dnevnih posjetitelja s kruzera na 8.000.

Prema podacima Hellenic Chamber of Hotelsa, 2020. je na Santoriniju bilo ukupno 313 hotela (s 15.000 kreveta), od čega 53 hotela s 5* (23 %), 93 hotela 4* (32 %), 83 hotela s 3* i 84 ostalih hotela (s 2* i 1*).

Prema podacima HVS-a objavljenima 2022., ADR odabranih hotela na Santoriniju 2019. iznosio je 700 €[83], dok tipični objekt za kratkoročni najam u visokoj sezoni 2024. bilježi prosječnu dnevnu cijenu (ADR) od oko 320 USD u istom razdoblju.

Pozicioniranje	Santorini je pozicioniran kao luksuzna destinacija unutar grčkih otoka. Turističko pozicioniranje proizlazi iz kombinacije: luksuza, romantike i autentičnoga grčkog otočkog iskustva.
Turistički proizvodi	Sunce i more; destinacija za vjenčanja i medeni mjesec, *outdoor* aktivnosti, gastronomija, kulturni turizam, *eventi*.
Turistička promocija	Santorini je zbog svoje globalne prepoznatljivosti i jedna od čestih tema promocije nacionalne turističke organizacije (NTO). Turistička promocija Santorinija obavlja se preko interaktivnoga mrežnog portala općine Thira (Santorini). Portal podijeljen je na nekoliko izbornika: atrakcije, što raditi, što jesti, kako doći, blog o Santoriniju.

[83] Usporedbe radi prema podacima Horwath HTL ADR hotela s 5* 2024. u Hrvatskoj je bio oko 220 € (Istra nešto veći od 300 €, Kvarner 200 €).

Konkurentska destinacija: Rovinj

<table>
<tr><td rowspan="2">Opći podaci</td><td>Površina: 78 km^2</td></tr>
<tr><td>Broj stanovnika: 14 294 stanovnika (2021.)</td></tr>
<tr><td>Prostor</td><td>Rovinj se nalazi na zapadnoj obali istarskog poluotoka, smješten između Limskoga kanala na sjeveru i Bala na jugu.</td></tr>
<tr><td>Glavna turistička odredišta</td><td>Rovinj je jedan od najšarmantnijih gradova na jadranskoj obali, poznat po slikovitoj starogradskoj jezgri smještenoj na poluotoku. Najpoznatija znamenitosti su: crkva sv. Eufemije, Zlatni rt (Punta Corrente); otoci: Crveni otok i Sveta Katarina te Limski kanal.</td></tr>
<tr><td>Smještaj: Ponuda i potražnja</td><td>Prema podacima sustava eVisitor, grad Rovinj raspolaže s 39.000 kreveta u komercijalnom smještaju. Od navedenoga najveći udio zauzimaju kampovi s 18.000 (47 %), zatim objekti u domaćinstvu s 12.000 kreveta (31 %), zatim hoteli s 6,5 tisuća kreveta (17 %) te ostale vrste smještaja, 1,9 tisuća, odnosno s 5 % kreveta. Smještajna struktura u posljednjih pet godina karakterizira pad broja kapaciteta u kampovima i jačanje objekata u domaćinstvu.
Noćenja u Rovinju po vrsti smještajnih kapaciteta, 2019. naprama 2024.
<table>
<tr><th></th><th colspan="2">2019.</th><th colspan="2">2024.</th></tr>
<tr><td></td><td>Noćenja</td><td>Udio u %</td><td>Noćenja</td><td>Udio u %</td></tr>
<tr><td>Hoteli</td><td>1.248.994</td><td>32</td><td>1.292.987</td><td>32</td></tr>
<tr><td>Kampovi</td><td>1.696.204</td><td>44</td><td>1.848.901</td><td>45</td></tr>
<tr><td>Objekti u domaćinstvu</td><td>821.684</td><td>21</td><td>801.937</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Ostalo</td><td>120.637</td><td>3</td><td>130.998</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Ukupno</td><td>3.887.519</td><td></td><td>4.074.823</td><td></td></tr>
</table>
Izvor: eVisitor, obrada Institut za turizam
Rovinj je u 2024. ostvario 4,07 milijuna noćenja, što je pad od 4,8 % u usporedbi s 2019. Najveći rast noćenja zabilježili su kampovi te hoteli.
Prema podacima Horwath HTL-a, ADR hotela 5* na razini zemlje u 2024. iznosio je 220 € uz prosječnu zauzetost od 60 %. Osjetne su regionalne razlike jer su u Istri hoteli ostvarili ADR od oko 300 €, a na Kvarneru oko 200 € uz mnogo manju zauzetost.
Prema podacima Horwath HTL-a, ADR hotela 4* na razini zemlje u 2024. iznosio je 133 € uz prosječnu zauzetost od 49 %. Kvarner je prema istim podacima u hotelima s 4* imao ADR od oko 130 €, a Istra oko 150 €.</td></tr>
<tr><td>Pozicioniranje</td><td>Strateškim planom razvoja turizma grad Rovinj tržišno pozicioniranje temelji na četiri uporišta: 1. holistički wellbeing, 2. imerzivna umjetnost i kultura, 3. raznolikost aktivnog odmora, 4. uzbudljiva gastronomija.</td></tr>
<tr><td>Turistički proizvodi</td><td>Sunce i more; Kulturni turizam; Gastronomija; Događanja i zabava; Poslovni turizam (MICE); Wellnes i zdravlje; Aktivni turizam; Nautika; „Romantika / Romantični turizam“</td></tr>
<tr><td>Turistička promocija</td><td>Turističku promociju grada Rovinja provodi Turistička zajednica grada Rovinja-Rovigno, koja djeluje preko integriranog sustava marketinških aktivnosti, suradnje s dionicima i jačanja brenda destinacije. U sklopu TZ-a Rovinja aktivna su dva turističko-informativna centra, uključujući glavni ured u starogradskoj jezgri i sezonski infopoint na autobusnom kolodvoru. Promotivne aktivnosti obuhvaćaju oglašavanje na inozemnim tržištima, suradnju s influencerima i medijima, organizaciju press i studijskih putovanja, kao i sudjelovanje na sajmovima. Ključnu ulogu u digitalnoj promociji ima službeni mrežni portal www.rovinj-tourism.com, koji nudi informacije o događanjima, smještaju, gastronomiji i znamenitostima, dok društvene mreže dodatno osiguravaju svakodnevnu vidljivost destinacije.</td></tr>
</table>

Konkurentska destinacija: Rab

Opći podaci	Površina: 102,85 km^2
	Broj stanovnika: 7.161 stanovnik (2021.)
	Na otok Rab moguće je doći trajektnim linijama iz kopnenih luka (Stinica i Valbiska), a promet unutar otoka organiziran je preko lokalnih cesta i autobusnih linija.
Prostor	Smješten na sjeverozapadnom dijelu istoimenog otoka u Jadranskome moru, grad Rab jedno je od najstarijih i najatraktivnijih turističkih odredišta u Hrvatskoj.
Glavna turistička odredišta	Rab je poznat po slikovitom starom gradu s četiri romanička zvonika, uskim kamenim ulicama i brojnim povijesnim građevinama poput crkve sv. Kristofora, crkve sv. Ivana Evanđelista i Kneževog dvora. Posebnu atrakciju čini park-šuma Komrčar te šumski krajolik poluotoka Kalifront. Grad je okružen brojnim uvalama i plažama, a u blizini se nalazi i poznata Rajska plaža u Loparu.
Smještaj: Ponuda i potražnja	Prema podacima sustava eVisitor, grad Rab raspolaže s nešto više od 19.000 kreveta u komercijalnom smještaju. Od navedenoga, najveći udio zauzimaju objekti u domaćinstvu s gotovo 14.000 kreveta (73 %), zatim hoteli s 2,1 tisuća kreveta (11 %), te kampovi s 1.683 kreveta (9 %).

Noćenja u Rabu po vrsti smještajnih kapaciteta, 2019. naprama 2024.

	2019.		2024.	
	Noćenja	Udio u %	Noćenja	Udio u %
Hoteli	244.069	19	201.310	16
Kampovi	140.207	11	139.921	11
Objekti u domaćinstvu	817.256	64	805.975	66
Ostalo	82.659	6	75.682	6
Ukupno	1.284.191		1.222.888	

Izvor: eVisitor, obrada Institut za turizam

Smještajna struktura gotovo je nepromijenjena u posljednjih pet godina.

Grad Rab je 2024. ostvario 1,22 milijuna noćenja, što je pad od 4,5 % u usporedbi s 2019. Struktura ostvarenih noćenja prikazuje da je čak 2/3 svih noćenja ostvareno u objektima u domaćinstvu (66 %), hoteli su ostvarili 16 % svih noćenja, a kampovi 11 %. Prema podacima Horwath HTL-a, ADR hotela 4* na razini zemlje u 2024. iznosio je 133 € uz prosječnu zauzetost od 49 %. Kvarner je prema istim podacima u hotelima s 4* imao ADR od 128 € i zauzetost od 42 %.

Pozicioniranje	Iz strategije razvoja grada Raba izdvajaju se dvije rečenice iz kojih se može iščitati željeno pozicioniranje grada i njegova turizma: 1. vizija grada Raba: moderna turistička destinacija, poželjno mjesto za život mladih obitelji…; 2. grad Rab je grad na otoku, bogate prirodne i kulturne baštine, razvija visokokvalitetan turizam.
Turistički proizvodi	Sunce i more; Kulturni turizam; Sportovi na vodi (kajak…) i ronjenje; Gastronomija; Događanja i zabava; *Outdoor*: *trekking*, pješačenje, biciklizam, planinarenje; Nautika.
Turistička promocija	Turistička promocija grada Raba organizirana je preko Turističke zajednice grada Raba (TZG Rab), koja djeluje u skladu s nacionalnim i regionalnim strategijama te u suradnji s lokalnim dionicima. TZG Raba upravlja dvama turističko-informativnim centrima (TIC-evima), od kojih je jedan smješten na glavnom gradskom trgu, a drugi u poslovnom centru Mali Palit. Osim distribucije promotivnih materijala i upravljanja digitalnim kanalima, znatna sredstva ulažu se u promociju destinacije brendom „Rab – The Happy Island“, kao i u udruženo oglašavanje, odnose s javnošću te sajamske i studijske prezentacije. Važnu ulogu u promociji ima i službeni portal TZG Raba (www.rab-visit.com), koji funkcionira kao središnje mjesto za informiranje i inspiraciju posjetitelja.

Benchmark destinacija: Capri

Opći podaci	Površina: 10,4 km², dvije općine: Capri i Anacapri
	Broj stanovnika: 12.902 stanovnika (2022.)
	Na otok se dolazi brodom ili trajektom iz Napulja, Sorenta i drugih obližnjih mjesta. Unutar otoka prijevoz je organiziran autobusima, taksijima i žičarom (žičara vozi do najvišeg vrha otoka).
Prostor	Capri je smješten u Tirenskom moru, nedaleko od Napulja. Otok je poznat po svojoj dramatičnoj obali, kristalno čistome moru, bogatoj povijesti i luksuznom turizmu. Velik dio otoka obuhvaćen je zaštićenim prirodnim područjima.
Glavna turistička odredišta	Piazza Umberto I (La Piazzetta) – „Malo kazalište svijeta“, središnje mjesto okupljanja na otoku Via Camerelle i Via Tragara – glavne ulice luksuznog šopinga, slavna vijugava staza Via Krupp Villa Jovis – ostaci rimske vile cara Tiberija iz 1. stoljeća Monte Solaro – najviša točka otoka (589 m), Faraglioni – tri stijene – simbol su otoka, Plava špilja (Grotta Azzurra)
Smještaj: Ponuda i potražnja	Noćenja i dolasci u 2023. Capri: Dolasci (u 000) 139; Noćenja (u 000) 417 Anacapri: Dolasci (u 000) 60; Noćenja (u 000) 154 Ukupno: Dolasci (u 000) 199; Noćenja (u 000) 571 Izvor: *https://www.comune.venezia.it/sites/comune.venezia.it/files/documenti/Turismo/Yearbook_of_tourism_data_2023rv25.pdf* Inozemni gosti ostvaruju 76 % dolazaka. Capri je važno izletničko odredište (naknada za dolazak 5 €), prosječno godišnje 2,3 milijuna dnevnih posjetitelja. Capri raspolaže s oko 3.440 kreveta u hotelima, od čega 28,6 % u hotelima s 5*, 46,7 u hotelima 4*. Smještaj se nudi i u objektima za kratkoročni najam (747 aktivnih oglasa u posljednjih 12 mjeseci, podaci platforme AirDNA) uz prosječnu dnevnu cijenu od 649 USD.
Pozicioniranje	Otok Capri pozicioniranje gradi na spoju ekskluzivnog otočnog odredišta, kulture i nasljeđa, gastronomskog doživljaja te mediteranske svakodnevice.
Turistički proizvodi	Sunce i more; *outodoor* (sportovi na vodi i ronjenje, *trekking*, šetnje): kulturni turizam (obilazak kulturno-historijske baštine), gastronomija, *slow* turizam
Turistička promocija	Na otoku Capriju djeluju tri turistička ureda. InfoPoint koji vodi grad Capri, smješten je u Marini Grande na ulazu u luku i otvoren je samo tijekom ljetnih mjeseci. S preostala dva ureda upravlja Ured za putovanja i turizam otoka Caprija, jedan se nalazi uz šetnicu u Marini Grande, dok je drugi smješten na glavnom gradskom trgu, Piazza Umberto I. Važnu ulogu u turističkoj promociji ima i lokalni mrežni portal „capritourism.com“, koji se često percipira kao službeni mrežni portal iako je u privatnom vlasništvu. službeni portal regije Campania za turizam i kulturnu baštinu je https://incampania.com/en/home/. Nudi objave o glavnim događajima, vodiče, poveznice na županijske turističke službe i videoture.

2.15. Izvješće o analizi stanja

Provedena analiza pokazuje da destinacija Grad Mali Lošinj, unatoč intenzivnim promjenama na turističkom tržištu, uspješno održava stabilnu tržišnu poziciju uz određene promjene u strukturi emitivnih tržišta prema vrstama smještajnih kapaciteta. Prema ostvarenim noćenjima, u destinaciji dominiraju kampovi u kojima se ostvaruje 44 % ukupnih noćenja, slijede hoteli s udjelom od 22 % te privatni smještaj s 21 % noćenja.

Kampovi su većinom kategorizirani s četiri zvjezdice, a i u hotelskom sektoru prevladavaju hoteli iste kategorije koji ostvaruju iznadprosječan udio noćenja u odnosu na svoj kapacitet (76 % hotelskih kreveta i 86 % hotelskih noćenja). Znatan udio u ponudi imaju i hoteli s pet zvjezdica (19 % hotelskih kreveta i 12 % hotelskih noćenja). U segmentu privatnog smještaja prevladavaju objekti kategorije tri zvjezdice, koji također ostvaruju veći udio u noćenjima nego u kapacitetima (59 % kreveta i 63 % noćenja).

Suočena s društvenim, okolišnim i tehnološkim izazovima koji mijenjaju dosadašnju paradigmu turističkog razvoja, destinacija Grad Mali Lošinj svoje ključne konkurentske prednosti gradi na spremnosti poduzetnika i investitora da podižu kvalitetu ponude te na primjeni suvremenih ekoloških standarda u poslovanju. Aktivna i poticajna uloga javnog sektora u razvoju održivog turizma dodatno jača ovaj proces. Rast kvalitete raznovrsne smještajne ponude, pojedinačni iskoraci u ugostiteljskoj ponudi te brojni visokokvalitetni projekti uređenja i valorizacije kulturno povijesne baštine stvaraju okružje koje potiče podršku lokalnog stanovništva razvoju turizma i osigurava visoku razinu zadovoljstva posjetitelja.

Uz iznimno vrijednu resursno-atrakcijsku osnovu, koja čini temeljnu komparativnu prednost destinacije i važan čimbenik stabilnosti u zahtjevnom postkovid razdoblju rasta konkurentskih destinacija, analiza je prepoznala i niz razvojnih slabosti. Njihovo otklanjanje ili ublažavanje uspostavlja okvir budućeg upravljanja turizmom.

Najizraženiji izazovi odnose se na snažnu sezonalnost poslovanja, visok udio nekomercijalnih smještajnih kapaciteta te nedovoljno razvijene pojedine segmente destinacijskog lanca vrijednosti. Ograničenja su prisutna i u području prometa – i u kretanju i u mirovanju – zatim u prometnoj dostupnosti destinacije, raspoloživosti i kvaliteti ljudskih resursa te u snažnoj ovisnosti o relativno jednostavno oblikovanom proizvodu „sunca i mora“ koji istodobno oblikuje identitet destinacije. U uvjetima nedovoljno razvijene funkcije upravljanja destinacijom, takve značajke turističke aktivnosti rezultiraju pojavama nezadovoljstva stanovnika pojedinim segmentima turističke ponude.

3. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda

Istraživanja potvrđuju „odmor“ te specifično „ljetni odmor na suncu i moru“ kao dominantan turistički proizvod Grada Malog Lošinja. Iako će „sunce i more“ realno zadržati svoj primat, resursno-atrakcijska osnova grada i višegodišnja ulaganja u brendiranje destinacije kao „otoka vitalnosti“ pružaju mogućnosti daljnjega snažnijeg razvoja raznovrsnog portfelja tržišno atraktivnih proizvoda s potencijalom za vremensku i prostornu disperziju turističke aktivnosti. Strateška dokumentacija, uključujući važeću *Strategiju razvoja turizma: Mali Lošinj i Cres* (Horwath HTL. 2021.), definira „sunce i more“, „aktivni odmor“ i *wellbeing* kao primarne proizvode, uz veći skup potpornih proizvoda (Slika 3.1.).

Slika 3.1. Proizvodni portfelj Grada Malog Lošinja

Struktura proizvodnog portfelja

Izvor: Horwath HTL, *Strategija razvoja turizma: Mali Lošinj i Cres*, 2021.

Važnost turističkih proizvoda (2025.)

Proizvod	Motivi putovanja (%)		Procjena generiranih noćenja**
	Glavni motiv (%)	Jedan od motiva (%)*	
Odmor	97		1,9 milijuna
Sunce i more	73	94	1,4 milijuna
Priroda	24	85	453,5 tisuća
Kultura/*Sightseeing*	1	4	18,9 tisuća
Aktivni odmor/Sport	1	9	18,9 tisuća
Wellness/Wellbeing	0	1,5	
Gastronomija	1	5,5	18,9 tisuća
Zdravstveni turizam	1		19,5 tisuća
Posao/MICE	0,5		9,7 tisuća

* mogućnost odabira više od jednog motiva odmorišnog putovanja
** procjena temeljena na glavnom motivu dolaska

Izvor: Institut za turizam, *TOMAS Hrvatska 2025-2026 – Separat Mali Lošinj* (Preliminarni rezultati za razdoblje ljetne sezone), 2025.

U nastavku se prikazuje detaljnija analiza potencijala za daljnji razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda Grada Malog Lošinja.

Proizvod	**Sunce i more**
Postojeći lanac vrijednosti	• **Glavne atrakcije:** razvedena obala s brojnim plažama, čisto more / očuvana priroda, visoka bioraznolikost / vodeni park / Institut *Plavi svijet* • **Smještaj:** raznovrsna ponuda, 3* – 5* / veliki kampovi • **Hrana i piće:** velika ponuda izvansmještajnog ugostiteljstva (restorani, konobe, pizzerije i dr.) / Michelin zvjezdica (1) • **Rekreacija i zabava:** raznovrsna sportska ponuda (bicikli, ronjenje, kajak, jedrenje, tenis i dr.) / oko 250 zabavnih događanja / muzeji, jedinstven Muzej Apoksiomena
Zadovoljstvo gostiju (Udio „vrlo visoko“ i „visoko“ zadovoljnih gostiju) Izvor: *TOMAS Hrvatska 2025. – 2026. – Separat Mali Lošinj*	Ljepota prirode i krajolika 89 % Ekološka očuvanost prostora 85 % Čistoća plaža 78 % Opremljenost plaža 72 % Prilagođenost destinacije djeci 76 % Smještajni objekt 69 % Gastronomska ponuda u mjestu 61 % Prometna dostupnost destinacije 58 %
Ključni čimbenici uspjeha	• atraktivan obalni pojas, čisto more i očuvana priroda • uređene plaže sa sigurnosnim standardima

	• raznolika struktura smještajnih, ugostiteljskih, zabavnih i rekreacijskih sadržaja • raspoloživost sadržaja i usluga za djecu • okolišno odgovorna praksa u objektima i destinaciji • dostupnost destinacije
Iskoraci u dizajnu iskustva	• tematsko uređenje plaža (posebice plaže za obitelji s djecom), dizajn, sigurnosni i okolišno odgovorni standardi • dizajnersko uređenje obalnih šetnica, *edutainment* sadržaji, kreativna turistička interpretacija „vitalnosti“ • unapređenje ugostiteljske ponude osuvremenjivanjem jelovnika, interpretacija „vitalnosti“, pojačana uporaba ekoloških, lokalnih namirnica, dojmljiv i kreativan dizajn interijera • unapređenje javnih sadržaja i usluga za djecu • unapređenje neautomobilskoga javnog prijevoza, uključujući brodski, biciklistički, *shuttle* prijevoz • poticanje primjene mjera i standarda održivosti u objektima i destinaciji

Proizvod	**Aktivni odmor**
Postojeći lanac vrijednosti	• **Glavne atrakcije:** očuvana priroda, visoka bioraznolikost / oko 30 pješačkih, planinarskih i biciklističkih staza, uključujući transverzalu Via Apsyrtides duž Cresa – Lošinja i stazu za *downhill* biciklističko natjecanje / raznovrsna sportska ponuda (ronjenje, kajak, jedrenje, tenis i dr.), uključujući Ljubičić tenis akademiju/ razvedena obala s brojnim plažama, čisto more / natjecanja (regate, ribolov) • **Smještaj:** raznovrsna ponuda, 3* – 5* / veliki kampovi / dio kapaciteta prilagođen potrebama aktivnih turista • **Hrana i piće:** velika ponuda izvansmještajnog ugostiteljstva (restorani, konobe, pizzerije i dr.) / Michelin zvjezdica (1) • **Rekreacija i zabava:** Oko 250 zabavnih događanja / muzeji
Zadovoljstvo gostiju (Udio „vrlo visoko“ i „visoko“ zadovoljnih gostiju) Izvor: *TOMAS Hrvatska 2025. – 2026. – Separat Mali Lošinj*	Ljepota prirode i krajolika 89 % Ekološka očuvanost prostora 85 % Pješačke staze 74 % Biciklističke rute i staze 67 % Sportski sadržaji 64 %
Ključni čimbenici uspjeha	• očuvani prirodni resursi • kvalitetna sportska infrastruktura • prilagođena smještajna i ugostiteljska ponuda • specijalizirani vodiči • razvijeni prodajni kanali • okolišno odgovorna praksa u objektima i destinaciji
Iskoraci u dizajnu iskustva	• razdvajanje biciklističkih staza/ruta od motoriziranog prometa • uvođenje kreativne turističke interpretacije, uključujući vidikovce, *edutainment* sadržaje • uređenje zanimljivih postojećih ili novih točaka u krajoliku (npr. crkvice, lokve, labirinti, zelene skulpture itd.) • povećanje prilagođenih smještajnih kapaciteta • unapređenje ponude škola, volontiranja, vođenja, najma opreme, specijaliziranih trgovina i servisa opreme • unapređenje specijalizirane prodaje (agencija) • poticanje primjene mjera i standarda održivosti u objektima i destinaciji

Proizvod	***Wellbeing***
Postojeći lanac vrijednosti	• **Glavne atrakcije:** očuvana priroda, visoka bioraznolikost / morski okoliš i prirodni ljekoviti činitelji (klima, more, flora, aerosol) / kvalitetna hotelska *wellness* i *spa* ponuda / ekspertiza Lječilišta Veli Lošinj / Institut *Plavi svijet* • **Smještaj:** hotelska ponuda 4* i 5*

	• **Hrana i piće:** velika ponuda izvansmještajnog ugostiteljstva (restorani, konobe, pizzerije i dr.) / Michelin zvjezdica (1) • **Rekreacija:** oko 30 pješačkih, planinarskih i biciklističkih staza, uključujući transverzalu Via Apsyrtides duž Cresa i Lošinja / raznovrsna sportska ponuda (ronjenje, kajak, jedrenje, tenis i dr.) • **Zabava:** više glazbenih događanja (različiti žanrovi) / muzeji, unikatan Muzej Apoksiomena
Zadovoljstvo gostiju (Udio „vrlo visoko“ i „visoko“ zadovoljnih gostiju) Izvor: *TOMAS Hrvatska 2025. – 2026. – Separat Mali Lošinj*	Ljepota prirode i krajolika 89 % Ekološka očuvanost prostora 85 % Pješačke staze 74 % Mogućnost kvalitetnog kretanja pješice 66 % Sportski sadržaji 64 %
Ključni čimbenici uspjeha	• očuvani prirodni resursi i ljekoviti činitelji • razvijeni atraktivni *wellbeing* programi, u rasponu od *wellness* i *spa* tretmana, ponude *retreata*, programa bihevioralne terapije; korištenje talasoterapije, alternativne medicine • kvaliteta i reputacija ljudskih resursa • prilagođena ugostiteljska ponuda • razvijeni prodajni kanali • okolišno odgovorna praksa u objektima i destinaciji
Iskoraci u dizajnu iskustva	• razvoj prepoznatljivog centra i/ili programa holističkog pristupa zdravlju temeljenog na prirodnim ljekovitim činiteljima otoka Lošinja • unapređenje ugostiteljske ponude osuvremenjivanjem jelovnika, interpretacija „vitalnosti“, pojačana uporaba ekoloških, lokalnih namirnica, dojmljiv i kreativan dizajn interijera • interpretacija prirodnih ljekovitih činitelja Lošinja (Centar) • unapređenje specijalizirane prodaje (agencija) • poticanje primjene mjera i standarda održivosti u objektima i destinaciji

Potporni proizvodi pojedinačno trenutačno ne generiraju znatan udio turističkog prometa. Dio ima samostalan razvojni potencijal s obzirom na tržišnu atraktivnost i raspoloživu atrakcijsko-resursnu osnovu Grada, a dio je integralan sadržaj svakoga turističkog iskustva te daljnja valorizacija i razvoj zaslužuju punu pozornost.

Potporni proizvodi integralni dio ukupnog iskustva destinacije	• **Gastronomija** – uz do sada ostvarene pomake daljnji razvoj uključuje osuvremenjivanje ponude, posebice u smjeru kvalitetnog *street fooda*, bolju interpretaciju „vitalnosti“, unapređenje dizajna interijera te razvoj dodatnih modaliteta proizvoda, npr. degustacije, *master class* eventi, manifestacija • **Kulturni turizam** – valorizacija dodatnih povijesnih tema (npr. jantarski put, rimska baština), ali i poticanje suvremene otočne kulturne scene s pomoću kreativne interpretacije i lokaliteta • **Sport i golf** – proizvod komplementaran ponudi aktivnog odmora te uključuje realizaciju planiranog golf-resorta
Potporni proizvodi sa samostalnim razvojnim potencijalom	• **Nautički turizam** – pretpostavlja daljnji razvoj specijalizirane nautičke infrastrukture i usluga, prilagođavanje destinacijske ponude, snažniju promociju Grada specijaliziranim kanalima • **MICE** – daljnji razvoj podrazumijeva, uz raspoložive kongresne kapacitete u hotelima, uvođenje manjih, „neobičnih“ lokaliteta u ponudu (npr. muzeji, spomenički objekti, prostori na otvorenom), ciljanje manjih skupova, prezentacija i promocija te unapređenje specijalizirane prodaje • **Zdravstveni turizam** – temeljeći se na povijesnom nasljeđu i ekspertizi Lječilišta Veli Lošinj, daljnji razvoj podrazumijeva modernizaciju medicinske infrastrukture te smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta. Proizvod je komplementaran *wellbeing* ponudi

4. Pokazatelji održivosti

4.1. Obvezni pokazatelji

Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

ZL-1 Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone

Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika:	• **255 noćenja u komercijalnim kapacitetima** • **301 noćenja u komercijalnim i nekomercijalnim kapacitetima**
• Procjena stanovništva na 31. 12. 2023.: 7.552 (Državni zavod za statistiku) • Broj noćenja (eVisitor) u kolovozu 2024. godine: (i) noćenja u komercijalnim kapacitetima 597.187, (ii) noćenja u komercijalnim i nekomercijalnim kapacitetima: 703.954	

ZL-2 Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji (%)	• **79 %**
• Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023., lipanj 2023., Institut za turizam: % ispitanika koji upse slažu ili u potpunosti slažu s izjavom da turizam donosi koristi Gradu	

ZT-1 Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji

Indeks zadovoljstva (%)	• **turisti: 86,7 %** • **jednodnevni posjetitelji: 87,3 %** • **posjetitelji: 87,2 %**
• Podatak iz izvještaja: Tomas Hrvatska 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju – prosječna ocjena ukupnog boravka na ljestvici od 1 do 7 je 6,2 • Podatak iz izvještaja: Stavovi jednodnevnih posjetitelja Grada Malog Lošinja u 2025., istraživanje proveo TZ Grada Malog Lošinja u skladu s preporukama Ministarstva turizma i sporta (https://mint.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Smjernice%20za%20provo%C4%91enje%20istra%C5%BEivanja%20stavova%20lokalnog%20stanovni%C5%A1tva%20V1.2.%20lipanj%202025..pdf); prosječna ocjena odgovora na pitanja (na skali od 1 do 7) Koliko ste zadovoljni svojim cjelokupnim boravkom na otoku Lošinju 6,3; u kojoj je mjeri boravak na otoku Lošinju ispunio očekivanja 6,2, kako biste ocijenili svoj boravak na otoku Lošinju 6,2.	
Neto spremnost na preporuku (%)	• **turisti: 21 %** • **jednodnevni posjetitelji: 69,5 %** • **posjetitelji: 47,8 %**
• Podatak iz izvještaja: Tomas Hrvatska 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju: udio turista koji će preporučiti Mali Lošinj drugima: udio ispitanika s ocjenom 9 ili 10: 38,5 %; udio ispitanika s ocjenom 6 ili manje: 17,4 % • Podatak iz izvještaja: Stavovi jednodnevnih posjetitelja Grada Malog Lošinja u 2025. godini, istraživanje proveo TZ Grada Malog Lošinja u skladu s preporukama Ministarstva turizma i sporta (https://mint.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Smjernice%20za%20provo%C4%91enje%20istra%C5%BEivanja%20stavova%20lokalnog%20stanovni%C5%A1tva%20V1.2.%20lipanj%202025..pdf); udio gostiju koji je izjavio da će vjerojatno preporučiti Lošinj prijateljima, rodbini ili kolegama (ocjene 9 – 10 na ljestvici 147 ispitanika, 8 ispitanika ocjene od 0 do 6); ukupno 200 ispitanika)	

PD-1 Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom

Udio atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom (%)	• **23 %**
• Posljednji raspoloživi podatak TZ-a (poglavlje 2.3.) o lokacijama/objektima iz popisa primarne i sekundarne javne turističke infrastrukture (nije dostupan turistički katastar): 74 lokacije javne turističke infrastrukture • Podatak TZ-a o pristupačnim lokacijama/objektima iz popisa primarne i sekundarne javne turističke infrastrukture (tablica 2.9.1.): 17 dostupnih atrakcija	

SD-1 Broj organiziranih turističkih ambulanti

Broj organiziranih turističkih ambulanti	• **2 turističke ambulante**
• Podatak TZ-a Grada Malog Lošinja o broju organiziranih turističkih ambulanti u 2025.: dvije ambulante u naseljima Mali Lošinj i Nerezine	

Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

UVR-1 Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u usporedbi s prosječnom potrošnjom vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)

Omjer potrošnje vode[84] po noćenju turista i stanovnika (%) 2024.	**134 %**
• ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (m^3): 52.990 m^3 (podatak se odnosi na ukupne isporuke vode) • ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (m^3): 250.217 m^3 (podatak se odnosi na ukupne isporuke vode) • broj ostvarenih turističkih noćenja u mjesecu s najmanjim brojem noćenja: 11.145 (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) • broj ostvarenih turističkih noćenja u mjesecu s najvećim brojem noćenja: 703.954 (komercijalni i nekomercijalni kapacitet) • broj stanovnika u destinaciji 31. 12. 2023.: 7.552 • broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja: 31 • broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja: 31	

GO-1 Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji

Omjer količine otpada koji su proizveli turisti i lokalno stanovništvo u 2024. (%)	• **209 %**
• ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (t): 411,06 • ukupne količine komunalnoga otpada nastalog u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem noćenja (t): 1.228,68 • broj ostvarenih turističkih noćenja u mjesecu s najmanjim brojem noćenja: 11.145 (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) • broj ostvarenih turističkih noćenja u mjesecu s najvećim brojem noćenja: 703.954 (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) • broj stanovnika u destinaciji 31. 12. 2023.: 7.552 • broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja: 31 • broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja: 31 • količina otpada po turističkom noćenju (t): 0,00118 • količina otpada po noćenju stanovnika (t): 0,0017 • količina komunalnog otpada nastalog zbog turističkog noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (t): 830,7728 • količina komunalnog otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (t): 397,9072	

[84] U skladu sa sustavom praćenja potrošnje vode u smještajnim objektima uključena je cjelokupna potrošnja vode kućanstava koja su registrirana za pružanje usluga smještaja u objektima u domaćinstvu.

BR-1 Udio zaštićenih prirodnih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)

Udio zaštićenih površina u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije (%)	• **park-šume: 1,23 % površine kopna**

• Površina zaštićenih lokacija na kopnu je 275 ha (oko 1,16 % ukupne kopnene površine Grada Malog Lošinja):
  • park-šuma Čikat: 236 ha
  • park-šuma Pod Javori 39 ha
• kopnena površina Grada Malog Lošinja: 224,4 km^2
• površina mora koja teritorijalno pripada Gradu Malom Lošinju: 2.265 km^2	

UEN-1 Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije

Omjer potrošnje električne energije po noćenju turista i stanovnika u 2024. (%)	• **27,9 %**
• ukupna finalna potrošnja električne energije u kućanstvima i smještajnim objektima (potrošnja Jadranka Turizam d.o.o. i Lošinjska plovidba – Turizam d.o.o.) u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenih turističkih noćenja (KWh): 2.956.887,13 • ukupna finalna potrošnja električne energije u kućanstvima i smještajnim objektima (potrošnja Jadranka Turizam d.o.o. i Lošinjska plovidba – Turizam d.o.o.) u kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih turističkih noćenja (KWh): 5.366.043,52 • broj ostvarenih turističkih noćenja u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja: 11.145 (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) • broj ostvarenih turističkih noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja: 703.954 (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) • broj stanovnika u destinaciji 31. 12. 2023.: 7.552 • broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja: 31 • broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja: 31 • potrošnja električne energije po noćenju turista (KWh): 3,5 • potrošnja električne energije po noćenju stanovnika (KWh): 12,5	

UPK-1 Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika

Dokumenti za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika na razini destinacije doneseni su	• **izrađen dokument Akcijski plan energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama za Grad Mali Lošinj, 2022.** • **dokumentom su razrađene adaptacijske akcije i mjere za cjelovito trajanje plana (2030.)** • **u provedbi su tri mjere** • **udio mjera u provedbi: 13%**
• definirano je ukupno 23 mjera, i to dvije adaptacijske mjere za poljoprivredu (edukacija i informiranje), četiri adaptacijske mjere za turizam (produljenje sezone, integracija adaptacije u strateško-planske dokumente, jačanje otpornosti turističke infrastrukture, jačanje otpornosti zajednice), tri mjere za ribarstvo (sustav predviđanja stanja populacije riba, jačanje kapaciteta i podizanje razine svijesti, sustav monitoringa fizikalno-kemijskih karakteristika mora), četiri mjere za šumarstvo (uvođenje termalnih kamera i senzora detekcije dima te korištenje bespilotnih letjelica, obnova postojećih i izgradnja novih protupožarnih prometnica), za prirodne ekosustave i bioraznolikost (smanjivanje širenja invazivnih stranih vrsta, obrazovanje i obuka građana za uklanjanje invazivnih vrsta, uključivanje mjera u adaptivno upravljanje zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže, očuvanje i revitalizacija ekosustava), četiri mjere za prirodne ekosustave i bioraznolikost (smanjivanje širenja invazivnih stranih vrsta, obrazovanje i obuka građana za uklanjanje invazivnih vrsta, uključivanje mjera u adaptivno upravljanje zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže, očuvanje i revitalizacija ekosustava=, četiri mjere iz područja zdravstva (jačanje svijesti o prevenciji toplinskog udara, stimuliranje prilagodbe na klimatske promjene u zgradarstvu, smanjivanje efekta urbanog toplinskog otoka, jačanje kapaciteta pružanja informacija i zdravstvene pomoći), dvije mjere za područje vodoopskrbe (instaliranje sustava za praćenje gubitka vode, edukacija o potrebi racionalnog korištenja vode) • u provedbi su tri mjere: uvođenje termalnih kamera i senzora detekcije dima te korištenje bespilotnih letjelica, obnova postojećih i izgradnja novih protupožarnih prometnica, edukacija u poljoprivredi, edukacija o potrebi racionalnog korištenja vode.	

Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

TP-1 Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem

Ukupan broj dolazaka u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja: kolovoz 2024.	• **80.406**
• podatak iz sustava eVisitor za komercijalne i nekomercijalne kapacitete	

TP-2 Prosječna duljina boravka turista u destinaciji

Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u 2024.	• **7,2 noći**
• ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji u komercijalne i nekomercijalne kapacitete (podatak eVisitor): 2.246.579 • ukupan broj dolazaka turista u destinaciju u komercijalne i nekomercijalne kapacitete (podatak eVisitor): 310.235	

PGS-1 Broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

		Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	Zaposleni u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u usporedbi s ukupnim brojem zaposlenih u Gradu (%)
Zaposleni u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u 2024. godini, po mjesecima	**I.**	**969**	**26,7**
	II.	**996**	**28,4**
	III.	**1.161**	**32,7**
	IV.	**1.406**	**37,7**
	V.	**1.683**	**41,3**
	VI.	**1.928**	**42,7**
	VII.	**2.025**	**41,5**
	VIII.	**1.962**	**38,8**
	IX.	**1.964**	**39,6**
	X.	**1.653**	**36,8**
	XI.	**1.080**	**27,7**
	XII.	**974**	**27,0**
• podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o ukupnom broju zaposlenih i zaposlenih te broju zaposlenih u djelatnosti I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane			

PGS-2 Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine (EUR)	• **89.255.774**
• podatak FINA-e iz Registra godišnjih financijskih izvještaja poduzeća za Grad Mali Lošinj	

Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma

TI-1 Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija

Zaštićena kulturna dobra (Registar kulturnih dobara RH)		
Popis (naziv, naselje)		Vrsta
Kaštel	Mali Lošinj	Nepokretna pojedinačna
Ostaci tegula	Mali Lošinj	Arheologija
Spomenik osloboditeljima 1945. godine (Grad Mali Lošinj / Veli Lošinj)	Mali Lošinj	Nepokretna pojedinačna
Umijeće pripreme slastice lošinjski krokant / *croccante lussignan*	Mali Lošinj	Nematerijalna
Urbanistička cjelina Grada Maloga Lošinja	Mali Lošinj	Kulturnopovijesna cjelina
Zgrada zbirke „Piperata“	Mali Lošinj	Nepokretna pojedinačna

Arheološka zona Oruda	Veli Lošinj	Arheologija
Arheološka zona Palacol	Veli Lošinj	Arheologija
Kula	Veli Lošinj	Nepokretna pojedinačna
Urbana cjelina Velog Lošinja	Veli Lošinj	Kulturno-povijesna cjelina
Arheološko nalazište sv. Platon	Osor	Arheologija
Biskupski dvori (Župna kuća)	Osor	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Gaudencija	Osor	Nepokretna pojedinačna
Crkva sv. Marije	Osor	Nepokretna pojedinačna
Gradska vijećnica	Osor	Nepokretna pojedinačna
Gradski bedemi	Osor	Nepokretna pojedinačna
Kompleks zgrada	Osor	Nepokretna pojedinačna
Kulturno-povijesna cjelina zaselka Veli Tržić	Osor	Kulturno-povijesna cjelina
Kulturno-povijesna urbana cjelina naselja Osor	Osor	Kulturno-povijesna cjelina
Nalazište okamenjenih antičkih amfora, posuđa i tegula	Osor	Arheologija
Ostaci antičke keramike i građevnog materijala	Osor	Arheologija
Podmorsko arheološko nalazište poluotok Kolo	Osor	Arheologija
Ranokršćanski kompleks uz crkvu sv. Marije od Anđela na groblju	Osor	Nepokretna pojedinačna
Ruševine crkve sv. Marije i samostana na Bijaru	Osor	Nepokretna pojedinačna
Ruševine opatije sv. Petra	Osor	Nepokretna pojedinačna
Arheološko nalazište	Punta Križa	Arheologija
Arheološko nalazište Jami na Sredi	Punta Križa	Arheologija
Gospodarsko – ladanjski kompleks obitelji Antoniazzo de Bocchina s kapelom sv. Antuna opata	Punta Križa	Nepokretna pojedinačna
Torać-mlin za masline	Ćunski	Nepokretna pojedinačna
Antički brodolom s teretom građevinskog materijala	Susak	Arheologija
Govor otoka Suska	Susak	Nematerijalna
Ruralna kulturno-povijesna cjelina naselja Susak	Susak	Kulturno-povijesna cjelina
Kula Kolana Draže	Nerezine	Nepokretna pojedinačna
Mlin za masline – „Tuorić“	Nerezine	Nepokretna pojedinačna
Antički brodolom	Unije	Arheologija
Mlin za masline „Karvoski torać“	Unije	Nepokretna pojedinačna
Parobrod „Tihany“	Unije	Arheologija
Antički brodolom	Ilovik	Arheologija
Mletačka kula	Ilovik	Nepokretna pojedinačna
Kulturna dobara nacionalnog značaja *Registar kulturnih dobara RH)		
Popis		Vrsta
-		-
Preventivno zaštićena dobra Registar kulturnih dobara RH)		
Popis		Vrsta
-		-
Zaštićena prirodna područja (bioportal)		
Popis		Vrsta
Park-šuma Čikat		Park-šuma
Park-šuma Pod Javori		Park-šuma

OUD-1 Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom

Omjer implementiranih aktivnosti i ukupnog broja aktivnosti (%)	• **plan upravljanja nije donesen** • Strategijom razvoja turizma Mali Lošinj i Cres iz 2021. definirana je 41 inicijativa/projekt od kojih je provedeno 10, u procesu realizacije 8 inicijativa/projekata.
• plan upravljanja destinacijom u procesu izrade, dovršetak do travnja 2026. • strategijom razvoja turizma Mali Lošinj i Cres iz 2021. u akcijskom planu za područje Grada Malog Lošinja razrađeno je 12 projekata turističke infrastrukture, 14 programa konkurentnosti, 6 inicijativa turističkog marketinga, 9 potpornih razvojnih inicijativa • od 41 inicijative/projekta koji su definirani Strategijom razvoja turizma Mali Lošinj i Cres iz 2021. u procesu realizacije je 8, a provedeno je 10 inicijativa/ projekata	

OUP-1 Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima destinacije po hektaru izgrađenog građevinskog područja JLS

Broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima po hektaru izgrađenoga građevinskog područja (noćenje/ha) u 2024.	• **4.708 noćenja/ha**
• broj ostvarenih noćenja u smještajnim objektima (komercijalni i nekomercijalni) prema podacima sustava eVisitor: 2.246.579 • građevinsko područje naselja, izgrađeni dio (Tablica 2.13.1.): 352,2 ha prema PPUG i pridodani u međuvremenu izgrađeni dijelovi utvrđeni analizom u tablici 2.13.2. (4,7 ha)): 356,9 ha (podaci uključuju i površinu stambene namjene) • zone ugostiteljsko-turističke namjene, izvan GP naselja imaju prema PPUG ukupnu površinu 190,50 ha, ukupnoga kapaciteta maksimalno 22.570 kreveta, a izgrađena je površina od 120,33 ha (podatak iz Izvješća o stanju u prostoru)	

4.2. Specifični pokazatelji

Specifični pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

SZL-1 – Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom

Udio (%) stalnih stanovnika koji pozitivno percipiraju utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji	• **79 %**
• Podaci iz izvještaja: stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam: % ispitanika koji se slažu ili se u potpunosti slažu s izjavom da turizam donosi koristi Gradu	

SZL-3 Udio stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta

Udio stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta (društveni pokazatelj)	• **pozitivno mišljenje: 75 %** • **negativno mišljenje: 9 %**

• Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam:
  • turizam pomaže u održanju tradicionalnog načina života, običaja i kulture u gradu: 50 % ispitanika
  • turizam unapređuje tradicionalni način života, običaja i kulture u gradu: 25 % ispitanika
  • turizam negativno utječe na tradicionalni način života, običaje i kulturu u gradu: 9 % ispitanika	

SZL – 5 Promjena broja stanovnika u posljednjih pet godina u odnosu na promjenu broja turističkih noćenja

Promjena broja stanovnika u posljednjih pet godina u odnosu na promjenu broja turističkih noćenja	• **1.059** (pad noćenja veći od pada stanovnika)
• broj stanovnika u promatranoj godini 2023.: 7.552 • broj stanovnika u godini 2019.: 7.574 • broj turističkih noćenja u promatranoj godini 2023.: 2.224.715 • broj turističkih noćenja u godini 2019.: 2.363.506	

SSD-1 Broj kaznenih djela i prekršaja u odnosu na broj noćenja lokalnih stanovnika i turista na godišnjoj razini

Broj kaznenih djela i prekršaja po noćenju stanovnika i turista u 2024.	**Kaznena djela**	**Prekršaji**
	0,0000325	**0,000014-**
• ukupan godišnji broj kaznenih djela protiv imovine, života, tijela te spolne slobode: 231 u 2023, 207 u 2024. (podaci Policijske postaje Mali Lošinj s ispostavom Cres, a odnose se na Mali Lošinj i Cres) • ukupan godišnji broj prekršaja protiv javnog reda i mira: 72 (Mali Lošinj) • broj stanovnika u 2023 10.298 (Mali Lošinj i Cres), Mali Lošinj: 7.552 • broj noćenja 2023. 3.351.625 (Mali Lošinj i Cres), Mali Lošinj: 2.246.579		

Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na 1000 noćenja (turista i lokalne zajednice) (SSD-4)

Broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na 1000 noćenja (turista i lokalne zajednice) (društveni pokazatelj)	• **0**
• broj stanovnika u destinaciji u 2023.: 7.574 • broj turističkih noćenja u destinaciji u godini 2024.: 2.363.506 • broj prometnih nesreća sa smrtnim ishodom na području destinacije i u 2023. i u 2024.: 0	

SSD-5 Broj podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima

Broj podnesenih prijava zbog buke uzrokovane turističkim aktivnostima	• **0**
• broj podnesenih prijava zbog buke koja je uzrokovana nekom od turističkih aktivnosti na razini destinacije, iskazan po mjesecima i ukupno u kalendarskoj godini: u 2024. nije bilo prijava komunalnog redarstva, sanitarne inspekcije, Državnog inspektorata zbog buke • podatak: Grad Mali Lošinj	

Specifični pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

Udio otpadnih voda destinacije tretiranih do najmanje sekundarne razine prije ispuštanja (SGOV-1)

Udio otpadnih voda destinacije tretiranih do najmanje sekundarne razine prije ispuštanja	• **0 %**
• otpadne vode pročišćene prije ispuštanja do 1. stupnja pročišćavanja (m^3): sve otpadne vode tretirane su do 1. stupnja pročišćavanja • otpadne vode pročišćene prije ispuštanja do 2. stupnja pročišćavanja (m^3) • otpadne vode pročišćene prije ispuštanja do 3. stupnja pročišćavanja (m^3) • ukupne pročišćene otpadne vode ispuštene u destinaciji (m^3) • ukupne nepročišćene otpadne vode ispuštene u destinaciji (m^3)	

SGO-1 Udio komunalnog otpada iz turističkih djelatnosti u odnosu na ukupni komunalni otpad destinacije

Udio komunalnog otpada iz turističkih djelatnosti u odnosu na ukupni komunalni otpad destinacije	• **51 %**
• ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji (t) u 2024.: 7.953 • komunalni otpad iz turističkih djelatnosti u destinaciji(t) u 2024.: 4.023	

SGO-3 Količina recikliranog otpada (postotak ili po stanovniku po godini)

Količina recikliranog otpada (postotak po godini)	• **41,7 % (2024.)**
• ukupna količina komunalnog otpada u destinaciji (t) u 2024. • količina otpada upućenog na recikliranje u destinaciji (minimalno papir, metal, plastika i staklo, masa recikliranog otpada bez glomaznog, biorazgradivog i dr. otpada (t) u 2024.: 3.314,25	

SZB-1 Razvijen sustav za zaštitu prirodne i kulturne baštine i lokaliteta

Razvijen sustav za zaštitu prirodne i kulturne baštine i lokaliteta okolišni pokazatelj) (okolišni – priroda pokazatelj)	• **Strategija i/ili plan nije izrađen**
• strategija i/ili plana koji sadržava mjere zaštite i očuvanja kulturne baštine na području destinacije izrađen i javno dostupan • strategija i/ili plana koji sadržava mjere zaštite i očuvanja prirodne baštine na području destinacije izrađen i javno dostupan • razvijen i implementiran sustav pokazatelja za praćenje učinkovitosti provedenih mjera	

SUPK-1 Uspostavljene politike za poticanje smanjena ovisnosti o fosilnim gorivima, poboljšanja energetske učinkovitosti i unapređenja korištenja tehnologija obnovljive energije

Uspostavljene politike za ublažavanje klimatskih promjena u sektoru turizma	• **uspostavljene neizravne mjere za ublažavanje klimatskih promjena u turizmu**
• izrađen dokument Tranzicijski plan prema čistoj energiji Cresko-lošinjsko otočje; CLEAN ENERGY FOR EU ISLANDS Secretariat 2019, politika energetske tranzicije usmjerene na zgrade, cestovni promet, pomorski promet te podizanje svijesti među građanima • izrađen dokument Akcijski plan energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama za Grad Mali Lošinj, SECAP – SUSTAINABLE ENERGY AND CLIMATE ACTION PLAN, Energetski institut Hrvoje Požar 2022., mjere za ublažavanje učinaka klimatskih promjena usmjerene na zgradarstvo, javnu rasvjetu, promet te ostale mjere (infrastruktura za punjenje električnih automobila, nabava učinkovitih klima-uređaja, ugradnja fotonaponskih sustava u kućanstvima, fotonaponska rasvjeta na javnim parkiralištima)	

Razina onečišćenosti zraka u destinaciji (SUPK-2)

Razina onečišćenosti zraka u destinaciji	• I. **kategorija**
• na području Grada ne postoje mjerne postajama za praćenje kvalitete zraka državne mreže kao ni mjerne postaje područne (regionalne) samouprave ili jedinice jedinica lokalne samouprave • podatak je u skladu s Izvješćem o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske za 2023. (Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, 2024.) za području zone HR 3 (Ličko-senjska županija, Karlovačka županije i Primorsko-goranske županija, izuzimajući aglomeraciju Rijeka) na mjernoj postaji Parg (Primorsko-goranska županija) utvrđena I. kategorija zraka za tri onečišćujuće tvari (lebdeće čestice PM10, PM 2,5, ozon). Podatak potvrđuju i rezultati Mjerne mreže grada Rijeke s mjerne stanice Cres (Vrana) iz 2024. koji za sve analizirane parametre (UTT Pb u UTT Cd u UTT Ni u UTT Tl u UTT As u UTT Hg u UTT) pokazuju I. kategoriju zraka (Izvješće o praćenju kvalitete zraka na teritoriju Republike Hrvatske za 2024., Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, 2025.).	

Specifični pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na gospodarske aspekte održivosti

STP-1 Stopa popunjenosti u komercijalnim smještajnim kapacitetima

Stopa popunjenosti u smještajnim kapacitetima, u % u 2024.	**I.**	**1,5**
	II.	**1,8**
	III.	**4,5**
	IV.	**7,2**
	V.	**16,8**
	VI.	**39,0**
	VII.	**77,5**
	VIII.	**85,4**
	IX.	**34,2**
	X.	**8,5**
	XI.	**2,7**
	XII.	**3,1**
	ϕ 2024.	**23,9**

	Broj stalnih kreveta u komercijalnim smještajnim kapacitetima u 2024.	Broj noćenja u komercijalnim smještajnim kapacitetima u 2024.	Broj dana u mjesecu
I.	21.985	10.165	31
II.	22.037	11.240	28
III.	22.038	30.612	31
IV.	22.099	47.969	30
V.	22.147	115.566	31
VI.	22.479	263.272	30
VII.	22.561	542.052	31
VIII.	22.554	597.187	31
IX.	22.515	230.865	30
X.	22.499	59.589	31
XI.	22.485	18.429	30
XII.	22.393	21.181	31
2024.	22.316	1.948.127	365
Podaci iz sustava eVisitor za 2024.			

STP-2: Prosječna dnevna potrošnja turista u eurima

Prosječna dnevna potrošnja turista u eurima	100 eura
• podatak iz izvještaja: Tomas Hrvatska 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju, prosječna dnevna potrošnja turista (EUR), 2022. TOMAS Mali Lošinj: 100 eura	

SPGS-2: Bruto dodana vrijednost ostvarena u području i djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja

Bruto dodana vrijednost ostvarena u području Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja u 2023.	• **20.371.530 eura**
• podatak FINA-e: novostvorena vrijednost ostvarena u području Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u 2023.: 20.371.530 eura	

5. Prihvatni kapacitet

5.2. Razina dostignutoga prihvatnog kapaciteta

U nastavku se integralno prikazuje izračun obveznih i odabranih pokazatelja prihvatnog kapaciteta[85], postavljeni standardi za pojedine pokazatelje kao i ocjena dostignutoga prihvatnog kapaciteta pojedinih pokazatelja.

Razina dostignutoga prihvatnog kapaciteta prikazana je grafički u tri boje, i to:

- Crvena boja označava dostignutu razinu turističke nosivosti pojedine pojave, a određena je uvjetima kad je vrijednost pokazatelja viša ili jednaka definiranom standardu prihvatljivosti
- Žuta boja označava zonu dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti pojedine pojave, a određena je uvjetima kad je vrijednost pokazatelja do trećinu niža od postavljenog standarda
- Zelena boja označava uvjete kada pojedina pojava nije u zoni dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti, a određena je uvjetima kad je vrijednost pokazatelja za više od trećinu niža od postavljenog standarda.

Na temelju analize jaza između izračunatih pokazatelja prihvatnog kapaciteta te postavljenih standarda detaljno prikazanih u Prilogu 1 ovog dokumenta utvrđena je razina dostignutoga prihvatnog kapaciteta pojedinih analiziranih obilježja destinacije Grad Mali Lošinj (Tablica 5.1.).

Tablica 5.1. Razina dostignutoga prihvatnog kapaciteta Grada Malog Lošinja

		Područje Grada		
		Zona I.	Zona II.	Zona III.
Utjecaj turizma na izgled destinacije				
Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora				
Maksimalni potencijal izgradnje funkcionalnih cjelina/stamb. jedinica				
Mogućnosti nove stambene izgradnje				
Pretvaranje stanova u tur. apartmane	Ograničavanje			
	Manjak stanova za mlade obitelji			
Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone				
Iritacija prometnom gužvom tijekom tur. sez.				
Iritacija buke tijekom tur. sezone				
Zadovoljstvo prometom u mjestu				
Iritacija gužvom na javnim površinama				
Indeks priuštivosti stana				
Raspoloživost dodatne radne snage				
Postojeće stanje izgrađenosti prostora				
Utjecaj turizma na rast troškova života				
Omjer broja kreveta na 100 stanovnika:	Komerc. objekti			
	Vikendice			
	Nekom. smještaj			
	Turisti			

[85] U skladu s metodološkim okvirom definiranim u Pravilniku o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN 112/2024) te smjernicama za izračun obaveznih i dodatnih pokazatelja prihvatnog kapaciteta destinacije prema dokumentima objavljenim na stranici https://mint.gov.hr/alati-za-upravljanje-razvojem-turizma-u-destinaciji/23970.

		Područje Grada		
		Zona I.	Zona II.	Zona III.
Gužve na javnim prostorima	Jednodnevni			
Struktura smještajnih kapaciteta	Hoteli			
	Kampovi			
	Priv. smještaj			
	Ostali kom. smj.			
	Vikendice			
Kretanje broja stanovnika				
Potencijalno povećanje kapaciteta u nautičkom turizmu				
Potencijal izgradnje u područjima ugost. – tur. namjene (ležajevi/osobe)				
Broj kuća i stanova za odmor (vikendica) na 100 objekata u kojima se stalno živi				
Omjer smj. objekata u domaćinstvu i vikendicama i stanova za stanovanje				
Broj kreveta u kom. smj. i vikendicama na 100 m^2 građ. pod. naselja				
Prosječan broj turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone				
Vršno opterećenje vodovodne mreže				
Neiskorišteni kapacitet prihvata i odvoza otpada u vršnim danima turističke sezone				
Razina buke	Ugostiteljstvo			
	Promet			
Iskorištenosti parkirališta u vršnom razdoblju tur. sezone				
Uspostavljena dest. strategija održivog raz. tur.				
Utjecaj buke na kvalitetu boravka				
Vršno opterećenje vodnog sustava				
Vršno opterećenje elektro. energ. sustava				
Kapaciteti za odvoz otpada				
Zadovoljstvo ljepotom mjesta	Turisti			
	Jednodnevni			
Raspoloživa površina plaže po kupaču				
Koncentracija ugost. sadržaja	Restorani i sl.			
	Barovi i sl.			
Ovisnost stanovnika o prihodima od turizma	Glavni prihod			
	Dodatni prihod			
Veličina i struktura kapaciteta u nautici	Nautički vezovi			
	Komunalni vezovi			
Broj djelatnika na održavanju javnih površina				
Stav o turizmu kao čimbeniku povećanja blagostanja				
Koncentracija materijalnih atrakcija				
Kakvoća voda za kupanje				
Kakvoća zraka				
Kapacitet prometne infrastrukture u danima vršne turističke sezone				
Iritacija neugodnim mirisima	Turisti			
	Jednodnevni			

Stanovnici grada Malog Lošinja iskazuju pozitivan stav prema turizmu kao čimbeniku povećanja blagostanja stanovnika, no istodobno iskazuju nezadovoljstvo brojnim iritacijskim faktorima turizma. Riječ je o percepciji utjecaja turizma na rast troškova života, buke i gužve kao i neprimjereno odloženim smećem, ali i utjecajem turizma na izgled destinacije te korištenje javnog prostora koji prelazi gornju razinu prihvatljivosti za lokalne stanovnike, a time i turističke nosivosti destinacije. Stanovnici smatraju da gornju granicu prihvatljivosti prelazi i proces pretvaranja stanova u turističke apartmane koji se iskazuje manjkom stanova za mlade obitelji kao i potrebom ograničavanja tog procesa. Opravdanu zabrinutost lokalnih stanovnika za stambeno zbrinjavanje stanovnika grada potvrđuje i indeks priuštivosti stana koji dostiže bitno višu razinu od njegove prihvatljive, standardom definirane razine. S druge strane, sa stajališta turističkoga nosivog kapaciteta, percepcija turista o ljepoti i uređenosti mjesta ne predstavlja ograničenje. No naziru se problemi u vezi s iritacijskim faktorima poput buke, gužvi i prometa u mjestu.

Kada je riječ o odnosu obveznih i dodatnih nepercepcijskih pokazatelja i postavljenih standarda, postojeća razina turizmom motivirane izgrađenosti grada, ali i potencijal nove izgradnje, nalaže posebnu pozornost nositelja turističke politike. Naime, svi pokazatelji izgrađenosti i potencijalne izgrađenosti u području su dostignute razine turističke nosivosti ili u području dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti pojedine pojave. Iznimku čine potencijal izgradnje u područjima ugostiteljsko-turističke namjene (ležajevi/osobe) te izgrađenost kapaciteta u nautičkom turizmu.

Istodobno se iskazuje problem osiguranja stambenog prostora za stanovnike uz indeks priuštivosti stana koji doseže nosivost, a istodobno je praćen i dostignutom razinom nosivosti kretanja broja stanovnika te raspoloživosti dodatne radne snage.

Komunalni infrastrukturni sustavi stalno se unapređuju, no s obzirom na korištenje pojedinih sustava i približavanje njihova održivog kapaciteta granicama turističkoga prihvatnog kapaciteta, pokazatelji upućuju na potrebu praćenja održivosti upravljanja.

Nepercepcijski pokazatelji povezani s bukom, poput prometa u mirovanju, potvrđuju uočene probleme koji se odnose na iritacijske faktore iz perspektive stanovnika Malog Lošinja i turista.

5.1. Pristup

Izračun prihvatnog kapaciteta[86] integrira sljedeće aktivnosti:

Definiranje i zoniranje područja	Polazeći od administrativnog ustroja Grada, prostorne tipologije te intenzivnosti/razine turističke aktivnosti i sličnosti proizvoda, utvrđene su sljedeće zone: • Zona I.: Mali Lošinj i Veli Lošinj • Zona II.: Otoci arhipelaga Unije, Susak, Ilovik, Vele Srakane, Male Srakane • Zona III.: Nerezine i ostala područja/naselja Grada (Nerezine, Osor, Ćunski, Punta Križa, Sveti Jakov, Ustrine, Belej).
Odabir metodologije	Integriranje kvalitativnih i kvantitativnih metoda za razumijevanje različitih aspekata pritiska turizma na destinaciju.

[86] Valja upozoriti da je za potrebe Grada Malog Lošinja 2021. izrađena *Studija održivosti razvoja turizma i prihvatnog kapaciteta s akcijskim planom Grada Mali Lošinj* (Institut za turizam, Zagreb, u suradnji s Javnom ustanovom Zavod za prostorno uređenje PGŽ-a) koji u svojim osnovnim sastavnicama odgovara metodološkom okviru koji je definiran u Pravilniku o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN 112/2024). Važni uvidi tog dokumenta koriste se i u ovom dijelu.

Analiza razine nosivosti destinacije	Izračun obveznih te odabranih dodatnih pokazatelja prihvatnog kapaciteta.
Procjena dostignute razine prihvatnog kapaciteta	Utvrđivanje i interpretacija razlike između stvarnog stanja pojedinih obilježja turističke aktivnosti izmjerenih pokazatelja utjecaja i postavljenih standarda. Standardi pojedinih pokazatelja potvrđeni su na sjednici fokus-grupe za izradu Plana upravljanja destinacijom Grada Malog Lošinja, a označavaju prihvatljivu granicu utjecaja turizma u odnosu prema zakonskom okviru, strateška razvojna usmjerenja destinacije, potrebe destinacijskih dionika turističkog razvoja te relevantne znanstvene spoznaje.
Analiza scenarija	Ocjena implikacija mogućih potencijalnih promjena u okružju na prihvatni kapacitet Grada u budućnosti te temelj za proaktivno djelovanja u funkciji pravodobne provedbe mjera destinacijskog upravljanja nosivim kapacitetom.
Definiranje zaključaka i preporuka	Sinteza rezultata analize i definiranje preporuka za vođenje proaktivne destinacijske politike upravljanja nosivim kapacitetom.

5.2. Analiza scenarija[87]

Polazeći od potrebe sagledavanja ključnih odrednica turističkoga prihvatnog kapaciteta destinacije grad Mali Lošinj u sljedeće četiri godine, analizom scenarija[88] utvrđuju se implikacije različitih opcija turističkog razvoja u četiri međusobno povezane faze:

- utvrđivanje relevantnih činitelja
- definiranje ključnih pokretačkih sila (čimbenika promjene)
- razrada scenarija
- procjena implikacija postavljenih scenarija.

5.2.1. Utvrđivanje relevantnih činitelja

Polazeći od prethodno provedene analize stanja, ocijenjenog potencijala za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda, pokazatelja održivosti i pokazatelja prihvatnog kapaciteta, izdvajaju se sljedeći relevantni činitelji turističkoga nosivog kapaciteta destinacije:

[87] U skladu s člankom 12. Pravilnika o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN 112/2024) izrada razvojnih scenarija provodi se radi sagledavanja potencijalnih promjena prihvatnog kapaciteta u budućnosti kako bi se uspostavio okvir proaktivnog djelovanja u funkciji ostvarivanja poželjnih rezultata, odnosno korekciji čimbenika koji mogu generirati neželjene posljedice. Analiza scenarija u ovom dokumentu naslanja se na analizu scenarija provedenu u dokumentu *Studija održivosti razvoja turizma i prihvatnog kapaciteta s akcijskim planom Grada Mali Lošinj (Institut za turizam, 2021.).*

[88] Analiza scenarija ne nastoji predvidjeti niti prognozirati točan slijed budućih kretanja te je prikladna za planiranje u uvjetima dugoročnih neizvjesnosti i konflikta razvojnih ciljeva. Svrha analize scenarija je identificirati različite moguće budućnosti i njihove međusobne uvjetovanosti omogućujući strateško razmišljanje o alternativnim razvojnim smjerovima razvoja.

INTERNO OKRUŽJE
Stavovi lokalnog stanovništva • pozitivan stav o utjecaju turizma na kvalitetu života, uz promjene koje upućuju na rastuće nezadovoljstvo pojedinim aspektima utjecaja turizma
Vrijednosti i stavovi lokalnih dionika[89] • važnost destinacijskog menadžmenta • važnost povezivanja dionika iz javnoga i privatnog sektora • važnost zaštite prirodnih i kulturnih resursa u razvoju turističke ponude
Odrednice budućega gospodarskog razvoja (strateški okvir) • održivi razvoj • zaštita okoliša • kvaliteta života lokalnog stanovništva • demografska obnova
Odrednice budućeg turističkog razvoja (očekivane promjene) • razvoj novih proizvoda i nove ponude (golf, zdravstvo) • podizanje kvalitete smještajne ponude (hoteli, kampovi)
Uska grla • nedovoljni institucionalni, organizacijski i financijski kapacitet turističke zajednice da preuzme upravljanje destinacijom • neiskorišteni razvojni potencijali resursne osnove • postojeća razina turističke izgrađenosti u segmentu nekomercijalnih smještajnih kapaciteta (kuće i stanovi za odmor) • uvjeti za stambeno zbrinjavanje mladih
Čimbenici rizika
Institucionalno okružje • uspostavljanje sustava pripreme, realizacije, financiranja i monitoringa učinaka novih, planiranih projekata razvoja turizma • ubrzan rast nekomercijalne turističke izgradnje (vikendice) na području građevinskih područja naselja • ubrzan rast komercijalne turističke izgradnje (tzv. privatni smještaj) na području građevinskih područja naselja • ograničena mogućnost povezivanja destinacijskih dionika u smjeru dugoročno održivog razvoja destinacije Javna i komunalna infrastruktura • zaostajanje u podizanju kvalitete i kapaciteta komunalne i prometne infrastrukture u odnosu na rast smještajnih kapaciteta (posebice, nekomercijalni smještaj u naseljima) Obilježja turističke ponude

[89] Vrijednosti i stavovi lokalnih dionika utvrđeni su kao rezultat analize provedenih intervjua i strateških radionica s predstavnicima dionika u organizaciji TZG-a Mali Lošinj.

• zaostajanje kvalitete destinacijske ponude smještaja, hrane i pića, zabave i rekreacije za očekivanjima suvremenoga kupca usmjerenoga na nematerijalne vrijednosti turističkog doživljaja • povećanje potrebe za zapošljavanjem i zbrinjavanjem djelatnika iz trećih zemalja, uključujući i osiguranje smještaja
EKSTERNO OKRUŽJE
Tržišni trendovi Globalni trendovi relevantni za Grad Mali Lošinj • daljnji rast međunarodne fizičke potražnje • hipersegmentacija potražnje • diverzifikacija • orijentacija kupaca prema postmaterijalističkim vrijednostima Očekivani trendovi na strani potražnje na području Grada Malog Lošinja • nastavak rasta potražnje povezane s nekomercijalnim turističkim aktivnostima • nastavak rasta potražnje povezane s tzv. obiteljskim smještajem • rast i diverzifikacija potražnje te širenje sezone kao odraza razvoja novih proizvoda i nove ponude te podizanja kvalitete destinacijske ponude i destinacijske tržišne prepoznatljivosti (razvoj golfa, unapređenje ponude zdravstvenog turizma, širenje ponude nautičkog turizma)
Čimbenici rizika • klimatske promjene i poremećaji ekosustava u Jadranu te nedovoljno brzo djelovanje na ublažavanje negativnih utjecaja klimatskih promjena (npr. erodiranje obalnih područja, toplinski valovi, šumski požari, pojava invazivnih vrsta, zdravstveni problemi i sl.) • rast turizmom motivirane nekretninske gradnje u građevinskim područjima naselja • rast *premium* konkurentske ponude u okružju.

5.2.2. Definiranje ključnih pokretačkih sila

Metodološki okvir scenarij analize nalaže da se iz utvrđenih relevantnih činitelja izdvoji nekoliko onih koji imaju dominantnu važnost za razumijevanje mogućih promjena prihvatnog kapaciteta destinacije u budućnosti.

Na strani činitelja internog okružja tako se iz perspektive lokalnog stanovništva i stavova dionika izdvaja pozitivan stav o turizmu te orijentacija prema održivom razvoju, ali i unapređenju ponude te diverzifikaciji portfelja turističkih proizvoda koji je istodobno kontrapunktiran nedovoljnim institucionalnim, organizacijskim i financijskim kapacitetom turističke zajednice da preuzme upravljanje destinacijom te pritiscima koje generira postojeća razina turističke izgrađenosti u segmentu nekomercijalnih smještajnih kapaciteta (kuće i stanovi za odmor). Pritom se ne smiju zanemariti ni čimbenici rizika povezani s institucionalnim okružjem (rast tzv. privatnog smještaja i nekomercijalne turističke izgradnje, ali i planiranje i realizacije projekata), javnom i komunalnom infrastrukturom (zaostajanje podizanja kvalitete i kapaciteta) i obilježjima ponude (zaostajanje u kvaliteti).

S obzirom na kompleksnost destinacija koje čine brojni dionici različitih interesa koji nužno sudjeluju u integralnom pružanju iskustva posjetiteljima, ali i stvaranju eksternalija, navedeni su čimbenici izravno ili neizravno povezani s uspješnošću destinacijskog upravljanja i menadžmenta. U tom

smislu, sustav destinacijskog upravljanja i menadžmenta određuje se kao ključna pokretačka sila, odnosno tzv. *driving force*, posebice zato što je riječ o činitelju koji može utjecati i na čimbenike rizika i na neutraliziranje negativnih učinaka iz okružja.

U segmentu čimbenika povezanih s eksternim okružjem, na koje destinacija moje djelovati jačanjem tržišne pozicije ili neutraliziranjem, izdvajaju se promjene na strani potražnje (rast, proizvodi, segmenti), kao i utjecaj klimatskih promjena, rast *premium* konkurentske ponude u okružju te turizmom potaknuta nekretninska gradnja u građevinskim područjima naselja.

S obzirom na implikacije rasta potražnje i na čimbenike rizika povezane i s eksternim i internim okružjem, taj se čimbenik izdvaja kao druga ključna pokretačka sila, odnosno tzv. *driving force.*

Budući da je očekivani rast potražnje na razini grada istodobno i čimbenik koji presudno određuje snagu i dosege čimbenika rizika povezanih s okružjem, primjerice brzinu korištenja smanjenih vodnih resursa zbog komunalnih promjena ili pritiske na odlaganje otpada u uvjetima neriješenog sustava, on se kao integrirajući i određujući čimbenik izdvaja kao ključna razvojna snaga (slika 13.1.), odnosno tzv. *driving force* na strani eksternih činitelja razvoja.

Slika 5.1. Odabrani čimbenici iz internoga i eksternog okružja te ključne razvojne snage

Stavljanje u međuodnos dvije razvojne snage dovodi do četiri scenarija razvoja turizma Grada Malog Lošinja koji su rezultat dva – suprotna – praga (nizak/visok) vrijednosti pokretačkih sila koji omeđuju moguća „rješenja“. Pragovi se definiraju radi usporedbe razvojnih smjerova na temelju stručnih procjena, dostupnih podataka i relevantne literature.

5.2.3. Razrada scenarija

U vremenskom horizontu do 2029. pragovi različitog smjera ili intenziteta utjecaja utvrđenih ključnih pokretačkih sila su:

- Destinacijsko upravljanje: pragovi se iskazuju suprotnim smjerom djelotvornosti upravljanja:
  - uspješno destinacijsko upravljanje osigurava ostvarenje postavljenih ciljeva Plana upravljanja destinacijom Mali Lošinj
  - neuspješno destinacijsko upravljanje koje ne omogućuje provedbu postavljenih ciljeva Plana upravljanja destinacijom Mali Lošinj
- Rast turističke i nekretninske potražnje: pragovi ove razvojne snage iskazuju se kroz intenzitet rasta:
  - stagnacija odnosno blagi rast turističke i nekretninske potražnje: ostvaruje se prosječna godišnja stopa rasta komercijalne potražnje od 1 %, koji se postupno raspodjeljuje na razdoblje izvan glavnih ljetnih mjeseci (srpanj i kolovoz) uz prosječan

godišnji rast noćenja od 1,3 %. Rast nekretninske potražnje, iskazan brojem novih kuća i stanova za odmor projicira se po prosječnoj godišnjoj stopi od 0,5 %; projicirane stope rasta odražavaju recentna kretanja od 2022. do 2025. i sporije su od ukupnog rasta potražnje u odnosu na relevantno mediteransko konkurentsko okružje:

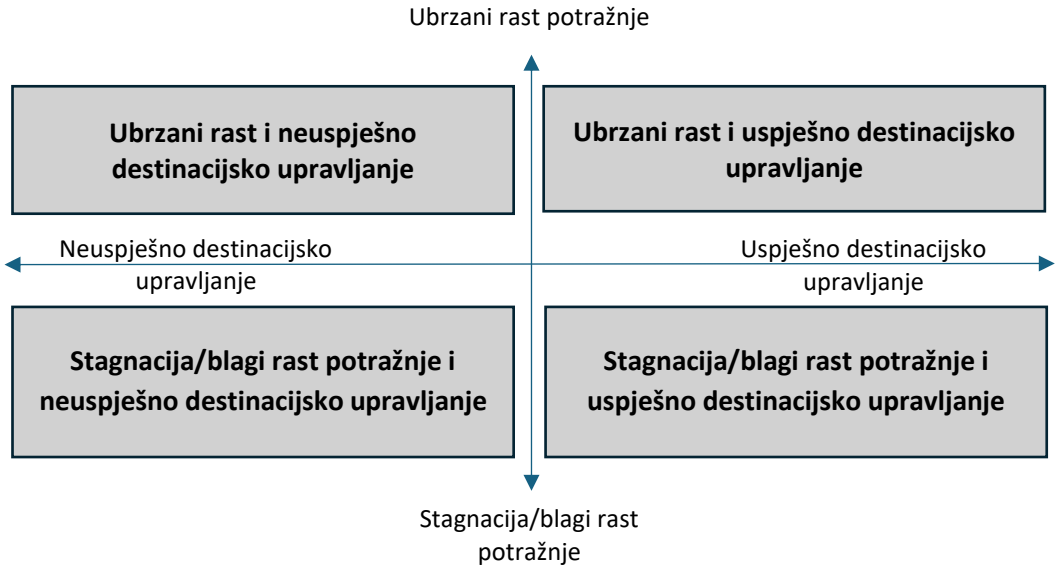
U 2029. stoga se očekuje 2,04 milijuna noćenja, od čega 1,14 milijuna u srpnju i kolovozu (56 %), a 895.000 noćenja u ostalim razdobljima godine. Očekivani broj kuća i stanova za odmor povećan je za 66 jedinica.

- ubrzani rast turističke i nekretninske potražnje: u uvjetima osnažene prepoznatljivosti i vidljivosti destinacije te unapređenju širine i kvalitete ostvaruje se prosječna godišnja stopa rasta noćenja od 4 % (na gornjoj granici očekivanog rasta potražnje u relevantnom mediteranskom konkurentskom okružju), uz rast noćenja u razdoblju srpanj-kolovoz za 2 % te rezidualnih 7 % u ostalom razdoblju godine. Rast nekretninske potražnje, iskazan brojem novih kuća i stanova za odmor, projicira se po prosječnoj godišnjoj stopi od 1 %.

  U 2029. stoga se očekuje 2,29 milijuna noćenja, od čega 1,20 milijuna u srpnju i kolovozu (udio u ukupnim godišnjim noćenjima 56 %, kumulativno povećanje noćenja u odnosu na 2025. 8,2), a 1,08 milijuna noćenja u ostalim razdobljima godine. Očekivani broj kuća i stanova za odmor povećan je za 134 jedinice.

Međuodnos postavljenih pragova ključnih pokretačkih sila određuje prostor za sagledavanje implikacija održivosti rasta i razvoja turističke aktivnosti na području Grada koje ocrtavaju četiri scenarija (slika 5.2).

Slika 5.2. Scenariji razvoja turizma na području Grada Malog Lošinja u desetogodišnjem razdoblju

Obilježja scenarija:

- **Scenarij 1. Ubrzani rast i neuspješno destinacijsko upravljanje**
  - Prosječno 1500 više turista koji borave u komercijalnim kapacitetima te 450 turista koji borave u nekomercijalnim, više u destinaciji tijekom vršnih mjeseci, povećanje noćenja u srpnju i kolovozu kumulativno u 2029. za 8 % u usporedbi s 2025. godinom
  - Povećanje fizičke potražnje generirano rastom hotelskih i kamping kapaciteta za 5 % te obiteljskog (tzv. privatnog) smještaja od 6 % (zbog faze tržišne normalizacije novi

kapaciteti usporeno ostvaruju očekivanu popunjenost), a dijelom i organskim rastom, tj. povećanjem iskorištenosti postojećih kapaciteta.[90]

- Neriješena uska grla destinacijske nosivosti.
- Jednostavan destinacijski lanac vrijednost bez povećanja širine i kvalitete usluga.
- Smanjenje sezonalnosti rezultat globalnih kretanja na turističkom tržištu zbog klimatskih promjena i promjena navika potrošača, a ne diferenciranoga turističkog proizvoda.
- Poslovanje zasnovano na ekonomiji obujma, sezonskom poslovanju i angažmanu sezonske radne snage te mogućnosti postizanja visokih cijena u relativno kratkom razdoblju godine.

- **Scenarij 2. Ubrzani rast i uspješno destinacijsko upravljanje**
  - Prosječno 1500 više turista koji borave u komercijalnim kapacitetima te 450 turista koji borave u nekomercijalnim, više u destinaciji tijekom vršnih mjeseci, povećanje noćenja u srpnju i kolovozu kumulativno u 2029. godini za 8 % u usporedbi s 2025. godinom
  - Povećanje fizičke potražnje generirano rastom hotelskih i kamping kapaciteta za 5 % te obiteljskog (tzv. privatnog) smještaja od 6 % (zbog faze tržišne normalizacije novi kapaciteti usporeno ostvaruju očekivanu popunjenost), a dijelom i organskim rastom, tj. povećanjem iskorištenosti postojećih kapaciteta.
  - Uspješno provođenje aktivnosti na uklanjanju uskih grla destinacijske nosivosti.
  - Unapređenje kvalitete usluga i diverzifikacija proizvoda te podizanje tržišne prepoznatljivosti destinacije.
  - Poslovanje zasnovano na kvaliteti usluga i stvaranju proizvoda veće vrijednosti te širenju razdoblja poslovanja na izvansezonske mjesece uz cijene koje su praćene kvalitetom usluga.
- **Scenarij 3. Stagnacija/blagi rast potražnje i neuspješno destinacijsko upravljanje**
  - Prosječno 525 turista koji borave u komercijalnim kapacitetima te 230 nekomercijalnih turista, više u destinaciji tijekom vršnih mjeseci.
  - Neriješena uska grla destinacijske nosivosti.
  - Jednostavan destinacijski lanac vrijednost bez povećanja širine i kvalitete usluga.
  - Smanjenje sezonalnosti rezultat globalnih kretanja na turističkom tržištu zbog klimatskih promjena i promjena navika potrošača, a ne diferenciranoga turističkog proizvoda.
  - Poslovanje zasnovano na ekonomiji obujma, sezonskom poslovanju i angažmanu sezonske radne snage te mogućnosti postizanja visokih cijena u relativno kratkom razdoblju godine.
- **Scenarij 4. Stagnacija/blagi rast potražnje i uspješno destinacijsko upravljanje**
  - Prosječno 525 turista koji borave u komercijalnim kapacitetima te 230 nekomercijalnih turista, više u destinaciji tijekom vršnih mjeseci.
  - Rast pretežito zasnovan na organskom rastu utemeljenom na boljem korištenju raspoloživih kapaciteta i resursa.

[90] U 2025. u usporedbi s 2023. povećan je broj kreveta u objektima u domaćinstvu za 3,7 % uz smanjenje noćenja od 4,9 %. Istodobno je povećan broj noćenja u hotelima za 13,6 % uz rast kreveta za 0,8 %, dok su kampove povećali prihvatni kapacitet za 2,6 % osoba uz rast noćenja za 1,9 %. Na razini svih smještajnih objekata kapaciteti su povećani za 2,6 %, a noćenja za 0,3 %.

- Uspješno provođenje aktivnosti na uklanjanju uskih grla destinacijske nosivosti.
- Unapređenje kvalitete usluga i diverzifikacija proizvoda te podizanje tržišne prepoznatljivosti destinacije, pri čemu je poslovanje zasnovano na kvaliteti usluga, stvaranju proizvoda veće vrijednosti i širenju razdoblja poslovanja na izvansezonske mjesece.
- Cjenovno pozicioniranje destinacije praćeno je kvalitetom usluga.

5.2.4. Procjena implikacija postavljenih scenarija

Procjena utjecaja pojedinih scenarija sagledava se prema odabranim obilježjima internog okružja, uz pretpostavku da su ostali činitelji promjene okružja nepromijenjeni.

Zaštita i valorizacija prirodne i kulturne baštine	
Scenarij 1.	Dodatno ugrožavanje kvalitete prirodne i kulturne baštine izostankom odgovornog upravljanja te povećanjem fizičkog pritiska turističke potražnje uz narušavanje konkurentske prednosti destinacije generirane kvalitetom prirodne i kulturne baštine
Scenarij 2.	Neutraliziranje dodatnog pritiska turističke fizičke potražnje mjerama upravljanja prirodnom i kulturnom baštinom osigurava očuvanje konkurentske prednosti destinacije kad je riječ o kvaliteti prirodne i resursne osnove.
Scenarij 3.	Unatoč stacionarnoj/blago rastućoj potražnji postojeća razina pritiska turista u uvjetima neadekvatnoga destinacijskog razvoja ugrožava prirodnu i kulturnu baštinu, a postupno i narušava konkurentske prednosti Grada.
Scenarij 4.	Jačanje konkurentske prednosti destinacije u pogledu prirodne i kulturne resursno-atrakcijske osnove te njihove turističke valorizacije.

Izgrađenost i rast kapaciteta	
Scenarij 1.	Rast komercijalnih kapaciteta dostiže postavljeni standard prihvatnog kapaciteta te, u uvjetima neuspješnoga destinacijskog menadžmenta, postaje usko grlo razvoja destinacije. Budući da je standard za kuće i stanove za odmor definiran na postojećoj razini izgrađenosti, odnosno da je dostigao prihvatni kapacitet destinacije, u uvjetima neadekvatnoga destinacijskog menadžmenta pritisak nekomercijalne turističke potražnje i izgrađenosti dodatno jača.
Scenarij 2.	Rast komercijalnih kapaciteta dostiže postavljeni standard prihvatnog kapaciteta te postaje usko grlo razvoja destinacije, no mjere destinacijske politike ublažavaju ostale negativne aspekte utjecaja turizma / izvore iritacije te eventualno pomiču prihvatljivu razinu rasta kapaciteta.
Scenarij 3.	Rast smještajnih kapaciteta niži je od postavljenog standarda prihvatnog kapaciteta.
Scenarij 4.	Rast smještajnih kapaciteta niži je od postavljenog standarda prihvatnog kapaciteta, no mjere destinacijske politike osiguravaju pomicanje prihvatljive razine rasta kapaciteta i povećanje kvalitete boravka na području Grada.

Kvaliteta i raspoloživost vode za piće, odvodnja, odlaganje otpada	
Scenarij 1.	Povećanje fizičkog obujma turističke potražnje, uz veću potrošnju vode po noćenju turista u odnosu na stanovnike, povećava potrošnju vode oko 12 %. Takvo povećanje nalazi se unutar maksimalnoga tehničkog kapaciteta crpljenja vode, no dostiže/prelazi dopušteni kapacitet crpljenja iz Vranskog jezera te bez odgovarajućega destinacijskog menadžmenta, odnosno mjera usklađivanja potencijala opskrbe vodom i stvarnih potreba, ugrožava se održivost vodnog sustava. Uz realizaciju projekta „Aglomeracija Mali i Veli Lošinj“ povećanje broja turista neće ugroziti kapacitet ni kvalitetu zbrinjavanja otpadnih voda. Postojeći kapacitet odlaganja otpada može osigurati zbrinjavanje povećanoga prosječnog dnevnog stvaranja otpada za 19 % (povećanje turista, omjer količine otpada koji su proizveli turisti i lokalno stanovništvo u 2024.), no sustav se pritom približava maksimalnoj razini prihvatnog kapaciteta, pri čemu izostanak pravodobnih mjera usklađivanja potencijala prihvata otpada može u budućnosti narušiti održivost sustava.
Scenarij 2.	Odgovarajući destinacijski menadžment usmjeren na smanjenje gubitka vode može amortizirati povećanje fizičkog obujma potražnje i osigurati održiv razvoj vodnog sustava. Uz realizaciju projekta „Aglomeracija Mali i Veli Lošinj“ zbrinjavanje otpadnih voda ne predstavlja potencijalno usko grlo održivog razvoja destinacije. Postojeći kapacitet zbrinjavanja otpada može osigurati odlaganje otpada generiranog blagim povećanjem turističke potražnje, uz pravodobno povećanje resursnih pretpostavki za usklađivanje potencijala prihvata i generiranja otpada, uključujući i povećanje udjela recikliranog otpada.
Scenarij 3.	Uz izostanak odgovarajućega destinacijskog menadžmenta i blago povećanje fizičkog obujma potražnje dolazi do dostizanja dopuštenoga kapaciteta crpljenja te se ugrožava održivost vodnog sustava. Uz realizaciju projekta „Aglomeracija Mali i Veli Lošinj“ zbrinjavanje otpadnih voda ne predstavlja potencijalno usko grlo održivog razvoja destinacije. Postojeći kapacitet zbrinjavanja otpada može osigurati odlaganje otpada generiranog blagim povećanjem turističke potražnje.
Scenarij 4.	Odgovarajući destinacijski menadžment usmjeren na smanjenje gubitaka vode iz sustava osigurava razvojnu održivost vodnog sustava. Uz realizaciju projekta „Aglomeracija Mali i Veli Lošinj“ zbrinjavanje otpadnih voda ne predstavlja potencijalno usko grlo održivog razvoja destinacije. Postojeći kapacitet zbrinjavanja otpada može osigurati odlaganje otpada generiranog blagim povećanjem turističke potražnje, a pravodobno upravljanje resursnim pretpostavkama za usklađivanje potencijala prihvata i generiranja otpada, uključujući i povećanje udjela recikliranog otpada, osigurava održivi razvoj sustava odlaganja otpada.

Kakvoća mora za kupanje i raspoloživost plažnog prostora	
Scenarij 1.	Očekuje se da veći fizički broj turista neće izravno utjecati na kvalitetu mora, no fizičko povećanje broja turista može dodatno narušiti prihvatni kapacitet plaža i kupališnog prostora u zoni Malog i Velog Lošinja koji će se i dalje, bez provedbe mjera unapređenja ponude, nalaziti u području dostizanja maksimalne razine prihvatnog kapaciteta.
Scenarij 2.	Bez izravnog utjecaja na kvalitetu mora, aktivnosti uređenja i održavanja plaža omogućuju da kapacitet plaža i kupališnog prostora u zoni Malog i Velog Lošinja izađe iz zone dostizanja maksimalne razine prihvatnog kapaciteta, uz bitno unapređenje kvalitete proizvoda povezanih s odmorom na suncu i moru te povećanje zadovoljstva turista.
Scenarij 3.	Bez izravnog utjecaja na kvalitetu mora i blago povećanje fizičke potražnje može se, uz izostanak prikladnog uređenja i održavanja plaža, narušiti postojeći prihvatni kapacitet plaža u zoni Malog i Velog Lošinja te kvaliteta proizvoda povezanih s odmorom na suncu i moru.
Scenarij 4.	Prikladno uređenje i održavanje plaža podiže konkurentnost destinacije te pruža uvjete za razvoj proizvoda visoke kvalitete koji se oslanjaju na sunce i more kao i povećanje zadovoljstva turista.

Buka i gužva	
Scenarij 1.	Pokazatelji iritacijskih faktora povezanih s bukom i gužvom dodatno se pogoršavaju i na strani turista i na strani stanovnika Grada zbog povećane fizičke turističke potražnje i nedostatka destinacijske politike te su i nadalje usko grlo održivog razvoja turizma te potencijalno narušavaju konkurentsku sposobnosti destinacije.
0Scenarij 2.	Mjere destinacijske politike usmjerene na kontrolu buke te upravljanje različitim izvorima gužve na području gradskih jezgri ublažavaju posljedice rasta potražnje te omogućuju stvaranje pretpostavki za ublažavanje povezanih iritacijskih faktora.
Scenarij 3.	Nedostatak provođenja mjera usmjerenih na kontrolu buke i gužve, i u uvjetima niske razine povećanja turističke aktivnosti, generira uska grla povezana s iritacijskim faktorima.
Scenarij 4.	Stvaraju se pretpostavke za uklanjanje destinacijskih uskih grla povezanih s bukom i gužvom.

Promet u kretanju i mirovanju u destinaciji	
Scenarij 1.	Promet u kretanju i mirovanju u destinaciji usko je grlo nosivoga kapaciteta destinacije, a povećanje fizičke potražnje, koje generira oko 500 vozila dnevno više na području Grada u razdoblju srpanj-kolovoz (očekivano uz nedostatak odgovarajućega destinacijskog menadžmenta), dodatno povećava postojeće probleme i potencijalno narušava konkurentsku sposobnost destinacije.

Scenarij 2.	Aktivnosti usmjerene na upravljanje prometom u kretanju, a i povećanje kapaciteta prihvata vozila u mirovanju mogu ublažiti povezane iritacijske faktore i u uvjetima povećanja broja cestovnih vozila.
Scenarij 3.	Uska grla povezana s prometom u kretanju i mirovanju u destinaciji ostaju.
Scenarij 4.	Ostvaruju se pretpostavke za uklanjanje destinacijskih uskih grla povezanih s prometom u kretanju i mirovanju u destinaciji, uz povećanje zadovoljstva i stanovnika i turista.

Cestovna prometna dostupnost destinacije	
Scenarij 1.	Usko grlo prometne dostupnosti destinacije ponajprije je povezano s trajektnim prijevozom na linijama Valbiska – Merag[91] i Brestova – Porozina[92]. Uz prosječan boravak turista na području Grada od 8 dana, 93 % turista koji dolaze cestovnim vozilima kao i prosječno 3,1 osoba (Tomas Hrvatska 2025./2025. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju, preliminarni izvještaj za 2025. godinu), slijedi da dodatno povećanje broja noćenja generira povećanje pritiska na postojeće trajektne linije tijekom srpnja i kolovoza za 4 %. Uz izostanak povećanja broja dnevnih linija, povećanje potražnje dodatno ograničava prometnu dostupnost.
Scenarij 2.	Povećanje fizičkog prometa turista koji dolaze cestovnim vozilima neutralizira se povećanjem kapaciteta trajektnog prijevoza (broj linija, broj i veličina trajekata).
Scenarij 3.	I uz blago povećanje prometa, izostanak povećanja kapaciteta trajektnih linija dodatno ograničava prometnu dostupnost.
Scenarij 4.	Ublažavanje uskoga grla prometne povezanosti destinacije povezane s trajektnim prijevozom te povećanje zadovoljstva i stanovnika Grada i turista.

5.3. Zaključci i preporuke

Analiza jaza između poželjnih (standard) i stvarnih vrijednosti pojedinih pokazatelja prihvatnog kapaciteta pokazala je da je destinacija već i danas u brojnim aspektima turističke aktivnosti suočena s uskim grlima prihvatnog kapaciteta, a time i izlaskom izvan prihvatljivih granica ekonomskog, društvenog i okolišnog održivog korištenja. To implicira prelazak pragova ekonomske, društvene i okolišne održivosti te potencijalno narušava optimalnu razinu korištenja prostora i resursa. Naime, iako stanovnici Grada Malog Lošinja iskazuju pozitivan stav prema turizmu kao pokretaču povećanja blagostanja stanovnika, ističe se prisustvo brojnih iritacijskih faktora turizma. Riječ je o percepciji utjecaja turizma na rast troškova života, buke i gužve kao i neprimjereno odloženim smećem, ali i utjecajem turizma na izgled destinacije te korištenje javnog prostora koji prelaze gornju razinu prihvatljivosti za lokalne stanovnike, a time i turističke nosivosti destinacije. Stanovnici Grada smatraju da proces pretvaranja stanova u turističke apartmane prelazi gornju granicu prihvatljivosti, što se očituje manjkom stanova za mlade obitelji. Opravdanu zabrinutost lokalnih stanovnika za

[91] Godine 2024. na liniji je prevezeno 1,28 milijuna putnika i 540.000 vozila prema podacima Agencije za obalni linijski pomorski promet, od čega približno 37,5 % tijekom razdoblja srpanj-kolovoz (podaci DZS-a za promet putnika u luci Cres).

[92] Godine 2024. na liniji je prevezeno 539.000 putnika i 218.000 vozila prema podacima Agencije za obalni linijski pomorski promet, od čega približno 37,5 % tijekom razdoblja srpanj-kolovoz (podaci DZS-a za promet putnika u luci Cres).

stambeno zbrinjavanje potvrđuje i indeks priuštivosti stanovanja, koji dostiže bitno višu razinu od poželjne, standardom definirane razine, što upućuje na potrebu za ograničavanjem tog procesa. Pri tome ne treba zanemariti ni povezanu razinu nosivosti kretanja broja stanovnika te raspoloživosti dodatne radne snage.

Kada je riječ o odnosu obveznih i dodatnih nepercepcijskih pokazatelja i postavljenih standarda, postojeća razina turizmom motivirane izgrađenosti Grada, ali i potencijal nove izgradnje, nalaže posebnu pozornost nositelja turističke politike. Svi pokazatelji izgrađenosti i potencijalne izgrađenosti nalaze se u području dostignute razine turističke nosivosti ili u području dostizanja maksimalne razine turističke nosivosti pojedine pojave. Iznimka je potencijal izgradnje u područjima ugostiteljsko-turističke namjene (ležajevi/osobe) te izgrađenost kapaciteta u nautičkom turizmu. Korištenje i upravljanje pojedinim komunalnim sustavima također nalaže praćenje održivosti upravljanja.

Analiza scenarija pokazala je važnost destinacijske politike koja može učinkovito upravljati turizmom i utjecati na neutraliziranje postojećih i potencijalnih negativnih učinaka rasta turističke aktivnosti. U tom se smislu nameće potreba za:

- osnaživanjem upravljanja turističkim razvojem destinacije i poticanjem kolaborativnog destinacijskog menadžmenta
- unapređenjem razine znanja, vještina i sposobnosti zaposlenih
- zaštitom i interdisciplinarnom održivom valorizacijom prirodne i kulturne baštine
- povećanjem kontrole izgradnje
- podizanjem razine kvalitete destinacijskih usluga
- kontrolom buke, povećanjem prihvatnog kapaciteta prometa u mirovanju i unapređenjem javnoga linijskog putničkog prijevoza, kao i prilagodbom javne komunalne infrastrukture.

6. Razvojni smjer

6.1. Strateški okvir

Plan razvoja cresko-lošinjskog otočja do 2027. godine

Razvoj cresko-lošinjskog otočja:

- visoka kvaliteta života za djecu i mlade, s posebnim ciljevima (i) povećanja kvalitete infrastrukture i sadržaja za djecu i mlade te (ii) povećanja kvalitete života mladih obitelji
- otočje održivoga gospodarstva i poželjnog okružja za rad, s posebnim ciljevima (i) diverzifikacije i razvoja održivoga gospodarstva temeljenog na znanju i inovacijama, (ii) održivom razvoju turizma i (iii) atraktivnom poslovnom okružju za zapošljavanje, rast i ulaganja
- pametno i zeleno otočje, s posebnim ciljevima (i) pametnog upravljanja prostorom i prirodnim resursima, (ii) energetskom i niskougljičnom tranzicijom cresko-lošinjskog otočja, (iii) kvalitetnom, dostupnom i održivom javnom i komunalnom infrastrukturom
- kvaliteta života svih stanovnika, s posebnim ciljevima (i) otoka zdravlja i vitalnosti, (ii) visokog socijalnog standarda građana svih dobi te (iii) razvoja kulture, sporta i civilnog društva.

Plan prepoznaje turizam kao važan pokretač gospodarske aktivnosti, ali istodobno i kao aktivnost koja zbog eksternalija može generirati i negativne učinke na razvoj Grada. Planirano je da se poseban cilj održivog razvoja turizma ostvaruje mjerama: (i) poticanjem ulaganja u selektivne oblike turizma i diverzifikaciju turističke ponude, (ii) utvrđivanjem maksimalnoga prihvatnog kapaciteta otočja (iii) razvijanjem poljoprivredno-turističkih gospodarstva i (iv) razvijanjem održive javnoturističke infrastrukture.

Radi realizacije posebnih ciljeva i mjera na području Grada Malog Lošinja planirana je i provedba 67 projekata, od koji se po procijenjenoj vrijednosti i važnosti za razvoj turizma Grada posebno ističu:

- **održivi razvoj i zaštita okoliša, poboljšanje komunalne infrastrukture**: aglomeracija Mali Lošinj i aglomeracija Nerezine, Plavi svijet: centar znanosti o moru, izgradnja vatrogasnog centra, revitalizacija park-šume Čikat, uređenje parka Haračić, solarne elektrane Unije/ Ustrine, električne punionice za vozila i bicikle (e-mobilnost), sanacija deponija Kalvarija, izgradnja kompostane, sortirnice, reciklažnog dvorišta za građevinski otpad, projekti oborinske odvodnje, vodospreme
- **očuvanje kulturne baštine**: obnova područja Kaštela i utvrde, bedemi Osor, obnova stare jezgre u Malom i Velom Lošinju, parterna uređenja naselja, rekonstrukcija Vele rive u Malom Lošinju i rive na Unijama, Muzej pomorstva na otvorenom
- **poboljšanje prometne povezanosti**: izgradnja i rekonstrukcija cesta (Mali Lošinj – Mrtvaška, Veli – Mali Lošinj, Osor – Punta Križa), zračna luke/letjelišta/heliodrom, rekonstrukcija pristana i molova u lošinjskom arhipelagu radi opskrbe i komunikacije manjih otoka, izgradnja javne garaže Mali Lošinj, uređenje parkirališnih zona, uređenje lokalnih i nerazvrstanih cesta s komunalnom infrastrukturom
- **unapređenje društvene infrastrukture**: izgradnja stanova za potrebe lokalnog stanovništva, izgradnja i uređenje vrtića, izgradnja bolnice, izgradnja bazena, sportske dvorane, javna rasvjeta
- **javna turistička infrastruktura:** uređenja javnih plaža (Bojčić, Rovenska, Zagazinjine, Poljana, Bolnička plaža, Čikat, Ružmarinka, Kadin faza 2), izgradnja vidikovaca (Pogled, sv. Ivan, Ćunski, Kadin), šetnice, nogostupi, pješačke/biciklističke staze, igrališta
- **projekti turističke suprastrukture:** *eco golf resort* Matalda.

Akcijski plan za energetski i klimatski održiv razvoj (SECAP)

Plan predviđa smanjenje emisija CO_2 za najmanje 40 % do 2030. godine provedbom mjera poput energetske obnove zgrada, poticanja korištenja obnovljivih izvora energije, razvoja održive mobilnosti i prilagodbe turističke infrastrukture klimatskim promjenama.

Program tranzicije prema čistoj energiji (Cres i Mali Lošinj)

Cilj plana jest potpuna dekarbonizacija energetskog sustava arhipelaga do 2040. primjenom pametnih tehnologija, povećanjem energetske učinkovitosti i prelaskom na obnovljive izvore energije. Ključni elementi plana uključuju:

- **razvoj obnovljivih izvora energije**: planira se povećanje korištenja solarne energije, uključujući instalaciju fotonaponskih sustava na javnim i privatnim objektima.
- **unapređenje energetske infrastrukture**: modernizacija elektroenergetske mreže kako bi se omogućila integracija obnovljivih izvora i poboljšala pouzdanost opskrbe energijom.
- **uključivanje lokalne zajednice**: edukacija i aktivno sudjelovanje građana u energetskoj tranziciji, uključujući osnivanje energetskih zadruga i poticanje lokalnog vlasništva nad energetskim projektima.
- **poticanje održivog turizma**: korištenje čiste energije kao sredstva za privlačenje turista koji cijene održivost i ekološku odgovornost.

Strategija razvoja turizma Mali Lošinj i Cres

Dokument turistički pozicionira Mali Lošinj i Cres kao destinacije idealne za aktivno povezivanje s prirodom, bližnjima i samim sobom, kao odraz izvornog ambijenta mediteranskog arhipelaga i domaćinskog ugođaja koji gostima pruža osjećaj uzbudljivog utočišta.

Primarni proizvodi i iskustva: sunce i more, aktivni odmor, *wellbeing*.

Potporni turistički proizvodi i iskustva: gastronomija, sport, golf, zdravstveni turizam, MICE, nautički turizam, kulturni turizam.

Ciljevi: rast potražnje u predsezoni i posezoni, diversificiranje turističkih proizvoda, rast potrošnje, osnaživanje prepoznatljivosti i vidljivosti destinacije.

Operativne strategije obuhvaćaju: turističke proizvode, projekte turističke infrastrukture, strategiju smještaja, programe konkurentnosti, smjernice turističkog marketinga, potpore razvojne inicijative.

Prostorni plan uređenja Grada Malog Lošinj

Važeći Prostorni plan uređenja Grada Malog Lošinja („Službene novine Primorsko-goranske županije“, broj 13/08, 13/12, 26/13, 05/14, 42/14, 25/15 proč. tekst, 32/15 teh. ispr. i 32/16) bio je donesen 2008. te je od tada izmijenjen ukupno šest puta. U vrijeme izrade ovog elaborata u tijeku je izrada VII. izmjena i dopuna PPUG Mali Lošinj (Odluka o izradi – „Službene novine Primorsko-goranske županije“, broj 35/19, 11/22).

Prostorni plan uređenja Grada Malog Lošinja „određuje svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i sanaciju građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša te zaštitu kulturnih dobara i osobito vrijednih dijelova prirode“. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značenja su razvoj gradova i naselja, racionalno korištenje prirodnim izvorima te očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša. Važni ciljevi prostornog razvoja su demografski razvoj, odabir prostorno razvojne strukture te razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture.

Građevine i važni zahvati za državu u Gradu Malom Lošinju izravno su povezani s razvojem turizma:

- luke nautičkog turizma: Privlaka, Nerezine, Velopin

- pomorske građevine s pripadajućim građevinama i uređajima za prihvat, čuvanje i ukrcaj brodova: luke za posebne namjene
- građevine vodnogospodarskog sustava: građevine sustava za odvodnju – sustav Mali Lošinj.

Građevine i zahvati važni za županiju u Gradu Malom Lošinju izravno su povezani s razvojem turizma:

- društvene građevine: srednja škola – Mali Lošinj, građevine sekundarne zdravstvene zaštite – Veli Lošinj
- sportske građevine: igralište za golf
- pomorske građevine s pripadajućim građevinama i uređajima za prihvat, čuvanje i ukrcaj brodova: luke otvorene za javni promet (Mali Lošinj, Mrtvaška), sidrišta za prihvat putničkih brodova za kružna putovanja u međunarodnom prometu (sidrište luke Mali Lošinj, unutarnja sidrišta Privlaka i Poljana, vanjska sidrišta Artatori i Zabodaski)
- građevine zračnog prometa: zračno pristanište Mali Lošinj, zračno pristanište Unije
- građevine vodnogospodarskog sustava s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama: sustav vodoopskrbe (sustav otoka Cresa i Lošinja, sustav odvodnje otpadnih voda, sustav Veli Lošinj).

Za građevine i zahvate od županijskoga i državnog interesa Prostornim planom županije određeni su uvjeti gradnje za Lječilište Veli Lošinj, golf-igralište Matalda.

Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja (Izvješće o stanju u prostoru Grada Malog Lošinja od 2019. do 2022.) određeno je 14 područja ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja ukupne površine 189,90 ha i ukupnog kapaciteta 20.070 ležaja.

Planom (Prostorni plan uređenja Grada Malog Lošinja, pročišćeni tekst; https://zavod.pgz.hr/planovi_i_izvjesca/registar-prostornih-planova.ml) određene su sljedeće vrste ugostiteljsko-turističke namjene:

1. hoteli – T1, podrazumijeva hotel i depandanse hotela te lječilišno-turističko-bolnički kompleks i uz navedeno prateće sadržaje koji uključuju trgovačke, uslužne, ugostiteljske, sportsko-rekreacijske, zabavne i slične namjene
2. turistička naselja – T2, podrazumijevaju isključivo smještajne kapacitete turističkog naselja i prateće sadržaje koji uključuju trgovačke, uslužne, ugostiteljske, sportsko-rekreacijske, zabavne i slične namjene, parkove, zelenilo i sl. Turističko naselje (T2) planira se kao jedinstvena funkcionalna cjelina koja se sastoji od smještajnih i zajedničkih pratećih sadržaja, koji se po mogućnosti grade na jednoj građevnoj čestici (urbanističkim planom uređenja nedvosmisleno propisati da se formira jedna, jedinstvena građevna čestica)
3. kampovi – autokampovi – T3, podrazumijevaju smještajne kapacitete za pokretne jedinice i prateće sadržaje koji uključuju trgovačke, uslužne, ugostiteljske, sportsko-rekreacijske, zabavne i slične namjene, parkove, zelenilo i sl.

U sklopu građevinskog područja ugostiteljsko-turističke namjene oznake T1, T2 i T3 se osim smještajnih građevina planira izgradnja pratećih sadržaja trgovačke, uslužne, ugostiteljske, sportsko-rekreacijske, zabavne i slične namjene, kao i izgradnja privezišta.

4. turističko-informacijski centar – T4, uključuje sadržaje potrebne za poslovanje informacijskog centra i druge kompatibilne sadržaje bez smještaja, koji uključuju trgovačke, ugostiteljske, kulturne (prezentacijska dvorana, izložbeni prostor) i uslužne sadržaje kao i parkiralište za osobne automobile i za autobus.

Županijskim prostornim planom određena je lokacija kombiniranog golf-igrališta na području sljedećih obilježja: vrsta – natjecateljsko, 2 x 18 polja, najveća površina – do 315 ha, najveća površina za građenje – 2 x 1,5 ha, ugostiteljsko-turistički sadržaji maksimalno 800 kreveta i 10 ha.

Važan aspekt planiranja i privođenja svrsi područja ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja podrazumijeva i rješavanje problema manjka radne snage, odnosno osiguranja odgovarajućih uvjeta za smještaj zaposlenih. Izmjene prostornog plana u tijeku imaju namjeru omogućiti smještaj za potrebnu radnu snagu za turističke komplekse u sklopu zona ugostiteljsko-turističke namjene izdvojenih iz naselja. No to znači da se u zonama izvan naselja, koje po namjeni nisu predviđene za stanovanje, sada planira/uvodi stanovanje, a time i potreba za osiguranjem drugih povezanih sadržaja (primjerice, sadržaji za obitelji zaposlenika ako je riječ o stalnozaposlenima). Jednako tako, to s aspekta društvene održivosti otvara pitanje opravdanosti stvaranja izdvojenih dijelova naselja za radnike, ali i, alternativno, integracijskoga kapaciteta malih naselja da prihvate strane radnike.

6.2. SWOT analiza

SWOT analiza omogućuje jezgrovit uvid u interne „snage“ i „slabosti“, odnosno eksterne „prilike“ i „prijetnje“ koje određuju poziciju Grada na turističkom tržištu, ali koje usmjeravaju njezin razvoj kao turističke destinacije u budućnosti. Radi jasnijeg sagledavanja potencijalno relevantnih činitelja i/ili ograničenja budućega turističkog razvoja grada Malog Lošinja, analiza jakih i slabih strane prikazana je u šest međuovisnih područja. To su:

- razvijenost turističkog sektora
- atrakcijsko resursna osnova
- dostupnost, komunalna i javna turistička infrastruktura
- upravljanje destinacijom
- ljudski potencijali
- značajke proizvoda i komunikacijske aktivnosti.

Potencijalne prilike i prijetnje iz okružja sagledane su integralno.

Detaljniji nalazi SWOT analize prikazani su u nastavku.

Tablica 6.1. SWOT analiza turizma Grada Malog Lošinja

SNAGE	SLABOSTI
Razvijenost turističkog sektora	
• Pozitivna percepcija utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji • Izravna ili neizravna uključenost stanovnika Grada u pružanje turističkih aktivnost • Bogata i raznovrsna smještajna ponuda • Rast kvalitete ponude smještaja • Stabilna tržišna pozicija na tradicionalnim tržištima • Pojedinačni iskoraci u kvaliteti ugostiteljske ponude • Kvaliteta pojedinih manifestacija • Visoko zadovoljstvo turista kvalitetom cjelokupne destinacijske ponude • Vrlo visok stupanj zadovoljstva turista ukupnim boravkom • Visok stupanj zadovoljstva sportskim sadržajima	• Nedovoljno profilirana i kvalitetna ugostiteljska ponuda • Predimenzioniranost kapaciteta ugostiteljskih terasa u Malom Lošinju i istiskivanje drugih turističkih aktivnosti • Nedovoljno razvijena trgovačka ponuda • Nedovoljno profilirana i kvalitetna ponuda kulturnih manifestacija • Sezonalnost poslovanja • Izgrađenost nekomercijalnim smještajnih kapaciteta • Iskazi nezadovoljstva prema utjecaju turizma na izgled destinacije i uporabu prostora • Nedostatak razvijenosti (eko)agro ponude (ceste različitih proizvoda, proizvodnja za potrebe turističkih djelatnosti)

• Spremnost investitora da podižu razinu kvalitete ponude i primjenu suvremenih ekoloških procedura u poslovanju	
Atrakcijsko resursna osnova	
• Iznimno kvalitetna resursno-atrakcijska osnova • Više pojedinačnih visokokvalitetno uređenih sadržaja u segmentu kulturno-povijesne baštine • Kontinuirani projekti uređenja kulturno-povijesne baštine • Potencijal za razvoj i unapređenje ponude i proizvodnog portfelja destinacije • Vrlo visok stupanj zadovoljstva turista ljepotom mjesta, atmosferom/ugođajem, ekološkom očuvanošću prostora	• Neiskorišten turistički potencijal kulturno-povijesnih resursa • Neiskorišten potencijal prirodnih resursa, posebice ljekovitih činitelja otoka • Nedovoljno profilirana tržišna komunikacija kulturno-povijesne i prirodne baštine
Dostupnost, komunalna i javna turistička infrastruktura	
• Uređenost i kapacitet glavne cestovne prometnice do Malog Lošinja (DC 100) • Pokrivenost destinacije stabilnom vodoopskrbom • Pokrivenost destinacije stabilnim odvozom i odlaganjem otpada • Bez prometnih gužvi na glavnim prometnicama do naselja • Kakvoća vode za piće i kupanje • Vrlo visok stupanj zadovoljstva turista čistoćom plaža, visok stupanj zadovoljstva biciklističkim rutama i stazama	• Troškovi odlaganja otpada • Ovisnost sustava odlaganja otpada o kapacitetima prihvata ŽCGO Marišćina • Iskaz nezadovoljstva lokalnih stanovnika neprimjereno odloženim otpadom • Nestabilna električna mreža (prekidi napajanja) • Nedovoljno razvijen sustav biciklističkih staza • Promet u naseljima, gužve i parkiranje • Ograničenja dostupnosti povezana kapacitetom trajektnih linija Valbiska – Marag i Brestova – Porozina u vršnim danima turističke sezone • Prometna zagušenja na lokacijama pokretnih mostova na predjelu Privlaka i Osor • Zaostajanje razvoja zračne luke i smanjivanje tržišnog udjela • Nedovoljna tematiziranost plaža • Nedovoljna dostupnost javne turističke infrastrukture osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti
Upravljanje destinacijom	
• Aktivan afirmativan odnos javnog sektora prema razvoju turizma • Tradicija bavljenja turizmom • Orijentacija prema razvoju održivog turizma • Uspostavljena planska osnova za vođenje proaktivne održive turističke politike, uključujući aktivnosti u vezi s ublažavanjem negativnih utjecaja klimatskih promjena kao i energetskim održivim razvojem	• Postojeći plan rada TZ-a ne podržava preuzimanje funkcije upravljanja destinacijom • Nedovoljni organizacijski i financijski kapacitet turističke zajednice da preuzme upravljanje destinacijom • Usklađivanje nadležnosti koordinacije ključnih nositelja turističke politike Grada u području upravljanja destinacijom i turističkim tokovima • Nedovoljno razvijen sustav praćenja učinkovitosti mjera turističke politike

• Uspješan rad i prepoznatljivost nevladinih udruga/organizacija civilnog društva • Institucionalna podrška upravljanju prirodnim i kulturnim nasljeđem	• Provedba planiranih aktivnosti razvoja turizma • Nedostatak komunalnih redara i kontrola provedbe lokalnih propisa/pravila • Ograničeni financijski, kadrovski i organizacijski resursi za provedbu aktivnosti uređenja i održavanja javne turističke infrastrukture • Nedostatak reguliranja pratećih turističkih aktivnosti (primjerice, izletnički brodovi, taksi, razvoj turističke/neugostiteljske ponude u naseljima (posebice centri) • Neprimjerena uporaba raspoloživih javnih prostora za razvoj ponude Grada i profiliranje destinacije na tržištu, uključujući razvoj centra za istraživanje mora • Ubrzani rast bespravne izgradnje
Ljudski potencijali	
• Rast zaposlenosti u turizmu • Gostoljubivost stanovništva • Velika tradicija i iskustvo stanovništva u turizmu • Interes malih poduzetnika za ulaganjima u projekte s područja turizma	• Rastuće potrebe za stranim radnicima • Problematika smještaja i akulturacije stranih radnika • Nedovoljna znanja za turističko privređivanje u području obiteljskog smještaja (marketing, investicije, usluživanje i sl.) • Potreba podizanja razine znanja i vještina zaposlenih u turističkim djelatnostima, posebice izvansmještajnom ugostiteljstvu
Značajke proizvoda i komunikacijske aktivnosti	
• Međunarodno konkurentni proizvodi • Uporaba svih danas relevantnih komunikacijskih *offline* i *online* kanala • Vrlo visok stupanj zadovoljstva turista kvalitetom informacija	• Proizvod sunca i mora i dalje osnovna odrednica identiteta destinacije • Nedovoljno iskorišten potencijal zdravstvenog turizma • Nedovoljno iskorišten potencijal MICE turizma • Mogućnosti za unapređenje korištenja *offline* i *online* komunikacijskih kanala
PRILIKE	**PRIJETNJE**
• Globalni rast turizma • Rast prepoznatljivosti i atraktivnosti Hrvatske na turističkom tržištu • Visoka segmentacija tržišta • Rast interesa za zelenim i očuvanim prostorima te destinacija i gospodarskih subjekata koji primjenjuju suvremene ekološke standarde • Jačanje kupovne moći domaćeg stanovništva • Nacionalni izvori/poticaji za razvoj turizma	• Nastavak političke nesigurnosti na globalnoj sceni • Usporavanje gospodarske aktivnosti u Europskoj uniji i Hrvatskoj • Klimatske promjene • Poremećaji ekosustava u Jadranu • Zakonska prenormiranost i neusklađenost • Rast potražnje za nekretninskim oblicima turističke izgradnje • Pritisak na destinacije zbog prekomjernog rasta turističke aktivnosti/potražnje

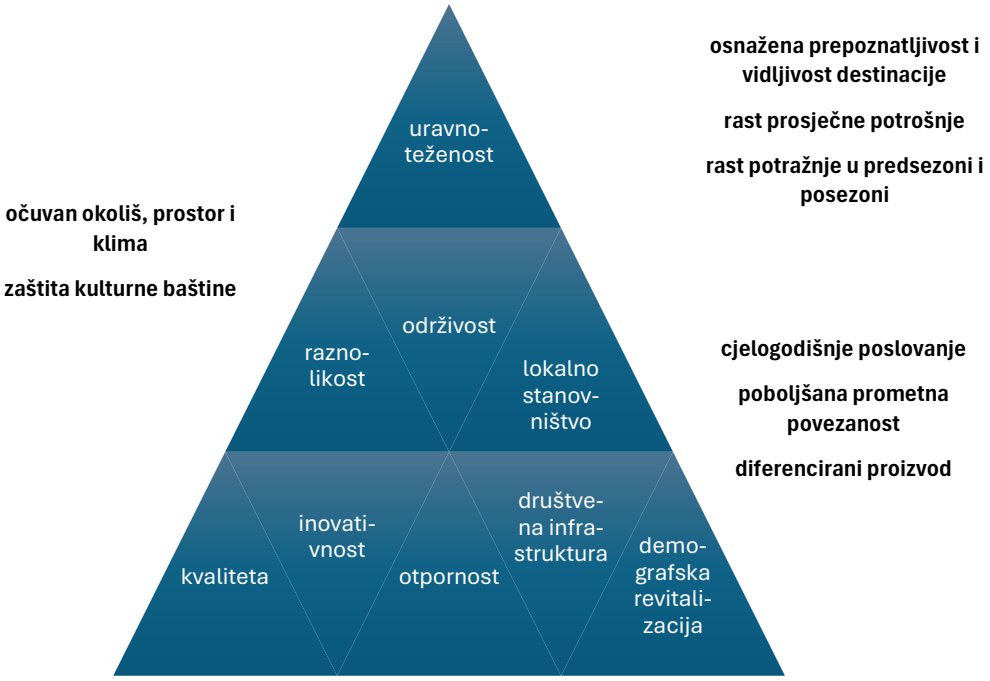
• Mogućnosti koje pruža digitalizacija u optimizaciji upravljanja turizmom destinacije	• Volumen prometa te propusna moć glavne prometnice na otoku Krku (Državna cesta D102 i Krčki most) te smanjivanje prometa na aerodromu Rijeka.

6.3. Opća načela i ciljevi turizma

Okvir za uspostavljanje općih načela i ciljeva turizma Grada Malog Lošinja proizlazi iz Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine (NN 2/2023), Plana razvoja turizma Primorsko-goranske županije, Plana razvoja cresko-lošinjskog otočja do 2027. i Strategije razvoja turizma Mali Lošinj i Cres.

Navedeni dokumenti (Slika 6.1.) razvoj turizma fokusiraju na održivost koja se ekonomskim aspektom iskazuje preko inovativnosti i konkurentnosti, odnosno kvalitetom i disperziranošću proizvoda, cjelogodišnjim poslovanjem uz rast prosječne potrošnje turista i izvansezonskoga fizičkog prometa, ali i potrebnim osnaživanjem prepoznatljivosti i vidljivosti destinacije te unaprijeđenom prometnom povezanošću. Društveni aspekt održivosti prije svega se iskazuje potrebom stavljanja razvoja turizma u kontekst lokalnog stanovništva, a onda i osiguranjem demografske revitalizacije te unapređenjem društvene infrastrukture. Uravnoteženi razvoj turizma koji osigurava očuvan okoliš, prostor i klimu te zaštitu kulturne baštine u središtu je okolišnog aspekta održivosti.

Slika 6.1. Ključni koncepti strateškog okvira razvoja Grada Malog Lošinja

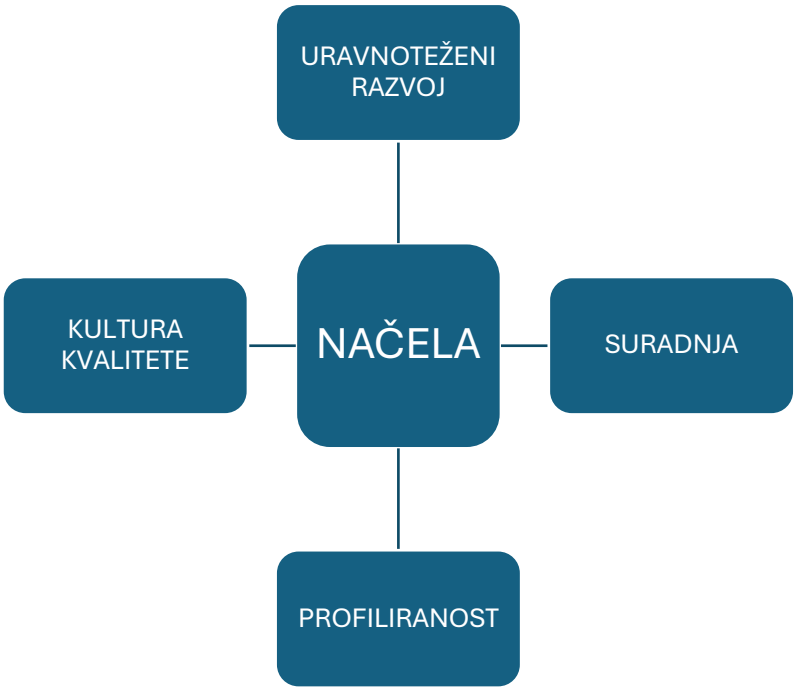

Polazeći od ključnih koncepata strateškog okvira razvoja turizma destinacije Grad Mali Lošinj te utvrđenih obilježja destinacije iskazanih analizom stanja i prihvatnog kapaciteta, definiraju se sljedeća ključna načela razvoja turizma koja, osiguravajući ravnotežu između pozitivnih i negativnih

strana turističke aktivnosti, podržavaju održivost, kvalitetu, pristupačnost, zadovoljstvo i sigurnost[93] (Slika 6.2.):

- uravnoteženi razvoj turizma utemeljen na stvaranju uvjeta za povećanje ekonomskih performansi turističke aktivnosti na cijelom području Grada, uz naglasak na kvaliteti i inovacijama koje su prilagođene raspoloživim resursima i očuvanju te unapređenju kvalitete okoliša i prirodne i kulturno-povijesne resursno-atrakcijske osnove, ali i zaštiti prostora i društvenom napretku
- kultura kvalitete kao ishodište ostvarivanja konkurentskih prednosti i pozicioniranja na međunarodnom turističkom tržištu zahtijeva stalno unapređenje kvalitete i izvrsnosti u svim aspektima izravnoga i neizravnog turističkog usluživanja i privređivanja, poboljšanja destinacijskog lanca vrijednosti, kreiranja destinacijskih turističkih doživljaja kao i pozicioniranja i komunikacije s tržištem
- profiliranost destinacije koja počiva na razvoju diversificiranog portfelja turističkih proizvoda namijenjenih različitim ciljanim skupinama turista i posjetitelja. Proizvodi različitoga tržišnog potencijala u sinergiji kreiraju visokosadržajnu ponudu turističkih doživljaja kao jednog od nosećih stupova prepoznatljivosti i poželjnosti Grada Malog Lošinja
- suradnja razvojnih dionika u procesu strateškog upravljanja razvojem turizma kao okvir za usklađivanje interesa stanovnika destinacije i turista, smanjenje negativnih eksternalija, ali i povezivanje dionika iz privatnog, civilnog i javnog sektora u stvaranju jedinstvenih i visokokvalitetnih iskustava posjetitelja.

Slika 6.2. Opća razvojna načela turizma destinacije Grad Mali Lošinj

Polazeći od visoke važnosti turizma za lokalnu zajednicu, ali i afirmativnog stava stanovnika turizma prema turizmu, uz istodobno razumijevanje i pozitivnih i negativnih utjecaja turizma na destinaciju,

[93] Ministarstvo turizma i sporta je u dokumentu Smjernice i upute za izradu Plana upravljanja destinacijom definiralo da bi se u identifikaciji općih načela trebalo voditi održivošću, kvalitetom, pristupačnošću, zadovoljstvom i sigurnošću.
https://mint.gov.hr/UserDocsImages/2024_dokumenti/240927_pravni_smjernice.pdf

definiraju se opći ciljevi turizma Grada Malog Lošinja (Slika 6.3.), koji proizlaze iz strateškog okvira i rezultata provedene SWOT analize i uspostavljenih načela turizma[94]:

Slika 6.3. Opći ciljevi razvoja turizma Grada Malog Lošinja

Socijalni cilj: **Ublažavanje iritacijskih učinaka turizma na stanovnike Grada**	Neutraliziranje postojećih i zaustavljanje generiranja novih negativnih učinaka turizma na kvalitetu života stanovnika Grada Malog Lošinja iskazanih izgledom destinacije, turističkom izgradnju, korištenjem prostora, gužvom, bukom, priuštivošću stanovanja, odlaganjem otpada.
Ekonomski cilj: **Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti**	Razvoj turizma Grada Malog Lošinja zasnovan na povećanju konkurentske sposobnosti kroz učinkovitije korištenju postojeće infrastrukture i suprastrukture kao odraza povećane prosječne dnevne potrošnje turista, podizanja kvalitete destinacijskog lanca vrijednosti, smanjenja sezonalnosti te jačanje organizacijskih i menadžerskih kapaciteta na svim razinama turističkog djelovanja i upravljanja i osnaživanja znanja, vještina i inovativnosti pružatelja turističkih usluga.
Ekološki cilj: Odgovorna upotreba razvojnog prostora i zaštita kopnenoga i morskog ekosustava	Odanost i dosljednost u zaštiti prirodne baštine noseći je element razvoja turizma destinacije Grad Mali Lošinj i važan atribut njegove prepoznatljivosti na turističkom tržištu, uz jasno definiran koncept optimizacije

[94] Ministarstvo turizma i sporta je u dokumentu Smjernice i upute za izradu Plana upravljanja destinacijom definiralo je da bi se u identifikaciji općih načela trebalo voditi ekonomskim, kulturnim, ekološkim, socijalnim i infrastrukturnim ciljevima, https://mint.gov.hr/UserDocsImages/2024_dokumenti/240927_pravni_smjernice.pdf

	uporabe raspoloživog prostora i ograničavanja nekretninskih aktivnosti povezanih sa smještajnim kapacitetima.
<u>Kulturološki cilj:</u> Očuvanje tradicije, kulture i načina života	Uravnoteženi turistički razvoj usklađen s potrebama lokalnog stanovništva koji osigurava kvalitetne ekonomske i društvene uvjete za života, smanjuje sklonost iseljavanju mladih i mladih obitelji te pridonosi očuvanju otvorenosti i pozitivnog stava zajednice prema turizmu i turistima.

6.4. Strateški smjer i prioriteti

Polazeći od postavljenih općih načela i ciljeva razvoja turizma, strateški razvoj turizma odraz je potrebnih unapređenja turizma destinacije u budućnosti kao okvira strateškog pristupa razvoju turizma u četverogodišnjem razdoblju te prioritetnih područja djelovanja koja će osigurati uspješnu realizaciju plana upravljanja.

Određivanje strateškog smjera i prioriteta turizma Grada Malog Lošinja nalaže stoga traženje odgovora na ključna razvojna pitanja i područja polazeći od jaza između današnjeg stanja i stanja koje se želi ostvariti u budućnosti, i u odnosu na opće ciljeve razvoja i na tržišno pozicioniranje destinacije, razvoj proizvoda ili podizanje razine prepoznatljivosti. Strateški smjer destinacije Grada Malog Lošinja određuje, polazeći od postavljenih općih ciljeva, odgovore na sljedeća četiri razvojna pitanja:

- Što turizam mora pružiti stanovnicima Grada Malog Lošinja?
- Kakvi želimo biti našim posjetiteljima?
- Kakav bi trebao biti turizam Grada Malog Lošinja u budućnosti?
- Kako bi valjalo upravljati turizmom u Gradu Malom Lošinju?

Odgovori na postavljena pitanja predstavljeni su u slici 6.4.

Slika 6.4. Odrednice strateškog razvoja turizma

Što turizam mora omogućiti stanovnicima Grada Malog Lošinja?

- destinaciju ugodnog života i društvenog standarda
- optimiziranu komunalnu infrastrukturu
- dugoročno održiv izvor gospodarske aktivnosti
- smanjenje negativnih eksternalija/iritacijskih čimbenika
- prostornu uravnoteženost

Kakvi želimo biti našim posjetiteljima?

- autentični
- gostoljubljivi
- ekološki očuvani
- sigurni
- dostupni

Kakav bi trebao biti turizam Grada Malog Lošinja u budućnosti?

- održiv i otporan
- cjelogodišnji
- bogat doživljajima utemeljenim na zdravlju i zdravom životu
- utemeljen na *premium* kvaliteti ponude / proizvodima visoke vrijednosti
- usklađen s resursno-atrakcijskom osnovom

Kako bi valjalo upravljati turizmom u Gradu Malom Lošinju?

- u skladu sa strateškim razvojnim dokumentima
- suradnjom dionika u donošenju razvojnih odluka
- odgovorno i transparentno
- vertikalno integriranom destinacijskom sustavu upravljanja
- osiguranim financijskim i radnim resursima
- poticajno

Sažeti iskaz odrednica strateškog razvoja turizma destinacije Grad Mali Lošinj upućuje na četiri noseća elementa „slike“ razvoja turizma:

- Grad Mali Lošinj razvoju turizma pristupa osiguravanjem zaštite prirodne i kulturne baštine te ograničavajući nepovratno, nekretninskom turističkom potražnjom pogonjeno, neproduktivno trošenje prostora kao najvrednijeg resursa destinacije.Grad Mali Lošinj razvija dugoročno ekonomski održiv turizam koji lokalnim stanovnicima izravno ili neizravno omogućuje visoku kvalitetu života i društvenoga i komunalnog standarda podržavajući otvorenost, kreativnost, poduzetništvo i pozitivnu energiju zajednice.
- Grad Mali Lošinj razvija međunarodno tržišno prepoznatljivu ponudu diverzificiranog sustava proizvoda visoke vrijednosti utemeljenih na zdravlju i zdravom životu integrirajući visokokvalitetnu ponudu turističkih proizvoda i usluga, znanje i inovativnost pružatelja turističkih usluga te ambijentalnost naselja i kvalitetu resursno-atrakcijske osnove.
- Grad Mali Lošinj razvija destinacijski sustav upravljanja poticanjem suradnje dionika iz javnoga i privatnog sektora u donošenju razvojnih odluka utemeljenih na znanju, nosivim kapacitetom destinacije te osiguranim financijskim, organizacijskim i radnim resursima.

Polazeći od nužnog uspostavljanja učinkovitog upravljanja destinacijom, noseći elementi „slike“ razvoja Grada rezultiraju i sljedećim – izvedenim prioritetima kojima se treba voditi u definiranju specifičnih/operativnih ciljeva te mjera i aktivnosti plana upravljanja turizmom:

1. upravljanje nosivim kapacitetom destinacije
2. upravljanje kvalitetom turističkog proizvoda
3. upravljanje s prepoznatljivošću destinacije.

6.5. Ciljevi

Polazeći od općih ciljeva te odrednica strateškog smjera i definiranih prioriteta, definiraju se specifični/operativni ciljevi koji stvaraju platformu za poduzimanje specifičnih mjera i aktivnosti razvoja turizma destinacije Grad Mali Lošinj. Međuuvjetovanost specifičnih/operativnih ciljeva te postavljenih prioriteta, načela i općih ciljeva razvoja turizma prikazana je u Tablici 6.2.

Tablica 6.2. Razvojni prioriteti, načela i opći ciljevi te specifični ciljevi razvoja turizma destinacije Grad Mali Lošinj

Prioritet Upravljanje nosivim kapacitetom destinacije **Načela** Uravnotežen razvoj Suradnja **Opći ciljevi** Ublažavanje iritacijskih učinaka turizma na stanovnike Očuvanje tradicije, kulture i načina života Odgovorna upotreba razvojnog prostora i zaštita kopnenoga i morskog ekosustava	**Specifični cilj** **1. Minimiziranje negativnih utjecaja/eksternalija turizma** usmjereno na: ➲ uklanjanje uskih grla u komunalno-prometnoj infrastrukturi ➲ uklanjanje uskih grla u području kvalitete života i uređenosti destinacije ➲ odgovorno upravljanje prirodnom baštinom i prostorom ➲ unapređenje kvalitete ljudskoga kapitala **2. Unapređenje sustava upravljanja razvojem turizma** usmjereno na: ➲ osiguranje pretpostavki za praćenje održivosti i nosivosti destinacije ➲ unapređenje destinacijskog menadžmenta
Prioritet Upravljanje kvalitetom turističkog proizvoda **Načelo** Kultura kvalitete **Opći cilj** Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti	**Specifični cilj** **3. Podizanje kvalitete ponude destinacijskog lanca vrijednosti** usmjereno na: ➲ širenje destinacijskog lanca vrijednosti i povećanje ponude proizvoda visoke vrijednosti ➲ unapređenje kvalitete ljudskog kapitala
Prioritet Upravljanje prepoznatljivošću destinacije **Načelo** Profiliranost **Opći cilj** Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti	**Specifični cilj** **4. Inovirana tržišno relevantna komunikacijska platforma** usmjerena na: ➲ pozicioniranje, brendiranje i komunikaciju destinacije ➲ unapređenje tržišne komunikacije

Za svaki od četiri specifična cilja razvoja destinacije Grad Mali Lošinj u nastavku se definiraju pokazatelji uspjeha i očekivani rezultat do 2029. godine (Tablica 6.3.).

Tablica 6.3. Logika intervencije plana upravljanja: Specifični ciljevi –pokazatelj i očekivani rezultat u 2029. godini

Minimiziranje negativnih učinaka turizma na destinaciju i njezine stanovnike	Pokazatelj: pokazatelji dostignutoga prihvatnog kapaciteta (u skladu s metodološkim okvirom izračuna obveznih i odabranih dodatnih pokazatelja u ovom dokumentu, odnosno s Pravilnikom o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta, NN 112/24 te odgovarajućim smjernicama za njihov izračun)
	Cilj: dostizanje vrijednosti postavljenih standarda obveznih i dodatnih pokazatelja
Unapređenje sustava upravljanja razvojem turizma	Pokazatelj: broj sjednica partnerskog vijeća destinacijskih dionika iz privatnog, javnog, obrazovnog i akademskog te građanskog sektora na kojima su raspravljeni i prihvaćeni izvještaji TZ-a Grada, koji se odnose na analizu učinaka mjera plana upravljanja destinacijom
	Cilj: godišnje minimalno dvije održane sjednice partnerskog vijeća destinacijskih dionika iz privatnog, javnog, obrazovnog i akademskog te građanskog sektora na kojima su raspravljeni i prihvaćeni izvještaji TZ-a, koji se odnose na analizu učinaka mjera plana upravljanja destinacijom
Podizanje kvalitete ponude destinacijskog lanca vrijednosti	Pokazatelj: prosječni dnevni izdaci turista koji borave u komercijalnim smještajnim kapacitetima
	Cilj: realno povećanje prosječnih dnevnih izdataka turista za 10 % u usporedbi s prosječnim dnevnim izdatkom u 2025. godini
Inovirana tržišno relevantna komunikacijska platforma	Pokazatelj: struktura proizvodnog portfelja u %
	Cilj: povećanje udjela turista mjerenih noćenjima koji borave u ožujku, travnju i svibnju te listopadu i studenom s motivom aktivnog odmora i zdravlja za 20 % u odnosu na 2025. godinu

7. Mjere i aktivnosti – akcijski plan

7.1. Mjere

Za potrebe ovog dokumenta definirano je deset mjera razvrstanih prema pojedinim općim i specifičnim ciljevima. Mjere su prikazane u tablici 7.1.

Tablica 7.1.1. Mjere operacionalizacije specifičnih ciljeva razvoja turizma Grada Malog Lošinja

Opći i posebni ciljevi	Mjere
Opći cilj: ublažavanje iritacijskih učinaka turizma na stanovnike Grada Opći cilj: očuvanje tradicije, kulture i načina života Opći cilj: odgovorna upotreba razvojnog prostora i zaštita kopnenoga i morskog ekosustava	

Poseban cilj 1.:
Minimiziranje negativnih učinaka turizma na destinaciju i njezine stanovnike
	• Mjera 1.1. Odgovorno upravljanje prirodnom resursnom osnovom
	Mjera se realizira provedbom:
	  • aktivnosti održive valorizacije otočnih šuma
	  • aktivnosti zaštite mora i podmorja
	  • aktivnost jačanja međunarodnog programa istraživanja morskog ekosustava
	  • aktivnost razvoja i organiziranja međunarodne interdisciplinarne znanstvene konferencije o morskom ekosustavu
	  • aktivnost planiranja nautičkog turizma
	  • aktivnosti uređenja i održavanja plaža
	  • aktivnosti uklanjanja divljih odlagališta

	• Mjera 1.2. Uklanjanje uskih grla generiranih turističkom aktivnošću u javno komunalnoj i prometnoj infrastrukturi
	Mjera se realizira provedbom:
	  • aktivnosti podizanja prihvatnog kapaciteta prometa u mirovanju
	  • aktivnosti unapređenja destinacijskoga autobusnog prijevoza
	  • aktivnosti uređenja Zračnog pristaništa Mali Lošinj
	  • aktivnosti širenja, uređenja i održavanja biciklističke i pješačke infrastrukture
	  • aktivnosti uklanjanja uskih grla prometne povezanosti Grada Malog Lošinja
	  • aktivnosti unapređenja odlaganja otpada i čišćenje javnih površina u razdoblju intenzivne turističke potražnje
	  • aktivnosti prilagođavanja javne komunalne infrastrukture (voda, otpad, odvodnja) turističkim potrebama i klimatskim promjenama
	  • aktivnosti povećanja energetske učinkovitosti i upotreba obnovljivih izvora energije u ugostiteljstvu
	  • aktivnosti poticanja e-mobilnosti – punionice za električna vozila

	• Mjera 1.3. Uklanjanje uskih grla u području kvalitete života, uređenosti destinacije, prostora, radne snage
	Mjera se realizira provedbom:
	  • aktivnosti kontrole buke
	  • aktivnosti ublažavanja negativnih utjecaja turizma na priuštivost stanovanja te raspoloživost društvenih sadržaja u destinaciji

	• aktivnosti sprečavanja ilegalne gradnje izvan naselja i povećanje kontrole gradnje unutar naselja • aktivnosti upravljanja razvojem na građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja
Poseban cilj 2.: Unapređenje sustava upravljanja razvojem turizma	Mjera 2.1. Unapređenje sustava praćenja održivosti i nosivosti destinacije Mjera se realizira provedbom: • aktivnosti unapređenja sustava mjerenja pokazatelja održivosti i nosivosti destinacije
	Mjera 2.2. Unapređenje destinacijskog menadžmenta Mjera se realizira provedbom: • aktivnosti koordinacije nositelja turističke politike i destinacijskog menadžmenta Grada • aktivnosti uspostave partnerskog vijeća
Opći cilj: Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti	
Poseban cilj 3. : Podizanje kvalitete ponude destinacijskog lanca vrijednosti	Mjera 3.1. Povećanje ponude proizvoda visoke vrijednosti Mjera se realizira provedbom: • aktivnosti podizanja kvalitete destinacijskih usluga • aktivnosti povećanja pristupačnosti javne turističke infrastrukture te ugostiteljskih objekata
	Mjera 3.2. Širenje destinacijskog lanca vrijednosti turističkih proizvoda usklađenih s tržišnim pozicioniranjem Mjera se realizira provedbom: • aktivnosti zaštite, aktiviranja i interdisciplinarnog prezentiranja te turistička valorizacija kulturno-povijesnih objekata/lokaliteta • aktivnosti poticanja proizvodnje hrane i ljekovitih proizvoda te uspostavljanja cesta/ceste proizvoda Lošinja
	Mjera 3.3. Podizanje razine znanja, vještina i inovativnosti pružatelja usluga Mjera se realizira provedbom: • aktivnosti stipendiranja obrazovanja u europskim visokoškolskim ili profesionalnim centrima • aktivnosti suradnje/transfera znanja iz gospodarstva prema obrazovnim ustanovama • aktivnosti edukacijskih programa namijenjen integraciji radnika u lokalnu zajednicu
Poseban cilj 4.: Inovirana tržišno relevantna komunikacijska platforma	• Mjera 4.1. Pozicioniranje, brendiranje i promocija Mjera se realizira provedbom: • aktivnosti izrade strateškoga i operativnog marketinškog plana turizma Grada Malog Lošinja do 2032.
	• Mjera 4.2. Unapređenje tržišne komunikacije Mjera se realizira provedbom: • aktivnosti unapređenja digitalnog prisustva

7.2. Aktivnosti

Aktivnosti realizacije specifičnog cilja 1: Smanjenje negativnih učinaka turizma na destinaciju i njezine stanovnike prema mjerama prikazane su u nastavku.

Aktivnosti realizacije Mjere 1.1. Odgovorno upravljanje prirodnom resursnom osnovom:

Aktivnost 1.1.1.: Održiva valorizacija otočnih šuma
Opis Aktivnost uključuje turističku valorizaciju područja park-šuma Čikat i Pod Javori razradom programa usmjeravanja posjetitelja, uspostavom staza na ograničenim dijelovima park-šuma te definiranjem interpretacijskih sadržaja i edukacijskih (ili *edutainment*) orijentiranih programa za posjetitelje bez ugrožavanja vrijednosti zbog kojih su šume dobile status zaštićenih područja. Aktivnost uključuje i turističku valorizaciju područja Osoršćice, uključujući i turističku interpretaciju, staze, odmorišta i označavanje kao i uređenje infrastrukture za prihvat turista uz osiguranje mjera zaštite te procjenu opravdanosti/izvedivosti/održivosti izgradnje i poslovanja žičare planirane PPUG-om. Aktivnosti turističke valorizacije praćene su monitoringom stanja šuma te mjerama zaštite uključujući prorjeđivanje šuma i zaštitu od požara (prosjeci, hidranti i sl.), rušenje bolesnih stabala (zaraza), sadnju novih stabala, opremanje i održavanje dijela staza prilagođenih/namijenjenih intenzivnijem korištenju posjetitelja.
Koraci/radnje • program održive turističke valorizacije park-šuma Čikat i Pod Javori te područja Osoršćice • procjena troškova realizacije pojedinih faza projekta • osiguranje financijskih izvora fazne realizacije aktivnosti • ocjena opravdanosti, izvedivosti i održivosti izgradnje i poslovanja žičare Osoršćica • provedba (priprema i provedba natječajne procedure, odabir izvođača, izvođenje i nadzor) i praćenje učinaka aktivnosti
Nositelj: Grad Mali Lošinj u suradnji s JU-om Priroda, Područnim konzervatorskim uredom Rijeka, Hrvatskim šumama, TZ-om Grada Malog Lošinja, Javnom vatrogasnom postrojbom Grada Malog Lošinja, Planinarskim društvom „Osoršćica“
Područje obuhvata: područje park-šuma Čikat i Pod Javori te područje Osoršćice
Izvor financiranja: sufinanciranje fondovima Europske unije i/ili nacionalnim fondovima, Hrvatske šume, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, proračun Primorsko-goranske županije, Proračun Grada Malog Lošinja, Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja (u segmentu javne turističke infrastrukture na područjima)
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: izrađen Program održive turističke valorizacije park-šuma Čikat i Pod Javori i područja Osoršćice.

Aktivnost 1.1.2.: Plan zaštite mora i podmorja
Opis Jadransko more izloženo je utjecaju klimatskih promjena i antropogenih djelovanja koji zbog eutrofikacije, povećanja temperature i promjena u cirkuliranju mora te zagađenja narušavaju morski ekosustav. Radi osiguranja pretpostavki za upravljanje zaštitom mora i podmorja, kao ključnim razvojnim resursom, uspostavlja se sustav za procjenu i praćenje utjecaja biogeokemijskih procesa te zagađenja na morski ekosustav. Rezultati sustava temelj su za izradu i provedbu plana zaštite mora i podmorja cresko-lošinjskog arhipelaga koji, među ostalim, uključuje i razradu programa odgovarajuće turističke valorizacije mora i podmorja za posjetitelje (primjerice, edukacijski/*edutainment* programi i sl.), posebno na predloženim lokacijama regionalnog parka (podmorje otoka Susak, podmorje otoka Ilovik i Sv. Petar, podmorje otoka Vele i Male Srakane i podmorje otoka Unije i rezervat Cres – Lošinj). Poželjno je sustav razvijati s Gradom Cresom, ali i Primorsko-goranskom županijom za cijelo područje Kvarnera. Razvoj sustava praćenja stanja mora i podmorja nadograđuje se na aktivnosti koje već provode Centar za istraživanje mora Instituta *Ruđer Bošković* i Institut za oceanografiju i ribarstvo.
Koraci/radnje • osiguranje izvora fazne realizacije aktivnosti • odabir izvoditelja • razrada metodološkog okvira praćenja (pokazatelji, standardi, prikupljanje podataka) • razrada sustava izvještavanja i diseminacije rezultata • provedba sustava praćenja i izvještavanja • izrada plana zaštite mora i podmorja • provedba plana zaštite mora i podmorja
Nositelj: Grad Mali Lošinj u suradnji s JU „Priroda“ i Institutom za istraživanje i zaštitu mora *Plavi svijet*; poželjno aktivnost realizirati u suradnji s Gradom Cresom i Primorsko-goranskom županijom
Područje obuhvata: cresko-lošinjski arhipelag
Izvor financiranja: Proračun JU „Priroda“, Proračun Primorsko-goranske županije, sufinanciranje fondovima Europske unije i/ili nacionalnim fondovima, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Proračun Grada Malog Lošinja, Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja, sponzori/donacije, Proračun Grada Cresa, Proračun TZ-a Grada Cresa.
Vrijeme provedbe: 2027. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uspostavljen sustav praćenja i izvještavanja o stanju morskog sustava cresko-lošinjskog arhipelaga.

Aktivnost 1.1.3.: Jačanje međunarodnog programa istraživanja morskog ekosustava
Opis Realizacija planiranog Centra znanosti o moru (Plan razvoja cresko-lošinjskog otočja do 2027.) bitno će unaprijediti resursne pretpostavke za realizaciju znanstvenih istraživanja morskog ekosustava i međunarodno relevantnih obrazovnih programa koje provodi Institut za istraživanje i zaštitu mora *Plavi svijet*, ali time i pridonijeti pretpostavkama za smanjenje negativnih učinaka turizma na destinaciju te jačanje prepoznatljivosti Malog Lošinja kao destinacije orijentirane na očuvanu prirodu i okoliša te *wellbeing* stanovnika i turista.

U 2025. godini proveden je natječaj za izradu idejnog rješenja i ishođenje lokacijske dozvole za Centar znanosti o moru s vizijom da postane regionalni centar izvrsnosti koji bi omogućio znanstveno istraživanje studentima i istraživačima duž jadranske obale i cijelog Mediterana te aktivno sudjelovao u razvoju i primjeni inovativnih metoda za zaštitu morskih vrsta, staništa i ekosistema.[95] U sklopu Centra planirana je i izgradnja posjetiteljskog dijela[96] koji bi trebao osigurati spoj promocije i prezentacije znanosti, znanstvene kulture i obrazovanja pružanjem informacija o zaštiti, očuvanju i održivoj upotrebi prirode i okoliša, a sastojao bi se od izložbeno-posjetiteljskog i edukacijsko-interpretacijskog, dijela posvećenog uključivanju posjetitelja u istraživanje mora kao i prostora za ostale namjene. Uspješan razvoj znanstvenih istraživanja morskog ekosustava, ali i međunarodno relevantnih obrazovnih programa otvaraju mogućnost sagledavanja opravdanosti povezivanja Centra i relevantnih znanstveno-obrazovnih institucija uspostavom visokoobrazovne institucije (npr. veleučilište ili studij povezan s sveučilištem).
Koraci/radnje • procjena troškova realizacije pojedinih faza projekta • osiguranje financijskih izvora fazne realizacije aktivnosti • razrada modela upravljanja i programa/sadržaja, izrada studije izvedivosti (veliki investicijski projekt) • ocjena izvedivosti i održivosti projekta te odluka o daljnjoj realizaciji • ugovaranje realizacije projekta (projekti, izgradnja, opremanje), nadzor • kadrovsko upotpunjavanje
Nositelj: Institut za istraživanje i zaštitu mora *Plavi svijet* u suradnji s Gradom Malim Lošinjem i Turističkom zajednicom Grada Malog Lošinja
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Primorsko-goranska županija, sponzori/donacije, sufinanciranje fondovima Europske unije i/ili nacionalnim fondovima, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU-a, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Fond za zaštitu okoliša, Proračun Grada Malog Lošinja, Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja (u segmentu javne turističke infrastrukture)
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: početak gradnje Centra znanosti o moru.

Aktivnost 1.1.4.: Razvoj i organiziranje međunarodne interdisciplinarne znanstvene konferencije o morskom ekosustavu
Opis Organizacija međunarodne interdisciplinarne znanstvene konferencije srednje veličine do 100 delegata o održivosti Jadrana s mogućim naglascima na održivo korištenje morskih resursa i očuvanje morskog ekosustava kao sredstva jačanja međunarodne prepoznatljivosti i istraživačke relevantnosti i umreženosti novog Centra znanosti o moru, ali i prepoznatljivosti Malog Lošinja kao destinacije održivog razvoja. Poželjno je da se ostvari redovito organiziranje konferencije (u dvogodišnjim intervalima).

[95] https://mali-losinj.hr/wp-content/uploads/2025/09/025-TOCKA-22.-DNEVNOG-REDA-Izvjesce-Instituta-za-more.pdf, https://www.plavi-svijet.org/znanost-i-edukacija/centar-za-znanost-o-moru/
[96] https://arhiva.mali-losinj.hr/wp-content/uploads/2022/02/Izrada-projektne-dokumentacije-za-izgradnju-Posjetiteljskog-centra-za-znanost-o-moru-projektni-zadatak.pdf

Aktivnost je povezana s jačanjem međunarodnog programa istraživanja morskog ekosustava.
Koraci/radnje • razrada prijedloga programa konferencije (npr. svrha i obuhvat, teme, vrijeme i mjesto održavanja, partnerske institucije, važni datumi, *keynote* izlagači, kotizacija, smještaj, okvirni program konferencije i prateće aktivnosti, promocija konferencije i sl.) • osiguranje financijskih izvora fazne realizacije aktivnosti • formiranje organizacijskog odbora i programskog odbora konferencije • osiguranje pokrovitelja i donatora • pozivi i provedba aktivnosti prikupljanja i ocjene radova • organizacija konferencije
Nositelj: Institut za istraživanje i zaštitu mora *Plavi svijet* u suradnji s Gradom Malim Lošinjem i Turističkom zajednicom Grada Malog Lošinja te, poželjno, Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti, Institutom *Ruđer Bošković*, Centrom za istraživanje mora, Institutom za oceanografiju i ribarstvo i Sveučilištem u Rijeci
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Grad Mali Lošinj i TZ Grada Malog Lošinja, proračuni partnerskih institucija, sponzori/donacije, kotizacija sudionika
Vrijeme provedbe: 2028. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: organizirana konferencija.

Aktivnost 1.1.5.: Izrada plan razvoja nautičkog turizma
Opis U uvjetima rasta potražnje za nautičkim turizmom te očekivanim investicijama u razvoj jahting turizma na području Grada te očekivanih pritisaka na morski i kopneni okoliš izrađuje se plan razvoja nautičkog turizma koji treba osigurati njegovu dugoročnu održivost te usklađenost s planom razvoja destinacije. Dokument osim analize stanja i strateških odrednica razvoja obuhvaća i operacionalizaciju prioritetnih područja uz pomoć mjera i aktivnosti. Poželjno je da se aktivnost realizira u suradnji s Gradom Cresom.
Koraci/radnje • procjena troškova realizacije i osiguranje financijskih izvora realizacije aktivnosti • odabir izvođača • praćenje izrade plana te njegovo prihvaćanje na Gradskom vijeću
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja, poželjno u suradnji s Turističkom zajednicom Grada Cresa
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj, cresko-lošinjski arhipelag
Izvor financiranja: Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja, proračun TZ-a Grada Cresa, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo turizma i sporta, Primorsko-goranska županija, sufinanciranje iz fondova Europske unije, Hrvatska turistička zajednica, TZ Kvarnera
Vrijeme provedbe: 2027. – 2028.
Pokazatelj realizacije do 2029.: izrađen Plan razvoja nautičkog turizma.

Aktivnost 1.1.6.: Uređenje i održavanje plaža
Opis

Kvaliteta plažnog prostora jedan je od ključnih činitelja diferencijacije turističkih destinacija u uvjetima monopolske konkurencije, a time i jedan od stupova dugoročno održivog turizma Grada Malog Lošinja. S obzirom na prepoznata ograničenja u raspoloživosti plažnog prostora, ali i činjenicu da 90 % turista kao jedan od motiva dolaska u destinaciju navodi „more“ uz vrlo visok stupanj zadovoljstva turista čistoćom plaža[97], daljnji razvoj plažne ponude nameće se kao važan segment ukupnoga turističkog razvoja. Aktivnost uključuje daljnje podizanje razine sanitarno-higijenski uvjeta, raspoloživosti uslužnih sadržaja, sigurnosti i prilagođenosti potrebama osoba s invaliditetom ili ograničenom mogućnosti kretanja, na plažama, ali i neuređenim kupalištima/prirodnim plažama. Aktivnost osigurava i tematiziranje plažnog prostora, odnosno prilagođavanje sadržaja plaža te vođenje politike dozvola na pomorskom dobru u skladu s očekivanjima i potrebama specifičnih segmenata, uključujući i njihovo održavanje u skladu sa širenjem sezone kupanja, odnosno turističke aktivnosti. Poseban program uključuje sagledavanje mogućnosti uspostavljanja novih plaža/kupališta polazeći od reljefnih obilježja obale, pristupa, alternativne uporabe (npr. šetnice, luke, betonske obale, marikultura i sl.) te prostorno planske dokumentacije.
Koraci/radnje • ocjena uređenosti pojedinih plaža i neuređenih kupališta/prirodnih plaža te odstupanja od postavljenih kriterija uređenja i održavanja, posebno u kontekstu podizanja kvalitete ponude cjelokupnoga destinacijskog lanca vrijednosti u smjeru *premium* kvalitete • razrada kriterija za davanje dozvola na pomorskom dobru polazeći od utvrđenih potreba uređenja pojedinih plaža/kupališta te kontrole kvalitete pruženih usluga • sagledavanje mogućnosti uspostavljanja novih plaža/kupališta • definiranje prioriteta uređenja i održavanja plaža po godinama polazeći od razrađenih kriterija • osiguranje izvora sredstava po godinama • implementacija i praćenje provedbe
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja, Grad Mali Lošinj, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Lošinj Usluge d.o.o., koncesionari i nositelji koncesijskih dozvola
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: TZ Grada Malog Lošinja, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Proračun Grada Malog Lošinja
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: povećanje zadovoljstva turista raspoloživosti, kvalitetom i čistoćom plaža/kupališta za 5 % u usporedbi s 2025. godinom.

Aktivnost 1.1.7.: Uklanjanje divljih odlagališta
Opis Iako je odbacivanje (ostavljanje, napuštanje, odbacivanje ili odlaganje izvan lokacije gospodarenja otpadom) otpada u okoliš zabranjeno, procjenjuje se da, unatoč Odluci o sprečavanju odbacivanja otpada na području Grada Malog Lošinja iz 2024., i dalje postoji više lokacija odbačenoga i

[97] TOMAS HRVATSKA 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u gradu Malom Lošinju – Glavni nalazi (Institut za turizam).

napuštenoga otpada[98]. Aktivnost podrazumijeva ažuriranje popisa lokacija odbačenog otpada (Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije uspostavilo je evidenciju lokacija odbačenog otpada, a podatke unose i potvrđuju komunalni redari, pri čemu odbačeni otpad mogu prijaviti i građani) te uspostavljanje njegova kontinuiranog uklanjanja.
Koraci/radnje • Intenziviranje ažuriranja (uključivanje alternativnih metoda nadzora) lokacija odbačenog otpada, kontinuiranog praćenja odbacivanja (počinitelja) otpada te višekratnog unutar godišnjeg nadzora potencijalnih lokacija odbačenog otpada (uključujući i unošenje podataka o lokacijama u sustav ELOO)[99] • Ažurno uklanjanje otpada s javnih površina kojima upravlja Grad Mali Lošinj, a koje provode davatelji javne usluge skupljanja komunalnog otpada. • Program *Public awareness* o štetnosti divljih odlagališta, načinu odlaganja otpada kao i potrebi prijavljivanja divljih odlagališta. • Pokrivanje troškova uklanjanja otpada s privatnih površina ako je osoba koja je nepropisno uskladištila, ostavila, odbacila i/ili odložila otpad nepoznata davatelju javne usluge skupljanja komunalnog otpada koje provodi Grad uz prilagođavanje Pravilnika, pri čemu se pokrivanje troškova može razlikovati s obzirom na lokaciju (na području građevinskih područja naselja i izvan građevinskih područja naselja te trajanje aktivnosti (trajno ili vremenski određeno).
Nositelj: Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Grad Mali Lošinj
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun Grada Malog Lošinja, Fond za zaštitu okoliša, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uklonjena divlja odlagališta.

Aktivnosti realizacije Mjere 1.2. Uklanjanje uskih grla u javnoj komunalnoj i prometnoj infrastrukturi:

Aktivnost 1.2.1.: Podizanje prihvatnog kapaciteta prometa u mirovanju
Opis Analiza pokazatelja prihvatnog kapaciteta upućuje na destinacijske probleme u vezi s ograničenim kapacitetima javnih parkirališta. Aktivnost podrazumijeva uspostavu *smart* parkirališnih sustava radi optimiziranja upotrebe raspoloživih parkirališnih mjesta te procjenu mogućnosti povećanja javnih, posebice izvanuličnih, parkirališta na području pojedinih naselja te njihovim rubovima (parkirališta za dugotrajno parkiranje) kao i zona s kontroliranim pristupom (s očekivanim smanjenjem prometnog pritiska turista na pojedine zone). Posebna pozornost posvećuje se i kontroli pridržavanja komunalnog reda u vezi sa zonom za utovar i istovar.

[98] Plan gospodarenja otpadom Grada Mali Lošinj za razdoblje 2017. – 2022. (Eko.-Adria d.o.o, 2017.) utvrdio je da trenutačno na području grada ne postoje divlja odlagališta otpada, ali da se katkad u naseljima pojavi nekontrolirano odlaganje građevinskog materijala koje brzo saniraju odgovarajuće službe.

[99] U skladu s člankom 2. stavkom 2. Odluke o sprečavanju odbacivanja otpada na području Grada Malog Lošinja prema kojoj mjere za sprečavanje nepropisnog odbacivanja otpada uključuju učestalo provođenje nadzora na području Grada Malog Lošinja radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada.

Aktivnost je, radi smanjenja potrebe parkiranja u centrima naselja, posebice tijekom turističke sezone, povezana s aktivnosti uspostavljanja destinacijskoga javnog prijevoza.
Koraci/radnje: • razrada projektnog zadatka/natječaja za nabavu odgovarajućeg *smart* parkirališnog sustava • provedba natječaja, realizacija i uvođenje *smart* parkirališnog sustava u operaciju • procjena mogućnosti za povećanje javnih parkirališta, procjena troškova i izvedivosti investicije • provedba natječaja i realizacija projekata povećanja javnih parkirališta • analiza prometnih tokova na području pojedinih zona najvećih naselja te procjena opravdanosti uspostavljanja zona s kontroliranim pristupom, eventualna razrada projektnog zadatka i provedba natječaja za uvođenje tehnologije koja omogućuje kontrolirani pristup, realizacija • intenziviranje kontrole pridržavanja komunalnog reda u vezi sa zonom za utovar i istovar
Nositelj: Lošinj usluge d.o.o., Grad Mali Lošinj
Područje obuhvata: naselja Mali Lošinj, Veli Lošinj, Nerezine, Osor
Izvor financiranja: Lošinj usluge d.o.o.
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uvođenje *smart* parkirališnog sustava.

Aktivnost 1.2.2.: Destinacijski autobusni prijevoz
Opis Komplementarno na postojeći destinacijski autobusni prijevoz (tzv. hotelski bus i redovne autobusne linije) uspostavlja se javni linijski prijevoz minibusevima i/ili sličnim vozilima na području naselja Mali Lošinj i Veli Lošinj kao i cijelom području Grada radi osiguranja cjelodnevne usluge putničkog prijevoza stanovnicima i posjetiteljima te smanjivanja prometnih gužvi (smanjivanje potrebe za automobilom, povezivanje parkirališta s jezgrama naselja). Poželjno je da se usluga pruža ekološki prihvatljivim vozilima (elektropogon) u skladu s mjerama preporučenima u dokumentu Akcijski plan energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama za Grad Mali Lošinj (2022.). Zajednički razvoj javnoga linijskog prijevoza s Gradom Cresom, a uspostavljanje linije za područje otoka Lošinj i Cres može biti dodatna prednost.
Koraci/radnje: • povećanje i proširenje koncesioniranih linija • osiguranje financijskih izvora fazne realizacije aktivnosti • razrada poslovnog modela i izrada studije izvedivosti s procjenom troškova realizacije/investicija i mogućih izvora investiranja • ocjena izvedivosti i održivosti projekta te odluka o daljnjoj realizaciji • realizacije projekta (po fazama) i kadrovsko popunjavanje.
Nositelj: Grad Mali Lošinj, Lošinj usluge d.o.o., poželjno u suradnji s Gradom Cresom, Primorsko-goranskom županijom, Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture
Područje obuhvata
Izvor financiranja: Proračun Grada Malog Lošinja, sponzori/donacije, sufinanciranje fondovima Europske unije i/ili nacionalnim fondovima, prihodi od prodaje usluga (ovisno o poslovnom

modelu), poželjno Proračun Grada Cresa, Primorsko-goranska županija, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU-a
Vrijeme provedbe
Pokazatelj realizacije do 2029.: uspostavljena barem jedna javna linija.

Aktivnost 1.2.3.: Uređenje Zračnog pristaništa Mali Lošinj
Opis ZP Mali Lošinj (ZPML) aerodrom je registriran za javni, domaći i međunarodni promet te ima uzletno-sletnu stazu dužine 900 m, širine 30 m, koja dužinom zadovoljava i slijetanje i uzlijetanje STOL (*Short take off and landing* – kratko uzlijetanje i slijetanje) aviona te stoga čini ključno poslovno ograničenje pristaništa. Volumen prometa zračne luke smanjuje se (2024. ukupno 1551 putnik, 11,6 % manje nego 2023., odnosno 2 % manje nego 2022.), a uglavnom je povezan s povremenim prijevozom i općom avijacijom. Aktivnost je usmjerena na sagledavanje poslovnih modela i opravdanosti ulaganja u povećanje putničkoga prihvatnog kapaciteta pristaništa (produljenje piste, proširenje stajanke i sl.) te mogućnosti osiguranja sredstava za sufinanciranje razvoja projekta fondovima Europske unije i/ili nacionalnim fondovima.
Koraci/radnje: • osiguranje financijskih izvora fazne realizacije aktivnosti • razrada poslovnog/vlasničkog modela i izrada studije izvedivosti (*cost-benefit* analiza) s procjenom troškova realizacije/investicije • analiza mogućih izvora investiranja i vjerojatnosti dobivanja sredstava.
Nositelj: ZP Mali Lošinj (ZPML)
Područje obuhvata: Zračno pristanište Mali Lošinj
Izvor financiranja: ZP Mali Lošinj (ZMOL), privatni partneri, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstvo turizma i sporta
Vrijeme provedbe: 2027. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: izrađena studija izvedivosti (*cost-benefit* analiza).

Aktivnost 1.2.4.: Širenje, uređenje i održavanje biciklističke i pješačke infrastrukture
Opis Na području Grada uspostavljeno je 18 biciklističkih ruta, dvije tematske šetnice te 17 pješačkih staza i šetnica (vidjeti poglavlje 2.3.). Radi podizanja atraktivnosti Grada Malog Lošinja kao *outdoor* odredišta aktivnost predviđa intenziviranje uređenja i održavanja postojeće biciklističke i pješačke infrastrukture, prioretiziranje i faznu realizaciju izgradnje novih biciklističkih staza (u skladu s masterplanom razvoja biciklizma tvrtke BikePlan AG na području Grada Mali Lošinja iz 2019.), ali i uspostavljanje i održavanje sadržaja uz rute i staze (vidikovci, odmorišta, sanitarni čvorovi i kante za otpad, interpretacija), kao i pružanje ugostiteljskih i servisnih usluga. Kad je riječ o otočnoj stazi Via Apsyrtides, aktivnost, uz održavanje, predviđa turistifikaciju (vidikovci, ugostiteljstvo, odmorišta i skloništa, sanitarni čvorovi, kante za otpad, sanitarni čvorovi, interpretacija staza, smještaj), ali i osiguranje organizirane putničke prijevozne podrške korištenju

sustava staza koji povezuju Cres i Mali Lošinj i odabrani (stacionarni) smještaj (povezivanje s aktivnosti Destinacijski, (među)otočni autobusni prijevoz).
Koraci/radnje • izrada plana fazne realizacije i okvirne procjene troškova • osiguranje financijskih izvora za faznu realizaciju aktivnosti • izrada projektne dokumentacije • kadrovsko i tehničko opremanje komunalnog poduzeća za uređenje i održavanje staza i štetnica • uređenje i opremanje šetnica prema fazama realizacije programa (odabir izvođača, izvedba i nadzor) • uređenje i opremanje biciklističkih staza prema fazama realizacije programa (odabir izvođača, izvedba i nadzor) • uspostavljanje sustava poticaja poduzetnicima za pružanje usluga na šetnicama i stazama (ugostiteljstvo, smještaj, servis i sl.) • nadzor realizacije projekta.
Nositelj: Grad Mali Lošinj i TZ Grada Malog Lošinja, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., poželjno u suradnji s Gradom Cresom i Turističkom zajednicom Grada Cresa, Hrvatskim cestama, Županijskom upravom za ceste PGŽ-a
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj, otoci Cres i Lošinj
Izvor financiranja: Hrvatske ceste, Županijska uprava za ceste PGŽ-a, Proračun Grada Malog Lošinja, Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja, sponzori/donacije, sufinanciranje fondovima Europske unije i/ili nacionalnim fondovima, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Primorsko-goranska županija, Proračun Grada Cresa i Proračun TZ-a Grada Cresa
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: povećanje zadovoljstva turista sustavom staza u usporedbi s 2025. za 10 %.

Aktivnost 1.2.5.: Uklanjanje uskih grla prometne povezanosti Grada Malog Lošinja
Opis Koordinacija s nadležnim institucijama i pružateljima javne usluge radi povećanja broja dnevnih linija u segmentu pomorskog/trajektnog te autobusnog putničkog prometa kao i sagledavanje mogućnosti za uklanjanje prometnih zagušenja na lokacijama pokretnih mostova na predjelu Privlaka i Osor. U sklopu koordinacije s nadležnim institucijama naglašava se i potreba što bržeg uklanjanja prometnih zagušenja na državnoj cesti 102 (otok Krk i Krčki most).
Koraci/radnje • koordinacija s pružateljima usluga pomorskog/trajektnog prometa • koordinacija s pružateljima usluga cestovnoga putničkog prometa • koordinacija s Hrvatskim cestama u vezi s uklanjanjem prometnih zagušenja na državnoj cesti 100 (lokacije pokretnih mostova).
Nositelj: Grad Mali Lošinj u suradnji s Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture, Primorsko-goranskom županijom, Agencijom za obalni i linijski promet te Jadrolinijom
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj, otoci Cres i Lošinj

Izvor financiranja: bez dodatnih troškova
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: povećanje broja dnevnih trajektnih linija tijekom i izvan sezone na lokacijama Merag – Valbiska, Porozina – Porozina te povećanje broja dnevnih autobusnih linija Lošinj – Cres – otok Krk/Pula.

Aktivnost 1.2.6.: Unapređenje odlaganja otpada i čišćenje javnih površina u razdoblju intenzivne turističke potražnje
Opis Anketa stanovnika Grada Malog Lošinja upozorila je na to da je neprimjereno odložen otpad tijekom turističke sezone važan čimbenik iritacije turizmom. Aktivnost podrazumijeva učestaliju kontrolu lokacija skupljanja komunalnog otpada te njegova odvoza, posebice na područjima intenzivnijeg boravka turista i jednodnevnih posjetitelja.
Koraci/radnje • definiranje plana povećane kontrole skupljanja i odvoza komunalnog otpada tijekom turističke sezone po definiranim zonama • osiguranje kadrova i tehničke potpore za provedbu plana • provedba plana.
Nositelj: Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o.
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Sredstva tvrtke Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o.
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: smanjivanje nezadovoljstva stanovnika Malog Lošinja u vezi s iritacijom neprimjereno odloženog otpadom tijekom turističke sezone za 5 %.

Aktivnost 1.2.7.: Prilagođavanje javne komunalne infrastrukture (voda, otpad, odvodnja) potrebama turizma i klimatskim promjenama
Opis Usuglašavanje dugoročnih strateških planova razvoja komunalne infrastrukture (voda, odvodnja, otpad) i planova podizanja razine kvalitete i volumena turističke komercijalne i nekomercijalne aktivnosti na području Grada glavnih gospodarskih subjekata kao i nositelja turističke politike grada, kao i čimbenika rizika klimatskih promjena. Aktivnost je usmjerena na osiguranje suradnje turističkog sektora i komunalnih poduzeća u razmjeni informacija potrebnih za definiranje održivih scenarija razvoja javne komunalne infrastrukture. Aktivnost je povezana s aktivnošću uspostave partnerskog vijeća.
Koraci/radnje • uspostavljanje sustava razmjene informacija između TZ-a Grada Malog Lošinja, većih gospodarskih subjekata u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane • izrada dugoročnoga održivog strateškog plana tvrtke Ponikve voda d.o.o., Krk/podružnica Cres Lošinj • izrada dugoročnoga održivog strateškog plana tvrtke Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o.
Nositelj: Ponikve voda d.o.o., Krk/podružnica Cres Lošinj, Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Hrvatske vode, Primorsko-goranska županija, Fond za zaštitu okoliša

Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Sredstva tvrtke Ponikve voda d.o.o., Krk/podružnica Cres Lošinj te tvrtke Komunalne usluge Cres Lošinj d.o.o., Hrvatske vode, Primorsko-goranska županija, Fond za zaštitu okoliša
Vrijeme provedbe: 2027. – 2028.
Pokazatelj realizacije do 2029.: izrađeni dugoročni strateški planovi.

Aktivnost 1.2.8.: Povećanje energetske učinkovitosti i uporaba obnovljivih izvora energije u ugostiteljstvu
Opis Referentni scenarij Akcijskog plana energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama za Grad Mali Lošinj (2022.) u sektoru zgradarstva uslužnoga i komercijalnog sektora upozorio je na potrebu poboljšanja toplinske izolacije objekata i zamjene primarnog energenta, a u kućanstvima na potrebu poboljšanja toplinske izolacije te zamjene postojećih rješenja grijanja/hlađenja sustavom dizalica topline. Aktivnost je usredotočena na provedbu planiranih mjera u ugostiteljstvu te posebice obiteljskom smještaju provedbom programa informiranja, edukacije kao i sustavom poticanja provedbe planiranih mjera pružanjem tehničke/savjetodavne pomoći kao i mjerama fiskalnog/financijskog poticanja.
Koraci/radnje • definiranje programa informiranja i edukacije • definiranje programa tehničke/savjetodavne pomoći • procjena troškova realizacije aktivnosti po fazama • osiguranje izvora • provedba i praćenje realizacije.
Nositelj: Grad Mali Lošinj, TZ Grada Malog Lošinja
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun Grada Malog Lošinja, Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja, sufinanciranje fondovima Europske unije i/ili nacionalnim fondovima, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Fond za zaštitu okoliša
Vrijeme provedbe: 2027. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uspostavljen program poticanja korištenja obnovljivih izvora energije.

Aktivnost 1.2.9.: Poticanje e-mobilnosti – punionice za električna vozila
Opis Poticanje e-mobilnosti integrira aktivnosti usmjerene na olakšavanje uporabe električnih vozila kao odgovora na očekivani rast upotrebe električnih vozila, i turista i stanovnika. U skladu s Akcijskim planom energetski održivog razvitka i prilagodbe klimatskim promjenama za Grad Mali Lošinj (2022.), aktivnosti osiguranja pretpostavki za e-mobilnost u segmentu povećanja broja punionica za električna vozila uključuju: (i) podupiranje privatnog sektora za postavljanje i upravljanje punionica za električna vozila te (ii) postavljanje punionica na konačnim odredištima posjetitelja (uključujući i obiteljski smještaj).

Koraci/radnje • definiranje poželjnih lokacija za punionice za električna vozila • definiranje mjera poticanja uspostavljanja punionica na javnim površinama te konačnim odredištima posjetitelja(uključujući i obiteljski smještaj), izrada natječajne dokumentacije i provedba postupka • praćenje realizacije.
Nositelj: Grad Mali Lošinj
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: bez dodatnih troškova
Vrijeme provedbe: 2027. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: postavljanje barem pet novih superbrzih punionica za električna vozila na području Grada.

Aktivnosti realizacije Mjere 1.3. Uklanjanje uskih grla u području kvalitete života, uređenosti destinacije, prostora, radne snage:

Aktivnost 1.3.1.: Kontrola buke
Opis Radi učinkovite kontrole buke kao iritacijskog faktora stanovnika Grada Malog Lošinja generiranog turizmom sljedeće istraživanje stavova stanovnika dopunjuje se specifičnim pitanjima o lokaciji, izvorima buke i rezidualnoj buci, trajanju buke/bučnih događaja. U slučaju jasno iskazanih negativnih stavova stanovnika u vezi s bukom (prema kriteriju da za više od trećinu ispitanika buka u duljem razdoblju negativno utječe na udobnost doma) izrađuje se karta buke[100] za relevantne zone mogućeg nastanka buke (npr. zona mješovite poslovne, pretežito uslužne i stambene namjene). Dobiveni rezultati analize percepcije stanovnika te eventualnoga objektivnog mjerenja buke (Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka, NN 143/2021) temelj su za izradu akcijskog plana upravljanja bukom, uključujući mjere zaštite od buke.
Koraci/radnje • provedba istraživanja stavova stanovnika Grada o buci kao iritacijskom faktoru (prošireni skup pitanja o percepciji buke kao čimbeniku koji negativno utječe na udobnost doma) • mjerenje buke (osposobljeni i tehnički opremljeni komunalni redari) te eventualno izrada karte buke za specifične zone (definiranje projektnog zadatka, procjena troškova i osiguranje izvora financiranja, odabir izvođača i realizacija) • izrada akcijskog plana upravljanja bukom (uspostava stručnog tima i definiranje projektnog zadatka, izrada akcijskog plana) • provedba i kontrola učinaka akcijskog plana.
Nositelj: Grad Mali Lošinj, TZ Grada Malog Lošinja
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja, Proračun Grada Malog Lošinja
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje

Pokazatelj realizacije do 2029.: provedeno istraživanje stavova stanovnika Grada sa specifičnim pitanjima o lokaciji, izvorima buke i rezidualnoj buci, trajanju buke/bučnih događaja.

Aktivnost 1.3.2.: Ublažavanje negativnih utjecaja turizma na priuštivost stanovanja te raspoloživost društvenih sadržaja u destinaciji
Opis Kvaliteta života svih stanovnika, a posebno visoka kvaliteta života za djecu i mlade prioriteti su razvoja Grada Malog Lošinja. Polazeći od mjera i aktivnosti predviđenih Planom razvoja cresko-lošinjskog otočja do 2027. godine (Regionalna razvojna agencija Primorsko-goranske županije, 2022.), potrebe ublažavanja negativnih utjecaja turizma na mogućnost stambenog zbrinjavanja mladih te istiskivanje gospodarskih i društvenih sadržaja važnih za kvalitetu života lokalnih stanovnika, ali i razvoja Grada, podrazumijevaju: • otkup i upravljanje objektima u javnom vlasništvu (država, županija, JLS) radi uspostave javnih sadržaja (vrtići, zdravstvo, kultura, socijalna skrb, razvoj civilnog društva i sl.) za potrebe različitih segmenata stanovnika Grada (mlade obitelji, kućanstva s jednom osobom, stariji i sl.) • uređenje javnih prostora za potrebe lokalnog stanovništva (primjerice, parkovi, igrališta, sportski sadržaji) koji istodobno pridonose kvaliteti boravka posjetitelja • uspostavljanje sustava poticanja rješavanja stambenog problema za mlade/mlade obitelji. Uređenje Grada te uspostava dodatnih sadržaja koji utječu na kvalitetu života lokalnih stanovnika i raspoloživost ljudskih potencijala pridonose stvaranju poželjnog okružja za razvoj turizma visoke vrijednosti.
Koraci/radnje • koordinacijske aktivnosti povezane s dobivanjem prava upravljanja/vlasništva objekata u vlasništvu RH i županije za potrebe uspostave javnih sadržaja • izrada plana namjene te uređenja objekata u vlasništvu Grada i objekata dobivenih na upravljanje za potrebe uspostave javnih sadržaja (definiranje namjene, sadržaja, procjena troškova, prioriteti osiguranje izvora, natječajna procedura za izradu projekata, izvođenja, nadzora, realizacija) • izrada plana namjene te uređenja javnih prostora (definiranje namjene, sadržaja, procjena troškova, prioriteti, osiguranje izvora, natječajna procedura za izradu projekata, izvođenja, nadzora, realizacija) uključujući sadržaje koji čine primarnu ili sekundarnu javnu turističku infrastrukturu (npr. sportska infrastruktura na otvorenom) • definiranje programa i kriterija za poticanje rješavanja stambenog problema za mlade/mlade obitelji.
Nositelj: Grad Mali Lošinj, TZ Grada Malog Lošinja
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun Grada Malog Lošinja, Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Privatno partnerstvo i Javno-privatno partnerstvo, APN, HBOR
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: zaustavljanje smanjenja broja stanovnika Grada.

Aktivnost 1.3.3.: Sprečavanje ilegalne gradnje izvan naselja i povećanje kontrole gradnje unutar naselja
Opis

Zakon o turizmu (NN 156/2023) utvrdio je da izračun prihvatnih kapaciteta destinacije, kao sastavni dio plana upravljanja, čini stručnu podlogu pri prostornom planiranju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ali i da plan upravljanja destinacijom mora biti usklađen s aktima strateškog planiranja te prostornim planovima destinacije/jedinice lokalne samouprave.

Planom upravljanja destinacijom Grada Malog Lošinja i izračunom prihvatnog kapaciteta prepoznat je znatan potencijal za izgradnju funkcionalnih stambenih cjelina/jedinica u skladu s važećom prostorno-planskom dokumentacijom, ali i potencijalni problem bujanja divlje gradnje.

Polazeći od postojeće razine izgrađenosti kuća i stanova za odmor te opravdanog očekivanja da će potencijalna nova izgradnju funkcionalnih stambenih cjelina/jedinica biti pretežito uvjetovana turističkom potražnjom, u skladu sa zaključcima i preporukama analize prihvatnog kapaciteta razrađuje se program koji obuhvaća:

- mjere fiskalne politike
- intenziviranje kontrole izgradnje i koordinaciju s državnim inspektoratom
- mjere prostorno-planske politike uključujući preispitivanje/utvrđivanje/razradu mogućnosti/opravdanosti:
  - planiranja (urbanistički planovi) sadržaja i namjene (javna i društvena namjena, rekreacija, zelenilo, poslovna namjena, prometne površine i sl.) na neizgrađenim dijelovima naselja
  - preispitivanja opravdanosti planiranih neizgrađenih dijelova građevinskih područja naselja
  - razrade tipologije nove gradnje po naseljima.

Koraci/radnje

- koordinacija s Državnim inspektoratom
- kontrola neprijavljenih gostiju
- prihvaćanje i provedba modela u strateškim te prostorno-planskim dokumentima Grada Malog Lošinja.

Nositelj: Državni inspektorat, Grad Mali Lošinj

Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj

Izvor financiranja: bez dodatnih troškova (s iznimkom eventualnih troškova angažmana vanjskih stručnjaka), uvrštavanje u prostorno-planske dokumente provesti u sklopu obavezne izrade prostorno-planske dokumentacije na temelju novog Zakona o prostornom uređenju (prema konačnom prijedlogu Zakona, najkasnije u roku od 7 godina od stupanja na snagu Zakona).

Vrijeme provedbe: 2027. – nadalje

Pokazatelj realizacije do 2029.: ugradnja odabranog modela ograničavanja/usporavanja dinamike rasta kuća i stanova za odmor te turističkih apartmana u prostorno-planske dokumente Grada Malog Lošinja.

Aktivnost 1.3.4.: Upravljanje razvojem na građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja

Opis naselja

Prostornim planom uređenja Grada Malog Lošinja (Izvješće o stanju u prostoru Grada Malog Lošinja od 2019. do 2022.) određeno je 14 područja ugostiteljsko-turističke namjene izvan naselja ukupne površine 189,90 ha i ukupnoga kapaciteta 20.070 ležaja. U izgrađenim zonama moguća je dodatna izgradnja 6711 kreveta/osoba u kampovima, što je 52 % postojećih smještajnih kapaciteta u hotelima i kampovima. U neizgrađenim zonama moguća je dodatna izgradnja smještajnoga kapaciteta 1.620 kreveta/osoba u hotelima, turističkim naseljima i kampovima uz

dodatnu izgradnju 800 kreveta na lokaciji golf-igrališta Matalda (mogućnost gradnje utvrđena Županijskim prostornim planom). Slijedi da je u neizgrađenim zonama moguće izgraditi dodatan kapacitet za 2420 kreveta/osoba. Aktivnost integrira ocjenu tržišnog potencijala pojedinih neizgrađenih zona i vjerojatnosti dodatne gradnje kapaciteta na izgrađenim i neizrađenim zonama kao temelja za ocjenu razvojnog interesa Grada da se neizgrađene zone aktiviraju, uključujući implikacije na dodatnu gradnju kapaciteta za smještaj djelatnika.

Koraci/radnje
• ocjena tržišnog potencijala neizgrađenih zona i njihovih implikacija na održivi razvoj Grada, uključujući ograničenja njihova aktiviranja kao i rizika izloženosti pojedinih zona klimatskim promjenama
• ocjena razvojnog interesa Grada da se neizgrađene zone aktiviraju, uključujući:
  • preispitivanje prostorno-planskih odredbi u vezi s vrstom zona, planiranim brojem ležajeva, ali i ukupnim brojem zona
  • preispitivanje mogućnosti za uvjetovanu gradnju pratećih sadržaja planiranih hotela i kampova u zonama (npr. bazena, uređenja značajnih parkovnih i zelenih površina i sl.).

Nositelj: Grad Mali Lošinj
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: bez dodatnih troškova (s iznimkom eventualnih troškova angažmana eksternih eksperata)
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: ocjena razvojnog interesa Grada u vezi s aktiviranjem neizgrađenih zona.

Aktivnost 1.3.5.: Izrada stručne analize prostorne zastupljenosti i utjecaja pojedinih gospodarskih i uslužnih djelatnosti
Opis U svrhu očuvanja kvalitete života lokalnog stanovništva, uravnotežene strukture sadržaja i održivog korištenja prostora preporuča se izraditi stručna analiza prostorne zastupljenosti, koncentracije i utjecaja pojedinih gospodarskih, ugostiteljskih, trgovačkih, uslužnih i drugih djelatnosti, koja može služiti kao stručna podloga za razmatranje budućih razvojnih usmjerenja te mogućih izmjena i dopuna prostorno-planske dokumentacije i drugih odgovarajućih akata Grada.
Koraci/radnje • definiranje obuhvata, metodologije i kriterija analize • prikupljanje i prostorna analiza podataka o zastupljenosti i koncentraciji pojedinih djelatnosti • analiza utjecaja strukture i koncentracije djelatnosti na kvalitetu života lokalnog stanovništva, funkcionalnost prostora i uravnoteženost sadržaja

• utvrđivanje područja izraženije koncentracije odnosno nedostatka pojedinih sadržaja • izrada stručne analize s preporukama za buduća razvojna usmjerenja te moguće izmjene i dopune odgovarajućih prostornih planova i drugih akata Grada
Nositelj: Grad Mali Lošinj
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun Grada Malog Lošinja i drugi dostupni izvori financiranja
Vrijeme provedbe: 2027. godina
Pokazatelj realizacije: izrađena stručna analiza s preporukama za uravnoteženo upravljanje prostornom zastupljenošću i razvojem pojedinih djelatnosti.

Aktivnosti realizacije specifičnog cilja 2: Unapređenje sustava upravljanja razvojem prema mjerama prikazane su u nastavku.

Aktivnosti realizacije Mjere 2.1. Unapređenje sustava praćenja održivosti i nosivosti destinacije:

Aktivnost 2.1.1.: Unapređenje sustava mjerenja pokazatelja održivosti i nosivosti destinacije
Opis Uspostavljanje sustava praćenja obilježja i učinaka turističke aktivnosti kao pretpostavke destinacijskog menadžmenta utemeljenog na činjenicama i znanju, s naglaskom na praćenju/analizi obilježja turističke aktivnosti i održivosti razvoja turizma na području Grada Malog Lošinja i njegovih zona. Sustav se komplementarno nadograđuje na razvijeni sustav prikupljanja podataka i izračuna pokazatelja koji je TZ-u Grada Malog Lošinja razvio do danas na temelju Europskog sustava turističkih pokazatelja (ETIS) te pokazatelja Hrvatskog opservatorija održivog razvoja turizma. Sustav obuhvaća prošireni skup pokazatelja održivosti i prihvatnog kapaciteta koji, uz pokazatelje definirane Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24) i Pravilnikom o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN 112/24) te dodatne pokazatelje iz Europskog sustava turističkih pokazatelja (ETIS), uključuje i pokazatelje specifično važne za Grad Mali Lošinj, odnosno cresko-lošinjski arhipelag, kao što su pokazatelji povezani s nautičkim turizmom, svjetlosnim i zvučnim onečišćenjem mora i kopna ili analizom konkurencije i tržišnog položaja grada.

Koraci/radnje
• razvoj metodološkog okvira izračuna proširenog sustava pokazatelja održivosti i nosivosti destinacije
• uspostava kontinuiranog prikupljanja podataka za praćenje održivosti i turističke nosivosti destinacije, uključujući:
  • kontinuirano/intervalno praćenje stavova lokalnog stanovništva o turizmu po zonama/naseljima
  • kontinuirano/intervalno praćenje stavova turista i jednodnevnih posjetitelja o kvaliteti i ponudi Grada Malog Lošinja po zonama/naseljima
• uspostava baze podataka namijenjene nositeljima destinacijskog menadžmenta, ali i poduzetnicima u turizmu te drugim dionicima razvoja turizma destinacije

• diseminacija podataka i pokazatelja održivosti i nosivosti destinacije te monitoring učinkovitosti provedenih mjera i aktivnosti destinacijske politike, uključujući i uspostavu sustava predlaganja pravodobne korekcije planiranih mjera i aktivnosti.
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uspostava baze podataka.

Aktivnosti realizacije Mjere 2.2. Unapređenje destinacijskog menadžmenta:

Aktivnost 2.2.1.: Koordinacija nositelja turističke politike i destinacijskog menadžmenta Grada
Opis U skladu s odredbama Zakona o turizmu (NN 156/2023) uloga turističke zajednice u upravljanju destinacijom je planiranje i provedba mjera turističke politike, razvoj destinacije i praćenje ostvarenih ciljeva. Ispunjavanje obveze integriranoga održivog upravljanja destinacijom te upravljanja turističkim tokovima, a time i suradnje s Gradom Malim Lošinjem u unapređenju razvoja destinacije kao i suradnje i podrške drugim tijelima važnim za razvoj destinacije, pretpostavlja: • vertikalno i horizontalno usklađivanje nadležnosti nositelja destinacijske turističke politike te pružanja javnih destinacijskih usluga, nadležnost i odgovornosti pojedinih dionika formalno se uređuju odlukom gradonačelnice • stabilno srednjoročno planiranje i financiranje aktivnosti integriranog upravljanja na temelju plana upravljanja destinacijom, sadržaj i obveza srednjoročnog planiranja i financiranja formalno se uređuju odlukom gradonačelnice
Koraci/radnje • usklađivanje nadležnosti TZ-a Grada Malog Lošinja i ostalih nositelja turističke politike te pružanja javnih destinacijskih usluga • uspostava trogodišnjeg planiranja proračuna TZ-a Grada Malog Lošinja te usklađivanje godišnjeg plana rada i trogodišnjeg proračuna TZ-a s Planom upravljanja destinacijom Mali Lošinj.
Nositelj: Turistička zajednica Grada Malog Lošinja
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: bez dodatnih troškova
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uspostavljeno trogodišnje planiranje proračuna TZ-a Grada Malog Lošinja.

Aktivnost 2.2.2.: Uspostava partnerskog vijeća
Opis Kompleksnost upravljanja razvojem turizma u turističkoj destinaciji odražava splet različitih interesa dionika te njihove različite pozicije u odnosu na negativne eksternalije turizma. Zato je,

polazeći od načela *community based* planiranja te kolaborativnog destinacijskog menadžmenta, poželjno uključivanje predstavnika dionika turističkog razvoja u proces planiranja i praćenja učinka provedbe mjera destinacijske politike. Stoga se uspostavlja Partnersko vijeće za turizam, kao savjetodavno tijelo Turističke zajednice Grada Malog Lošinja, sastavljeno od predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora, odnosno stanovnika destinacije koji sudjeluju u procesu: • pripreme i praćenje provedbe strateških dokumenata s područja turizma te • horizontalno integriranje aktivnosti destinacijske politike u segmentu turizma i ostalih aktivnosti važnih za razvoj turizma. Rad Partnerskog vijeća dopunjava se i dodatnim aktivnostima uključivanja dionika i javnosti u uspostavu funkcionalnog upravljanja destinacijom provođenjem programa, kao što su redovne tematske javne tribine (primjerice, unapređenje kvalitete usluživanja i pojedinih proizvoda, uređenje prostora, zelene prakse i slično, analiza učinaka provedenih aktivnosti razvoja turizma i sl.).
Koraci/radnje • izrada Poslovnika rada Partnerskog vijeća (utvrđivanje nadležnosti, broja članova te dionika koje pojedini članovi predstavljaju, trajanje mandata, način djelovanja) • utvrđivanje uvjeta i potrebnih kompetencija članova • formiranje Partnerskog vijeća te osiguranje tehničke pomoći za rad partnerskog vijeća • organizacija tribina o turizmu uz unaprijed pripremljene materijale i eventualno goste izlagače.
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: bez dodatnih troškova (sudjelovanje u Partnerskom vijeću je dobrovoljno i ne uključuje financijsku naknadu).
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uspostavljeno Partnersko vijeće.

Aktivnosti realizacije specifičnog cilja 3: Podizanje kvalitete ponude destinacijskog lanca vrijednosti prema mjerama prikazano je u nastavku.

Aktivnosti realizacije Mjere 3.1. Povećanje ponude visoke vrijednosti/*premium* kvalitete:

Aktivnost 3.1.1.: Podizanje kvalitete destinacijskih usluga
Opis Aktivnost se nadograđuje na već uspostavljene potpore (poglavlje 2.10.2.) Grada poduzetnicima u turizmu (unapređenje kvalitete smještajnih kapaciteta privatnih iznajmljivača, program poticanja poduzetništva / malog gospodarstva, program poticanja poljoprivrednika, sufinanciranje turističkih projekata i manifestacija. Uz financijske potpore (povećanje postojećih potpora), aktivnosti poticanja povećanja kvalitete usluga prema *premium* kvaliteti usluga/proizvodima visoke vrijednosti uključuju: • nefinancijske poticaje, odnosno savjetodavne i edukacijske potpore (seminari, radionice, *ad hoc* konzultacije) mikro i malim poduzetnicima te obiteljskom smještaju, usmjerene na optimiziranje investicijskih ulaganja te pružanje usluga veće vrijednosti • uvjetovano iznajmljivanje i kontrolu korištenja (povezano s aktivnosti jačanja komunalnog redarstva) javnih prostora projektima podizanja kvalitete usluživanja u ugostiteljstvu • osiguranje ravnopravne tržišne utakmice dodatnim uređenjem (reguliranjem) pružanja pratećih turističkih aktivnosti usmjerenima na kontinuirano pružanje usluga visoke vrijednosti.
Koraci/radnje • razrada modela i ocjena financijskih mogućnosti i vremenskog horizonta financijskih potpora (definiranje područja i uvjeta davanja potpora usuglašenih s razvojnim dokumentima Grada povezanima s turizmom) • razrada modela savjetodavne i edukacijske potpore (seminari, radionice, *ad hoc* konzultacije i sl.), uključujući i područja savjetovanja, pripremu pisanih materijala, sudjelovanje stručnjaka po područjima, vremenski horizont aktivnosti, procjenu troškova realizacije poticaje • razrada modela uvjetovanog iznajmljivanja i kontrola korištenja javnih prostora s obzirom na kriterije unapređenja kvalitete usluživanja u ugostiteljstvu • razrada modela fiskalnih potpora za projekte inovativnog razvoja ponude, polazeći od raspoloživih sredstava, područja gospodarske aktivnosti, očekivanog doprinosa projekta turističkom razvoju destinacije • ocjena potreba i mogućnosti dodatnog uređenja pružanja pratećih turističkih aktivnosti usmjerenih na kontinuirano pružanje usluga visoke vrijednosti • aktiviranje sustava poticanja podizanja kvalitete destinacijskih usluga i diseminacija informacija potencijalnim korisnicima • praćenje učinaka financijskih, fiskalnih i ostalih mjera poticanja.
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja, Pučko otvoreno učilište, Udruženje obrtnika Cres-Lošinj, Obrtnička komora, Gospodarska komora
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun Grada Malog Lošinja, Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uspostavljen sustav potpora.

Aktivnost 3.1.2.: Povećanje pristupačnosti javne turističke infrastrukture te ugostiteljskih objekata
Opis Javna turistička infrastruktura nisko je pristupačna (poglavlje 2.9.) te je aktivnost usmjerena na stvaranje uvjeta da se svim skupinama posjetitelja (primjerice, osobama s invaliditetom, starijim osobe, roditeljima s djecom) omogući korištenje destinacijskih sadržaja bez arhitektonsko-građevinskih, komunikacijskih, orijentacijskih ili digitalnih zapreka. Polazeći od kriterija važnosti primarne i sekundarne javne turističke infrastrukture za ostvarenje ciljeva razvoja turizma Grada, uspostavljaju se prioriteti ulaganja u uređenje površina, uređaje i opremu radi omogućivanja fizičkog pristupa, kretanja i boravka, uključujući i pristup informacijama i komunikaciji, osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti. Ulaganja u osiguranje pristupačnosti praćena su i uređenjem pojedinih objekata/lokacija javne turističke infrastrukture (primjerice, imobilijar, informacije i slično) te osiguranjem njihova održavanja, posebice u razdoblju proširene turističke sezone. Aktivnost uključuje i edukacijske i savjetodavne programe poticanja gospodarskih subjekata u djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića da podignu razinu pristupačnosti (fizički pristup, kretanje, informacije, komunikacija) ugostiteljskih objekata.
Koraci/radnje • definiranje kriterija za utvrđivanje prioriteta u povećavanje pristupačnosti pojedinih objekata/lokacija javne turističke infrastrukture • definiranje prioriteta po godinama, procjena ulaganja po prioritetima, određivanje godišnjega i srednjoročnog proračuna za ulaganja, procjena pratećih ulaganja u uređenje pojedinih objekata/lokacija • raspisivanje natječajne procedure, odabir izvođača, realizacija pojedinih investicija, praćenje realizacije • razrada i realizacija edukacijskoga i savjetodavnog programa podizanja razine pristupačnosti ugostiteljskih objekata.
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja u suradnji s udrugama razvoja civilnog društva
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja, donacije/sponzorstva gospodarskih subjekata
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: ostvarenje godišnjeg proračuna ulaganja u povećanje pristupačnosti javne turističke infrastrukture.

Aktivnosti realizacije Mjere 3.2. Širenje destinacijskog lanca vrijednosti turističkih proizvoda usklađenih s tržišnim pozicioniranjem Grada:

Aktivnost 3.2.1.: Zaštita, aktiviranje i interdisciplinarno prezentiranje te turistička valorizacija kulturno-povijesnih objekata/lokaliteta
Opis Bogata kulturno-povijesna baština Grada Malog Lošinja nejednako je zaštićena i uređena, ali i nejednako spremna za izlaganje pritiscima turističke potražnje te pružanje vrhunske kvalitete doživljaja. Primjerice, iznimna kvaliteta povijesno-kulturne baštine, kulture života i rada te prirodnih obilježja kopna, obale i podmorja Osora (kulturno-povijesna urbana cjelina naselja Osor i okružje) i Suska (ruralna kulturno-povijesna cjelina naselja Susak i ostatak otoka) nije

ujednačena s postojećom razinom njihove zaštite i uređenosti ni potencijalnom održivom turističkom valorizacijom.

U usporedbi s prosjekom Primorsko-goranske županije, to potvrđuju i ispodprosječni motivi dolaska i zadovoljstva posjetitelja povezani s različitim aspektima proizvoda kulturnog turizma.

Radi zaštite kulturno-povijesne baštine, ali i unapređenja ponude, provodi se niz programa usmjerenih na zaštitu, aktiviranje i interdisciplinarno *in situ* prezentiranje (dislociranih) kulturno-povijesnih lokaliteta koji trenutačno nisu u funkciji turizma poput vojne utvrde Malog Lošinja (npr. utvrda Kaštel) ili gradine, špiljske nastambe, naselja i humaka iz brončanog doba, podvodne arheološke zone/nalazište. Jednako tako, radi pravodobnog izbjegavanja moguće buduće degradacije krajolika i obale, ali u upravljanja prostornim aspektima turističkog razvoja, za Osor i Susak izrađuju se prostorno-programske studije razvoja kojima se razrađuju scenariji uređenja i turističke valorizacije naselja, polazeći od obnove i suvremene interpretacije povijesno-kulturne baštine Osora, izgradnje javne turističke infrastrukture u krajobrazu (šetnice, vidikovci, interpretacija, odmorišta i sl.), proširenja lokalno razvijene turističke ponude i uobličavanja proizvoda, ali i uspostavljanja inovativnih rješenja interpretacije prirodne i kulturne baštine prostora.

Aktivnost otvara i prostor za uključivanje pojedinih uređenih objekata/lokacija u produkciju različitih visokokvalitetnih kulturnih događanja kao i poticanje umjetničke produkcije povezane s Gradom Malim Lošinjem relevantne za građenje *premium* proizvoda kulturnog turizma i kvalitetu života stanovnika.

Program sufinanciranja obnove pročelja na području užih središta naselja sastavni je dio aktivnosti.

Koraci/radnje

- analiza primjera dobre prakse
- definiranje modaliteta mjera zaštite i turističke valorizacije pojedinih objekata/lokaliteta
- razrada modela sufinanciranja obnove pročelja na području užih središta naselja
- izrada prostorno-programskih studija za Osor i Susak uz razradu plana provedbe (procjena troškova i raspoloživih izvora, procjena učinaka pojedinih projekata/aktivnosti, prioritizacija aktivnosti)
- definiranje kriterija za odabir prioritetnih programa, utvrđivanje prioriteta te izrada koncepta najbolje uporabe i izvedivosti (*cost-benefit* analiza) s odabirom odgovarajućeg modela poslovanja i procjenom troškova kao i dobivanjem prava uporabe
- odabir prioritetnog/prioritetnih projekata, procjena troškova, priprema natječajne dokumentacije za izradu planskih dokumenata uređenja
- odabir projektanta, verifikacija projekata uređenja, procjena troškova realizacije
- osiguranje financijskih izvora
- priprema natječajne dokumentacije za izvođenje i nadzor projekta, realizacija
- praćenje realizacije projekta
- korištenje uređenih objekata/lokacija, eventualno produkcija kulturnih događanja
- financiranje projekata umjetničke produkcije povezane s Gradom Malim Lošinjem (kriteriji, osiguranje financijskih izvora, natječaj, odabir projekata, kontrola realizacije).

Nositelj: Grad Mali Lošinj, TZ Grada Malog Lošinja, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU-a, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Fond za energetsku učinkovitost, Ministarstvo kulture i medija, Područni konzervatorski ured Rijeka

Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj

Izvor financiranja: Grad Mali Lošinj, TZ Grada Malog Lošinja, sufinanciranje fondovima Europske unije i/ili nacionalnim fondovima, donacije, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU-a,

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Fond za energetsku učinkovitost, Ministarstvo kulture i medija
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: realizacija jednog programa zaštite i turističke valorizacije kulturno-povijesnog objekata/lokaliteta.

Aktivnost 3.2.2.: Proizvodnja hrane i ljekovitih proizvoda, cesta/ceste proizvoda Lošinja
Opis Lokalna i autentična ponuda lokalnih jela i pića čimbenik su podizanja kvalitete gastronomske ponude. Aktivnost je usmjerena na povećanje proizvodnje i mogućnosti komercijalizacije poljoprivrednih, poželjno ekoloških proizvoda, ali i uvođenja autohtonog/mediteranskog samoniklog i ljekovitog bilja u ponudu ugostiteljstva kao sredstva povećanja doprinosa djelatnosti ukupnog gospodarstva, ali i jačanju percepcije Lošinja kao *premium* destinacije Jadrana. Jačanje poljoprivredne proizvodnje i proizvodnje zdrave hrane omogućuje i uspostavu ceste proizvoda Lošinja kao važnog elementa ukupne destinacijske ponude jer je upoznavanje lokalne kulture i rada te kupnja autohtonih lokalnih proizvoda važan sekundarni motiv boravka i čimbenik zadovoljstva turista, a istodobno dodatno potiče komercijalizaciju proizvoda lokalnih proizvođača. Tematska cesta (cesta lošinjskih proizvoda) pritom mora imati logičnu rutu (poželjno kružna ruta ili ruta u obliku cvijeta) te povezivati pojedinačne proizvođače u sustav osiguravajući informacije o ponudi, radnom vremenu proizvođača (potrebno je osigurati da je određen broj proizvođača tijekom turističke sezone otvoren svaki dan u tjednu) kao i promociju ceste.
Koraci/radnje • dopuna postojećeg sustava poticanja poljoprivrednika (potpore za ekološku proizvodnju, edukaciju, navodnjavanje, razvoj ovčarstva, voćarstva, maslinarstva, vinogradarstva, pčelarstva, zaštitu od divljači, nabavu opreme, početak djelatnosti) programima kao što su sufinanciranje zaštitnih ograda, savjetovanje, studijska putovanja, komercijalizacija (razvoj portala, subvencije za troškove skladištenja/prijevoza i sl.) • uspostava ceste lošinjskih proizvoda (utvrđivanje interesa i mapiranje potencijalne ponude, definiranje kriterija, savjetodavne usluge, subvencije za opremanje prostorija za prihvat posjetitelja, smeđa signalizacija, informacije te promocija) • osiguranje financijskih izvora, natječaj za dodjelu sredstva, realizacija i praćenje učinaka.
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja u suradnji s cehom ugostitelja Grada Malog Lošinja te zainteresiranim udrugama civilnog društva
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uspostavljena cesta proizvoda Lošinja.

Aktivnosti realizacije Mjere 3.3. Podizanje razine znanja, vještina i inovativnosti pružatelja usluga:

Aktivnost 3.3.1.: Stipendiranje obrazovanja u europskim visokoškolskim ili profesionalnim centrima
Opis

Dopuna postojećeg sustava uvjetovanog stipendiranja najboljih učenika/učenica i studenata/studentica, profesionalaca za pohađanje intenzivnih tečajeva na europskim visokoprofiliranim, visokoškolskim ili profesionalnim edukacijskim institucijama specijaliziranima u području ugostiteljstva.
Koraci/radnje • razrada srednjoročnog programa stipendiranja: područja i kriterija dodjele stipendija, godišnje mogućnosti stipendiranja, koordinacija s europskim visokoprofiliranim, visokoškolskim ili profesionalnim edukacijskim institucijama • osiguranje sredstava • provođenje kandidacijskog postupka i izbor stipendista • dodjela stipendija • praćenje učinaka.
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja, Ceh ugostitelja i turističkih djelatnika, Srednja škola Ambroza Haračića, Grad Mali Lošinj
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja, donacije/sponzorstva gospodarskih subjekata, Proračun Grada Malog Lošinja
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: uspostavljen program stipendiranja.

Aktivnost 3.3.2.: Suradnja/transfer znanja iz gospodarstva prema obrazovnim ustanovama
Opis Gospodarski subjekti grada Malog Lošinja danas okupljaju vrhunske stručnjake iz različitih područja turističke aktivnosti. Povremeno/stalno sudjelovanje tih stručnjaka u nastavi srednjoškolskih programa povezanih sa zanimanjima u turizmu (turistički tehničar destinacije, konobar, kuhar, pomoćni kuhar i slastičar) može pridonijeti realizaciji praktičnih modula kurikula i povećati zanimanje/privlačnost rada u djelatnosti turizma i ugostiteljstva. Aktivnost je moguće nadograditi i programima otvorenih vrata gospodarskih subjekata za učenike osnovnih i srednjih škola.
Koraci/radnje: • procjena interesa eksperata/gospodarskih subjekata za sudjelovanje u aktivnosti (intervjui/anketa) • razrada programa sudjelovanja stručnjaka iz gospodarstva u realizaciji praktičnih modula kurikula srednjoškolskih programa stjecanja kvalifikacija u poslovima u sektoru turizma i ugostiteljstva • osiguranje sredstava/donacija za realizaciju programa • realizacija programa • praćenje učinaka.
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja, Srednja škola Ambroza Haračića, Grad Mali Lošinj, Ceh ugostitelja i turističkih djelatnika
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj

Izvor financiranja: Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja, donacije/sponzorstva gospodarskih subjekata, Proračun Grada Malog Lošinja, sufinanciranje fondovima Europske unije i/ili nacionalnim fondovima
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja, Srednja škola Ambroza Haračića, Grad Mali Lošinj
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Pokazatelj realizacije do 2029.: pokrenuta realizacija programa.

Aktivnost 3.3.3.: Edukacijski program namijenjen integraciji radnika u lokalnu zajednicu
Opis Uspostavljanje jednostavnijih edukacijskih (*edutainment)* programa u trajanju do 20 sati usmjerenih na olakšavanje uključivanja stranih radnika u život Malog Lošinja. Uz predavanja, interaktivne radionice i vježbe programom se državljani trećih zemalja upoznaju s kulturom života i rada te poviješću cresko-lošinjskog arhipelaga, ali i obilježjima političkog i gospodarskog trenutka Hrvatske. Pozornost se pridaje i društvenim i poslovnim normama ponašanja te osnovnim znanjima o radu u Hrvatskoj.
Koraci/radnje • razrada programa (predmeti, trajanje i vrijeme izvođenja, prostor, ponavljanje programa), definiranje predavača • razrada poslovnog modela, procjena varijabilnih i fiksnih troškova realizacije kao i eventualno potrebnih investicija • osiguranje financijskih sredstava za pokretanje realizacije programa • realizacija programa i praćenje uspješnosti programa.
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja u suradnji s Pučkim otvorenim učilištem te gospodarski subjekti
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Sredstva gospodarskih subjekata (dotacije, naknade za polaznike)
Vrijeme provedbe: 2026. – nadalje
Pokazatelj realizacije do 2029.: pokrenuta realizacija programa.

Aktivnosti realizacije specifičnog cilja 4.: Inovirana tržišno relevantna komunikacijska platforma prema mjerama prikazane su u nastavku.

Aktivnosti realizacije Mjere 4.1. Pozicioniranje, brendiranje i promocija:

Aktivnost 4.1.1.: Izrada Strateškog i operativnog marketinškog plana turizma Grada Malog Lošinja do 2032.
Opis Na temelju ključnih odrednica razvoja turizma određenih Planom upravljanja destinacijom Grada Malog Lošinja i izračunom prihvatnog kapaciteta kao i Projektnog zadatka za izradu Strateškog i operativnog marketinškog plana destinacije Mali Lošinj izrađuje se Strateški i operativni marketinški plan turizma Grada Malog Lošinja do 2032. koji utvrđuje okvir rada Turističke zajednice Grada Malog Lošinja u segmentu marketinga destinacije. Projektni zadatak temelj je za pripremu dokumentacije za raspisivanje natječaja za izradu strateškoga i operativnog marketinškog plana destinacije Mali Lošinj. Projektni zadatak razrađuje

opis predmeta nabave, procijenjenu vrijednost, oblike komunikacije s naručiteljem, verifikaciju pojedinih faza realizacije koju provodi naručitelj te trajanje realizacije plana, s posebnim naglaskom na obvezne dijelove strateškog marketinškog i operativnog plana uključujući: analitičko polazište (konkurentske prednosti i izazovi, proizvodni portfelj, tržišna segmentacija, implementacija strateških odrednica), odrednice brenda i krovnoga komunikacijskog koncepta (odrednice identiteta, brend i brend arhitektura, komunikacijske smjernice) i operativne marketinške aktivnosti i planove provedbe (kreiranje doživljaja, komunikacijske inicijative, prezentacija ponude, organizacija TZ-a Grada Malog Lošinja). Polazeći od strateških usmjerenja razvoja turizma Grada, projektni zadatak uspostavlja okvir za razvoj brend koncepata Malog Lošinja kao *premium* destinacije Jadrana koji obilježavaju visoka kvaliteta usluga destinacijskog lanca vrijednosti, revitalizacija te *wellbeing* na osobnoj razini kao i očuvani okoliš, blagotvorna obilježja zraka i klime te bogata kulturna baština. Time, uz proizvod ljetnog odmora na suncu i moru, proizvodi *wellbeinga* i zdravlja te aktivnog odmora određuju jezgru proizvodnog portfelja, uz više podržavajućih proizvoda, uključujući gastronomiju i kulturu, nautiku, sport i poslovni turizam.
Koraci/radnje • definiranje projektnog zadatka • verifikacija s razvojnim dionicima / partnerskim vijećem • izrada natječajne dokumentacije • osiguranje izvora financiranja • provedba natječaja • izbor izvršitelja • praćenje realizacije izrade i usvajanje dokumenta • praćenje učinkovitosti provedbe planiranih mjera
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja
Vrijeme provedbe: 2027. – 2028.
Pokazatelj realizacije do 2029.: izrađen Strateški i operativni marketinški plana turizma Grada Malog Lošinja do 2032.

Aktivnosti realizacije Mjere 4.2. Unapređenje tržišne komunikacije

Aktivnost 4.2.1.: Unapređenje digitalnog prisustva
Opis Intenziviranje aktivnosti digitalne komunikacije utemeljene na povećanju korištenja naprednih digitalnih alata (remarketing, segmentacija tržišta, dinamički oglasi, geotargetiranje), optimizaciji segmentiranja kampanje/pampanja po ciljanim skupinama (obiteljski turisti, digitalni nomadi, ljubitelji prirode, kamp turisti itd.), optimizaciji sadržaja za pretragu, unificiranju *hashtagova* (popis osnovnih i prilagođenih *hashtagova* po platformi), povećanju frekvencije objava, posebno na Instagramu i TikToku, kao i uvođenju *widgeta* za preporuke (poput „Možda vas zanima“) i *chatbot* funkcionalnosti za osnovne informacije. Aktivnost unapređenja digitalnog prisustva podrazumijeva analizu statistika i testiranje sadržaja (A/B testiranje objava, videa, CTA-a), analizu puta korisnika (*user journeys*), uvođenje alata za planiranje i upravljanje društvenim mrežama (za aktivnosti prisustva na društvenim mrežama koje se vode *in-house*) te optimiziranje tehničkih performansi (npr. aktiviranje kompresije,

optimiziranje fotografija, prilagođavanje rezolucije za mobilne uređaje, optimiziranje videopozadine, implementiranje *lazy loadinga* i sl.). Uz aktivnosti podizanja povjerenja u stranicu (npr. *microcopy, naglašavanje sekcije* „O nama“), povećava se dostupnost osobama s invaliditetom (npr. formati prilagođeni za čitače ekrana (PDF/UA), prilagodba vizualnog kontrasta i sl.). Posebna pozornost posvećuje se korištenju alata umjetne inteligencije za unapređenje digitalnog prisustva u stvaranju sadržaja (personalizacija i analiza osjećaja, istraživanje, prevođenje, prepoznavanje govora i slika, lektura, vrednovanje) i njegovu prilagođavanju lakšem prepoznavanju alata umjetne inteligencije. Riječ je o ne samo jasnom definiranju ciljeva i analizi podataka (obrazaca) već i o kategorizaciji poruka (dodjeljivanju oznaka), određivanju emocionalnog tona teksta, implementiranju tehnike obrade prirodnog jezika (smanjivanje riječi na osnovni oblik, razbijanje teksta na manje dijelove), treniranju modela, korištenju vizualizacija te testiranju i ažuriranju/prilagođavanju sadržaja/modela.
Koraci/radnje • razrada vremena, dinamike i aktivnost unapređenja digitalnog iskustva u trogodišnjem razdoblju (do prihvaćanja i početka realizacije Strateškog i operativnog marketinškog plana turizma Grada Malog Lošinja do 2032.) • osiguranje radnih resursa (uključujući i eventualno dodatno osposobljavanje) i financijskih izvora za provedbu aktivnosti unapređenja digitalnog iskustva • realizacija aktivnosti • praćenje učinaka
Nositelj: TZ Grada Malog Lošinja
Područje obuhvata: Grad Mali Lošinj
Izvor financiranja: Proračun TZ-a Grada Malog Lošinja
Vrijeme provedbe: 2026. – 2028.
Pokazatelj realizacije do 2029.: povećanje prosječnog trajanja boravka na stranici za 20 %.

8. Projekti

Slijedom definiranih mjera i aktivnosti definirano je 20 projekata važnih za razvoj destinacije čija će realizacija započeti u vremenskom horizontu Plana realizacija do 2029., a izvori financiranja uključuju vlastita sredstva Grada Malog Lošinja, Fond za turizam te ostale namjenske izvore. Projekti su podijeljeni u dvije skupine:

- 16 projekta važnih za ostvarivanje postavljenih općih i specifičnih ciljeva Plana upravljanja destinacijom Mali Lošinj te
- 4 projekta važna za ostvarivanje postavljenih općih i specifičnih ciljeva Plana upravljanja destinacijom Mali Lošinj koji ispunjavanju uvjete[101] za ulazak u skupinu projekata koji su posebno važni za razvoj destinacije.

8.1. Projekti važni za ostvarivanje postavljenih općih i specifičnih ciljeva Plana upravljanja destinacijom Mali Lošinj

Projekti koji su važni za ostvarivanje postavljenih općih i specifičnih ciljeva Plana upravljanja destinacijom Mali Lošinj, a time i pridonose ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije, koje provodi ili u kojima kao partner sudjeluje Grad Mali Lošinj su:

Centar za znanost o moru	Centar za znanost o moru interdisciplinarni je projekt koji spaja znanost i edukaciju, kulturno iskustvo i turizam i planiran je kao centar izvrsnosti za istraživanje i zaštitu mora te edukaciju u Hrvatskoj. Imovinsko-pravni odnosi za realizaciju projekta su riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju brojnih ekonomskih, okolišnih i društvenih pokazatelja održivosti, uključujući smanjenje sezonalnosti poslovanja, povećanje dnevne potrošnje turista, povećanje poslovnog prihoda gospodarskih subjekata u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića, povećanje zadovoljstva stanovnika Grada i posjetitelja kao i poboljšavanje omjera potrošnje električne energije. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 35,0 milijuna eura.
Rekonstrukcija lječilišnog centra Veli Lošinj	Lječilište Veli Lošinj u partnerstvu s Primorsko-goranskom županijom planira provesti projekt rekonstrukcije objekta Park V u kompleksu Lječilišta Veli Lošinj na adresi Podjavori 27, Veli Lošinj. Cilj projekta je poboljšanje kvalitete pružanja zdravstvenih usluga korisnicima zdravstvene zaštite, povećanje opsega dijagnostičkih i terapijskih postupaka, poboljšanje uvjeta za rad cjelokupnog medicinskog i nemedicinskog osoblja i povećanje gospodarskog doprinosa ustanove lokalnoj zajednici kroz razvoj zdravstvenog turizma. Projekt je u skladu s Nacionalnim planom razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine, posebnim ciljem 2. „Unaprjeđenje sustava

[101] U skladu s Pravilnikom o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom, NN 112/2024, projekt od posebne važnosti za razvoj destinacije je projekt koji: (i) pridonosi strateškom i/ili posebnom cilju definiranom aktima strateškog planiranja za razvoj turizma, (ii) predviđa znatan i mjerljiv, izravni ili neizravni pozitivni financijski učinak na sektor turizma i povezane sektore, (iii) započinje s provedbom u razdoblju važenja plana upravljana destinacijom kojim je predviđen, (iv) ima minimalno izrađenu studijsku/projektnu dokumentaciju prema propisu kojim se regulira odobravanje investicijskih projekata za koje obveze preuzimaju proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, (v) minimalne je vrijednosti 1.000.000,00 eura.

	zdravstvene zaštite“ te Planom razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022.- 2027. godine. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 15,0 milijuna eura.
Marina Velopin	Projekt izgradnje luke nautičkog turizma Velopin uključuje morski dio luke – marinu od državne važnosti kapaciteta 200 vezova i kopneni dio – operativne i pripadajuće servisno, uslužne i trgovačke građevine. Zona obuhvata projekta nalazi se u rubnom području šume Čikat, nasuprot lošinjskom brodogradilištu i u nastavku ulice Velopin koja dolazi iz smjera Grada Malog Lošinja, obuhvaća oko 700 m dužobalne šetnice uz koju se nalaze ruševine zgrada nekadašnjega vojnog kompleksa koje će se u sklopu ovog projekta rekonstruirati. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju brojnih ekonomskih i okolišnim pokazatelja održivosti, uključujući smanjenje sezonalnosti poslovanja, povećanje dnevne potrošnje turista, poboljšavanje omjera potrošnje vode i električne energije, rast recikliranja otpada kao i povećanje poslovnog prihoda gospodarskih subjekata u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 90,0 milijuna eura koje osigurava investitor.
Kombinirano golf igralište Matalda	Na površini od 325 ha uspostavlja se jedinstvena cjelina golf igrališta, pratećih sadržaja u funkciji golfa, smještaja, objekata hrane i pića te prometnih i infrastrukturnih sustava. Projektom se razvija golf resort koji objedinjuje sportske (međunarodni natjecateljski karakter), turističke i ugostiteljske sadržaje s ciljem privlačenja domaćih i inozemnih gostiju, produljenja turističke sezone te povećanja lokalne ekonomske aktivnosti. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 200,0 milijuna eura koje osigurava investitor iz vlastitih te ostalih vanjskih sredstava.
Rekonstrukcija i proširenje piste Zračnog pristaništa Mali Lošinj	Pista Zračnog pristaništa Mali Lošinj proširuje se u smjeru osi postojeće uzletno sletne staze na obje strane. Osim rekonstrukcije same staze i staza za vožnju, projekt predviđa izgradnju stajanki za parkiranje zrakoplova površine 49.400 m^2, heliodroma, zgrade terminala i zgrade vatrogasne i tehničke službe, kao i interne prometnice, nove trafostanica, parkirališta za putnike i osoblje te paralelni put oko aerodroma. Projekt je usmjeren na dostizanje dostupnosti rekonstruiranog aerodroma zrakoplovima kodnog slova „C“. Projektom se osiguravaju infrastrukturne pretpostavke za poboljšanje prometne – posebice regionalne - povezanosti koja će rezultirati i povećanjem interesa zračnih prijevoznika za uspostavljanje stalnih/povremenih linija, a time i unapređenjem i proširenjem *premium* kvalitete destinacijskog lanca vrijednosti. cilj je postavljena dostupnost rekonstruiranog aerodroma zrakoplovima kodnog slova „C“. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 90,0 milijuna eura koje osigurava investitor iz vlastitih te ostalih vanjskih sredstava.

	U sklopu unapređenja sportske infrastrukture i osiguravanja uvjeta za kontinuirani rad sportskih udruga, planira se realizacija projekta natkrivanja postojećeg bazena u kampu Čikat za potrebe Vaterpolo kluba Lošinj. Projekt obuhvaća postavljanje montažnog balona (zračne kupole) nad bazenom dimenzija 60 x 30 m, zajedno sa svom potrebnom pratećom opremom, uključujući sustave za održavanje tlaka, grijanje i ventilaciju. Ovakvo rješenje omogućuje brzo postavljanje i uklanjanje konstrukcije te predstavlja optimalan odnos ulaganja i funkcionalnosti.
Izgradnja krova na bazenskom kompleksu Aquaparka Čikat	Glavni cilj projekta je omogućiti cjelogodišnje korištenje bazena, čime se stvaraju kvalitetni uvjeti za: • redovite treninge vaterpolo kluba • održavanje sportskih programa za djecu i mlade • rekreaciju građana • organizaciju sportskih priprema i manjih natjecanja Realizacijom projekta značajno se podiže razina dostupnosti sportske infrastrukture lokalnoj zajednici, osobito izvan ljetne sezone, te se doprinosi razvoju sporta i zdravog načina života na otoku Lošinju. Projekt ima izraženu javnu i društvenu vrijednost, budući da direktno doprinosi kvaliteti života stanovništva, razvoju sporta i jačanju lokalne zajednice. Ukupna procijenjena vrijednost projekta iznosi 220.000 eura, a uključuje nabavu i montažu balona te svu prateću tehničku opremu potrebnu za njegovo funkcioniranje.
Vatrogasni centar	Izgradnja i opremanje objekta koji će sadržavati prostore za smještaj i obuku vatrogasaca, garaže za vatrogasna vozila te toranj za vježbe spašavanja i vanjsko vježbalište. Projektom se osigurava povećanje operativne spremnosti i učinkovitosti lošinjske vatrogasne postrojbe, a time i dodatno jača razina sigurnosti za sve građane i posjetitelje otoka. Imovinsko pravni odnosi za realizaciju projekta su riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju okolišnih pokazatelja održivosti uključujući aktivnosti za zaštitu prirodne i kulturne baštine i lokaliteta i prilagodbu klimatskim promjenama. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 4,3 milijuna eura.
Dom zdravlja	Izgradnja novog objekta Doma zdravlja Mali Lošinj, s organiziranim kolnim i pješačkim pristupima, garažom, *drop-off* zonom te integriranim zdravstvenim sadržajima (hitna služba, radiologija, medicinsko-biokemijski laboratorij i dr.) kojim se osigurava suvremena, funkcionalna i prostorno optimalna zdravstvena infrastruktura za područje Malog Lošinja i okolnih otoka te unapređenje dostupnosti kvalitete primarne i hitne zdravstvene zaštite za stanovnike i posjetitelje. Imovinsko-pravni odnosi su riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju društvenih i okolišnih pokazatelja održivosti, uključujući zadovoljstvo boravkom u destinaciji,

	zadovoljstvo stanovnika, broj turističkih ambulanti i njihovu kvalitetu te prilagodbu klimatskim promjenama. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 5,0 milijuna eura.
Projekt uređenja i oblikovanja lokacije Punta Leva	Krajobrazno oblikovanje cijele zone Punta Leva u Velom Lošinju koja obuhvaća plažu i šetnicu uz more, prostor svjetionika, boravišne platoe i površinu uz kapelicu na kojoj je 1888. bila sagrađena prva meteorološka postaja na otoku. Uređenje prema izvornim rasterima poštujući povijesnu tradiciju prostora s unosom novih materijala i sadržaja te vraćanjem meteostanice na izvornu poziciju. Imovinsko-pravni odnosi su riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju društvenih i ekonomskih pokazatelja održivosti, uključujući zadovoljstvo boravkom u destinaciji, zadovoljstvo stanovnika, smanjenje sezonalnosti te povećanje prosječne potrošnje turista. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 0,5 milijuna eura.
Osorski bedemi i Kaštel	Grad Mali Lošinj, u partnerstvu s Ministarstvom kulture i medija, već devet godina provodi opsežnu obnovu Osorskih bedema, jednog od najznačajnijih kulturnih dobara našega kraja. U posljednjoj fazi obnove, uz sufinanciranje Ministarstva kulture i medija u iznosu od 185.000 eura, radovi su usmjereni na područje parkirališta uz Osorski kanal te arheološka istraživanja na uređenju Kaštela. Imovinsko-pravni odnosi su riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju društvenih, prostornih i ekonomskih pokazatelja održivosti, uključujući zadovoljstvo boravkom u destinaciji, zadovoljstvo stanovnika, smanjenje sezonalnosti te povećanje prosječne potrošnje turista, povećanje udjela atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom kao i zaštitu, uređenje i aktiviranje identificirane turističke atrakcije. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 2,0 milijuna eura.
Uređenje šetnice “Uroni u zdravlje“ te plaže posebne namjene Kaciol	Uređenje kružne šetnice od Gaja magnolija Lječilišta Veli Lošinj, preko park-šume Podjavori do obale kod hotela Punta te obalne šetnice do plaže Rovenjska, a potom preko područja Svete Ane do Gaja magnolija. Projektom se planira fazna obnova desetak kilometara šetnica i prosjeka raznih širina i različitog stupnja zapuštenosti, ovisno o raspoloživim sredstvima. Radovi bi započeli na šetnicama najveće širine čime bi se djelomično i unaprijedila protupožarna zaštita tog područja. Zahvat obuhvaća radove sanacije postojećih komunikacija s dosljednom obnovom oborinske odvodnje, formiranje odmorišta za druženje, učenje i igru, postavljanje klupa, koševa za otpad i informativnih tabli od prirodnih materijala ujednačenog stila i dizajna. Uz uređenje šetnice, uređuje se i plaža prilagođena osobama s invaliditetom te provedbu posebnih zdravstvenih programa. Važnost projekta povezana je s razvojem zdravstvenog i inkluzivnog turizma, kao i s promocijom zdravog načina života. Planirano je da se plaža posebne namjene da u koncesiju Lječilištu Veli Lošinj kao zdravstvenoj ustanovi

	koja ima ugovor sa HZZO-om. Procjenjuje se da je za sufinanciranje uređenja plaže moguće ostvariti sufinanciranje iz nacionalnih i europskih fondova. Procijenjena vrijednost projekta uređenja šetnice iznosi 1,2 milijuna eura, a projekta uređenja plaže 2,5 milijuna eura.
Pješačko/biciklistička staza Punta Križa	Revitalizacija postojećih staza na području naselja Punta Križa na otoku Cresa i uređenje pet atraktivnih biciklističkih staza. Staze se nalaze uz maslinike, vinograde, obiteljska poljoprivredna gospodarstva i u neposrednoj su blizini mora. Time turistima omogućavaju ugodan, zanimljiv i siguran način istraživanja prirodnih ljepota, a lokalnim stanovnicima nesmetan i uređen put do njihovih čestica. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 385 tisuća eura.
Rekonstrukcija mlina na otoku Unije	Nakon izvedene druge faze projekta sanacije i rekonstrukcije objekta planirana treća faza uključuje uređenje interijera muzejsko-edukativne namjene sa sanacijom postojećih artefakata kojom se osigurava zaštita, aktiviranje i interdisciplinarno *in situ* prezentiranje kulturno-povijesnog spomenika. Imovinsko-pravni odnosi su riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju društvenih, prostornih i ekonomskih pokazatelja održivosti, uključujući zadovoljstvo boravkom u destinaciji, zadovoljstvo stanovnika, smanjenje sezonalnosti te povećanje prosječne potrošnje turista, povećanje udjela atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom te zaštita, uređenje i aktiviranje identificirane turističke atrakcije. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 0,15 milijuna eura.
Krajobrazno uređenje Kalvarije – Križni put i rekonstrukcija 13 kapelica s crkvicom	Projekt obuhvaća krajobrazno uređenje Kalvarije sa sanacijom postojećih objekata unutar zone obuhvata kojim bi se prostor povezao u zelenu zaštićenu zonu. Projekt uključuje uređenje puta, obnovu 13 kapelica i crkvice s uređenjem trga, oblikovanje postojećega visokog i niskog raslinja s nadopunama, sanaciju suhozida i integraciju puteljaka te formiranje tematskih cjelina sa zonama za kontemplaciju i igru. Imovinsko-pravni odnosi su riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju društvenih i ekonomskih pokazatelja održivosti uključujući zadovoljstvo boravkom u destinaciji, zadovoljstvo stanovnika, smanjenje sezonalnosti te povećanje prihoda gospodarskih subjekata u djelatnostima pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 2,0 milijuna eura.
Riva lošinjskih kapetana	Nastavak uređenja postojeće šetnice te stvaranje cjeline s Velom rivom i povezivanje sa Škverićem. Planirano je parterno uređenje s rješavanjem oborinske odvodnje i ostalih instalacija u obuhvatu. Imovinsko-pravni odnosi su riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju društvenih i ekonomskih pokazatelja održivosti, uključujući zadovoljstvo boravkom u destinaciji,

	zadovoljstvo stanovnika, smanjenje sezonalnosti te povećanje prihoda gospodarskih subjekata u djelatnostima pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 1,2 milijuna eura.
Arboretum Haračić	Projekt predviđa uređenje postojećih komunikacija kao i novih tematiziranih staza koje omogućuju kružno kretanje parkom, obnovu suhozida i formiranje funkcionalnih zona na terasiranim obroncima, uređenje galerijskog prostora arboretuma na otvorenom, postavljanje edukacijskih ploča, izgradnju manjeg amfiteatra i vidikovaca, oblikovanje postojeće vegetacije te interpolaciju novih vegetacijskih komponenti uz zaštitu postojećeg drveća, postavljanje sjenica za sjedenje i urbane opreme. Imovinsko-pravni odnosi nisu riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju društvenih pokazatelja održivosti, uključujući zadovoljstvo boravkom u destinaciji, zadovoljstvo stanovnika, povećanje udjela atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 3,0 milijuna eura.
Projekt arheološkog lokaliteta benediktinske opatije i crkve sv. Petra u Osoru	Nakon konzervatorsko-restauratorskih radova i izrade konzervatorske studije te idejnog projekta uređenja projekt predviđa uspostavu Arheološkog parka sv. Petra u Osoru, čime se omogućuje cjelovita prezentacija ostataka crkve, samostana i njihova povijesnog okoliša u obliku muzeja na otvorenom uz isticanje glavne arheološke teme – ranoromaničke crkve s fasadnom dekoracijom. Imovinsko-pravni odnosi nisu riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju društvenih, prostornih i ekonomskih pokazatelja održivosti, uključujući zadovoljstvo boravkom u destinaciji, zadovoljstvo stanovnika, smanjenje sezonalnosti te povećanje prosječne potrošnje turista, povećanje udjela atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom i zaštitu, uređenje i aktiviranje identificirane turističke atrakcije. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 1,5 milijuna eura.
Projekt uređenja obalnog zida i šetnice Riva Priko – Velopin	Proširenje postojeće ceste s izgradnjom obalnog zida, šetnice, biciklističke staze, hortikulture i urbane opreme. Imovinsko-pravni odnosi su riješeni. Realizacija projekta pridonijet će poboljšanju društvenih i ekonomskih pokazatelja održivosti, uključujući zadovoljstvo boravkom u destinaciji, zadovoljstvo stanovnika, smanjenje sezonalnosti te povećanje prihoda gospodarskih subjekata u djelatnostima pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 3,0 milijuna eura.

8.2. Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije

Projekti važni za ostvarivanje postavljenih općih i specifičnih ciljeva Plana upravljanja destinacijom Mali Lošinj, nominirani za ulazak u skupinu projekata koji su posebno važni za razvoj destinacije, jesu:

- projekt Utvrda Kaštel (ArtKaštel)
- projekt Interpretacijski centar pomorske baštine: Pomorska zbirka Lošinj
- projekt staza za pješake i bicikliste Kovačanje Poljana (Plavo-zeleni put Kovčanje – Poljana)
- projekt uređenja vidikovaca (Vidici Lošinja).

U nastavku se projekti detaljno razrađuju[102].

8.2.1. Projekt Utvrda Kaštel (ArtKaštel)

Županija	VIII. PRIMORSKO-GORANSKA
Turistička zajednica	TZG Malog Lošinja
Naziv projekta	**Projekt utvrda Kaštel (ArtKaštel)**
Kratki opis predmeta projekta	Uređenje parternog dijela zone te ruševine Kule, zaštićenog kulturnog dobra, s prenamjenom u suvremeni prostor uspostavom sadržaja za organizaciju kulturnih događanja. Projekt osigurava interpolaciju zone obuhvata uz kaštel između građenog tkiva i prometnice.
Kratki opis svrhe projekta	Zaštita, aktiviranje i interdisciplinarno *in situ* prezentiranje kulturno-povijesnih lokaliteta uspostavom sadržaja za organiziranje kulturnih događanja te podizanje razine kvalitete kulturne ponude, događanja i manifestacija na području Grada.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Kvaliteta sadržaja interdisciplinarno prezentiranog lokaliteta Kaštel na sljedeći način pridonosi ostvarenju odabranih pokazatelja održivosti: • zaštita, uređenje i aktiviranje identificirane turističke atrakcije, zaštićenog kulturnog dobra (TI-1) • povećanje zadovoljstva lokalnog stanovništva turizmom (ZL – 2) • povećanje zadovoljstva cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1) • povećanje udjela atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom (PD – 1) • povećanje poslovnog prihoda gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u

[102] Popis projekata mora sadržavati (Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom, NN 112/2024) minimalno sljedeće podatke: naziv projekta, kratki opis predmeta i svrhe projekta, naznaku je li riječ o projektu od posebne važnosti za razvoj destinacije, način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti, a za projekte od posebne važnosti za razvoj destinacije i način doprinosa strateškom/posebnom cilju – podatak o nositelju provedbe i lokaciji provedbe projekta, podatke o planiranim rokovima početka i završetka provedbe projekta, podatke o ključnim točkama ostvarenja projekta, s planiranim rokovima postignuća, ukupnu procijenjenu vrijednost projekta s naznačenim iznosima vlastitog financiranja / mogućim izvorima financiranja, podatke o statusu izrade potrebne studijske/projektne dokumentacije.

	djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2) • rast izvansezonske popunjenosti u komercijalnim smještajnim kapacitetima (STP-1) • rast prosječne dnevne potrošnja turista u eurima (STP-2) • rast bruto dodane vrijednost ostvarene u području Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja (SPGS-2) • implementacija aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD-1).
Nositelj provedbe projekta	Grad Mali Lošinj
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)	Grad Mali Lošinj
Planirani početak provedbe projekta	2026.
Planirani završetak provedbe projekta	2029.
Ključne točke ostvarenja projekta	1. Izrada projektne i konzervatorske dokumentacije. 2. Provedba arheoloških istraživanja i zaštita postojećih artefakata. 3. Uređenje i konzervacija ruševine kule te njezina prenamjena u novi kulturni sadržaj. 4. Uređenje parternog prostora čitave zone obuhvata. 5. Interpolacija i povezivanje prostora između građenog tkiva i prometnice. 6. Uspostava novoga multifunkcionalnog kulturnog prostora za događanja i okupljanja. 7. Oprema prostora potrebnom infrastrukturom i urbanom opremom. 8. Uspostava sustava korištenja i održavanja uređenog područja.
Planirani rokovi postignuća ključnih točka ostvarenja projekta	1. Izrada glavnog projekta – krajem 2026. 2. Ishođenje građevinske dozvole – proljeće 2027. 3. Javna nabava – proljeće 2027. 4. Dovršetak projekta – 2029.
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	4.900.000,00 €
Iznos vlastitog financiranja	0
Ostali mogući izvori financiranja	Fond za turizam i ostali namjenski izvori financiranja (sredstva Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstva kulture, Ministarstva turizma i sporta, fondova EU-a)
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)	Grad Mali Lošinj
Imovinsko-pravni odnosi	Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama	Vlasništvo

Status izrade potrebne studijske dokumentacije	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen profil projekta?	DA
	Postoji li u trenutku popunjavanja upitnika izrađena studija predizvodljivosti i/ili studija izvedivosti?	NE
	Postoji li u trenutku popunjavanja upitnika izrađena CBA?	NE
Status izrade potrebne projektne dokumentacije	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen idejni projekt?	DA
	Je li u trenutku ispunjavanja upitnika ishodovana lokacijska dozvola?	NE
	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen glavni projekt?	NE
	Može li se projekt graditi prema Pravilniku o jednostavnim i drugim građevinama i radovima?	NE
	Je li u trenutku ispunjavanja upitnika ishodovana građevinska dozvola?	NE
Projekti od posebne važnosti za razvoj destinacije	Je li riječ o projektu od posebne važnosti za razvoj destinacije (DA/NE)	DA

	Navesti način doprinosa strateškom/posebnom cilju	Realizacija projekta pridonosi ostvarenju sljedećih općih i posebnih ciljeva Plana upravljanja:
		• Opći cilj: Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti; Specifični cilj: Podizanje kvalitete ponude destinacijskog lanca vrijednosti na temelju:
		  • povećanja ponude proizvoda visoke vrijednosti
		  • širenja destinacijskog lanca vrijednosti turističkih proizvoda usklađenih s tržišnim pozicioniranjem Grada.
		• Opći cilj: Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti; Specifični cilj: Inovirana tržišno relevantna komunikacijska platforma na temelju:
		  • jačanja portfelja proizvoda te pozicioniranja, brendiranja i komunikacije destinacije.

	Navesti na koji način projekt predviđa znatan i mjerljiv, izravni ili neizravni pozitivni financijski učinak na sektor turizma i povezane sektore	Smanjenje sezonalnosti i povećanje fizičkih i monetarnih učinaka cjelogodišnje turističke aktivnosti: • širenjem i podizanjem kvalitete destinacijskog lanca vrijednosti • jačanjem snage i kvalitete nosećih turističkih proizvoda • povećanjem prosječne dnevne potrošnje turista i posjetitelja • podizanjem zadovoljstva turista i jačanjem tržišne prepoznatljivosti destinacije • osnaženjem tržišne prepoznatljivosti.
	Projekt od posebne važnosti počinje s provedbom u razdoblju važenja plana upravljanja destinacijom kojim je predviđen	DA
	Projekt od posebne važnosti ima minimalno izrađenu studijsku/projektnu dokumentaciju prema propisu kojim se regulira odobravanje investicijskih projekata za koje obveze preuzimaju proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	DA
	Projekt od posebne važnosti prelazi minimalnu vrijednost od 1.000.000,00 EUR	DA
Napomena		

8.2.2. Projekt Interpretacijski centar pomorske baštine: Pomorska zbirka Lošinj

Izložbeni prostor za pomorsku zbirku

Županija	VIII. PRIMORSKO-GORANSKA
Turistička zajednica	TZG Malog Lošinja
Naziv projekta	**Projekt Interpretacijski centar pomorske baštine: Pomorska zbirka Lošinj**
Kratki opis predmeta projekta	Rekonstrukcija višenamjenskoga izložbenog prostora na prvom katu zgrade stare Pomorske škole. Rekonstrukcijom se uspostavlja nekoliko funkcionalnih cjelina: (i) Audiovideo projekcijska dvorana: prostor opremljen suvremenom tehnologijom za prikazivanje multimedijalnih sadržaja.

	(ii) Izložbeni prostor: namijenjen očuvanju i prezentiranju bogate pomorske baština Malog Lošinja. (iii) Manji kongresni prostor: pogodan za održavanje seminara, radionica i sličnih događanja. (iv) Prevoditeljska kabina: omogućit će simultano prevođenje tijekom međunarodnih događaja.
Kratki opis svrhe projekta	Revitalizacija dijela stare Pomorske škole, važne graditeljske baštine Lošinja, obogaćivanje kulturne ponude destinacije suvremenom prezentacijom povijesnog nasljeđa te stvaranje novog središta za kulturna i edukativna događanja u samom centru grada.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Kvaliteta sadržaja interdisciplinarno prezentirane pomorske zbirke Lošinj na sljedeći način pridonosi ostvarenju odabranih pokazatelja održivosti: • povećanje zadovoljstva lokalnog stanovništva turizmom (ZL – 2) • povećanje zadovoljstva cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1) • povećanje udjela atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom (PD – 1) • povećanje poslovnoga prihoda gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2) • rast izvansezonske popunjenosti u komercijalnim smještajnim kapacitetima (STP-1) • rast prosječne dnevne potrošnje turista u eurima (STP-2) • rast bruto dodane vrijednost ostvarene u području Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja (SPGS-2) • provedba aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD-1).
Nositelj provedbe projekta	Grad Mali Lošinj
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)	Grad Mali Lošinj
Planirani početak provedbe projekta	2026.
Planirani završetak provedbe projekta	2028.
Ključne točke ostvarenja projekta	1. Izrada projektne dokumentacije i potrebnih konzervatorskih uvjeta. 2. Rekonstrukcija prostora na 1. katu stare Pomorske škole. 3. Uspostava i opremanje audiovideo projekcijske dvorane suvremenom tehnologijom. 4. Uređenje i opremanje izložbenog prostora za pomorsku zbirku. 5. Uređenje manjega kongresnog prostora za seminare, radionice i stručne skupove. 6. Ugradnja prevoditeljske kabine za međunarodne i višejezične događaje.

		7. Nabava potrebne tehničke i muzejske opreme. 8. Uspostava sustava upravljanja, održavanja i korištenja novih prostorija. 9. Otvaranje prostora za javnost i početak korištenja za kulturne, edukativne i stručne programe.
Planirani rokovi postignuća ključnih točka ostvarenja projekta		1. Javna nabava – u tijeku 2. Izrada projekta postava – kraj 2026. 3. Dovršetak građevinskih radova – proljeće 2027. 4. Postava – proljeće 2028.
Ukupno procijenjena vrijednost projekta		1.200.000,00 €
Iznos vlastitog financiranja		480.000,00 €
Ostali mogući izvori financiranja		Fond za turizam i ostali namjenski izvori financiranja (sredstva Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva kulture, Ministarstva turizma i sporta)
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)		Grad Mali Lošinj
Imovinsko-pravni odnosi		Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama		Vlasništvo
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen profil projekta?	DA
	Postoji li u trenutku popunjavanja upitnika izrađena studija predizvodljivosti i/ili studija izvedivosti?	NE
	Postoji li u trenutku popunjavanja upitnika izrađena CBA?	NE
Status izrade potrebne projektne dokumentacije	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen idejni projekt?	DA
	Je li u trenutku ispunjavanja upitnika ishodovana lokacijska dozvola?	DA
	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen glavni projekt?	DA
	Može li se projekt graditi prema Pravilniku o jednostavnim i drugim građevinama i radovima?	NE
	Je li u trenutku ispunjavanja upitnika	DA

	ishodovana građevinska dozvola?	
Projekti od posebne važnosti za razvoj destinacije	Je li riječ o projektu od posebne važnosti za razvoj destinacije (DA/NE)	DA

	Navesti način doprinosa strateškom/posebnom cilju	Realizacija projekta pridonosi ostvarenju sljedećih općih i posebnih ciljeva Plana upravljanja:
		• Opći cilj: Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti; Specifični cilj: Podizanje kvalitete ponude destinacijskog lanca vrijednosti na temelju:
		  • povećanja ponude proizvoda visoke vrijednosti
		  • širenja destinacijskog lanca vrijednosti turističkih proizvoda usklađenih s tržišnim pozicioniranjem Grada.
		• Opći cilj: Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti; Specifični cilj: Inovirana tržišno relevantna komunikacijska platforma na temelju:
		  • jačanja portfelja proizvoda te pozicioniranja, brendiranja i komunikacije destinacije.

	Navesti na koji način projekt predviđa znatan i mjerljiv, izravni ili neizravni pozitivni financijski učinak na sektor turizma i povezane sektore	Smanjenje sezonalnosti i povećanje fizičkih i monetarnih učinaka cjelogodišnje turističke aktivnosti: • širenjem i podizanjem kvalitete destinacijskog lanca vrijednosti • jačanjem snage i kvalitete nosećih turističkih proizvoda • povećanjem prosječne dnevne potrošnje turista i posjetitelja • podizanjem zadovoljstva turista i jačanjem tržišne prepoznatljivosti destinacije • osnaženjem tržišne prepoznatljivosti.
	Projekt od posebne važnosti počinje s provedbom u razdoblju važenja plana upravljanja destinacijom kojim je predviđen	DA
	Projekt od posebne važnosti ima minimalno izrađenu studijsku/projektnu dokumentaciju prema propisu kojim se regulira odobravanje investicijskih projekata za koje obveze preuzimaju proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	DA

	Projekt od posebne važnosti prelazi minimalnu vrijednost od 1.000.000,00 EUR	DA
Napomena		

8.2.3. Projekt staza za pješake i bicikliste Kovačanje Poljana (Plavo-zeleni put Kovčanje – Poljana)

Županija	VIII. PRIMORSKO-GORANSKA
Turistička zajednica	TZG Malog Lošinja
Naziv projekta	**Projekt staza za pješake i bicikliste Kovačanje – Poljana (Plavo-zeleni put Kovčanje – Poljana)**
Kratki opis predmeta projekta	Izgradnja pješačke i biciklističke staze, kao dijela pješačko-biciklističkog koridora do središta Malog Lošinja, u zoni od skretanja za Kovčanje do kampa Poljana, čime se staze priključuju na postojeće iz smjera Marine.
Kratki opis svrhe projekta	Podizanje atraktivnosti Grada Malog Lošinja kao *outdoor* odredišta upotpunjenjem postojećih staza iz smjera grada Malog Lošinja te povezivanje naselja Poljana s Gradom Malim Lošinjem.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Prometna važnost, uređenje infrastrukture i podizanje atraktivnosti odredišta pridonose ostvarenju sljedećih odabranih pokazatelja održivosti: • povećanje zadovoljstva lokalnog stanovništva turizmom (ZL – 2) • povećanje zadovoljstva cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1) • povećanje poslovnog prihoda gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2) • rast izvansezonske popunjenosti u komercijalnim smještajnim kapacitetima (STP-1) • rast prosječne dnevne potrošnje turista u eurima (STP-2) • rast bruto dodane vrijednost ostvarene u području Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja (SPGS-2) • implementacija aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD-1).
Nositelj provedbe projekta	Grad Mali Lošinj
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)	Grad Mali Lošinj
Planirani početak provedbe projekta	2026.
Planirani završetak provedbe projekta	2029.
Ključne točke ostvarenja projekta	1. Izrada idejnoga i izvedbenog projekta nogostupa i biciklističke staze.

		2. Usklađivanje projektne dokumentacije s prostornim planovima i tehničkim uvjetima. 3. Dobivanje svih potrebnih dozvola i suglasnosti nadležnih tijela. 4. Osiguravanje financijskih sredstava preko proračuna, fondova ili drugih izvora. 5. Priprema i provedba postupka javne nabave za odabir izvođača radova. 6. Izvođenje građevinskih radova na dionici Kovčanje – Poljana (nogostup, biciklistička staza, odvodnja, signalizacija i oprema). 7. Povezivanje nove dionice s postojećim pješačko-biciklističkim stazama prema Marini i Malom Lošinju. 8. Tehnički pregled izvedenih radova i dobivanje uporabne dozvole. 9. Uspostava sustava održavanja i nadzora nad infrastrukturom. 10. Promocija korištenja novih staza u svrhu poticanja održive mobilnosti i rekreacije.
Planirani rokovi postignuća ključnih točka ostvarenja projekta		1. Fazno ishođenje građevinske dozvole – 2026.-2027. 2. Fazno izvođenje radova – 2027.-2029.
Ukupno procijenjena vrijednost projekta		3.000.000,00 €
Iznos vlastitog financiranja		900.000,00 €
Ostali mogući izvori financiranja		Fond za turizam i ostali namjenski izvori financiranja (sredstva Hrvatskih cesta, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstva turizma i sporta)
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)		Grad Mali Lošinj
Imovinsko-pravni odnosi		Riješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama		Ostalo
Status izrade potrebne studijske dokumentacije	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen profil projekta?	DA
	Postoji li u trenutku popunjavanja upitnika izrađena studija predizvodljivosti i/ili studija izvedivosti?	NE
	Postoji li u trenutku popunjavanja upitnika izrađena CBA?	NE
Status izrade potrebne projektne dokumentacije	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen idejni projekt?	DA
	Je li u trenutku ispunjavanja upitnika	NE

	ishodovana lokacijska dozvola?	
	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen glavni projekt?	NE
	Može li se projekt graditi prema Pravilniku o jednostavnim i drugim građevinama i radovima?	NE
	Je li u trenutku ispunjavanja upitnika ishodovana građevinska dozvola?	NE
Projekti od posebne važnosti za razvoj destinacije	Je li riječ o projektu od posebne važnosti za razvoj destinacije (DA/NE)	DA

	Navesti način doprinosa strateškom/posebnom cilju	Realizacija projekta pridonosi ostvarenju sljedećih općih i posebnih ciljeva Plana upravljanja:
		• Opći ciljevi: Odgovorno korištenje razvojnog prostora i zaštita kopnenoga i morskog ekosustava; Očuvanje tradicije, kulture i načina života; Specifični cilj: Minimiziranje negativnih utjecaja / eksternalija turizma na temelju:
		  • Uklanjanje uskih grla u javnoj komunalnoj i prometnoj infrastrukturi:
		• Opći cilj: Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti; Specifični cilj: Podizanje kvalitete ponude destinacijskog lanca vrijednosti na temelju:
		  • širenja destinacijskog lanca vrijednosti turističkih proizvoda usklađenih s tržišnim pozicioniranjem Grada.
		• Opći cilj: Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti; Specifični cilj: Inovirana tržišno relevantna komunikacijska platforma na temelju:
		  • jačanje portfelja proizvoda te pozicioniranje, brendiranje i komunikacija destinacije.

	Navesti na koji način projekt predviđa znatan i mjerljiv, izravan ili neizravan pozitivni financijski učinak na sektor turizma i povezane sektore	Smanjenje sezonalnosti i povećanje fizičkih i monetarnih učinaka cjelogodišnje turističke aktivnosti kroz: • širenje i podizanje kvalitete destinacijskog lanca vrijednosti • jačanje snage i kvalitete nosećih turističkih proizvoda • podizanje zadovoljstva turista • osnaženje tržišne prepoznatljivosti.
	Projekt od posebne važnosti počinje s provedbom u razdoblju važenja plana upravljanja	DA

	destinacijom kojim je predviđen	
	Projekt od posebne važnosti ima minimalno izrađenu studijsku/projektnu dokumentaciju prema propisu kojim se regulira odobravanje investicijskih projekata za koje obveze preuzimaju proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave?	DA
	Projekt od posebne važnosti prelazi minimalnu vrijednost od 1.000.000,00 EUR	DA
Napomena		

8.2.4. Projekt uređenja vidikovaca (Vidici Lošinja)

Županija	VIII. PRIMORSKO-GORANSKA
Turistička zajednica	TZG Malog Lošinja
Naziv projekta	**Projekt uređenja vidikovaca (Vidici Lošinja)**
Kratki opis predmeta projekta	Uređenje vidikovaca na lokacijama s atraktivnim vizurama za promatranje krajobraza i noćnog neba kao dijela mreže pješačkih putova. Lokacije vidikovaca: vrh Sv. Ivan iznad Velog Lošinja, Monte Bašton te Sv. Mikul i Televrin na Osoršćici, lokacija s pogledom prema Iloviku. Vidikovci se uređuju bez većih intervencija u prirodni teren, izvedbom platoa s klupama za sjedenje i zidićima, postavom panoramskih dalekozora i informativnih ploča, koševa za otpatke i druge urbane opreme.
Kratki opis svrhe projekta	Svrha je stvoriti visokokvalitetne, informativne i ekološki prihvatljive točke interesa koje obogaćuju doživljaj prirode, potiču aktivni turizam i pridonose očuvanju i prezentaciji jedinstvenoga krajobraza te dodatno pridonose atraktivnosti mreže pješačkih putova Lošinja.
Način doprinosa ostvarenju pokazatelja održivosti	Prometna važnost, uređenje infrastrukture i podizanje atraktivnosti odredišta pridonose ostvarenju sljedećih odabranih pokazatelja održivosti: • povećanje zadovoljstva lokalnog stanovništva turizmom (ZL – 2) • povećanje zadovoljstva cjelokupnim boravkom u destinaciji (ZT-1) • povećanje udjela atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom (PD – 1)

	• povećanje poslovnog prihoda gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (PGS-2) • rast izvansezonske popunjenosti u komercijalnim smještajnim kapacitetima (STP-1) • rast prosječne dnevne potrošnje turista u eurima (STP-2) • rast bruto dodane vrijednost ostvarene u području Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja (SPGS-2) • implementacija aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom (OUD-1).
Nositelj provedbe projekta	Grad Mali Lošinj
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)	Grad Mali Lošinj
Planirani početak provedbe projekta	2026.
Planirani završetak provedbe projekta	2029.
Ključne točke ostvarenja projekta	1. Analiza mikrolokacija pojedinih vidikovaca i izrada projekta za pet vidikovaca 2. Ishođenje lokacijskih i građevinskih dozvola za pojedine lokacije 3. Izvođenje i uređenje pojedinih vidikovaca 4. Tehnički pregled izvedenih radova i dobivanje uporabne dozvole. 5. Uspostava sustava održavanja i nadzora nad vidikovcima~~1~~
Planirani rokovi postignuća ključnih točka ostvarenja projekta	1. Analiza potencijalnih mikrolokacija, projektiranje, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa te ishođenje lokacijskih i građevinskih dozvola za 5 vidikovaca, 2027. – 2028. (fazna realizacija) 2. Izgradnja i uređenje pet vidikovaca, 2028. – 2029. (fazna realizacija) 3. Tehnički pregled izvedenih radova i dobivanje uporabne dozvole; uspostava sustava održavanja i nadzora nad vidikovcima, 2028. – 2029. (fazna realizacija)
Ukupno procijenjena vrijednost projekta	1.500.000,00 €
Iznos vlastitog financiranja	750.000,00 €
Ostali mogući izvori financiranja	Fond za turizam i ostali namjenski izvori financiranja (sredstva Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva turizma i sporta)
Lokacija provedbe projekta (grad/općina)	Grad Mali Lošinj
Imovinsko-pravni odnosi	Neriješeni
Osnova za raspolaganje nekretninama	Ostalo

Status izrade potrebne studijske dokumentacije	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen profil projekta?	DA
	Postoji li u trenutku popunjavanja upitnika izrađena studija predizvodljivosti i/ili studija izvedivosti?	NE
	Postoji li u trenutku popunjavanja upitnika izrađena CBA?	NE
Status izrade potrebne projektne dokumentacije	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen idejni projekt?	DA
	Je li u trenutku ispunjavanja upitnika ishodovana lokacijska dozvola?	NE
	Postoji li u trenutku ispunjavanja upitnika izrađen glavni projekt?	NE
	Može li se projekt graditi prema Pravilniku o jednostavnim i drugim građevinama i radovima?	NE
	Je li u trenutku ispunjavanja upitnika ishodovana građevinska dozvola?	NE
Projekti od posebne važnosti za razvoj destinacije	Je li riječ o projektu od posebne važnosti za razvoj destinacije (DA/NE)	DA

	Navesti način doprinosa strateškom/posebnom cilju	Realizacija projekta pridonosi ostvarenju sljedećih općih i posebnih ciljeva Plana upravljanja:
		• Opći ciljevi: Odgovorno korištenje razvojnog prostora i zaštita kopnenog i morskog ekosustava; Očuvanje tradicije, kulture i načina života; Specifični cilj: Minimiziranje negativnih utjecaja/eksternalija turizma na temelju:
		  • odgovornog upravljanja prirodnom resursnom osnovom
		  • uklanjanja uskih grla u javnoj komunalnoj i prometnoj infrastrukturi:
		• Opći cilj: Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti; Specifični cilj: Podizanje kvalitete ponude destinacijskog lanca vrijednosti na temelju:
		  • širenja destinacijskog lanca vrijednosti turističkih proizvoda usklađenih s tržišnim pozicioniranjem Grada

		• Opći cilj: Podizanje učinkovitosti turističke aktivnosti; Specifični cilj: Inovirana tržišno relevantna komunikacijska platforma na temelju: • jačanja portfelja proizvoda te pozicioniranja, brendiranja i komunikacije destinacije.
	Navesti na koji način projekt predviđa znatan i mjerljiv, izravan ili neizravan pozitivni financijski učinak na sektor turizma i povezane sektore	Smanjenje sezonalnosti i povećanje fizičkih i monetarnih učinaka cjelogodišnje turističke aktivnosti: • jačanjem snage i kvalitete nosećih turističkih proizvoda • podizanjem zadovoljstva turista • širenjem i podizanjem kvalitete destinacijskog lanca vrijednosti • osnaženjem tržišne prepoznatljivosti.
	Projekt od posebne važnosti počinje s provedbom u razdoblju važenja plana upravljanja destinacijom kojim je predviđen	**DA**
	Projekt od posebne važnosti ima minimalno izrađenu studijsku/projektnu dokumentaciju prema propisu kojim se regulira odobravanje investicijskih projekata za koje obveze preuzimaju proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave?	**DA**
	Projekt od posebne važnosti prelazi minimalnu vrijednost od 1.000.000,00 EUR	**DA**
Napomena		

9. Smjernice i preporuke

Razrađene mjere i aktivnosti te definirani projekti važni za razvoj destinacije jasno određuju smjernice i preporuke za dionike u sustavu turizma i dionike u sustavu upravljanja turizmom prema unapređenju destinacije u skladu s definiranim ciljevima Plana upravljanja turizmom destinacije Grad Mali Lošinj.

Polazeći od ključnih aktualnih odrednica turizma destinacije, uključujući analizu pokazatelja održivosti i prihvatnog kapaciteta i razvojnog smjera, utvrđena je potreba upravljanja destinacijom u koordinaciji Grada Malog Lošinja kao nositelja destinacijske turističke politike te Turističke zajednice Grada Malog Lošinja kao destinacijske menadžment organizacije koja okuplja dionike javnog, privatnog i civilnog sektora radi strateškoga i operativnog upravljanja destinacijom i ostvarivanja vizije usmjerene na:

- podizanje razine zaštite i kvalitete upravljanja prirodnom resursnom osnovom
- uklanjanje uskih grla generiranih turističkom aktivnosti u javno komunalnoj i prometnoj infrastrukturi
- uklanjanje uskih grla u području kvalitete života, uređenosti destinacije, prostora, radne snage
- povećanje ponude proizvoda visoke vrijednosti
- širenje destinacijskog lanca vrijednosti turističkih proizvoda usklađenih s tržišnim pozicioniranjem Grada.

Potreba da se ostvarenje ključnih smjernica razvoja destinacije realizira povezivanjem razvojnih dionika i unapređenjem destinacijskog upravljanja potvrđena je preporukama za:

- unapređenje destinacijskog menadžmenta
- unapređenje sustava praćenja održivosti i nosivosti destinacije
- podizanje razine znanja, vještina i inovativnosti pružatelja usluga,

ali i širokim spektrom predviđenih destinacijskih nositelja pojedinih aktivnosti. U tom smislu kao posebno važna smjernica daljnjega učinkovitog, *community based* planiranja te kolaborativnoga destinacijskog menadžmenta razrađen je institucionalni okvir formiranja Partnerskog vijeća kao savjetodavnog tijela Turističke zajednice Grada Malog Lošinja sastavljenoga od predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora, odnosno stanovnika destinacije, ali i redovitog praćenja stavova stanovnika Grada povezanih s turizmom kao sastavnim dijelom praćenja održivosti i nosivosti destinacije.

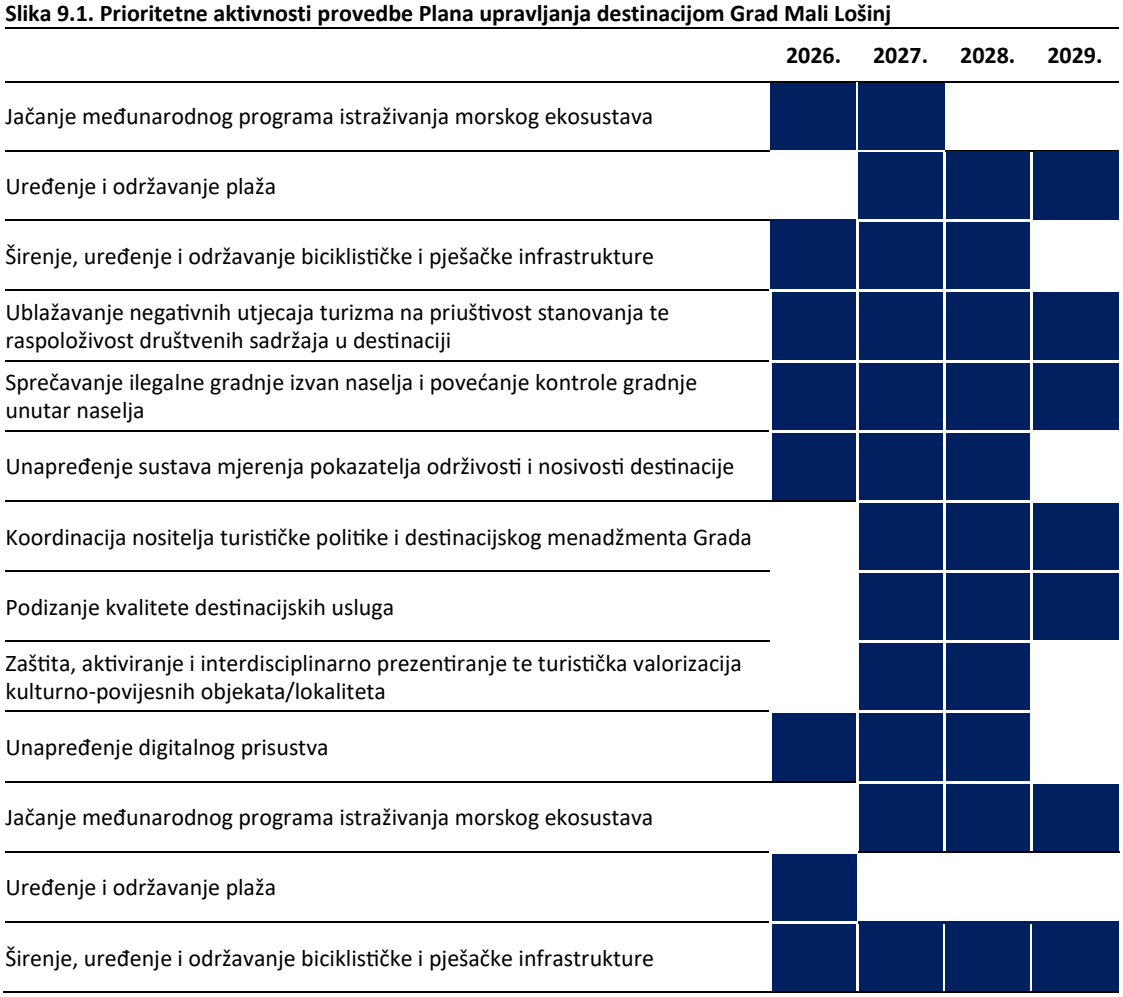
Naposljetku, s obzirom na važnu ulogu turističke zajednice u reformi turizma (Zakon o turizmu, NN 156/2023), Plan upravljanja destinacijom Grad Mali Lošinj, uz aktivnosti koje Turistička zajednica redovito provodi (uključujući i aktivnosti koje se odnose na pozicioniranje, brendiranje, promociju i tržišnu komunikaciju, ali i na podizanje razine znanja i vještina zaposlenih u turističkoj zajednici), Plan kao posebno važnu smjernicu za upravljanje izdvaja:

- koordinaciju nositelja turističke politike i destinacijskog menadžmenta Grada.

Slijedom rečenoga, iako je sve postavljene mjere i aktivnosti u ovom dokumentu poželjno i moguće provesti u vremenskom horizontu ovog plana zbog njihove međupovezane važnosti za ostvarenje postavljenih općih i specifičnih ciljeva, po važnosti se izdvajaju prioritetne aktivnosti čija je provedba nužna (Slika 9.1.). Uspješna provedba ovih aktivnosti uvelike ovisi o njihovu stručnom vođenju, ali i o monitoringu realizacije i učinaka te prema potrebi pravodobnom poduzimanju korektivnih aktivnosti.

Informiranje šire javnosti o svrsi i obilježjima Plana upravljanja destinacijom Grad Mali Lošinj s izračunom prihvatnog kapaciteta, a potom i redovito izvještavanje o provedbi pojedinih aktivnosti i projekata te ostvarivanju postavljenih ciljeva jednako je važan čimbenik uspjeha.

Slika 9.1. Prioritetne aktivnosti provedbe Plana upravljanja destinacijom Grad Mali Lošinj

Prilog 1. Izračun pokazatelja prihvatnog kapaciteta

P1.1. Obvezni pokazatelji

Izračunati obvezni pokazatelji određeni su Pravilnikom o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta, uz prikaz izvora/podataka za izračun te istodobno povezivanje sa standardom i ocjenom dostignute razine prihvatnog kapaciteta pojedine pojave. Ovisno o metodološkom okviru izračuna pojedinog pokazatelja, vrijednost pokazatelja prikazuje se za Grad u cjelini ili pojedine zone.

Pokazatelji su izračunati u skladu s raspoloživim podacima Grada, a posebno su označeni pokazatelji koje nije bilo moguće izračunati u skladu s predviđenim metodološkim okvirom.

Naziv pokazatelja	Vrijednost i ocjena

Stav o turizmu kao čimbeniku povećanja blagostanja stanovnika	Vrijednost 2023.
	79 %
	Standard
	66 %
	Ocjena

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam: % ispitanika koji se slažu ili u potpunosti slažu s izjavom da turizam donosi koristi Gradu
- Standard: S obzirom na pitanje o pozitivnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava minimalnu granicu prihvatljivosti prema kojoj dvije trećine anketiranih stanovnika Grada (66 %) smatra da turizam generira povećanje blagostanja stanovnika

Omjer broja kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor u odnosu na 100 stanovnika:	Vrijednost 2024.			
		Komerc. objekti	Vikendice	Ukupno
	Zona I.	226	184	410
	Zona II.	150	388	538
	Zona III.	944	326	1270
	Standard			
		Komerc. objekti		Vikendice
	Zona I.	237		184
	Zona II.	158		388
	Zona III.	1038		326
	Ocjena			
		Komerc. objekti		Vikendice
	Zona I.			
	Zona II.			
	Zona III.			

- Broj kreveta u komercijalnom smještaju u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja (kolovoz 2024.): Zona I. 14.511, Zona II. 474, Zona III. 7.569
- Broj kuća i stanova za odmor (Tablica 2.1.4.): Zona I. 2461, Zona II. 246, Zona III. 544
- Broj prosječnih kreveta po kući i stanu za odmor (korigirani eVisitor): Zona I. 4,8, Zona II. 5,0, Zona III. 4,8 (podaci iz eVisitora nerealno visoki, prosječno 8,9 kreveta)
- Broj stanovnika (2021., Popis stanovništva): Zona I. 6.418, Zona II. 317, Zona III. 802
- Standard: prihvatljiva veća razina kreveta u komercijalnim kapacitetima (ovisno o zoni od 5 % do 10 %) uz stagnaciju kuća i stanova za odmor (gornja granica prihvatljivosti)

Omjer broja kreveta u nekomercijalnom smještaju u odnosu na 100 stanovnika	Vrijednost 2024.	
	Zona I.	341
	Zona II.	712
	Zona III.	597
	Standard	
	Zona I.	341

	Zona II.	712
	Zona III.	597
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Broj kreveta u nekomercijalnom smještaju (kuće i stanovi za odmor) eVisitor: Zona I .21.903, Zona II. 2.263, Zona III. 4.787 (preuzet nerealan broj kreveta iz eVisitora – prosječno 8,9 kreveta po smještajnoj jedinici)
- Broj stanovnika (2021., Popis stanovništva): Zona I. 6.418, Zona II. 317, Zona III. 802
- Standard: kapaciteti u nekomercijalnom smještaju na gornjoj granici prihvatljivosti

Omjer broja smještajnih objekata u domaćinstvu te kućama i stanovima za odmor u odnosu na broj stanova za stalno stanovanje	Vrijednost 2024.	
	Zona I.	1,1
	Zona II.	3,8
	Zona III.	3,5
	Ukupno	1,7
	Standard	
	Zona I.	1,2
	Zona II.	4,0
	Zona III.	3,8
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Broj smještajnih objekata u domaćinstvu (eVisitor): Zona I. 896, Zona II. 79, Zona III. 277
- Broj (procjena) kuća i stanova za odmor (Tablica 2.1.4.): ukupno 4.268, Zona I. 1.778, Zona II. 864, Zona III. 1.626
- Broj stanova za stalno stanovanje (2024., podatak Grada Malog Lošinja): ukupno 3251, Zona I .2461, Zona II. 246, ozona stali 544
- Standard: prihvatljiva veća razina kreveta u objektima u domaćinstvu (ovisno o zoni od 0,5 % do 6,5 %) uz stagnaciju kuća i stanova za odmor (gornja granica prihvatljivosti)

Broj kreveta u komercijalnom smještaju te kućama i stanovima za odmor na 100 m^2 građevinskog područja naselja	Vrijednost 2024.	
	Zona I.	1,3
	Zona II.	0,4
	Zona III.	0,9
	Standard	
	Zona I.	1,4
	Zona II.	0,4
	Zona III.	1,0
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Broj kreveta u komercijalnom smještaju u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja (kolovoz 2024.): Zona I. 14.511, Zona II. 474, Zona III. 7.569
- Broj kuća i stanova za odmor (Tablica 2.1.4.): Zona I. 2461, Zona II. 246, Zona III. 544
- Broj prosječnih kreveta po kući i stanu za odmor (korigirani eVisitor): Zona I. 4,8, Zona II. 5,0, Zona III. 4,8 (podaci iz eVisitora nerealno visoki, prosječno 8,9 kreveta)
- Površina izgrađenog dijela zona (izgrađena područja naselja, tablica 6, Izvješće o stanju u prostoru Grada Malog Lošinja za razdoblje od 2019. do 2022.) Grada Malog Lošinja: Zona I. 200,73 ha, Zona II. 40,65 ha, Zona III. 110,6 ha
- Standard: prihvatljiva veća razina kreveta u komercijalnim kapacitetima (ovisno o zoni od 5 % do 10 %) uz stagnaciju kuća i stanova za odmor (gornja granica prihvatljivosti); površina izgrađenog dijela zona se ne mijenja

Struktura smještajnih kapaciteta izražena u postotnim udjelima	Vrijednost 2024.		
	Zona I.	Zona II.	Zona III.
Hoteli	11,6	0,8	1,2
Kampovi	20,2	0	43,5
Objekti u domaćinstvu	17,4	23,5	13,4
Ostali komercijalni smještaj	6,0	3,5	16,3
Vikendice	44,9	72,2	25,6
Standard			
	Zona I.	Zona II.	Zona III.
Hoteli	16	1	3
Kampovi	25	0	52
Objekti u domaćinstvu	23	23	15
Ostali komercijalni smještaj	9	4	17
Vikendice	28	71	14
Ocjena			
	Zona I.	Zona II.	Zona III.
Hoteli			
Kampovi			
Objekti u domaćinstvu			
Ostali komercijalni smještaj			
Vikendice			

- Podaci eVisitora o broju kreveta po vrstama smještajnih objekata i zonama (preuzet prosječan broj kreveta po smještajnoj jedinici iz eVisitora)

	Hoteli	Kampovi	Objekti u domaćinstvu	Ostali komercijalni smještaj	Kuće i stanovi za odmor	Ukupno
Zona I.	3.050	5.310	4.574	1.577	11.813	26.324
Zona II.	13	0	401	60	1.230	1.704
Zona III.	120	4.425	1.367	1.657	2.611	10.180

- Standard: prihvatljiva veća razina kreveta u komercijalnim kapacitetima (ovisno o zoni od 5 % do 10 %) te promjenu strukture uz brži rast uz hotela i kampove te stagnaciju kuća i stanova za odmor (gornja granica prihvatljivosti); standardi su izračunati na temelju korigiranog broja kreveta u kućama i stanovima za odmor

Intenzitet stacionarnog, komercijalnog i nekomercijalnog turizma kao omjer prosječnog broja turista po stanovniku u vršnim danima turističke sezone	Vrijednost 2024.	
	Zona I.	2,4
	Zona II.	3,7
	Zona III.	11,6
	Standard	
	Zona I.	2,5
	Zona II.	3,9
	Zona III.	12,8
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Podaci eVisitora za 2024. i broj stanovnika za 2021. (Popis stanovništva 2021., Državni zavod za statistiku)

	ϕ 5 vršnih dana	broj stanovnika
Zona I.	15.089	6.418
Zona II.	1.187	317
Zona III.	9.323	802

- Standard: prihvatljiva veća razina kreveta u komercijalnim kapacitetima (ovisno o zoni od 5 % do 10 %) te stagnaciju kuća i stanova za odmor (gornja granica prihvatljivosti) uz zadržavanje iste razine korištenja kapaciteta

Nezadovoljstvo radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama (pokazatelj povezan s turističkom potražnjom)	Vrijednost	
	Turisti koji borave u komercijalnim kapacitetima	5,8 %
	Jednodnevni posjetitelji	7 %
	Standard	
	Turisti koji borave u komercijalnim kapacitetima	5 %
	Jednodnevni posjetitelji	5 %
	Ocjena	
	Turisti koji borave u komercijalnim kapacitetima	
	Jednodnevni posjetitelji	

- % nezadovoljnih turista radi gužve na ulicama, trgovima, atrakcijama u destinaciji, podatak iz izvještaja: Tomas Hrvatska 2025./2025. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju, preliminarni izvještaj za 2025. godinu (postotak ispitanika koji su bili jako ili donekle zasmetani bukom).
- Tomas Hrvatska 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju (postotak ispitanika koji su bili jako ili donekle zasmetani bukom).
- Podatak iz izvještaja: Anketa jednodnevnih posjetitelja koju je u 2025. proveo TZ Grada Malog Lošinja, podatak se odnosi na dio ispitanika koji su na ljestvici od 1 (uopće nije problem) do 7 (jako ozbiljan problem) iskazali stupanj nezadovoljstva 6 i 7 (ozbiljan i jako ozbiljan problem).
- Budući da je pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava gornju granicu prihvatljivosti prema kojoj je maksimalno 5 % ispitanih turista i jednodnevnih posjetitelja bilo iritirano gužvama.

Koncentracija materijalnih atrakcija na odabranim područjima destinacije/definiranim zonama	Vrijednost (broj materijalnih atrakcija po ha površine zone)	
	Zona I.	0,0034
	Zona II.	0,0027
	Zona III.	0,0013
	Standard	
	Zona I.	<0,0034
	Zona II.	<0,0027
	Zona III.	<0,0013
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Površine zone u hektarima: Zona I. 2966 ha:, Zona II. 2932 ha, Zona III. 16549 ha
- Popis materijalnih atrakcija destinacije iz Plana upravljanja destinacijom (Vidi Prilog) : Zona I. (10), Zona II. (8), Zona III. (21, od toga 15 Osor)
- Standard: nije vjerojatno da će se broj materijalnih atrakcija povećavati u vremenskom horizontu ovog dokumenta te se vrijednost parametra smatra prihvatljivom, drugim riječima standard se određuje manjim od vrijednosti parametara

Koncentracija ugostiteljskih sadržaja na odabranim područjima destinacije / definiranim zonama – okvirna procjena iskorištenosti	Vrijednost 2024.	
	Restorani i sl. objekti	1,4
	Barovi i sl. objekti	-
	Standard	
	Restorani i sl. objekti	2
	Barovi i sl. objekti	-

	Ocjena
Restorani i sl. objekti	
Barovi i sl. objekti	

- Porezna uprava: broj fiskaliziranih računa izdanih tijekom petodnevnog razdoblja vršne sezone na otvorenom i zatvorenom prostoru u ugostiteljskim objektima (restorani, ostali objekti za pripremu i usluživanje hrane te objekti za pripremu i usluživanje pića); s obzirom na to da podaci Porezne uprave o izdanim računima ne moraju nužno odražavati mjesto izdavanja, nego središte tvrtke, analiza se provodi na razini cijelog Grada jer za Zonu II. dobiveni podatak govori o tome da nije bilo izdanih računa u analiziranom razdoblju: 9.426 izdanih računa dnevno u restoranima i sličnim objektima te 11.433 izdana računa u barovima i sličnim objektima.
- Broj sjedala na otvorenom i zatvorenom prostoru u objektima za pripremu i usluživanje pića nije raspoloživ, a procijenjen je na temelju podataka o broju restorana i prosječnom broju stolaca iz tablice 2.1.6. (vidjeti poglavlje 2.1.5): 131 restoran i sličan objekt (poglavlje 2.1.4.) ukupno raspolažu s 18216 stolca, podatak o kapacitetima barova I sličnih objekata nije raspoloživ
- Prema podacima iz izvještaja: Tomas Hrvatska 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju, prosječan broj osoba na putovanju u Malom Lošinju je 2,7 osoba (pratnja na putovanju)
- Polazeći od definiranog metodološko okvira procjenjuje se da je prosječno dnevno u restoranima i sličnim objektima posluženo 25.450 osoba (prosječan dnevni obrt stolca 1,4)
- Standard: S obzirom na metodološka ograničenja pokazatelja, stručna procjena dionika s područja Malog Lošinja upućuje na zaključak da je postojeća razina korištenja sadržaja prihvatljiva (ne stvaraju se gužve) uz potrebu sagledavanja opravdanosti broja sjedala na otvorenom na odabranim lokacijama u Malom Lošinju (posebice Riva i Priko) iz aspekta razvoja drugih usluga te kvalitete ukupnog doživljaja destinacije.

Kakvoća voda za kupanje na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujan u odnosu na ostatak godine (za destinacije za koje je pokazatelj relevantan; pokazatelj povezan s resursno atrakcijskom osnovom))	Vrijednost 2024. (godišnja ocjena)	
	Zona I.	Izvrsna kvaliteta
	Zona II.	Izvrsna kvaliteta
	Zona III.	Izvrsna kvaliteta
	Standard	
	Zona I.	Izvrsna kvaliteta
	Zona II.	Izvrsna kvaliteta
	Zona III.	Izvrsna kvaliteta
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Godišnje izvješće kakvoće mora u 2024. Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije pokazuje da je na 20 točaka mjerenja kvalitete mora Malog Lošinja 10 vremenskih točaka sezone izmjerena izvrsna kvaliteta mora za kupanje, na području Velog Lošinj na pet točaka mjerenja jednom dobra kvaliteta mora, Nerezina na sedam točaka tijekom sezone mjerenja dva puta utvrđena dobra kvaliteta mora. Dok je u Osoru te na području Suska, Unija i Ilovika tijekom cijele sezone mjerenja utvrđena izvrsna kvaliteta mora za kupanje.
- Godišnje ocjene kvalitete mora za sve točke mjerenja na području Grada pokazuju izvrsnu kvalitetu mora za kupanje.
- Standard: određuje se izvrsna kvaliteta kao minimalna razina kakvoće vode za kupanje.

Raspoloživa površina plaže po kupaču u danima vršne turističke sezone	Vrijednost	
	Zona I.	4,0
	Zona II.	10,8
	Zona III.	6,1
	Standard	
	Zona I.	3,35
	Zona II.	3,35
	Zona III.	3,35
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	

	Zona III.	

- Površina plaža i procjena površine ostaloga kupališnog prostora prema tablici 2.13.7.: Zona I. 90.643 m^2, Zona II .27.126 m^2, Nerezine i ostala područja 69.630 m^2
- Broj turista koji na dane vršne sezone borave u komercijalnim i nekomercijalnim smještajnim kapacitetima: Zona I. 15.089, Zona II. 1.187, Nerezine i ostala područja 9.323
- Broj jednodnevnih posjetitelja koji na dane vršne sezone borave u destinaciji: Zona I. 1200, Zona II. 1.000, Nerezine i ostala područja 1.300 (poglavlje 2.1.2.)
- Broj lokalnih stanovnika Grada na kraju prethodne godine: Zona I. 6.418, Zona II. 317, Nerezine i ostala područja 802
- Standard: pokazatelj ne uzima u obzir istodobnost korištenja plaža za definirane segmenata potražnje te se određuje za trećinu niži standard od poželjnog od 5m^2 (u odnosu na poželjnu površinu po potencijalnom kupaču standard polazi od pretpostavke da plaže istodobno posjećuje dvije trećine potencijalnih korisnika)

Kakvoća zraka na mjernim stanicama na području destinacije tijekom razdoblja lipanj – rujan u usporedbi s ostatkom godine	Vrijednost
	I. kategorija
	Standard
	I. kategorija
	Ocjena

- Na području zone HR 3, Primorsko-goranska županija, mjerna postaja Parg, 2023. Kategorije kvalitete zraka u zoni HR 3 ocijenjeno je da je kvaliteta zraka I. kategorije s obzirom na tri analizirane tvari onečišćenja (PM10, PM2,5, O3)
- Standard: I. kategorija određuje se kao minimalna razina kakvoće zraka

Utjecaj turizma na izgled destinacije	Vrijednost 2023.
	45,2 %
	Standard
	33 %
	Ocjena

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam; na pitanje: Turistička izgradnja nagrđuje izgled moga mjesta 10,5 % ispitanika izjavilo je da se uopće ne slaže te 13,3 % da se ne slaže, 31 % ispitanika iskazalo je stav da se ni ne slaže ni da se slaže (anketom nije izravno sagledan utjecaj turizma na korištenje javnog prostora).
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava minimalnu granicu prihvatljivosti prema kojoj jedna trećina anketiranih stanovnika Grada (33 %) smatra da turizam narušava izgled mjesta.

Utjecaj turizma na korištenje javnog prostora (pokazatelj povezan s resursno atrakcijskom osnovom)	Vrijednost 2023.
	45,2 %
	Standard
	33 %
	Ocjena

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma 2023., lipanj 2023., Institut za turizam; na pitanje: Turistička izgradnja nagrđuje izgled moga mjesta 10,5 % ispitanika izjavilo je da se uopće ne slaže te 13,3 % da se ne slaže, 31 % ispitanika iskazalo je stav da se niti ne slaže niti da se slaže, slijedi da 45,2 % ispitanika smatra da turizam nagrđuje izgled mjesta (anketom nije izravno sagledan utjecaj turizma na korištenje javnog prostora).
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava minimalnu granicu prihvatljivosti prema kojoj jedna trećina anketiranih stanovnika Grada (33 %) smatra da turizam narušava izgled mjesta.

Zadovoljstvo ljepotom i uređenošću mjesta kao i glavnih atrakcija	Vrijednost	
	Turisti	
	Ljepota mjesta	89,6 %
	Uređenost mjesta	81,4 %
	Uređenost glavnih atrakcija	-

	Jednodnevni posjetitelji	
	Ljepota mjesta	85,5 %
	Uređenost mjesta	83,5 %
	Uređenost glavnih atrakcija	80,0 %
	Standard	
	Turisti	
	Ljepota mjesta	90 %
	Uređenost mjesta	90 %
	Uređenost glavnih atrakcija	90 %
	Jednodnevni posjetitelji	
	Ljepota mjesta	90 %
	Uređenost mjesta	90 %
	Uređenost glavnih atrakcija	90 %
	Ocjena	
	Turisti	
	Ljepota mjesta	
	Uređenost mjesta	
	Uređenost glavnih atrakcija	-
	Jednodnevni posjetitelji	
	Ljepota mjesta	
	Uređenost mjesta	
	Uređenost glavnih atrakcija	

- Podatak iz izvještaja: Tomas Hrvatska 2025./2025. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju, preliminarni izvještaj za 2025. godinu: % turista koji su zadovoljni obilježjima ponude.
- Podatak iz izvještaja: Anketa jednodnevnih posjetitelja koju je 2025. proveo TZ Grada Malog Lošinja, % turista koji su zadovoljni obilježjima ponude (podatak se odnosi na dio ispitanika koji su na ljestvici od 1 (u potpunosti nezadovoljan) do 7 (u potpunosti zadovoljan) iskazali stupanj zadovoljstva 5, 6 i 7; podaci se odnose na ocjenu zadovoljstva obilježjima otoka Lošinja.
- Standard: S obzirom na pitanje o zadovoljstvu elementima ponude destinacije, standard odražava donju granicu prihvatljivosti prema kojoj minimalno 90 % ispitanih turista i jednodnevnih posjetitelja iskazuje visoko ili vrlo visoko zadovoljstvo ljepotom i uređenošću mjesta.

Razina buke	Vrijednost (2007.)	
	Lday buke rada industrijskih izvora i ugostiteljskih izvora	Iznad 65 decibela uz brodogradilište te na rivi (Riva lošinjskih kapetana i Priko)
	Lden buke prometa	Iznad 65 decibela na državnoj cesti Mali – Veli Lošinj
	Standard	
	Lday buke rada industrijskih izvora i ugostiteljskih izvora	65 decibela
	Lden buke prometa	65 decibela
	Ocjena	
	Lday buke rada industrijskih izvora i ugostiteljskih izvora	
	Lden buke prometa	

- Karte buke Grada Malog Lošinja, Lday (indikator dnevne buke) buke rada industrijskih izvora i ugostiteljskih izvora te Lden (indikator buke za dan/večer/noć) buke prometa, TIM doo, 2007.
- Podatak o razini buke u danima vršne turističke sezone u usporedbi s ostatkom godine nije raspoloživ.
- Standard: zakonski određena maksimalna razina buke tijekom dana (65 decibela).

Iritacija razinom buke u vrijeme turističke sezone (pokazatelj povezan s okolišem)	Vrijednost 2023.
	46,5 %
	Standard
	33 %

	Ocjena

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam; na pitanje: Buka koja remeti komfor doma: jako negativan utjecaj na 11,0 % ispitanika, donekle negativno utjecalo na 35,5 % ispitanika (doživio/doživjela sam, ali nije negativna utjecala na 32,6 % ispitanika)
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava minimalnu granicu prihvatljivosti prema kojoj jedna trećina anketiranih stanovnika Grada (33 %) smatra da je bila iritirana razinom buke.

Utjecaj buke na kvalitetu boravka (pokazatelj povezan s okolišem)	Vrijednost 2022./2023.
	4,2 %
	Standard
	5 %
	Ocjena

- Podatak iz izvještaja: Tomas Hrvatska 2022./2023. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju: % turista kojima je buka remetila komfor smještaja (odmor/spavanje)
- Standard: S obzirom na to da je pitanje povezano s negativnim karakterom utjecaja turizma, standard odražava gornju granicu prihvatljivosti prema kojoj je maksimalno 5 % ispitanih turista bili iritirano bukom.

Udio stambenih jedinica turističke namjene (komercijalni i nekomercijalni kapaciteti) u ukupnom broju stambenih jedinica (broj kuća i stanova za odmor na 100 objekata u kojima se stalno živi)	Vrijednost 2024.	
	Zona I.	82
	Zona II.	256
	Zona III.	240
	Ukupno	122
	Standard	
	Zona I.	84
	Zona II.	259
	Zona III.	245
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Podaci eVisitor (stanje 1. 8. 2024.) objekti u domaćinstvu, stan za odmor (vikendica), kuća za odmor (vikendica): Zona I. 2026, Zona II. 630, Zona III. 1306
- Broj stanova za stalno stanovanje (2024., podatak Grada Malog Lošinja): ukupno 3251, Zona I. 2461, Zona II. 246, Zona III. 544
- Standard broj kuća i stanova za odmor na gornjoj granici prihvatljivosti, prihvatljiv rast objekata u domaćinstvu između 5% i 10%

Maksimalni potencijal izgradnje na neizgrađenim i izgrađenim dijelovima građevinskog područja naselja mješovite namjene, funkcionalne cjeline/stambene jedinice (Tablica 2.13.4.)	Vrijednost	
	Zona I	13.549
	Zona II	2.034
	Zona III	8.790
	Standard	
	Zona I	5.087
	Zona II	1.332
	Zona III	2.604
	Vrijednost	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Zona I: 13.549 funkcionalnih cjelina/stambenih jedinica, Zona II: 2.034, Zona III: 8.790 (Tablica 2.13.5.)
- Podaci Grada Malog Lošinja:
  - Postojeći broju stanova za stalno stanovanje 2024. godini: ukupno 3.251, Zona I 2.461, Zona II 246, Zona III 544

- Broj kuća i stanova za odmor u 2024. godini: ukupno 4,268, Zona I 1.778, Zona II 864, Zona III 1.626
- Standard: povećanje broja izgrađenih stanova u odnosu na postojeći broj stanova, po zonama:
  - Zona I: povećanje izgrađenosti broja stanova za stalno stanovanje i kuća i stanova za odmor za najviše 20%
  - Zona II: povećanje izgrađenosti broja stanova za stalno stanovanje i kuća i stanova za odmor za najviše 20%
  - Zona III: povećanje izgrađenosti broja stanova za stalno stanovanje i kuća i stanova za odmor za najviše 50%
- Iako broj izdanih dozvola i završenih stanova posljednjih nekoliko godina upućuje na nisku razinu korištenja potencijala izgradnje, jaz između izračunate vrijednosti pokazatelja i standarda upućuje na potrebu aktivnog praćenja dostizanja standarda.

Mogućnosti nove stambene izgradnje na neizgrađenim površinama mješovite namjene građevinskog područja naselja, funkcionalne cjeline/stambene jedinice (Tablica 2.13.3.)	Vrijednost	
	Zona I.	1.276 stambenih jedinica /407 objekata
	Zona II.	294 stambene jedinice /98 objekata
	Zona III.	3.111 stambenih jedinica /1037 objekata
	Standard	
	Zona I.	492 novih stanova
	Zona II.	49 nova stana
	Zona III.	272 nova stana
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Zona I: 1.276 funkcionalnih cjelina/stambenih jedinica, Zona II: 294, Zona III: 3.111 (Tablica 2.13.3.)
- Podaci Grada Malog Lošinja: Postojeći broju stanova za stalno stanovanje 2024. godini: ukupno 3.251, Zona I 2.461, Zona II 246, Zona III 544
- Standard: povećanje broja izgrađenih stanova u odnosu na postojeći broj stanova, po zonama:
  – Zona I.: povećanje za najviše 20 % postojećeg broja stanova za stalno stanovanje
  –– Zona II.: povećanje za najviše 20 % postojećeg broja stanova za stalno stanovanje
  – Zona III.: povećanje za najviše 50 % postojećeg broja stanova za stalno stanovanje
  – Podatak o postojećem broju stanova za stalno stanovanje 2024. (podatak Grada Malog Lošinja): ukupno 3251, Zona I. 2461, Zona II. 246, Nerezine i ostala područja 544)
- Iako broj izdanih dozvola i završenih stanova posljednjih nekoliko godine upućuje na nisku razinu korištenja potencijala izgradnje, jaz između izračunate vrijednosti pokazatelja i standarda upućuje na potrebu aktivnog praćenja dostizanja standarda.

Utjecaj pretvaranja stanova u turističke apartmane na kvalitetu života u destinaciji (pokazatelj povezan s prostorom)	Vrijednost	
	Jeste li za ograničavanje izgradnje vikendica i apartmana	65 %
	Manjak stanova za mlade obitelji	Jedna od dva najvažnija ograničavajuća čimbenika razvoja turizma za 31,7 % ispitanika
	Standard	
	Jeste li za ograničavanje izgradnje vikendica i apartmana	33 %
	Manjak stanova za mlade obitelji	25 %
	Ocjena	
	Jeste li za ograničavanje izgradnje vikendica i apartmana	
	Manjak stanova za mlade obitelji	

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam; u istraživanju ne postoji pokazatelj koji izravno odgovara na pitanje. Neizravno su relevantna pitanja:
  - Biste li obuzdali izgradnju vikendica i apartmana u vašem mjestu: 65 % ispitanika odgovorilo je potvrdno.
  - Manjak stanova za mlade obitelji; za 31,7 % ispitanika radi se o jednom od dva najvažnija ograničavajuća čimbenika razvoja turizma.
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava minimalnu granicu prihvatljivosti prema kojoj jedna trećina anketiranih stanovnika Grada (33 %) smatra da treba ograničiti izgradnju vikendica.
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava minimalnu granicu prihvatljivosti prema kojoj u izboru više čimbenika minimalno jedna četvrtina anketiranih stanovnika Grada (25 %) smatra da je manjak stanova za mlade obitelji ograničavajući čimbenik razvoja.

Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju)	Vrijednost
	134 %
	Standard
	150 %
	Ocjena

- Podaci po zonama nisu raspoloživi, na razini destinacije vidjeti pokazatelj UVR-1 Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju).
- Standard: 50 % veća dnevna potrošnja po turistu prema potrošnji lokalnih stanovnika.

Vršno opterećenje i udio objekata u lancu turizma (hoteli, komercijalni i nekomercijalni smještaj, ugostiteljski objekti i sl. u vršnom opterećenju) – električna energija	Vrijednost	
	Zona I.	60,2 %
	Zona II.	2.523 %
	Zona III.	35,7 %
	Standard	
	Zona I.	72,2 %
	Zona II.	3.027,6 %
	Zona III.	42,8 %
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Ukupna finalna potrošnja električne energije u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (podaci HEP): Zona I. 2.510.157 kWh, Zona II. 121.447 kWh, Zona III. 325.283 kWh.
- Ukupna finalna potrošnja električne energije u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja: Zona I. 4.331.512 kWh, Zona II. 285.589, Zona III. 748.943 kWh .
- Broj noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju (eVisitor) u mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja (siječanj 2024.): Zona I .10.558, Zona II .17, Zona III. 57.
- Broj noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju (eVisitor) u mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja (kolovoz 2024.): Zona I. 421.896, Zona II .30.407, Zona III. 251.651.
- Broj stanovnika (2021., Popis stanovništva): Zona I. 6.418, Zona II. 317, Zona III. 802.
- Potrošnja električne energije po noćenju turista: Zona I. 4,4 kWh, Zona II. 5,4, Zona III. 1,7 kWh.
- Potrošnja električne energije po noćenju stanovnika: Zona I. 1,7 kWh, Zona II. 0,2 kWh, Zona III. 4,7 kWh.
- Standard: Prihvatljiv standard veći 20 % od trenutačnoga vršnog opterećenja.

Broj djelatnika na održavanju javnih površina u odnosu na m^2 javnih površina koje se održavaju	Vrijednost 2024.
	1724 m^2 po djelatniku
	Standard
	Ostvaren plan održavanja u prethodnoj godini
	Ocjena

- Broj radnika Lošinj usluga d.o.o. zaduženih za održavanje javnih površina (održavanje klupa, fontana, nasipavanje plaža, skidanje i postavljanje urbane opreme (skale i tuševi), dostava štandova): 12 djelatnika (djelatnici nisu specifično alocirani na pojedine zone).
- Broj zaposlenih na održavanju javnih i zelenih površina: 67 djelatnika (podatak grad Mali Lošinj, djelatnici nisu specifično alocirani na pojedine zone).
- Javne površine (podatak grad Mali Lošinj): ukupno javne i zelene površine 18.872 m^2, površine košnje 103.393 m^2, dječja igrališta 13.895 m^2: Ukupno 136.160 m^2.
- Standard: ostvarenje plana održavanja i potrebnog/angažiranog broja zaposlenih.

Kapaciteti (ljudski i tehnološki) za odvoz otpada	Vrijednost
	54 t
	Standard
	45 t
	Ocjena

- Procjena količine mješovitoga komunalnog otpada koji se može dnevno prikupiti u destinaciji/zoni: 54 t (kapacitet određen mogućnosti transporta prikupljenog otpada te nije raspoloživ za zone).
- Standard: kapacitet odvoza 20 % veći od generiranja mješovitoga komunalnog otpada u vršnim danima turističke sezone.

Iritacija neprimjereno odloženim otpadom tijekom turističke sezone	Vrijednost
	84 %
	Standard
	33 %
	Ocjena

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam; na pitanje: Kako ste doživjeli neprimjereno odloženo smeće, 84,2 % ispitanika iskazalo je stav da je na njih neprimjereno odloženo smeće jako negativno i donekle negativno utjecalo (udio stalnih stanovnika koji su uznemireni neprimjerenim odlaganjem otpada tijekom turističke sezone u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji).
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava gornju granicu prihvatljivosti prema kojoj je maksimalno jedna trećina anketiranih stanovnika Grada (33 %) iritirana neprimjereno odloženim otpadom.

Procjena (stručna) kapaciteta prometne infrastrukture u odnosu na volumen prometa na odabranim smjerovima/točkama u danima vršne turističke sezone	Vrijednost
	Nema prometnih zagušenja (osim u vrijeme zatvaranja mostova na predjelu Privlaka i Osor). Prosječni ljetni dnevni promet: 4776 vozila, prosječni godišnji dnevni promet 2615 vozila u 2023.
	Standard
	Minimalna prometna zagušenja koja ne usporavaju prometni tok za više od 20 % dopuštene brzine
	Ocjena

- Na brojačkom mjestu u Ćunskom (neprekidno automatsko brojenje prometa, Hrvatske ceste d.o.o.) u 2023. godini na DC 100 ostvaren je prosječni godišnji promet od 2615 vozila (2568 u 2022.), a prosječni ljetni promet od 4776 vozila (4774 u 2022.).
- Procjenjuje se (Policijska postaja Mali Lošinj) da na području Grada nema tijekom turističke sezone točaka prometnog zagušenja, osim u vrijeme kad se zatvaraju pokretni mostovi na predjelu Privlaka i Osor.
- Teorijska propusna moć arterijske ceste u gradu 18.000 vozila na dan te odnos propusne moći ceste i prosječnoga ljetnog dnevnog prometa upućuje na to da na lokaciji nema zagušenja prometa (osim u vrijeme kad se zatvaraju pokretni mostovi na predjelu Privlaka i Osor).
- Standard: minimalna prometna zagušenja koja ne usporavaju prometni tok za više od 20 % dopuštene brzine.

Procjena iskorištenosti parkirališta u razdoblju vršne turističke sezone	Vrijednost/kapacitet 2024. (parkirališta pod naplatom)	
	Zona I.	144
	Zona II.	-
	Zona III.	44
	Vrijednost/procjena iskorištenosti u vršnim satima 2024. (parkirališta pod naplatom)	
	Zona I.	95 – 100 %
	Zona II.	
	Zona III.	95 – 100 %
	Standard (iskorištenost plaćenih parkirališta u vršnim satima)	
	Zona I.	80 – 90 %
	Zona II.	
	Zona III.	80 – 90 %
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Ukupno 1260 parkirališnih mjesta (od toga 22 mjesta za dostavu, 44 invalidska mjesta, 6 mjesta za taksi-vozila).
- Procjena iskorištenosti
  - parkirališta u centru (Mali Lošinj, Veli Lošinj, Nerezine): U vršnim satima 95 – 100 %, izvan vršnih sati 50 – 75 %
  - parkirališta na rubnim područjima: u vršnim satima 50 – 65 %
  - parkirališta uz plaže: u vršnim satima 50 %.
- Standard: 10 – 20 % raspoloživih parkirališta u vršnim satima kao iskaz dovoljnog broja parkirališnih mjesta i smanjenja pritiska na- promet u mirovanju u destinaciji

Iritacija gužvom u prometu tijekom turističke sezone (pokazatelj povezan s prometnom infrastrukturom)	Vrijednost (2023.)
	63,3 %
	Standard
	33 %
	Ocjena

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam; na pitanje: Kako ste doživjeli gužvu u prometu, 63,2 % ispitanika iskazalo je stav da je na njih gužva u prometu jako negativno i donekle negativno utjecala (udio stalnih stanovnika koji su uznemireni gužvom u prometu tijekom turističke sezone).
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava gornju granicu prihvatljivosti prema kojoj je maksimalno jedna trećina anketiranih stanovnika Grada (33 %) iritirana gužvom u prometu.

Zadovoljstvo prometom u mjestu	Vrijednost	
	Turisti	40,8
	Jednodnevni posjetitelji	56,0
	Standard	
	Turisti	90 %
	Jednodnevni posjetitelji	90 %
	Ocjena	

- Podatak iz izvještaja: Tomas Hrvatska 2025./2025. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju, preliminarni izvještaj za 2025. godinu: Udio (%) zadovoljnih posjetitelja (turista u komercijalnim smještajnim objektima) prometom u mjestu
- Podatak iz izvještaja: Anketa jednodnevnih posjetitelja koju je u 2025. godini proveo TZ Grada Malog Lošinja, % turista koji su zadovoljni obilježjima ponude (podatak se odnosi na dio ispitanika koji su na

ljestvici od 1 (uopće nije problem) do 7 (jako veliki problem) iskazali stupanj zadovoljstva 1, 2, 3; podaci se odnose na ocjenu zadovoljstva obilježjima gužvom u prometu.
- Standard: S obzirom na pitanje o zadovoljstvu elementima ponude destinacije, standard odražava donju granicu prihvatljivosti prema kojoj minimalno 90 % ispitanih turista iskazuje visoko ili vrlo visoko zadovoljstvo prometom u mjestu.

Kretanje broja stanovnika u (posljednjem) desetogodišnjem razdoblju	Vrijednost 2021./2011.		
	Relativna promjena	Zona I	-8,21
		Zona II	-3,65
		Zona III	0,88
		Mali Lošinj	-7,13
	Prosječna promjena	Zona I	-0,82
		Zona II	-0,36
		Zona III	0,09
		Mali Lošinj	-0,71
	Prosječna stopa promjena	Zona I	-0,95
		Zona II	-0,41
		Zona III	0,10
		Mali Lošinj	-0,82
	Standard		
	Zona I.	Stopa prosječnog godišnjeg rasta 0%	
	Zona II.	Stopa prosječnog godišnjeg rasta 0%	
	Zona III.	Stopa prosječnog godišnjeg rasta 0%	
	Ocjena		
	Zona I.		
	Zona II.		
	Zona III.		

- Popis stanovništva 2021., Državni zavod za statistiku
- Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku
- Standard: kao donja granica prihvatljivosti promjene stanovništva određuje se stanje bez pada stanovništva (nepromijenjeni broj stanovnika).

Iritacija ljetnom gužvom i specifično gužvama na ulicama/javnim površinama	Vrijednost
	52,1 %
	Standard
	33 %
	Ocjena

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam; na pitanje: Kako ste doživjeli gužvu u mjestu (na trgovima, šetnicama, u trgovinama i sl.), 52,1 % ispitanika iskazalo je stav da je na njih gužva jako negativno i donekle negativno utjecala (udio stalnih stanovnika koji su koji su uznemireni gužvom na ulicama/javnim prostorima tijekom turističke sezone).
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava gornju granicu prihvatljivosti prema kojoj je ma
- ksimalno jedna trećina anketiranih stanovnika Grada (33 %) iritirana ljetnom gužvom.

Indeks priuštivosti stana (na razini destinacije)	Vrijednost 2022.
	21,9 %
	Standard
	10 %
	Ocjena

- Podatak iz Pregleda tržišta nekretnina Republike Hrvatske 2023., Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i Ekonomski institut, Zagreb, https://mpgi.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/ stambeno/Pregled-trzista-nekretnina-2023.pdf
- Podatak dostupan na https://mint.gov.hr/alati-za-upravljanje-razvojem-turizma-u-destinaciji/23970

• Standard: maksimalan indeks priuštivosti stana 10 % (veći indeks označava nižu razinu priuštivosti, indeks od 22 % znači da je potrebno 22 posto godišnjeg neto dohotka za kupnju kvadratnog metra stana), riječ je o razini koja je u pravilu viša od 10 % u priobalnim jedinicama lokalne samouprave.

Raspoloživost dodatne radne snage: broj nezaposlenih	Vrijednost 2024.
	62 nezaposlena u kolovozu
	Standard
	Stopa nezaposlenosti 3 %
	Ocjena
• Podatak Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u kolovozu 2024. 5055 zaposlenih, nezaposlenih 62, stopa nezaposlenosti 1,2 % • Standard: stopa nezaposlenosti 3 % kao odraz minimalne razine raspoložive radne snage za sezonsko zapošljavanje	

P2.2. Dodatni pokazatelji

U skladu s odredbama Pravilnika o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta, Plan upravljanja destinacijom integrira izračun sljedećih odabranih dodatnih pokazatelja prihvatnog kapaciteta, uz definiranje standarda i ocjenu dostignute razine prihvatnog kapaciteta:

Naziv pokazatelja	**Područje**

Uspostavljena destinacijska strategija održivog razvoja turizma s vizijom i strateškim smjernicama te jasnom intervencijskom logikom	Vrijednost
	Da
	Standard
	Izrađen strateški dokument s vremenskim horizontom za minimalno sljedeće tri godine
	Ocjena
• Izrađena Strategija razvoja turizma: Mali Lošinj i Cres – Strateški okvir i operativne strategije do 2027. godine: jedna od vodećih održivih, *lifestyle* i *wellbeing* otočnih destinacija Mediterana • Standard: izrađen strateški dokument s vremenskim horizontom za minimalno sljedeće tri godine.	

Potencijal izgradnje u neizgrađenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke namjene (ležajevi/osobe)	Vrijednost	
	Zona I.	100
	Zona II.	
	Zona III.	2.320
	Standard	
	Zona I.	984
	Zona II.	
	Zona III.	620
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	
• Smještajni kapacitet u planiranim, neizrađenim turističkim zonama (poglavlje 2.13.5.) na području Zone III. 2.320 kreveta/osoba s uključenih 800 kreveta na području lokacije igrališta za golf Matalda te Zone I. 100 kreveta. • Izgrađeni smještajni kapacitet u hotelima, kampovima i sličnim kapacitetima (stanje 1. 8. 2024., podaci eVisitor): Zona I. 9.937 kreveta/osoba; Zona II. 71 kreveta; Zona III. 6.202 kreveta/osoba. • Standard: 10 % postojećih kapaciteta u hotelima i kampovima (i sličnim kapacitetima) u zonama kao gornja granica prihvatljivosti rasta kapaciteta u četverogodišnjem razdoblju.		

Veličina i struktura kapaciteta (vezovi) u nautici	Vrijednost		
		Luke nautičkog turizma	Komunalne luke

	Zona I.	161	343
	Zona II.	56	191
	Zona III.	167	241
	Ukupno	384	775
	Standard		
	Zona I.	559	863
	Zona II.	75	192
	Zona III.	244	245
	Ocjena		
	Zona I.		
	Zona II.		
	Zona III.		

- Podaci Županijske lučke uprave, Mali Lošinj: Broj vezova, struktura vezova prema veličini u lukama nautičkog turizma, lukama otvorenim za javni promet, ostalim lukama (komunalne luke, ostalo)
- Standard
  - Luke nautičkog turizma: 10 % smještajnih jedinica u komercijalnim smještajnim objektima na području Zone I. i Nerezina i ostalih područja, na području zone Zona II. 50 % smještajnih jedinica u komercijalnim smještajnim objektima (broj smještajnih jedinica u komercijalnim objektima: Zona I. 5592, Zona II. 150, Nerezine i ostala područja Grada: 2436).
  - Komunalne luke: jedan vez na tri kućanstva u Zoni I., u Zoni III. jedan vez na dva kućanstva, 1,5 vez po jednom kućanstvu u Zoni III. (kućanstva se izračunavaju po zonama prema broju stanovnika i prosječnoj veličini kućanstva Grada u Popisu stanovništva 2021.)

Potencijalno povećanje kapaciteta u nautičkom turizmu		
	Vrijednost	
	Zona I.	600
	Zona II.	
	Zona III.	
	Standard	
	Zona I.	200
	Zona II.	56
	Zona III.	167
	Ocjena	
	Zona I.	
	Zona II.	
	Zona III.	

- Broj planiranih, neizrađenih luka nautičkog turizma te broj nautičkih vezova u planiranom povećanja luka otvorenih za javni promet, broj vezova u planiranim komunalnim lukama
- Planirane marine od državne važnosti:
  - marina Privlaka – Runjica: maks. 400 vezova
  - marina Velopin maks. 200 vezova
- Standard: 100 % postojećih kapaciteta nautičkog turizma po zonama utvrđuje se kao gornja granica prihvatljivog rasta kapaciteta u četverogodišnjem razdoblju (do granice ekonomičnosti poslovanja luke – 200 vezova), jer planiranje luka nautičkog turizma ima dugoročniji vremenski horizont od vremenskog horizonta plana upravljanja, postavljeni standard odražava potrebu kontrole i pravodobne reakcije na proces aktiviranja planiranih kapaciteta.

Percepcija stanovnika o postojećem stanju izgrađenosti prostora (pokazatelj povezan s prostorom)
Vrijednost
45,2 %
Standard
33 %
Ocjena

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam; na pitanje: udio (%) lokalnog stanovništva s negativnom percepcijom utjecaja turizma na prostorne promjene (pitanje: turistička izgradnja nagrđuje izgled mojeg mjesta).
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava gornju granicu prihvatljivosti prema kojoj maksimalno jedna trećina anketiranih stanovnika Grada (33 %) smatra da turizam negativno utječe na prostorne promjene.

Vršno opterećenje vodovodne mreže (pokazatelj povezan s komunalnom infrastrukturom), izračun za područje Grada	Vrijednost
	70%
	Standard
	90 %
	Ocjena

- Podatak Vodoopskrba i odvodnja Cres-Lošinj d.o.o. (poglavlje 2.4.4.), riječ je o odnosu crpljenja i tehničkoga kapaciteta u vršnim danima sezone, no na razini godine sustav crpi 96,6 % vode koju po dozvoli ima pravo crpiti iz Vranskog jezera.
- Standard: 90 % vršno opterećenje, standard definiran sa stajališta tehničke sigurnosti opskrbe.

Udio ukupne dnevne proizvodnje mješovitoga komunalnog otpada (u kućanstvima i kolektivnim turističkim smještajnim kapacitetima) u usporedbi s kapacitetom prihvata i odvoza otpada u vršnim danima turističke sezone (pokazatelj povezan s komunalnom infrastrukturom), podatak se izračunava za Grad	Vrijednost
	83 %
	Standard
	90 %
	Ocjena

- Dnevna proizvodnja mješovitoga komunalnog otpada u vršnim danima turističke sezone 45 t.
- Kapacitet prihvata i odvoza otpada u vršnim danima turističke sezone podatak nije raspoloživ: 54 t.
- Standard: definiran sa stajališta tehničke sigurnosti odvoza otpada: 90 % (usklađen s tvrtkom Komunalne usluge Cres-Lošinj d.o.o.).

Iritacija neugodnim mirisima (iz kontejnera, kanalizacije, ventilacije) tijekom turističke sezone	Vrijednost	
	Turisti	2,5 %
	Jednodnevni posjetitelji	11,5 %
	Standard	
	Turisti	5 %
	Jednodnevni posjetitelji	5 %
	Ocjena	
	Turisti	
	Jednodnevni posjetitelji	

- Podatak iz izvještaja: Tomas Hrvatska 2025./2025. Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj: obilježja turističke potražnje u Gradu Malom Lošinju, preliminarni izvještaj za 2025. godinu, (%) turista koji su iritirani neugodnim mirisima tijekom sezone u ukupnom broju anketiranih turista: 2%.
- Podatak iz izvještaja: Anketa jednodnevnih posjetitelja koju je u 2025. godini proveo TZ Grada Malog Lošinja, podatak se odnosi na dio ispitanika koji su na ljestvici od 1 (uopće nije problem) do 7 (jako ozbiljan problem) iskazali stupanj nezadovoljstva 6 i 7 (ozbiljan i jako ozbiljan problem).
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava gornju granicu prihvatljivosti prema kojoj je maksimalno 5 % ispitanih turista bilo iritirano neugodnim mirisima.

Percepcija utjecaja turizma na rast troškova života	Vrijednost
	75,1 %
	Standard
	33 %
	Ocjena

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam; na pitanje: Uslijed turističkog razvoja povećali su se moji troškovi života složilo se 71,5 % ispitanika.
- Standard: S obzirom na pitanje o negativnom karakteru utjecaja turizma, standard odražava gornju granicu prihvatljivosti prema kojoj maksimalno jedna trećina anketiranih stanovnika Grada (33 %) smatra da turizam povećava životne troškove.

Ovisnost stanovnika grada/mjesta o prihodima od turizma	Vrijednost	
	Glavni izvor prihoda	18 %
	Dodatni izvor prihoda	49,5 %
	Standard	
	Glavni izvor prihoda	33 %
	Dodatni izvor prihoda	66 %
	Ocjena	
	Glavni izvor prihoda	
	Dodatni izvor prihoda	

- Podaci iz izvještaja: Stavovi lokalnog stanovništva Malog Lošinja o razvoju turizma u 2023. godini, lipanj 2023., Institut za turizam:
  - za 18 % ispitanika turizam je glavni izvor prihoda
  - za 49,5 % ispitanika turizam dodatni izvor prihoda.
- Standard odražava gornju prihvatljivu granicu ovisnosti stanovnika Grada o prihodima od turizma (gornja granica definiranog standarda određuje da svi stanovnici Grada imaju prihode od turizma):
  - za jednu trećinu stanovnika Grada turizam je glavni izvor prihoda
  - za dvije trećine stanovnika Grada turizam je dodatni izvor prihoda.